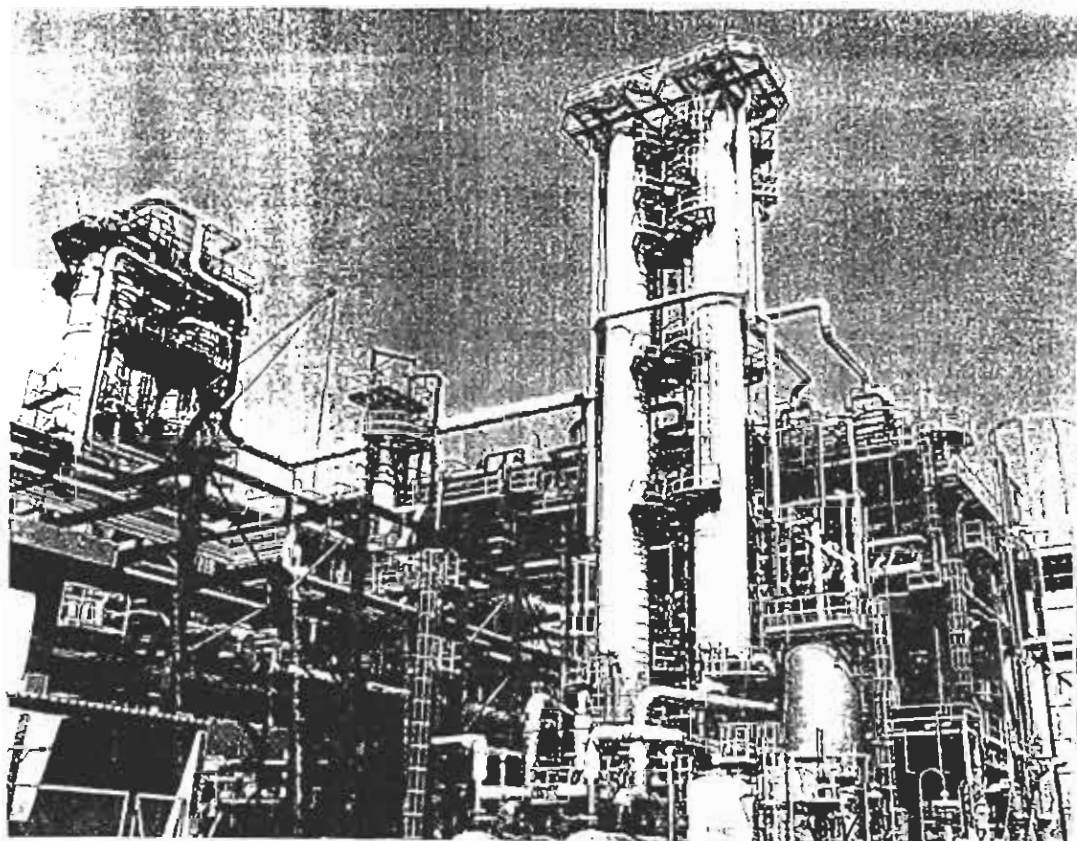

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ»

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:
ΠΑΠΑΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:
ΡΙΖΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΒΛΕΜΜΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
ΖΗΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΑΤΡΑ 1997

ΑΡΙΘΜΟΣ	2572
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
Γεωγραφικά χαρακτηριστικά - κλιματολογικές συνθήκες	3
Δημογραφικά χαρακτηριστικά (1961-1991)	5
Εκπαίδευση και απασχόληση	8
Τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης	12
Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑΣ	16
Ιστορική αναδρομή	16
Μεταπολεμική εκβιομηχάνιση	20
Εγκατεστημένη ισχύς	27
Σχέση κεφαλαίου - εργασίας	29
Διαπιστώσεις - συμπεράσματα	30
Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ	32
Χαρακτηριστικά του ν. Αχαΐας σε σχέση με την βιομηχανική ανάπτυξη	32
Κλαδική διάρθρωση	34
Αναφορά στην τσιμεντοβιομηχανία TITAN	37
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑ	62
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	63
Έννοια και διάκριση μεταξύ βιομηχανικών περιοχών και βιομηχανικών ζωνών	63
Κριτήρια επιλογής θέσης για την ίδρυση ΒΙ.ΠΕ.	65
Το θεσμικό πλαίσιο για τις βιομηχανικές περιοχές (ανάλυση)	67
Φορέας οργάνωσης, εκμετάλλευσης και λειτουργίας των ΒΙ.ΠΕ.	68
Τι προσφέρουν οι ΒΙ.ΠΕ.	70
Κίνητρα για εγκατάσταση επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ.	71
Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑΣ	75
Χαρακτηριστικά της ΒΙ.ΠΕ Πάτρας	77
Έργα που εκτελούνται	79
Επιχορήγηση επένδυσης για την ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας	79
Όροι δομήσεως για την ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας	80
Συμπληρωματικές εγκαταστάσεις και δραστηριότητες στη ΒΙ.ΠΕ. Πατρών	81
Ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στη ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας από πλευράς οργάνωσης.	83

<i>Μέριμνα της ΒΙ.ΠΕ. Πατρών για την προστασία του περιβάλλοντος</i>	85
<i>Η συμβολή της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας στην ανάπτυξη του ν. Αχαΐας</i>	87
<i>Τα προβλήματα που παρουσιάζει η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας και οι προοπτικές της</i>	93
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ	100
ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	105
<i>Αναγκαιότητα βιομηχανικής ανάπτυξης σε σχέση με την ευρύτερη του Ν. Αχαΐας και οι δυνατότητες του βιομηχανικού τομέα.</i>	105
<i>Το τοπικό πρόγραμμα απασχόλησης</i>	109
<i>Ο νέος φορέας</i>	115
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ	117
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	119
<i>Γενικά</i>	119
<i>Η ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου</i>	121
<i>Το νέο λιμάνι</i>	128
ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	136
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ	138
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Κ.Π.Σ.1994-99	142
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	156
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	158
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	163
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	164
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	169

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γεωγραφικά χαρακτηριστικά - κλιματολογικές συνθήκες

Χωροθέτηση

Ο Νομός Αχαΐας καταλαμβάνει το Β.Δ. τμήμα της Πελοποννήσου και συνορεύει με τους Νομούς Κορινθίας, Αρκαδίας και Ηλείας.

Έχει έκταση 3.271 τ.χ. ποσοστό 2,47 της συνολικής επιφάνειας της χώρας. Διοικητικά χωρίζεται σε 4 δήμους (Πατρών, Αιγίου, Καλαβρύτων, Δάφνης) και 236 κοινότητες που μαζί αποτελούν 3 επαρχίες (Πατρών, Αιγιαλείας και Καλαβρύτων).

Ο Νομός Αχαΐας συνδέεται σιδηροδρομικά, οδικά και θαλάσσια με τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της περιφέρειας καθώς και (θαλάσσια) με την Ιταλία.

Το έδαφος είναι κατ' εξοχήν ορεινό αφού περισσότερο από 60% αυτού καλύπτεται από ορεινούς όγκους.

Το πεδινό μέρος ανέρχεται σε 800.000 στρέμματα και βρίσκεται στο σύνολό του στην παραλιακή ζώνη του Νομού.

Από πλευράς γονιμότητας τα πεδινά εδάφη χαρακτηρίζονται καλώς μέχρι υψηλής παραγωγικότητας, ενώ τα ημιορεινά και ορεινά είναι μετρίας έως μικρής γονιμότητας.

Το υδάτινο δυναμικό σε υπόγεια και επιφανειακά ύδατα θεωρείται ικανοποιητικό. Υπάρχουν πολλοί μικροί ποταμοί από τους οποίους

σπουδαιότεροι είναι ο Ξελινούντας, ο Βουρραϊκός και ο Αροάνειος. Ακόμη υπάρχουν πολλές πηγές κυρίως στα ορεινά που χρησιμοποιούνται για άρδευση και ύδρευση.

Στο υπέδαφος υπάρχουν αρκετά κοιτάσματα λιγνίτη τα οποία συναντώνται στα Καλάβρυτα, την Ακράτα κ.λ.π., μαγγανίου στα Αροάνεια, Βλασιά κ.λ.π. και μαρμάρων. Επίσης συναιφέρονται εμφανίσεις σιδήρου, υδρογονανθράκων και χαλκού.

Το κλίμα χαρακτηρίζεται ως ήπιο Μεσογειακό. Η μέση θερμοκρασία φτάνει τους 17,7 °C. Οι χιονοπτώσεις στα πεδινά είναι σπάνιες και το χαλάζι πιο συχνό από άλλες παραλιακές περιοχές της Πελ/σου. Γενικά το κλίμα μπορεί να χαρακτηριστεί σχετικά ευνοϊκό για όλους τους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά (1961-1991)

Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο πληθυσμός του νομού ανέρχεται σε 300.078 κατοίκους δηλαδή το 2,92% του συνολικού πληθυσμού της χώρας που είναι 10.259.900 κάτοικοι.

Πρόκειται για τον τρίτο σε τάξη μεγέθους πληθυσμού νομό στην Ελλάδα μετά την περιφέρεια της Πρωτεύουσας και τον νομό Θεσσαλονίκης.

Η δεκαετία του 1961 χαρακτηρίζεται από σχετική στασιμότητα ιδιαίτερα για τον νομό Αχαΐας. Όμως μετά το 1971 η ανοδική πορεία στον πληθυσμό είναι εμφανής. Ήδη αρχίζει να διαφαίνεται μια έντονη δυναμική στο ρυθμό αύξησης του πληθυσμού της Αχαΐας γεγονός που θα οδηγήσει μέχρι το 1991 σε μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση του πληθυσμού της χώρας πάντα την περίοδο ανάμεσα στο 1961-1991.

Η εξέλιξη και οι διαχρονικές μεταβολές του πληθυσμού της Αχαΐας στην τριακονταετία 1961-1991 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Διαχρονική μεταβολή της πληθυσμιακής εξέλιξης του νομού Αχαΐας 1961-1991					
Ετη	Αριθ. κατοίκων	Διαχρονική μεταβολή			
		1961=100	1971=100	1981=100	1991=100
1961	240.354	100	99,8	87,3	80,1
1971	240.854	100,2	100	87,5	80,3
1981	275.193	114,3	114,3	100	91,7
1991	300.078	124,8	124,6	109	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ, Απογραφές πληθυσμού 1961, 1971, 1981 και 1991

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του πίνακα 1 ο πληθυσμός της Αχαΐας παρέμεινε σταθερός στην δεκαετία 1961-1971. Σε αυτό συντέλεσε η εσωτερική μετανάστευση προς την πρωτεύουσα της χώρας η οποία εμπόδισε την οποιαδήποτε πληθυσμιακή αύξηση στο νομό Αχαΐας κατά το παραπάνω διάστημα.

Αντίθετα μετά το 1971 είναι εμφανής μια σημαντική αύξηση του πληθυσμού της Αχαΐας. Συγκεκριμένα στην εικοσαετία 1971-1981 ο πληθυσμός του νομού αυξήθηκε σχεδόν κατά 25%. Ως αναφορά τη μετακίνηση του πληθυσμού προς τις αστικές και ημιαστικές περιοχές αυτή αρχίζει να πραγματοποιείται στις αρχές της δεκαετίας 1971 και κορυφώνεται κατά τη δεκαετία 1981-1991 όπου οι αστικές περιοχές, φαίνεται να ασκούν ιδιαίτερη έλξη για τον πληθυσμό του νομού.

Ο νομός Αχαΐας αποτελείται από τρεις επαρχίες: Πατρών, Αιγιαλείας και Καλαβρύτων. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 η επαρχία Πατρών έχει πληθυσμό 231.058 δηλ 77% του πληθυσμού της Αχαΐας, ενώ η επαρχία Αιγιαλείας έχει 51.249 κατοίκους δηλ 17,1% του πληθυσμού του νομού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Πληθυσμιακή εξέλιξη των επαρχιών του Νομού Αχαΐας 1961-1991				
	1961	1971	1981	1991
Επαρχία	Κάτ./Σύνθεση	Κάτ./Σύνθεση	Κάτ./Σύνθεση	Κάτ./Σύνθεση
Πατρών	165.305 69,1	174709 72,8	209387 76,1	231058 77
Αιγιαλείας	45904 19,2	43830 18,3	46412 16,8	51249 17,1
Καλαβρύτων	27997 11,7	21320 8,9	19394 7,1	17771 5,9
Σύνολο Νομού	239206 100	239859 100	275193 100	300078 100

Από τον πίνακα 2 γίνεται φανερό ότι η επαρχία Πατρών συγκεντρώνει σαφώς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Αχαΐας, ενώ ο πληθυσμός της Αιγιαλείας έχει αυξομειούμενη συμπεριφορά. Τέλος στη δυσμενέστερη θέση από πλευράς πληθυσμού βρίσκεται η επαρχία Καλαβρύτων η οποία απώλεσε μεγάλες μάζες πληθυσμού κατά τις τελευταίες δεκαετίες και οι οποίες κατευδύνθηκαν προς τις αστικές περιοχές.

Εκπαίδευση και απασχόληση

Α) Εκπαίδευση

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Επίπεδο εκπαίδευσης κατοίκων με ηλικία άνω των 10 ετών του Νομού Αχαΐας 1981							
Πτυχ. ΑΕΙ	Πτυχ. Ανωτ. Σχολ.	Φοιτ.σε ΑΕΙ ή Ανωτ. Σχολ.	Απόφ. Μέσης Εκπαίδ.	Απόφ. Γ' Γυμν.	Απόφ. Δημοτ.	Δεν τελείωσ το Δημοτ.	Αγράμ.
6914	3827	5059	28.618	23.277	106.722	31.827	20.293
Σύνολο = 226.537							
Ποσοστιαία Σύνθεση ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ							
3,1	1,7	2,2	12,6	10,3	47,1	14	9
100	96,9	95,2	93	80,4	70,1	23	9
ΕΛΛΑΔΑ							
4	1,9	1,9	13,7	9,9	44,2	15,7	8,7
100	96	94,1	92,2	78,5	68,6	24,4	8,7
Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή 198. Επεξεργασία στοιχείων.							
ΕΣΥΕ, Συνοπτική Στατική Επετηρίδα 1990-91. Επεξεργασία στοιχείων							

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που παρατέθηκαν το ποσοστό των κατοίκων που έχουν περάσει από τα χαμηλά στάδια του εκπαιδευτικού συστήματος είναι ιδιαίτερα υψηλός. Σε ποσοστό 70% οι κάτοικοι του Νομού Αχαΐας είχαν φοιτήσει το πολύ μέχρι την τελευταία τάξη του Δημοτικού Σχολείου. Ανάμεσά τους το 23% δεν είχαν ολοκληρώσει τις στοιχειώδεις σπουδές, ενώ σχεδόν 50% του πληθυσμού διέθεταν

απολυτήριο εξατάξιου Δημοτικού Σχολείου. Αυτή η πραγματικότητα μαρτυρεί αν μη τι άλλο, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης που κυριάρχησε στο νόμο τα πολύ πρόσφατα χρόνια. Βεβαίως η εικόνα αυτή δεν απέχει από την ανάλογη που παρατηρεί κανείς για το επίπεδο εκπαίδευσης του 1981 πανελλαδικά. Όπως εύκολα συμπεραίνουμε από τα στοιχεία του ίδιου πίνακα το 68,6% των Ελλήνων είχαν παρακολουθήσει το πολύ μέχρι την Στ΄ τάξη της στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Αξίζει πάντως να μνημονεύσουμε κάποιες ελαφρές αποκλίσεις σε βάρος της Αχαΐας. Ο πληθυσμός του νομού Αχαΐας με χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης υπερτερεί σε ποσοστό εννοείται, του αντίστοιχου ποσοστού των Ελλήνων, οι οποίοι δεν έχουν πραγματοποιήσει σπουδές ανώτερες του δημοτικού σχολείου. Αντίθετα στα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά στάδια το σύνολο της χώρας ως μέγεθος συγκρίσιμο με τον αχαϊκό πληθυσμό παρουσιάζει μεγαλύτερη έφεση.

Η κατάσταση γίνεται περισσότερο δυσμενής για την Αχαΐα όταν συγκριθεί το επίπεδο της εκπαίδευσης του νομού με το αντίστοιχο της περιοχής πρωτεύουσας. Αρκεί να σημειωθεί ότι το 1981 το ποσοστό των κατοίκων της πρωτεύουσας που είχαν το πολύ μέχρι απολυτήριο Δημοτικού Σχολείου ήταν 52%, ενώ την ίδια στιγμή ο ίδιος δείκτης στην Αχαΐα ανέρχεται στο 70%. Τούτο φανερώνει ότι παρά την υψηλή αστικότητα του νόμου ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού του προσέγγιζε τα όρια χαμηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου. Με άλλα λόγια πρόκειται για μια επίπλαστη εικόνα, όπου η υψηλή συγκέντρωση στα αστικά

κέντρα δεν συμβαδίζει, όπως τουλάχιστον θα ανέμενε κανείς, με καλύτερο επίπεδο μόρφωσης του πληθυσμού.

β) Απασχόληση

Ως αναφορά την απασχόληση παρατηρείται μετά το 1981 μια τάση γήρανσης του πληθυσμού του νομού. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Αχαΐα υπερτερεί σε σχέση με το σύνολο της χώρας στην % παρουσία νέων εργασίμων ηλικιών.

Η απασχόληση στον βιομηχανικό τομέα είναι σαφώς μεγαλύτερη στην Αχαΐα περίπου τετραπλάσια συγκρινόμενη σε πανελλαδικό επίπεδο.

Ένα μεγάλο ποσοστό του γυναικείου πληθυσμού κατά τη δεκαετία 1980-1990 απασχολείται στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας. Παρ' όλα αυτά μετά την ηλικία των 25 ετών το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών αποχωρεί, λόγω γάμου, είτε από δική τους βούληση είτε από πίεση των εργοδοτών οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις αποφεύγουν την απασχόληση νυμφευμένων γυναικών στις επιχειρήσεις τους.

σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ για τον Ν. Αχαΐας το απασχολούμενο εργατικό δυναμικό στο διάστημα 1989-1991 αριθμεί περίπου τα 39.500 άτομα. κατά την παραπάνω τριετία το ποσοστό αύξησης εγγραφέντων ανέργων για το νομό Αχαΐας έφτασε το 16% ενώ το ποσοστό αύξησης των απολυθέντων το 50%.

Θα πρέπει να επισημανθεί επίσης ότι από τους εγγεγραμμένους ανέργους το 45% είναι άνδρες και το 55% γυναίκες. Αν λάβουμε

υπόγνν μας ότι ο αριθμός εργαζομένων γυναικών στο σύνολο των απασχολούμενων είναι κατά πολύ χαμηλότερο από τον αριθμό των ανδρών, γίνεται φανερό ότι το πρόβλημα της ανεργίας των γυναικών είναι οξύτατο και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ιδιαίτερο πλέγμα μέτρων από διάφορους φορείς της πολιτείας. Ενδεικτικά θα μπορούσε να ενισχυθούν δραστηριότητες οικοτεχνίας ή άλλης παραδοσιακής μορφής από συνεταιρισμούς γυναικών ή μεμονωμένα άτομα σ' ορισμένες προβληματικές περιοχές της περιφέρειας, π.χ. Καλάβρυτα, οι οποίες έχουν παράδοση σε τέτοιες δραστηριότητες και μπορούν να αναπτυχθούν.

Τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης

Η δημιουργία νέων αναπτυξιακών φορέων στους τομείς της τραπεζικής πίστης, της στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της προσφοράς εκπαιδευτικών και επιμορφωτικών υπηρεσιών, αναπόφευκτα εμπλέκεται με τη λειτουργία των κρατικών αναπτυξιακών φορέων που έχουν πολυετή δραστηριοποίηση σε αντίστοιχους ή παρεμφερείς τομείς. Παράλληλα, στους τομείς αυτούς αναπτύσσεται γοργά και η ιδιωτική πρωτοβουλία. Διαμορφώνεται δηλαδή ένα πλαίσιο συνύπαρξης κρατικών φορέων, ιδιωτικών εταιριών και κοινωνικών/συνεταιριστικών αναπτυξιακών δεσμών. Ως φαινόμενο που εμφανίστηκε μάλλον πρόσφατα, η συνύπαρξη αυτή δεν έχει οδηγήσει στην ευδιάκριτη κατανομή των λειτουργιών και δραστηριοτήτων κάθε φορέα.

Κάποιες ανακατατάξεις είναι εκ των πραγμάτων αναπόφευκτες. Στην περίοδο προσαρμογής στις νέες συνθήκες είναι εύλογο ότι φορέας θα επιδιώξει να διατηρήσει το προβάδισμα και τα πλεονεκτήματα έναντι των ανταγωνιστών του. η διαμόρφωση όμως της νέας ισορροπίας ανάμεσα στις τρεις κατηγορίες φορέων παραμένει στην σημερινή μεταβατική περίοδο, απρόβλεπτη.

Τα τελευταία χρόνια σημαντικός τομέας δραστηριοποίησης των κρατικών φορέων στο χώρο αυτό (ΟΑΕΔ, ΕΛΚΕΠΑ, ΕΟΜΜΕΧ) ήταν ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ανέργων και εργαζομένων (πίνακας 4). Στην Αχαΐα που αντιμετώπιζε την συνεχώς αυξανόμενη ανεργία, τα προγράμματα αυτά συνδέθηκαν με το κλείσιμο των «προβληματικών» και ουσιαστικά

αποτέλεσαν εναλλακτικές ή συμπληρωματικές λύσεις στην επιδότηση της ανεργίας.

Ο ΟΑΕΔ ανέλαβε την υλοποίηση των σχετικών προγραμμάτων (επανακατάρτισης και αυτοαπασχόλησης). Τα προγράμματα αυτά περισσότερο αφορούσαν στην εισοδηματική ενίσχυση των ανέργων και λιγότερο στην απόπειρα ουσιαστικής κατάρτισης με την προοπτική επαναπασχόλησης ή έναρξης δραστηριότητας. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία η ετήσια έκτατη δαπάνη για τους ανέργους των «προβληματικών» ήταν 0,8 δισ. για το 1990 και 1,1 δισ. δραχμές για το 1991.

Το ΕΛΚΕΠΑ διατήρησε την ίδια περίοδο τον προσανατολισμό του στους νέους ανέργους, ηλικίας κάτω των 25 ετών. Η επιμορφωτική δραστηριότητα κάλυψε πάνω από 1000 νέους το 1991 και μειώθηκε στο μισό το 1993 (πίνακας 5). Στα σεμινάρια αυτά οι δύο μεγαλύτερες κατηγορίες ήταν οι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (80-85%) και οι νέες γυναίκες (70-75%). Η συνολική δαπάνη εκτιμάται ετησίως σε περίπου 100 εκατομμύρια δραχμές.

Οι προβλεπόμενες δαπάνες για εκπαίδευση και κατάρτιση αναμένεται να διατηρηθούν στα επίπεδα του 1991 στα επόμενα χρόνια. Το ΠΕΠ 1994-99, προβλέπει για την περιφέρεια συνολικά κονδύλια για κατάρτιση / εκπαίδευση ανέργων της τάξης των 10 δισ. δραχμών (πίνακας 6). Με γενικές εκτιμήσεις, η δαπάνη περίπου 2 δισ. δραχμών ετησίως μπορεί να στηρίζει δραστηριότητες εκπαίδευσης / κατάρτισης για 1500-2000 περίπου ανέργους, με ετήσιο κόστος ανά άνεργο της

τάξης του 1-1,5 εκατ. Δραχμών. Εκτιμάται ότι στην Αχαΐα θα διατεθούν περίπου το μισό από τους πόρους αυτούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Προϋπολογισμός Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, Περ. Δυτ. Ελλάδος, 1990-92 (σε εκατ. δρχ)

ΟΑΕΔ	1.180
ΕΛΚΕΠΑ	60
ΕΟΜΜΕΧ	92
Πανεπ. Πατρών	463
Υπουργεία	127
ΤΕΕ/Δυτ. Ελλ.	75
ΒΙC	84
Άλλοι Φορείς	241
Σύνολο	2.322
Πηγή: Α. Σταθοπούλου και Συνεργάτες, Περιφερειακή Αγορά Εργασίας Δυτ. Ελλάδος, Πάτρα, Δεκ. 1993, Μέρος 2	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Επιμορφωτική Δραστηριότητα ΕΛΚΕΠΑ Παραρτήματος Πάτρας, 1991-93						
	1991		1992		1993	
	άτομα	ώρες*	άτομα	ώρες	άτομα	ώρες
εργαζόμενοι	92	250	65	331	81	594
άνεργοι	1.069	7.745	838	8.686	410	4.546
σύνολο	1.161	7.995	904	9.017	491	5.140

*οι ώρες αναφέρονται στην διάρκεια των προσφερόμενων σεμιναρίων και όχι στις ώρες παρακολούθησης από το σύνολο των εκπαιδευόμενων.

Πηγή: ΕΛΚΕΠΑ, Παράρτημα Πάτρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Προγραμματιζόμενη Κατάρτιση Ανέργων από το ΠΕΠ 1994-99

	δαπάνη	ποσοστιαία
	(σε εκατ.δρχ.)*	κατανομή
1994	810	8
1995	1.920	10,8
1996	1.920	18,8
1997	1.920	19,1
1998	1.920	18,8
1999	1.680	16,5
σύνολο	10.200	100

*ως τιμή ισοτιμίας λαμβάνεται η σχέση 1 ECU=300 δραχμές.

Πηγή: ΠΕΠΕ 1994-1999, Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΧΑΪΑΣ

Ιστορική αναδρομή

Η Αχαΐα αποτέλεσε κατά το 19^ο αιώνα το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο της Πελ/σου. Ήταν μια οικονομική περιοχή με εξωστρεφή προσανατολισμό. Από το λιμάνι της Πάτρας γινόταν το μεγαλύτερο ποσοστό των εμπορικών συναλλαγών με τις διάφορες Μεσογειακές χώρες. Η τοπική οικονομία συνέδεσε τις τύχες της με την ευρωπαϊκή αγορά, μέσω της καλλιέργειας και της εξαγωγής σταφίδας. Άλλα προϊόντα που εξαγόταν ήταν τα δέρματα, τα βαλανίδια, δημητριακά, τυριά και κρασιά. Σταδιακά η γεωργική παραγωγή του νομού προσανατολίστηκε στη μονοκαλλιέργεια και η Πάτρα μετεξελίχτηκε σ' ένα από τα πιο ανεπτυγμένα εμπορικά κέντρα της περιοχής. Παρά την ενασχόληση ήδη από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα, ενός σημαντικού ποσοστού του αστικού πληθυσμού (περίπου 25%) με την χειροτεχνία-βιοτεχνία εντούτοις η αγροτο-εμπορική ανάπτυξη των μεταποιητικών δραστηριοτήτων στην δεκαετία του 1880, όταν παρατηρείται το πρώτο κύμα ανάπτυξης της Ελληνικής βιομηχανίας.

Ένα σημαντικό γεγονός που βοήθησε σε αυτή την ανάπτυξη ήταν η δημιουργία του σιδηροδρομικού δικτύου το 1882. Ο Χ. Τρικούπης πίστευε ότι η δημιουργία σιδηροδρομικού δικτύου στην Πελ/νο θα πετύχαινε την πολιτική και οικονομική ενοποίηση της χώρας, την διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς και την πρόσκληση προς τα κεφάλαια για παραγωγή και πώληση με το μικρότερο μεταφορικό κόστος. Ένα

άλλο σημαντικό γεγονός ήταν η δημιουργία του επιμελητηρίου (1836), το οποίο σαν κύρια απασχόλησή του είχε την επίβλεψη της κίνησης του λιμανιού.

Η κρίση του σταφιδικού, λίγο αργότερα, επέφερε μετά από μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης, η τοπική οικονομία προσανατολίστηκε προς άλλες δραστηριότητες. Το 1858, ιδρύθηκε στην Πάτρα, η πρώτη μεγάλη οινοποιεία με σκοπό να βγάλει τη σταφιδική οικονομία από την κρίση που διερχόταν. Μεσολαβεί μια μικρή οινοποιεία το 1860 και το 1873 έχουμε την ίδρυση της μεγάλης εταιρίας «Αχάϊα Κλάους». Το 1861 έχουμε και την ίδρυση της Ανώνυμης Ελληνικής Χαρτοποιίας. Την ίδια εποχή (1867) ιδρύθηκαν και αναπτύχθηκαν για να καλύψουν την εσωτερική αγορά, μονάδες αλευροποιίας και παρασκευής ζυμαρικών. Το 1870 έχουμε την δημιουργία δύο αλευρόμυλων και επτά μικρότερων ατμοκίνητων καταστημάτων για την παραγωγή άρτου και ζυμαρικών. Στο ίδιο πλαίσιο κινήθηκαν η ζαχαροπλαστική και η τυροκομία. Τα βυρσοδευία είχαν κάποια παρουσία στην επεξεργασία δερμάτων, το ίδιο και τα ελαιοτριβεία.

Το 1846 έχουμε τη λειτουργία του πρώτου υδροκίνητου κλωστηρίου στην Πάτρα. Το 1857 εγκαθίσταται η πρώτη ατμοκίνητη μηχανή σε ένα εργοστάσιο που κατασκεύαζε γιαμπέζη (γλυκόριζα). Επίσης λειτουργεί ένα ατμοκίνητο υφαντήριο που παράγει δρίλια κατάλληλα για ενδύματα εργασίας, καθώς και δύο νηματοποιεία.

Την περίοδο αυτή δεν υπάρχει ανάπτυξη των μηχανουργείων. Αυτό οφείλεται στην αντιφασική πολιτική που στα πλαίσια της ενίσχυσης της

Γεωργικής Παραγωγής απάλλαξε από τελωνειακούς δασμούς τα εισαγόμενα αγροτικά είδη, εργαλεία κ.λ.π.

Η Πάτρα ήταν η πρώτη που στράφηκε προς τις δραστηριότητες της βιομηχανικής παραγωγής. Συνολικά λειτούργησαν πέντε ατμοκίνητα ζυλουργικά εργοστάσια που ιδρύθηκαν μετά το 1886.

Το εξωτερικό εμπόριο θα αντιμετωπίσει κρίση κατά το 1892. Από τους σημαντικότερους λόγους της κρίσης και της υποανάπτυξης ήταν η ανεπάρκεια επενδύσεων στην υποδομή και στη μεταποίηση καθώς και η αδυναμία του Ελληνικού δημοσίου να δανειστεί ξένα κεφάλαια. Το κενό αυτό έρχεται να καλύψει η λειτουργία της Εθνικής Τράπεζας και αργότερα της Εμπορικής.

Στην διάρκεια του μεσοπολέμου, όταν εμφανίζεται η δεύτερη φάση Βιομηχανικής συσσώρευσης, η Αχαΐα αποτέλεσε ένα από τα πρώτα σε σημασία επαρχιακά Βιομηχανικά κέντρα. Βασικά χαρακτηριστικά της Βιομηχανικής ανάπτυξης των δεκαετιών του 1920 και 1930, ήταν ο μονόπλευρος προσανατολισμός της στην εγχώρια αγορά και το μεγάλο ειδικό βάρος των κλάδων τροφίμων, της υφαντουργίας, του δέρματος και των κλάδων που σχετιζονταν με την οικοδομική δραστηριότητα. Αν και το 40% της απασχόλησης στη μεταποίηση συγκεντρώθηκε στην περιφέρεια της πρωτεύουσας, η βιομηχανία είχε σχετικά αποκεντρωμένη δομή, καθώς ανοδικές τάσεις εμφανίζονται σχεδόν στο σύνολο των περιφερειών της χώρας. Ορισμένα αστικά κέντρα ευνοήθηκαν περισσότερο. Το 1930 η απασχόληση στη βιομηχανία στην περιφέρεια της Πάτρας έφτανε τις 8.000 και αντιπροσώπευε το 25% της

βιομηχανικής απασχόλησης της Πελοποννήσου και σχεδόν το 3% της συνολικής απασχόλησης της μεταποίησης σε επίπεδο χώρας. Ήδη Δε από τότε, από την πρώτη δηλαδή περίοδο βιομηχανικής ανάπτυξης της Πάτρας εμφανίζεται ένας ιδιαίτερος δυναμισμός σε δύο κλάδους: α) την βιομηχανία τροφίμων, β) την υφαντουργία.

Στις επικρατούσες συνθήκες του μεσοπολέμου η Πάτρα αποτελούσε μάλλον ένα «φυσικό πόλο έλξης για τη βιομηχανία. Ήταν το σημαντικότερο αστικό κέντρο της Δυτικής Ελλάδας. Η άμεση αγροτική ενδοχώρα (Ηλεία, Αχαΐα, Αιτωλοακαρνανία) ήταν σημαντική από άποψη πληθυσμιακού μεγέθους και περιελάμβανε γόνιμες γεωργικές περιοχές. Στο βαθμό που η βιομηχανική παραγωγή συναρτόταν κατά κύριο λόγο από εγχώριες πρώτες ύλες και απευθυνόταν στην εγχώρια κατανάλωση, η αγροτική ενδοχώρα προσέφερε αφενός μεν πρώτες ύλες στην μεταποιητική δραστηριότητα και αφετέρου εξασφάλιζε, ως τοπική αγορά, την κατανάλωση βιομηχανικών προϊόντων. Το λιμάνι και η παραδοσιακή ανάπτυξη του εμπορίου αποτελούσαν σημαντικούς παράγοντες στην οικονομική διακίνηση εμπορευμάτων. Η αστική παράδοση της περιοχής και η αγροτική ενδοχώρα εξασφάλιζαν την απρόσκοπτη ροή εργατικού δυναμικού προς τη βιομηχανία. Τέλος η περιοχή είχε σχετικά εύκολη πρόσβαση στην αγορά της πρωτεύουσας ενώ ταυτόχρονα διατηρούσε μια προνομακιά δέση στην ευρύτερη οικονομική περιοχή της Δυτικής Ελλάδας.

Μεταπολεμική εκβιομηχάνιση

Η ιδιότητα της Πάτρας ως «φυσικού» πόλου έλξης αποδυναμώθηκε στο πλαίσιο της μεταπολεμικής ανάπτυξης υπό την επίδραση της γενικότερης γεωγραφικής μετατόπισης του οικονομικού δυναμισμού στην Ανατολική Ελλάδα. Η συγκέντρωση πληθυσμού και οικονομικών δραστηριοτήτων στον άξονα Αθήνας-Θεσσαλονίκης, περιόρισε συνολικά τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Δυτικής Ελλάδας αλλά και ειδικότερα του Ν. Αχαΐας.

Στην δεκαετία του 1950, οι σχετικές μεταβολές είναι αργές. Επιτυγχάνονται προς το τέλος της δεκαετίας και τις αρχές της δεκαετίας του 1960, όταν η βιομηχανική συσσώρευση εμφάνισε γοργή και δυναμική ανάπτυξη. Οι δύο πρώτες απογραφές βιομηχανικών καταστημάτων, του 1958 και του 1963, καταγράφουν με ακρίβεια τη γεωγραφική διάσταση των μεταβολών στην βιομηχανική απασχόληση.

Η αύξηση της απασχόλησης στην μεταποίηση συγκεντρώθηκε σχεδόν αποκλειστικά στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας (85%) και κατά δεύτερο λόγο στην Θεσσαλονίκη (10%) συγκεντρώνοντας ταυτόχρονα την συντριπτική πλειοψηφία των μονάδων μεσαίας και μεγάλης κλίμακας. Οι επαρχιακές βιομηχανίες παρουσίασαν, στους περισσότερους νομούς, στάσιμη ή φθίνουσα πορεία. (Stathakis 1984).

Οι ριζικές ανακατατάξεις έλαβαν χώρα στη δεκαετία του 1960. Η γρήγορη εκβιομηχάνιση της ελληνικής οικονομία συνοδεύτηκε από την μαζική αστικοποίηση, την παράλληλη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση, την απότομη άνοδο της παραγωγικότητας της εργασίας

σε γεωργία και βιομηχανία, την μεταβολή των καταναλωτικών προτύπων και την απότομη άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Την περίοδο αυτή εντάχθηκαν οι τάσεις συγκέντρωσης, πληθυσμού και οικονομικών δραστηριοτήτων στα δύο μεγάλα κέντρα και στις οικονομικές ζώνες γύρω από αυτά. Από τις δέκα περιφέρειες της χώρας οι οκτώ έχασαν σημαντικό τμήμα του πληθυσμού τους (της τάξης του 20-30%) με τις περιφέρειες της Αθήνας (αύξηση πληθυσμού 32%) και της Θεσσαλονίκης (αύξηση πληθυσμού 46%) να αποτελούν τους μοναδικούς πόλους έλξης. Η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη και οι περιοχές γύρω από αυτές αύξησαν τη συμμετοχή τους στη συνολική απασχόληση της μεταποίησης, ανάμεσα στο 1963 και το 1973, από 65% σε 71% σε βάρος τόσο των «περιφερειακών» νομών όσο και των «ενδιάμεσων» περιοχών (νομοί Λάρισας, Μαγνησίας, Φθιώτιδας, Αχαΐας). Οι πρώτες εκτιμήσεις των περιφερειακών δεικτών στην δεκαετία του 1970 επιβεβαίωσαν το μέγεθος των περιφερειακών ανισοτήτων (οι αποκλίσεις στο κατά κεφαλή ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν ήταν 2 προς 1, οι κοινωνικοί δείκτες 4 προς 1, οι δείκτες κατανάλωσης 8 προς 1) [ΚΕΠΕ 1979].

Η Αχαΐα διατήρησε θετικούς δείκτες και στις δύο δεκαετίες, αν και αυτό δεν επέτρεψε την σχετική μείωση του ειδικού βάρους σε επίπεδο χώρας. Στην δεκαετία του 1950 ο πληθυσμός της Πάτρας αυξήθηκε περίπου κατά 10 % και του Ν. Αχαΐας κατά 6%.

Οι βιομηχανικές δραστηριότητες στην Αχαΐα διευρύνθηκαν σε διαδοχικές φάσεις: στο διάστημα 1958-63 η απασχόληση στην μεταποίηση της πόλης της Πάτρας αυξήθηκε μόλις κατά 3,5% (έναντι 21% της Αθήνας και 7% του συνόλου της χώρας). Η υπάρχουσα

ειδίκευση στους κλάδους το 1963 υποδεικνύει σημαντικό συντελεστή μόνο για τα τρόφιμα, τα ποτά και το νέο για την περιοχή, κλάδο της βιομηχανίας χάρτου. Παραδόξως παρά την ύπαρξη της Πειραιϊκής-Πατραϊκής ο σχετικός δείκτης ειδίκευσης στον κλάδο της υφαντουργίας δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερα υψηλός.

Στην δεκαετία 1963-73 η αύξηση της απασχόλησης στην μεταποίηση στον νομό Αχαΐας ήταν 7% (έναντι 25% του συνόλου της χώρας) και έλαβε χώρα κυρίως στην περίοδο 1968-73. Η διακλαδική δομή της τοπικής βιομηχανίας και οι σχετικές μεταβολές της απασχόλησης (πίνακας 7) υποδεικνύουν αφ'ενός μεν την περιορισμένη διακλαδική βάση της τοπικής βιομηχανίας και αφετέρου την συνύπαρξη φθινόντων και αναπτυσσόμενων κλάδων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Δείκτες Απασχόλησης στην Μεταποίηση, Ν. Αχαΐας, 1969-73 [Δείκτες 20-29= Παραδοσιακοί κλάδοι / 30-39 σύγχρονοι κλάδοι]

Δείκτης Απασχ. 1973-1963=100		0% κατανομή 1973
20	81	15,5
21	289	6,9
22	-	-
23	117	24,2
24	87	9,2
25	98	4,5
26	86	2,1
27	78	7,4
28	80	1,5
29	107	1,1
30	170	3,3
31	408	1,1
32	500	0,3
33	234	7,5
34	-	-
35	106	5,1
36	107	3,0
37	140	1,7
38	125	4,4
39	105	1,2
Σύνολο	107	100

Πηγή: Απογραφή Βιομηχανίας 1963-1973

Από τον πίνακα 7 διαπιστώνεται ότι:

- Ορισμένοι κλάδοι εμφανίζουν φθίνουσα πορεία σε όρους απασχόλησης και ανάμεσά τους ήταν οι κλάδοι στους οποίους, είχαν είδη εμφανίσει κάποιο βαθμό ειδίκευσης το 1963. Οι βιομηχανίες τροφίμων (20), ενδυμάτων-υποδημάτων (24) και του χάρτου (27) που συγκέντρωναν ήδη το 1/3 της απασχόλησης στην μεταποίηση του νομού το 1963 εμφάνισαν απόλυτη μείωση.
- Η απασχόληση αυξάνεται ιδιαίτερα στον σημαντικό κλάδο της υφαντουργίας (23).
- Ως νέοι δυναμικοί κλάδοι εμφανίζονται ο κλάδος παραγωγής τσιμέντου και των προϊόντων του (33) και ο κλάδος κατασκευής ειδών εκ μετάλλου (35). Και οι δύο αυτοί κλάδοι συνδέονται με προϊόντα που προμηθεύουν την κατασκευαστική δραστηριότητα.

Η κατανομή της απασχόλησης κατά μέγεθος επιχειρήσεων (Πιν. 8) υποδεικνύει τον ιδιαίτερο ρόλο των επιχειρήσεων μεγάλης κλίμακας (περισσότεροι από 100 απασχολούμενοι) στην τοπική μεταποιητική της βιομηχανίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Απασχόληση κατά μέγεθος μονάδων, 1973 σε Αχαΐα - Σύνολο χώρας

	Αριθμός Απασχολούμεν ων Αχαΐα	Ποσοστιαία κατανομή Αχαΐα	Ποσοστιαία κατανομή Σύνολο Χώρας
0-10	5.744	32,2	42,2
10-50	3.478	19,5	21,1
50-100	1.473	8,3	7,4
100-500	3.966	22,3	17,7
500	3.159	17,7	11,6
Σύνολο	17.820	100	100

Πηγή: Απογραφή Βιομηχανικών Καταστημάτων 1973

Οι πρώτες εκτιμήσεις που γίνονται σε περιφερειακό επίπεδο για την παραγωγή, την προστιθέμενη αξία και τις αγορές των βιομηχανικών προϊόντων υπογραμμίζουν ορισμένες ακόμα ιδιαιτερότητες της τοπικής βιομηχανίας:

- Ο δείκτης του περιφερειακού προϊόντος κατά ασχολούμενο στην βιομηχανία (σε μονάδες πάνω από τους εργαζόμενους) δείχνει ότι η Αχαΐα κινείται στον εθνικό μέσο όρο κάτι που ισχύει επίσης και για την περιοχή της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Αντίθετα, ιδιαίτερα υψηλοί δείκτες (διπλάσιοι του εθνικού) εμφανίζονται σε νομούς, γειτονικούς προς τα δύο

μεγάλα αστικά κέντρα οι οποίοι συγκεντρώνουν τις επενδύσεις μεγάλης κλίμακας στα τέλη της δεκαετίας του 1960 και τις αρχές του 1970.

- Ο δείκτης πωλήσεων βιομηχανικών προϊόντων αναφορικά με την εγχώρια ή την διεθνή αγορά, υποδεικνύει ότι η σχέση πωλήσεων στην εγχώρια αγορά σε σχέση με τις εξαγωγές, ήταν στην Αχαΐα 75/25 το 1970 και 70/30 το 1974 και προσέγγιζε τους αντίστοιχους δείκτες σε εθνικό επίπεδο (79/21 και 73/27). Θα πρέπει εδώ να υπογραμμιστεί ότι ο σχετικός δείκτης της Αττικής είναι 90/10 το 1970 και 82/18 το 1974, γεγονός που υπογραμμίζει τον προσανατολισμό των βιομηχανιών της Αθήνας στην εγχώρια αγορά και την χωροθέτηση των εξαγωγικών βιομηχανιών είτε σε γειτονάζοντες νομούς, είτε σε περιοχές με υψηλή παραγωγή ειδικών εξαγωγίμων προϊόντων.

Συνεπώς, κατά την περίοδο μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970, η δομή της βιομηχανίας στην Αχαΐα είχε τρία κύρια χαρακτηριστικά:

- α) η βιομηχανική βάση παρέμεινε περιορισμένη σε λίγους παραδοσιακούς κλάδους
- β) ήταν ιδιαίτερα υψηλό το ειδικό βάρος των επιχειρήσεων μεσαίας και μεγάλης κλίμακας.
- γ) η βιομηχανία προσανατολίστηκε στην εγχώρια αγορά.

Οι πρώτες εκτιμήσεις που γίνονται στην δεκαετία του 1970 αναφορικά με τους περιφερειακούς οικονομικούς και κοινωνικούς δείκτες, συμπληρώνουν την γενική εικόνα της Αχαΐας . Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις το 1977:

- ο νομός είχε τον υψηλότερο δείκτη αστικοποίησης του πληθυσμού (60%) εκτός φυσικά των δύο μεγάλων αστικών κέντρων.
- ο δείκτης του κατά κεφαλήν εισοδήματος ήταν στο 94% του εθνικού μέσου όρου (Αττική 119%).
- η συμμετοχή της βιομηχανίας στο περιφερειακό εγχώριο προϊόν του νομού ήταν 25% υψηλότερο από τον αντίστοιχο εθνικό δείκτη (19,6%) και τον δείκτη της Αττικής (20,6%).
- η βιομηχανική απασχόληση ανά 1000 κατοίκους ήταν 83, επίσης υψηλότερη από τον εθνικό μέσο όρο (72) και χαμηλότερη από τον σχετικό δείκτη της Αττικής (100).

Ο τομέας των υπηρεσιών που είχε συμμετοχή στο περιφερειακό προϊόν του νομού 45% υστερούσε του εθνικού μέσου όρου 52% και φυσικά κατά πολύ της Αττικής (69%).

Εγκατεστημένη ισχύς

Η ιπποδύναμη στον νομό Αχαΐας παρουσίασε κατά το χρονικό διάστημα 1969 - 1989 αύξηση. Στο διάστημα 1969 - 1978 η αύξηση της ιπποδύναμης ήταν εντονότερη σε σύγκριση με την περίοδο 1978 - 89.

Οι παραδοσιακοί κλάδοι κατά το χρονικό διάστημα 1969-1978 παρουσίασαν αύξηση 58,19% και 23,62% κατά το διάστημα 1978-89.

Οι σύγχρονοι κλάδοι (π.χ. τσιμεντοβιομηχανία, μεταλλουργία). Κατά το χρονικό διάστημα 1969-1978 παρουσίασαν αύξηση 125,25% και 70,23% κατά το χρονικό διάστημα 1978-1989 (πίνακας 9).

Χαρακτηριστικός είναι ο πίνακας 9 ο οποίος απεικονίζει την μεταβολή της εγκατεστημένης ισχύος στους παραδοσιακούς (20-29) και τους σύγχρονους κλάδους (30-39) στον Ν. Αχαΐας κατά το χρονικό διάστημα 1969-1989.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Κλαδοι	1969	1978	1989	Δι(69-78)	Δι (78-89)
Παραδοσιακοί (20-29)	70883	112136	138630	58,19	23,62
Σύγχρονοι (30-39)	27065	60961	103775	125,25	70,23
Σύνολο Κλάδων	97948	173097	242405	76,72	40,03

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ Απογραφές για την βιομηχανία - βιοτεχνία κατά το διάστημα 1969-1978-1989.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα, μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στους σύγχρονους κλάδους ενώ στους παραδοσιακούς κλάδους παρατηρείται μια μικρή αύξηση όσον αφορά το μέγεθος της εγκατεστημένης ισχύος.

Ως προς την ιπποδύναμη επιβεβαιώνεται η κυρίαρχη θέση του νομού Αχαΐας ο οποίος το 1989 είχε το 70% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος (Π.Δ.Ε.) και 4,01% στο σύνολο της χώρας.

Σχέση κεφαλαίου - εργασίας

Όσον αφορά τη σχέση κεφαλαίου - Εργασίας οι συγκρίσεις δεικτών νομού - χώρας είναι ευνοϊκές για το νομό Αχαΐας και υποδηλώνουν μεγαλύτερη μεταβολή στη συσσώρευση κεφαλαίου στις μεταποιητικές επιχειρήσεις.

Χαρακτηριστικός είναι ο παρακάτω πίνακας ο οποίος απεικονίζει την μεταβολή της σχέσης κεφαλαίου - Εργασίας των παραδοσιακών κλάδων (20-29) και των σύγχρονων (30-39) στον Ν. Αχαΐας κατά το χρονικό διάστημα 1969-1989.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Κλάδοι	1969	1978	1989	Δι (69-78)	Δι (78-89)
Παραδοσιακοί (20-29)	5,69	7,95	8,88	29,17	20,81
Σύγχρονοι (30-39)	6,81	10,36	14,84	52,12	43,72
Σύνολο Κλάδων	5,96	8,19	10,73	37,41	31,01

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ Απογραφές για την βιομηχανία - βιοτεχνία 1969-1978-1989

Διαπιστώσεις - συμπεράσματα

Η μεταπολεμική ανάπτυξη του Ν. Αχαΐας προσδιορίστηκε από αντιθετικές επιδράσεις, προϊόν της γεωγραφίας και των ιδιαιτεροτήτων της εκβιομηχάνισης της Ελληνικής οικονομίας. Ο δυναμισμός της τοπικής οικονομίας ατόνισε καθώς μετεβλήθη η γεωγραφία των οικονομικών δραστηριοτήτων και του πληθυσμού. Η συγκέντρωση δραστηριοτήτων και πληθυσμού στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα επέδρασε μόνο στην κορυφή της «ιεραρχίας των αστικών πόλεων». Το τρίτο αστικό κέντρο της χώρας, η Πάτρα, όπως και το σύμπλεγμα των ενδιάμεσων αστικών πόλεων διατήρησαν κάποιους ρυθμούς μεγέθυνσης με μειωμένο όμως το ειδικό βάρος τους στον αστικό χώρο.

Οι προηγούμενες μεταβολές συνδυάστηκαν με την συρρίκνωση του ζωτικού για την Πάτρα, οικονομικού χώρου της Δυτικής Ελλάδας. Η συρρίκνωση αυτή ήταν φυσικά σχετική και όχι απόλυτη. Οι ραγδαίες οικονομικές μεταβολές στον αγροτικό χώρο σε όρους αύξησης της παραγωγής και των εισοδημάτων, παρά την μείωση του πληθυσμού, διατήρησαν και διεύρυναν το σύμπλεγμα των εμπορικών δραστηριοτήτων, των διοικητικών υπηρεσιών και πληθώρας άλλων υπηρεσιών. Η Πάτρα διατήρησε στο ακέραιο την πλεονεκτική της θέση στις δραστηριότητες αυτές.

Τα όρια όμως που έδετε η γενικότερη γεωγραφική μεταβολή έγιναν φανερά στην περίπτωση της βιομηχανικής ανάπτυξης. Η βιομηχανία της Αχαΐας αναπτύχθηκε με σχετικά αργούς ρυθμούς μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1960. Επιταχύνθηκε κάπως μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970, χωρίς όμως να αποφευχθεί η φθίνουσα πορεία ορισμένων

σημαντικών κλάδων. Η βιομηχανική βάση παρέμεινε περιορισμένη σε λίγους κλάδους στους οποίους μάλιστα οι μεγάλες επιχειρήσεις είχαν υψηλό ειδικό βάρος. Η παραγωγή έμεινε κυρίως προσανατολισμένη στην εγχώρια αγορά.

Συμπέρασμα

Συνοπτικά συμπεραίνουμε ότι η εξέλιξη της βιομηχανίας στο Ν. Αχαΐας από τα μέσα του 18^{ου} έως τα μέσα του 19^{ου} αιώνα καθορίζεται:

- Από τον εμπορικό, εξαγωγικό χαρακτήρα της πόλης της Πάτρας και του λιμανιού της.
- Από την διεθνή κρίση της σταφίδας, του κατ' εξαοχήν προϊόντος της περιοχής.
- Από τις ευρύτερες πολιτικές ή οικονομικές συγκυρίες (εθνικά δάνεια, πτώχευση, πόλεμοι, δειλός αστισμός, δασμολογία).
- Από την ανάπτυξη εκτός της οινοποιίας - οινοπνευματοποιίας και άλλων κλάδων π.χ. κλωστοϋφαντουργίας, χάρτου κτλ.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΗΜΕΡΑ

Χαρακτηριστικά του ν. Αχαΐας σε σχέση με την βιομηχανική ανάπτυξη

Η κυρίαρχη θέση του Νομού Αχαΐας που αποτελεί σημαντικό βιομηχανικό κέντρο της ευρύτερης περιφέρειας οφείλεται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει και τα οποία είναι:

- Μεγάλο πλήθος καταναλωτών των βιομηχανικών προϊόντων (μέγεθος αγοράς) και περιορισμό του κόστους μεταφοράς έτοιμων ή ημιέτοιμων προϊόντων από τους χώρους παραγωγής στους χώρους διάθεσης στο καταναλωτικό κοινό ή σε άλλα εργοστάσια για περαιτέρω επεξεργασία.
- Εξασφάλιση κατάλληλης βιομηχανικής υποδομής (Β.Ι.Π.Ε. κλπ) και προϋποθέσεων για εξεύρεση εκπαιδευμένου προσωπικού και στελεχών, καθώς και προϋποθέσεις για την στήριξη και προώθηση της βιομηχανικής ανάπτυξης (υπηρεσίες, τράπεζες, εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά ινστιτούτα).
- Βιομηχανική παράδοση και νοοτροπία
- Ευνοϊκές δημογραφικές εξελίξεις, που αυξάνουν τόσο το μέγεθος της αγοράς, αλλά και τον όγκο της παρεχόμενης ή μελλοντικής προσφοράς εργασίας, που κατά μεγάλο ποσοστό θα στραφεί προς την αναπτυσσόμενη ντόπια βιομηχανία.

Παράλληλα η ύπαρξη μικτών (νέων) ηλικιών που κατά τεκμήριο είναι περισσότερο δεκτικές στην απορρόφηση νέων καταναλωτικών αγαθών και νέων προϊόντων, ευνοεί στην ανάπτυξη νέων κλάδων μεταποιητικής δραστηριότητας.

- Η στρατηγική θέση της περιοχής (συγκοινωνιακή σύνδεση, σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνι, οδικό δίκτυο).

Κλαδική διάρθρωση

Οι πολυπληθέστεροι κλάδοι στην μεταποίηση του Ν. Αχαΐας είναι οι κλάδοι των τροφίμων, της ένδυσης - υπόδησης, των μεταφορικών μέσων, των μεταλλικών προϊόντων και επεξεργασίας ζύλου (πίνακας 11, παράρτημα).

Παρατηρείται δηλαδή συγκέντρωση σε παραδοσιακούς κλάδους που επεξεργάζονται και μεταποιούν αγροτικά προϊόντα (ελιές, γάλα, σταφίδα) ή κατασκευάζουν προϊόντα κυρίως για την ικανοποίηση βασικών καταναλωτικών αναγκών του πληθυσμού (κουφώματα, έπιπλα, υποδήματα, ενδύματα κλπ).

Οι παραπάνω κλάδοι αποτελούν το 67% περίπου του συνολικού αριθμού των μεταποιητικών επιχειρήσεων στο νομό Αχαΐας.

Ο μεγαλύτερος αριθμός εργαζομένων ασχολείται στους κλάδους: κλωστοϋφαντουργίας, ένδυσης υπόδησης, ειδών διατροφής και μεταλλικών προϊόντων (πίνακας 12, παράρτημα). Στους κλάδους αυτούς απασχολείται το 58% περίπου του συνόλου των εργαζομένων στην μεταποίηση του Ν. Αχαΐας. Τα μεγαλύτερα ποσοστά εγκατεστημένης ισχύος συγκεντρώνουν οι κλάδοι: μη μεταλλικών ορυκτών, κλωστοϋφαντουργίας επεξεργασίας χάρτου και τροφίμων (πίνακας 13, παράρτημα). Στους παραπάνω κλάδους έχει συγκεντρωθεί το 67% περίπου της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος στον μεταποιητικό τομέα του νομού.

Διαχρονικά εμφανίζονται τάσεις συγκέντρωσης συσσώρευσης των συντελεστών της παραγωγής (κεφαλαίου, εργασίας) στο σύνολο της μεταποίησης (πίνακας 14, παράρτημα). Στους παραδοσιακούς κλάδους

(20-29) είναι εντονότερη η τάση συγκέντρωσης εργασίας σαν συνέπεια της πιεστικής ανάγκης για δημιουργία πιο βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρηματικών σχημάτων (πίνακας 14).

Επίσης παρατηρείται διαχρονικά τάση συναδιάρθρωσης της μεταποίησης, με μείωση του συνολικού βάρους των παραδοσιακών κλάδων 20-29 (σε αριθμό επιχειρήσεων, απασχόληση, ιπποδύναμη) προς όφελος των συγχρόνων κλάδων 30-39 (πίνακας 15, παράρτημα). Η τάση αναδιάρθρωσης είναι εμφανής όσον αφορά την ιπποδύναμη και τον αριθμό των επιχειρήσεων.

Δεδομένης της συνολικής μεγέθυνσης της μεταποίησης, η εξέλιξη αυτή είναι κατ' αρχήν θετική. Όμως η μείωση του βάρους των κλάδων 20-29 (παραδοσιακών) δεν είναι μόνο αποτέλεσμα εντονότερων ρυθμών αύξησης των υπολοίπων, αλλά στασιμότητας των παραδοσιακών κλάδων που παρατηρείται γενικότερα στην Ελληνική οικονομία.

Συνεπώς η τάση αναδιάρθρωσης της μεταποίησης του Ν. Αχαΐας προς τους σύγχρονους κλάδους είναι περιορισμένη ενώ παραμένει κυρίαρχη στον Ν. Αχαΐας η «κίνηση προς τα εμπρός» της βιομηχανικής παραγωγής, δηλαδή προς τελικά καταναλωτικά προϊόντα.

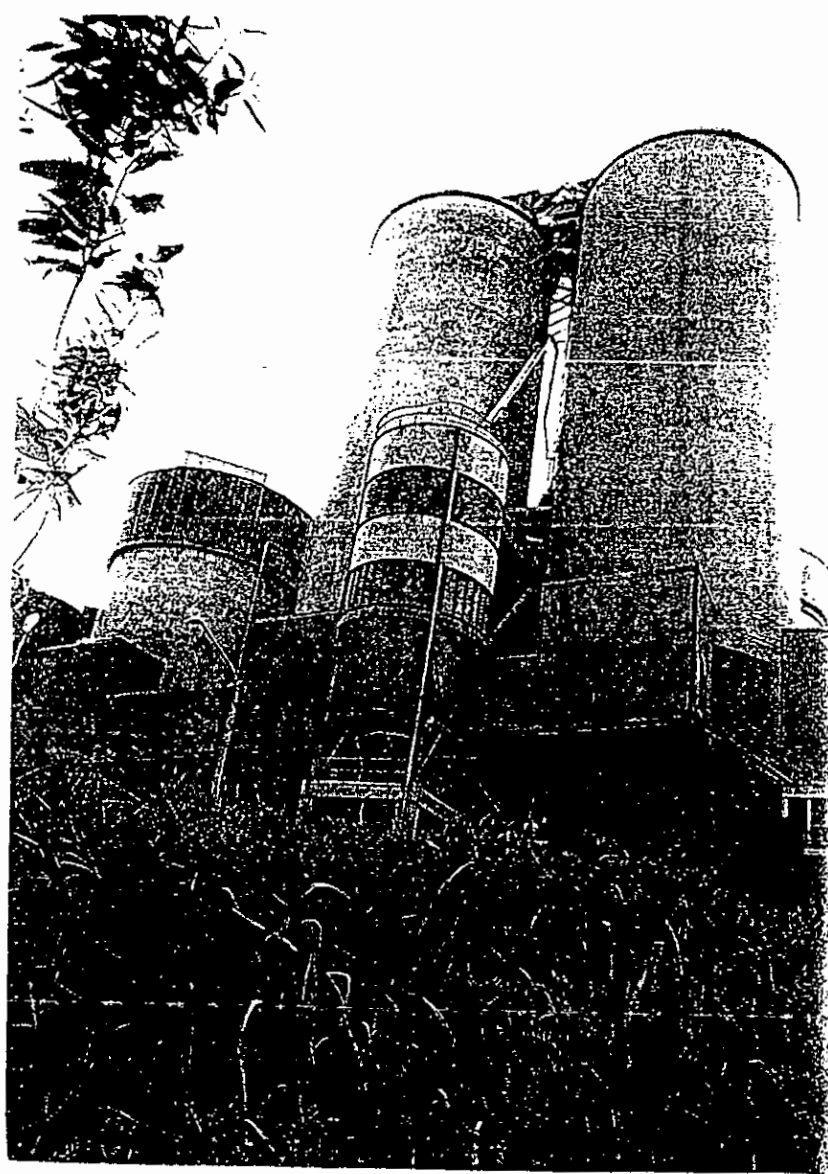
Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι οι βασικοί μεταποιητικοί κλάδοι, στους οποίους εξειδικεύεται η Αχαική Βιομηχανία, όπως η κλωστοϋφαντουργία και η επεξεργασία χάρτου είναι, σε ύφεση, λόγω της προβληματικότητας κυρίαρχων μονάδων στους παραπάνω κλάδους.

Σήμερα στον Ν. Αχαΐας λειτουργούν περίπου 100 βιομηχανικά συγκροτήματα μικρά αλλά και μεγαλύτερα. Κύριες δραστηριότητες των παραπάνω επιχειρήσεων είναι: μεταλλουργία, χαλυβουργία, λατομεία,

τσιμεντοβιομηχανία, βιομηχανία οίνου και αλκοολούχων ποτών, βιομηχανία φρούτων, κλωστοϋφαντουργία, βιομηχανία παραγωγής όπλων (Ε.Β.Ο) κλπ.

Στο παράρτημα παρατίθεται αναλυτική κατάσταση κατά δραστηριότητα των επιχειρήσεων - μελών Επιμελητηρίου Αχαΐας που λειτουργούν σήμερα.

ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΗΝ ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΙΤΑΝ

Η ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΕΝΙΚΑ

Ιστορία του τσιμέντου

Οι Αιγύπτιοι και οι Ρωμαίοι ήταν οι πρώτοι που ανακάλυψαν τις ιδιότητες του φυσικού τσιμέντου. Οι Ρωμαίοι χρησιμοποίησαν ασβεστοκονιάματα, ανακατεύοντάς τα πολλές φορές με άλλα υλικά (όπως με ποζολάνη) για να συνδέσουν μεταξύ τους τα δομικά υλικά που χρησιμοποιούσαν στις κατασκευές τους ωστόσο, η ρωμαϊκή Κονιά δεν μπορούσε να παρασκευαστεί μέσα στο νερό και επομένως να χρησιμοποιηθεί σε υποβρύχιες κατασκευές. Έτσι ο Τζόφερ Ασπντιν ανακάλυψε τις υδραυλικές κονίες στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Οι υδραυλικές κονίες του Ασπντιν ήταν δυνατό να κληρύνονται μέσα στο νερό και το 1825 συνεταιρίζεται με τον Ουίλλιαμ Μπεβερλη και ιδρύουν μονάδα παραγωγής τσιμέντου.

Αργότερα ο Ισαάκ Τζόνσον και ο Λουί Βικά ύστερα από πολλά πειράματα συνέβαλαν στην βελτίωση της ποιότητας και αντοχής του τσιμέντου,

Το 1842 δημιουργήθηκε το πρώτο Γαλλικό εργοστάσιο τσιμέντου στο Μον Ροσέ.

Το 1850 λειτουργούν τέσσερα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου πορτλαντ στις κοιλάδες του Τάμεση και του Μέντζουεη, μια περιοχή με τεράστιο πλούτο πρώτων υλών και αποθεμάτων κιμωλίας και αργυλοχώματος. Το 1898 υπήρχαν ήδη 1000 κλίβανοι στην περιοχή που παράγαγα 1,3 εκατ. Τόννους τσιμέντο το χρόνο.

Η Βρετανική τσιμεντοβιομηχανία φαίνεται ότι υπήρξε πρωτοπόρος στη διεθνή σκηνή. Γρήγορα φυσικά η παραγωγή τσιμέντου προχώρησε και στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Η πρώτη τσιμεντοβιομηχανία στην Ελλάδα αλλά και στα Βαλκάνια ιδρύθηκε στο εργοστάσιο Ελευσίνας του Τιτάνα το 1911.

Γενικά περί τσιμεντοβιομηχανίας

Η βιομηχανία τσιμέντου υπάρχει στην Ελλάδα από τις αρχές του αιώνα και συγκεκριμένα από το 1911. Με μηδαμινή παραγωγή κατόρθωσε να αποτελεί έναν από τους πλέον σημαντικούς παραγωγικούς κλάδους της ελληνικής ευθύνης οικονομίας.

Η τσιμεντοβιομηχανία στην Ελλάδα καταλαμβάνει ένα πολύ μεγάλο κομμάτι του βιομηχανικού και παραγωγικού δυναμικού της χώρας. Υπάρχουν οκτώ εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου, διαφορετικής παραγωγικής ικανότητας, και απασχολούν ένα μεγάλο κομμάτι του εργατικού δυναμικού της χώρας. Συγκεκριμένα στην Ελληνική τσιμεντοβιομηχανία απασχολούνται άμεσα περίπου 6.000 εργαζόμενοι και άλλοι τόσοι έμμεσα.

Η τσιμεντοβιομηχανία, σαν βαριά χημική βιομηχανία επιδρά στην ρύπανση του περιβάλλοντος, που εκδηλώνεται κύρια με τρεις μορφές:

α) Καταστροφή φυσικών τοπίων στα λατομεία που γίνεται η παραλαβή των πρώτων υλών

β) Αέρια ρύπανση (εκπομπή σκόνης)

γ) Ηχορύπανση

Η ΤΣΙΜΕΝΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΙΤΑΝ

Η Ιστορία του Τιτάνα

Στις αρχές του αιώνα μια ομάδα από Έλληνες επιστήμονες, με επικεφαλής τους αδελφούς Νικόλαο και Άγγελο Κανελλόπουλο, δημιούργησαν στην Ελευσίνα μία σειρά από βιομηχανικές μονάδες. Ανάμεσά τους ήταν και ο ΤΙΤΑΝ, η πρώτη μονάδα παραγωγής τσιμέντου στην Ελλάδα στα Βαλκάνια και την Εγγύς Ανατολή.

Πάνε 86 χρόνια από το 1911 που η εταιρεία έγινε ανώνυμη. Τον επόμενο χρόνο οι μετοχές της εισήχθησαν στο χρηματιστήριο. Εγκαταστάθηκε το 1914 στο εργοστάσιο ο πρώτος περιστροφικός κλίβανος - Τεχνολογικό επίτευγμα της εποχής.

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι και στη συνέχεια ο Α΄ παγκόσμιος επέβαλαν στην νεαρή βιομηχανία μια περιορισμένη ανάπτυξη που επηρεάστηκε ουσιαστικά από τις περιπέτειες του έθνους. Την εικοσαετία όμως του μεσοπολέμου, αν εξαιρέσουμε τη γενικότερη κρίση του '30, Ο ΤΙΤΑΝΑΣ άρχισε μια σημαντική εξελικτική πορεία. Το 1924 τοποθετήθηκε ο δεύτερος περιστροφικός κλίβανος ενώ τον ίδιο χρόνο ο ηλεκτρισμός μπήκε στην υπηρεσία της παραγωγής. Λίγο πριν κηρυχθεί ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος ξεκίνησε ο τρίτος περιστροφικός κλίβανος και η παραγωγή αυξήθηκε δεσποτικά, αλλά η εξέλιξη αυτή διακόπηκε απότομα από την κήρυξη του πολέμου, το τέλος του οποίου βρήκε την εταιρεία σχεδόν κατεστραμμένη.

Η μεγάλη και σημαντική άνοδος του τιτάνα άρχισε μετά το 1950. Η Ελλάδα άρχισε να ζανακτίζεται και οι ανάγκες σε τσιμέντο ήταν επιτακτικές. Ο τιτάνας, θέλοντας να ανταποκριθεί στη ζήτηση αυτή

προχώρησε στην εγκατάσταση πέντε ακόμη περιστροφικών κλιβάνων στην Ελευσίνα. Εφαρμόζοντας την στρατηγική της αποκέντρωσης που συμβάλλει θετικά στην περιφερειακή ανάπτυξη, το 1962/ ξεκίνησε το δεύτερο εργοστάσιο στη Νέα Ευκαρπία Θεσσαλονίκης, ενώ το 1968 άρχισε η λειτουργία του τρίτου, στο Δρέπανο Αχαΐας και το 1976 του τετάρτου στο Καμάρι Βοιωτίας- που θεωρείται ένα από τα πιο σύγχρονα στον κόσμο.

Μια σειρά από πρωτοπορίες χαρακτηρίζουν την παρουσία της Εταιρείας στον Ελληνικό βιομηχανικό χώρο.

Ο Τιτάνας με την ίδρυση του έβαλε στην Ελλάδα ένα νέο βιομηχανικό προϊόν και πρότεινε μία νέα τεχνολογία.

Προχώρησε στην παραγωγή νέων ποικιλιών τσιμέντου που εγκρίθηκαν από αυστηρούς διεθνείς ελέγχους. Καδιέρωσε τους χάρτινους σάκους, αντικαθιστώντας τα γιούτινα σακιά.

Άρχισε τις πωλήσεις τσιμέντου χύμα σε σιλό στα εργοτάξια. Εγκατέστησε τα πρώτα ηλεκτροστατικά φίλτρα.

Τοποθέτησε ηλεκτρονικό υπολογιστή και εφαρμόζει την μικροπληροφορική στη διαδικασία της παραγωγής.

Ο τιτάνας σήμερα

Η Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ είναι μία Ελληνική βιομηχανική εταιρεία ιδιωτικού χαρακτήρα με έδρα την Αθήνα και διοικείται από 14μελές Διοικητικό Συμβούλιο. Έχει σαν αντικείμενο κυρίως την παραγωγή και διάθεση τσιμέντου στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το τσιμέντο παράγεται στα τέσσερα εργοστάσια της, ετήσιας παραγωγικής

δυναμικότητας 5,8 εκατομμυρίων τόννων. Διαθέτει επίσης Κέντρα Διανομής στην Ελλάδα και το εξωτερικό, (Η.Π.Α. Αγγλία, Ιταλία, Ισπανία).

Έχει ιδρύσει πλήθος θυγατρικών εταιρειών, λατομικών, μεταφορικών, ναυτιλιακών, εμπορικών, εξαγωγικών, παροχής υπηρεσιών, ετοίμου σκυροδέματος που αποτελούν τον όμιλο ΤΙΤΑΝ διαμορφώνοντας και επιτυγχάνοντας καθετοποίηση των δραστηριοτήτων και προσφέροντας απασχόληση σε 2.200 εργαζόμενους.

Η εταιρεία ΤΙΤΑΝ με την συνεχή της προσπάθεια για καλύτερη οργάνωση και σωστότερη διαχείριση, διπλασίασε τον κύκλο εργασιών της την τελευταία πενταετία φθάνοντας τα 40,5 δισ. δρχ. με αποτέλεσμα να καταταγεί στη δεύτερη θέση των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Εργοστάσια παραγωγής

Τον πυρήνα των δραστηριοτήτων του Τιτάνα αποτελούν τα τέσσερα εργοστάσια παραγωγής τσιμέντου στην Ελλάδα και ένα στις ΗΠΑ.

1) Εργοστάσιο Ελευσίνας

Ιδρύθηκε το 1911 είναι το πρώτο εργοστάσιο παραγωγής της «ΤΙΤΑΝ» και η πρώτη βιομηχανία παραγωγής τσιμέντου στην Ελλάδα. Η ετήσια παραγωγή του εργοστασίου είναι 1.000.000 τόννους τσιμέντο.

2) Εργοστάσιο Θεσσαλονίκης

Άρχισε να λειτουργεί το 1962 και ανέπτυχθηκε το 1971. Η ετήσια παραγωγή είναι 1.300.000 τόννους και καλύπτει όλες τις ανάγκες της Βορείου Ελλάδος

3) Εργοστάσιο Πάτρας

Οι δραστηριότητες του εργοστασίου αυτού άρχισαν το 1968 και το 1982 κατάφερε να έχει ετήσια παραγωγή 1.300.000 τόννους. Λόγο της στρατηγικής θέσης που κατέχει πραγματοποιεί μεγάλου ύψους εξαγωγές σε πολλές χώρες.

4) Εργοστάσιο Καμαρίου

Το εργοστάσιο αυτό ιδρύθηκε το 1976. Το 1979 η δυνατότητα παραγωγής αυξήθηκε φτάνοντας περίπου τους 2.350.000 τόννους ετησίως.

Το εργοστάσιο Καμαρίου είναι ένα από τα πιο σύγχρονα του κόσμου, διαθέτοντας την πιο σύγχρονη Τεχνολογία στην παραγωγή τσιμέντου.

Η παραγωγή του καλύπτει τις ανάγκες της κεντρικής Ελλάδας σε τσιμέντο και αποτελεί ένα ουσιαστικό τμήμα στις εξαγωγές της ΤΙΤΑΝ.

5) Εργοστάσιο Roanoke (ΗΠΑ).

Άρχισε να λειτουργεί το 1995. Η ετήσια παραγωγή τσιμέντου φτάνει τους 1.200.000 τόνους και καλύπτει κατά ένα μεγάλο μέρος τις ανάγκες των ΗΠΑ σε τσιμέντο.

Ποιότητες και χρήσεις τσιμέντων που παράγονται από την Α.Ε. Τσιμέντων ΤΙΤΑΝ

1. ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΠΟΡΤΛΑΝΤ

Με Ποζολάνη τύπος ΙΙ/35

Τσιμέντο γενικής χρήσης κατάλληλο για κάθε συνηθισμένη κατασκευή. Είναι κατάλληλο και για κατασκευές μέσα στη θάλασσα ή σε θέσεις που παρουσιάζουν μέτριες χημικές αντιδράσεις.

2. ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΠΟΡΤΛΑΝΤ (ΑΜΙΓΕΣ)

Τύπος I/35

Χρησιμοποιείται σε κατασκευές που απαιτούνται υψηλότερες αντοχές

3. ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΠΟΡΤΛΑΝΤ ΥΨΗΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

Τύπος I/45

Το τσιμέντο αυτό χρησιμοποιείται όπου απαιτούνται υψηλότερες αρχικές και Τελικές αντοχές. Κατάλληλο για προκατασκευές κτλ.

4. ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΠΟΡΤΛΑΝΤ ΜΕ ΠΟΖΟΛΑΝΗ

Τίπος II/45

Το τσιμέντο αυτό παρουσιάζει μικρή έλκυση θερμότητας κατά την πήξη του, έχει μεγάλη ανθεκτικότητα στις χημικές δράσεις και μειωμένη υδροπερατότητα. Είναι κατάλληλο για κατασκευή υδατοφραγμάτων, τσιμεντεύσεις κλπ.

5) ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟ ΣΤΑ ΘΕΪΚΑ ΑΠΑΤΑ

Τύπος IV/45

Ειδικό τσιμέντο κατάλληλο για κατασκευές όπου απαιτείται μεγάλη ανθεκτικότητα στις χημικές αντιδράσεις. Ιδιαίτερα των θεϊκών αλάτων. Απαραίτητο για δεμελιώσεις σε εδάφη πλούσια σε θεϊκά άλατα και για θαλάσσια έργα.

6) ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΠΟΡΤΛΑΝΤ ΛΕΥΚΟ ΥΨΗΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ

Τύπος 1/45

Τσιμέντο πόρτλαντ για φέρουσες κατασκευές πολυτελείας προκατασκευασμένες ή όχι, για κατασκευή διακοσμητικών επιφανειών, μωσαϊκών δαπέδων, πλάκες πεζοδρομίων κλπ.

7) ΤΣΙΜΕΝΤΟ ΤΟΙΧΟΠΟΙΙΑΣ

Η κονιά αυτή που έχει για βάση το τσιμέντο χρησιμοποιείται για την κατασκευή κονιαμάτων δομήσεων (λιθοδομές, πλινθοδομές) και για επιχρίσματα (σοβάδες).

Διαδικασία Παραγωγής Τσιμέντου

Το τσιμέντο είναι μία λεπτόκοκκη σκόνη που έχει την ιδιότητα σε επαφή με το νερό να πήζει και να σκληραίνεται είτε στον αέρα ή κάτω από το νερό.

Αποτελείται από οξείδια του ασβεστίου, πυριτίου, αργιλίου και σιδήρου, τα οποία είναι ενωμένα μεταξύ τους με τη μορφή συμπλόκων ενώσεων, που λέγονται υδραυλικές ενώσεις και αποτελούν κατά κανόνα το 90% του βάρους του. Το υπόλοιπο μέρος είναι γύψος και μικρές ποσότητες αλάτων μαγνησίου, καλίου, νατρίου και άλλων στοιχείων.

Σαν πρώτες ύλες για την κατασκευή του τσιμέντου χρησιμοποιούνται ασβεστολιθικά και αργιλικά πετρώματα που η χημική και ορυκτολογική τους σύσταση βρίσκεται μέσα σε ορισμένα όρια.

Οι πρώτες ύλες εξορύσσονται με τη χρήση ισχυρών εκσκαπτικών μηχανημάτων ή με τη χρήση εκρηκτικών υλών και στη συνέχεια

δραύονται από μεγάλους δραυστήρες σε τεμάχια μικρότερα συνήθως των 30 χιλιοστών.

Οι δραυσμένες πρώτες ύλες αποθηκεύονται (με σύγχρονη ανάμιξη) χωριστά κατά κατηγορία και από εκεί οδεύουν μέσω ειδικών σιλό και τροφοδοτών, προς τους μύλους συνάλεσης των πρώτων υλών, σε αυστηρά καθορισμένη και συνεχώς ελεγχόμενη δοσολογία.

Οι μύλοι είναι μεταλλικοί κύλινδροι, συνήθως μήκους 5-8 μέτρων με ισχυρή εσωτερική μεταλλική θωράκιση που περιέχουν πολλούς τόννους από σφαιρικά χαλύβδινα αλεστικά σώματα διαμέτρου 20-100 χιλιοστών. Κατά την περιστροφική κίνηση των μύλων οι σφαίρες κονιοποιούν τις προδραυσμένες πρώτες ύλες σε κόκκους μέσης διαμέτρου περίπου 40 μ (χιλιοστών του χιλιοστού), το προϊόν δε αυτό που καλείται «φαρίνα» οδηγείται πρώτα στα σιλό φαρίνας, όπου υπόκειται σε μία ομοιογενοποίηση και στη συνέχεια οδεύει προς τους περιστροφικούς κλίβανους για έγψη.

Οι περιστροφικοί κλίβανοι είναι μεταλλικοί κύλινδροι μήκους συνήθως 50-150 μέτρων και διαμέτρου 3-5 μέτρων με εσωτερική επένδυση από ειδικά πυρότουβλα.

Η φαρίνα πριν μπει στον κλίβανο περνάει πρώτα από ένα σύστημα κυκλώνων που ονομάζεται προδερμαντής και υφίσταται μία προοδευτική θερμική κατεργασία σε θερμοκρασία μέχρι 900°C περίπου.

Όταν μπει στον κλίβανο με τη βοήθεια της περιστροφής του και της κλίσης του, κυλάει η φαρίνα αργά προς την έξοδο, στη δε πορεία της συναντάει όλο και υψηλότερες θερμοκρασίες που φθάνουν τους 1.300 - 1.400°C που επιτυγχάνονται με την καύση μαζούτ ή άνθρακα, που

στέλνεται στο εσωτερικό του κλιβάνου με πίεση υπό μορφή λεπτών σταγονιδίων, ή πολύ λεπτής σκόνης αντίστοιχα.

Μέσα στον κλίβανο πραγματοποιούνται πολύπλοκες φυσικοχημικές διεργασίες, ενώ μέρος των οξειδίων τήκεται και σχηματίζονται οι υδραυλικές ενώσεις και έτσι μετατρέπεται η «φαρίνα» που έχει - χάσει ήδη το 35% του βάρους της, σε ένα κοκκώδες προϊόν που λέγεται κλίνκερ.

Το κλίνκερ είναι το βασικό συστατικό του τσιμέντου και από την ποιότητά του εξαρτάται στο μέγιστο βαθμό και η ποιότητα του τσιμέντου.

Το τσιμέντο είναι, όπως γνωρίζουμε, μία πολύ λεπτή σκόνη που η μέση διάμετρος των κόκκων της είναι κάτω των 20 μικρών είναι δε προϊόν της συνάλεσης κλίνκερ και γύγου ή και ορισμένων φυσικών ή τεχνικών υλικών που προσδίδουν στο τσιμέντο ορισμένες ωφέλιμες ιδιότητες. Τέτοιες ύλες είναι οι ποζολάνες, οι ιπτάμενες τέφρες, οι σκωρίες υγικαμίνων και άλλες.

Οι μύλοι τσιμέντου είναι σχεδόν όμοια μηχανήματα με τους μύλους φαρίνας και η κονιοποίηση των υλικών γίνεται και εδώ με τη βοήθεια σφαιρικών ή και μικρών κυλινδρικών αλεστικών σωμάτων.

Οι δοσολογίες των υλικών της συνάλεσης είναι αυστηρά καθορισμένες και συνεχώς ελεγχόμενες, όπως είναι βασικής επίσης σημασίας και η κοκκομετρική διαβάθμιση του προϊόντος.

Οι συνδυασμοί μεταξύ της χημικής σύστασης του κλίνκερ, του βαθμού άλεσης του τσιμέντου και της παρουσίας ή όχι των διαφόρων προσθέτων, διαμορφώνουν τις διάφορες ποιότητες των τσιμέντων, καθώς

και τη στάθμη των αντοχών που είναι και το σημαντικότερο χαρακτηριστικό τους.

Το τσιμέντο μετά τους μύλους αποθηκεύεται σε μεγάλα σιλό και από εκεί διατίθεται στη κατανάλωση σε διάφορες μορφές συσκευασίας. Η μεγαλύτερη ποσότητα διατίθεται σε μορφή χύμα με ειδικά σιλοφόρα αυτοκίνητα και πλοία.

Οικονομικά στοιχεία

Κατά τη διάρκεια του 1995, ο Τιτάν κατάφερε να βελτιώσει τις οικονομικές του επιδόσεις, τόσο λόγω της οριακής έστω καλύτερευσης των συνθηκών στις αγορές, όπου δραστηριοποιείται, όσο και χάρη στην προσήλωση της Εταιρείας στη διαρκή αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Τιτάνα, τόσο σε επίπεδο Ομίλου, όσο και μητρικής Εταιρείας, βελτιώθηκαν σημαντικά. Κύριοι συντελεστές αυτής της βελτίωσης ήταν η συμπίεση του κόστους παραγωγής και των λειτουργικών εξόδων, καθώς και η μείωση των χρηματοοικονομικών εξόδων. Πιο συγκεκριμένα.

Ο κύκλος εργασιών της μητρικής εταιρείας αυξήθηκε κατά 9,5% σε 64 δισ. Δρχ. Τούτο οφείλεται κατά κύριο λόγο, στη μικρή αύξηση των πωλήσεων τσιμέντου στην εσωτερική αγορά και τη συγκράτηση των πραγματικών τιμών πώλησης. Το περιθώριο μικτού κέρδους αυξήθηκε κατά 1% παρά την αρνητική επίδραση της ισχυροποίησης της δραχμής στην αποδοτικότητα των εξαγωγών, αντικατοπτρίζοντας τη συγκράτηση του κόστους παραγωγής. Η σημαντική πτώση των χρηματοοικονομικών εξόδων και η αύξηση των εσόδων από συμμετοχές, οδήγησαν στην

αισθητή βελτίωση 933,45) των καθαρών αποτελεσμάτων προ φόρων, τα οποία διαμορφώθηκαν σε 10,4 δις δρχ.

Ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών αυξήθηκε κατά 7,8% σε 98,2 δις δρχ. ενώ τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε 11,8 δις δρχ. αυξημένα κατά 26,9%. Συγκριτικά με τη μητρική εταιρεία χαμηλότερος ρυθμός αύξησης του τζίρου οφείλεται στην ισχυροποίηση της δραχμής έναντι του δολλαρίου. Η πορεία των επί μέρους δραστηριοτήτων του Ομίλου ήταν σε γενικές γραμμές θετική. Τόσο ο κλάδος λατομικών προϊόντων, όσο και ο κλάδος έτοιμου σκυροδέματος βελτίωσαν τα οργανικά τους αποτελέσματα ενώ η Carolinas Cement Co στις ΗΠΑ συνέχισε την ανοδική της πορεία αν και σε χαμηλότερο ρυθμό. Τέλος, κατά το 1995, ο κλάδος πορσελάνης αναδιοργανώθηκε εσωτερικά με στοχο να επανέλθει στην κερδοφορία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

	Πωλήσεις σε δις	Μεταβολή %	Παραγωγή σε τόνους	Μεταβολή %	Κέρδη προ φόρων σε δις	Μεταβολή %
1992	54	-	53	-	8,8	-
1993	54,8	+1,6	61	+15,86	6,9	-22
1994	58,4	+6,7	62	+1	7,8	+12,9
1995	63,9	+9,4	69	+11,3	10,4	+33,4

Ο όμιλος πραγματοποίησε κατά το 1995 επενδύσεις παγίων στοιχείων 9,7 δις δρχ εκ των οποίων πάνω από 1 δις δρχ. αφορούσαν έργα που σχετίζονται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος συγκεκριμένα:

- Συνεχίστηκε το πρόγραμμα εκσυγχρονισμού του εργοστασίου του Ροαποχε των Ηπα

- Ολοκληρώθηκε και λειτούργησε στη Δυτική Αττική η πιο σύγχρονη λατομική μονάδα στην Ελλάδα
- Ολοκληρώθηκε το πρόγραμμα αναδιοργάνωσης και συγχωνεύσεως των θυγατρικών εταιρειών καθετοποιημένων δραστηριοτήτων, με στόχο τη βελτιστοποίηση της οργανωτικής δομής και τον περιορισμό του κόστους.
- Ενεργοποιήθηκαν, από την 1.1.1996, οι βασικές λειτουργίες του νέου ολοκληρωμένου μηχανογραφικού συστήματος της εταιρείας, με βάση την τεχνολογία client - server.

Οι διεθνείς εμπορικές δραστηριότητες

Ο όγκος των εξαγωγών προς τις Η.Π.Α, συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων προς CCC, αυξήθηκε κατά 4% ενώ τα επίπεδα προώθησης των προϊόντων στην Αγγλία παρέμειναν σταθερά. Στην υπόλοιπη Ευρώπη οι εξαγωγές παρουσίασαν μείωση. Συγκεκριμένα στη Γαλλία, η ύφεση που παρατηρείται στην περιοχή του σταθμού της INTERTITAN, στη Μασσαλία, αλλά και οι συνεχιζόμενες πιέσεις που ασκούνται για την παρεμπόδιση διακίνησης τιμμέντου του Τιτάνα, οδήγησαν σε πτώση κατά 7%. Στην Ισπανία, ο όγκος πωλήσεων σημείωσε μικρή μόνον κάμψη, ενώ ο σταθμός στη Βαλένσια λειτούργησε και εφέτος ικανοποιητικά. Περαιτέρω συρρίκνωση παρατηρήθηκε στην Ιταλία (-22%) λόγω των αντίξοων συνθηκών που εξακολουθούν να επικρατούν στην Ιταλική αγορά. Παρά ταύτα, ο σταθμός της FINITAN στη Βενετία πέτυχε αύξηση πωλήσεων κατά 4%, Βελτιώνοντας ταυτόχρονα τα αποτελέσματά του. Η παρατεινόμενη στασιμότητα της Ευρωπαϊκής αγοράς ενέτεινε το ενδιαφέρον του

Τιτάνα για τι αγορές της Βόρειας και Δυτικής Αφρικής και της Μέσης Ανατολής. Για άλλη μια φορά, η εταιρεία κινήθηκε επιτυχώς προς τρίτες χώρες, όπου οι εξαγωγές κλίνκερ και τσιμέντου αυξήθηκαν κατά 56%.

Κυριότερες εταιρείες που απαρτίζουν τον όμιλο Τιτάν στις 31/12/95

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

Κυριότερες εταιρείες που απαρτίζουν τον Όμιλο Τιτάν στις 31/12/1995			
Α.Ε. ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ ΤΙΤΑΝ		Διεθνών Δραστηριοτήτων	Λούις
Δομικών Υλικών	Ναυπλιακές		
● ΕΡΓΟΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.	● ΝΑΥΤΙΤΑΝ Α.Ε.	● ΤΙΤΑΝ ΔΙΕΘΝΗΣ Α.Ε.	● ΙΟΝΙΑ ΑΒΕ
● ΕΜΠΟΡΟΜΠΕΤΟΝ Α.Ε.			
● ΙΝΤΕΡΜΠΕΤΟΝ ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ Α.Ε.	● ΑΙΟΛΙΚΗ ΝΕ	● ΕΥΡΩΤΙΤΑΝ ΕΠΕ	● ΙΝΦΟΓΛΑΝ ΑΕ
● Γ. & Χ. ΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Α.Ε.	● ΑΧΑΪΚΗ ΝΕ	● ΙΝΤΕΡΤΙΤΑΝ Α.Ε.	
● ΕΛΤΕΡ Α.Ε.	● ΔΩΡΙΚΗ ΝΕ	● ΠΑΛΤΙΤΑΝ ΕΠΕ	
● ΛΑΤ. ΤΑΦΑΡΑΔΩΝ ΠΕΡΜΗΣ Α.Ε.	● ΚΙΜΩΛΟΣ ΝΕ	● ΣΠΛΑΤΤΑΝ Α.Ε.	
● ΛΑΤ. ΚΟΙΝ. ΤΑΦΑΡΑΔΩΝ Α.Ε.	● ΠΟΛΙΚΟΣ ΝΕ	● ΤΙΤΑΝ CEMENTEUIL CEID	
● ΛΑΤ. ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε.		● ΕΙΝΤΙΤΑΝ GEIE	
● ΛΑΤ. Ν. ΚΟΡΑΚΑ Α.Ε.		● ΕΙΝΤΙΤΑΝ SRL	
		● VENETA CEMENT SRL	
		● ΤΙΤΑΝ ΤΣΙΜ. ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ Α.Ε.	
		● CAROLINAS CEMENT CO.	
		● CASTLE HAYNE DEV INC	

Πολιτική για το περιβάλλον

Ο όμιλος Τιτάν από καιρό δεσπίζει μια σταθερή περιβαλλοντική πολιτική με στόχο τη μείωση των επιπτώσεων από τη βιομηχανική του δραστηριότητα. Η παρουσίαση των αρχών που διέπουν την πολιτική αυτή συντελεί στην αποκατάσταση της εικόνας μιας, βασικής και απόλυτα αναγκαίας βιομηχανικής δραστηριότητας, όπως είναι η παραγωγή τσιμέντου.

Ολοκληρωμένος οικολογικός έλεγχος εφαρμόζει ο Όμιλος, βασίζεται στις ακόλουθες δέκα αρχές

1. Ολοκληρωμένη Μορφή Διοίκησης

Σε αυτή περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων ως βασική συνισταμένη η πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος

2. Συμμετοχή προσωπικού, επιμόρφωση και παρακίνηση

Η ανάπτυξη της οικολογικής συνείδησης, εξασφαλίζεται με την συνεχή επιμόρφωση και παρακίνηση του ανθρώπινου δυναμικού, εξασφαλίζοντας έτσι τη συμμετοχή του στη μέριμνα για το περιβάλλον.

3. Διαδικασία Βελτιώσεων

Μια συνεχής διαδικασία προσαρμογής στις νέες Τεχνολογικές εξελίξεις και τα επιστημονικά δεδομένα, τις ανάγκες των καταναλωτών, τις προσδοκίες των γειτόνων και του κοινού και τις προτάσεις των διεθνών οργανισμών για την προστασία του περιβάλλοντος

4. Πρόληψη - Πρόβλεψη

Κατά το σχεδιασμό νέων εγκαταστάσεων λαμβάνεται υπόψη οι πιθανές επιπτώσεις και σχεδιάζονται τα ανάλογα μέτρα για την αποστροφή σοβαρής και ανεπίστρεπτης περιβαλλοντικής υποβάθμισης

5. Έρευνα

Πραγματοποίηση ερευνών για πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από προγραμματιζόμενες μεταβολές στην παραγωγική διαδικασία, αλλά και από τις υπάρχουσες δραστηριότητες

6. Ενημέρωση συνεργατών

Συνεχής προσπάθεια για την υιοθέτηση της πολιτικής του Ομίλου και από τους συνεργάτες, του όπως π.χ. εργολάβοι διαφόρων εργασιών μέσω ενημέρωσής τους.

7. Έλεγχος

Καθιέρωση μηχανισμών συνεχούς ελέγχου των εκπομπών και των οχλήσεων, καθώς και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων αντιρύπανσης και αποφυγής ηχορύπανσης.

8. Αποκατάσταση - ανάπλαση

Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων που εξασφαλίζουν την αποκατάσταση και ανάπλαση του περιβάλλοντος, στις περιοχές όπου δραστηριοποιείται ο όμιλος, υπό μορφή αναδασώσεων, δημιουργίας υγροβιότοπων, λιμνοδεξαμενών κλπ.

9. Συνεργασία με τις αρχές

Συνεργασία με στοχο την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος, τη θέσπιση προτύπου λειτουργίας των βιομηχανικών

εγκαταστάσεων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις βιομηχανικές περιοχές

10. Συμμετοχή

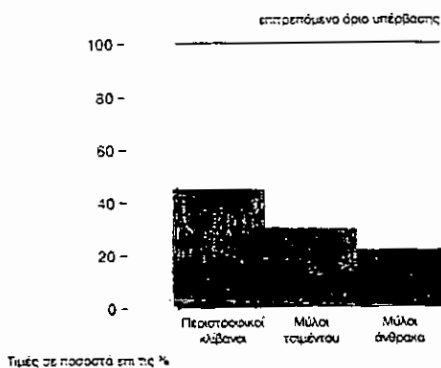
Η συμμετοχή του Ομίλου στην προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος, που καταβάλλεται από διάφορους οργανισμούς και φορείς.

Με βάση τις παραπάνω αρχές, ο Όμιλος Εταιρειών Τιτάν, ενήμερος των διεθνών εξελίξεων χαράζει το δρόμο για την αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος από τη βιομηχανική δραστηριότητα. Αυτή, άλλωστε είναι η ευθύνη που πηγάζει και από τις ελληνικές και ευρωπαϊκές διακρίσεις τους τον τομέα αυτόν.

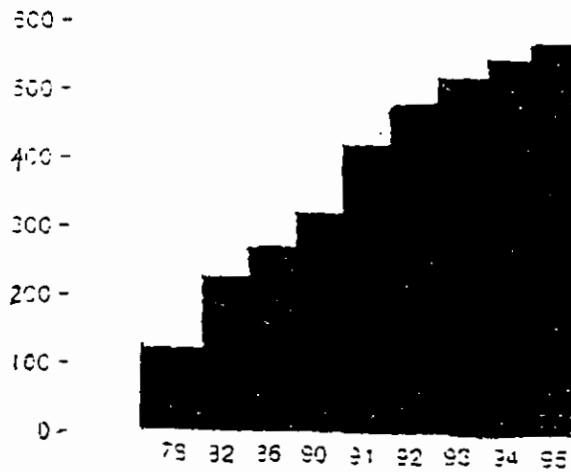
Το 1995 ο όμιλος πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους μεγαλύτερου του 1 δις δρχ. που αφορούσαν έργα που σχετίζονται άμεσα με την προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Ποσοστό πραγματικής εκπομπής αερίων
σε σχέση με το επιτρεπόμενο όριο (100%)

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

Τιμές σε χιλιάδες δέντρα

Τιμές σε χιλιάδες δέντρα

Δύναμη προσωπικού TITAN A.E.

- Ο Όμιλος TITAN A.E. σαν συγκρότημα απασχολεί 2.500 εργαζομένους
- Η τσιμεντοβιομηχανία TITAN απασχολεί περίπου 1.600 εργαζομένους

Αριθμός των εργαζομένων ανά μονάδα παραγωγής

- Στην Ελευσίνα εργάζονται 400 άτομα
- Στο Δρέπανο εργάζονται 300 άτομα
- Στο καμάρι εργάζονται 270 άτομα

- Στα κεντρικά γραφεία στην Αθήνα εργάζονται 400 άτομα

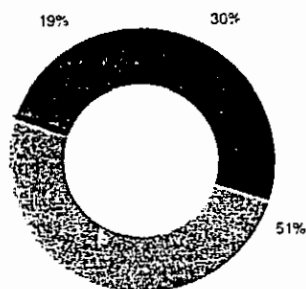
Η δύναμη του προσωπικού της TITAN Α.Ε. κατανέμεται ως εξής:

- Κατηγορία Α - Εργατοτεχνίτες 19%
- Κατηγορία Β - Υπάλληλοι 51%
- Κατηγορία Γ - Στελέχη 30%

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Δύναμη προσωπικού
Α.Ε. Τιτάν

1995

■ Στελέχη ■ Υπάλληλοι ■ Εργατοτεχνίτες

Εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού

Συνεχίστηκε και το 1996 η επιμόρφωση του προσωπικού, σε θέματα διοικητικής κατάρτισης και πληροφορικής κυρίως σε επίπεδο κατωτέρων και μεσαίων στελεχών των Εργοστασίων και των Κεντρικών Γραφείων. Για το σκοπό αυτόν διατέθηκαν 20.000 περίπου ανθρωπόωρες, σε προγράμματα των οποίων η χρηματοδότηση καλύφθηκε από τον προϋπολογισμό της Εταιρίας και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συνεχίστηκαν επίσης τα σεμινάρια πρόληψης ατυχημάτων, έναν ευαίσθητο τομέα στον οποίο η Εταιρία προσδίδει ιδιαίτερη σημασία.

Η είσοδος του Τιτάνα στη νέα τεχνολογία της Πληροφορικής των Συστημάτων Ανοικτής Αρχιτεκτονικής (Open System και Client/Server)

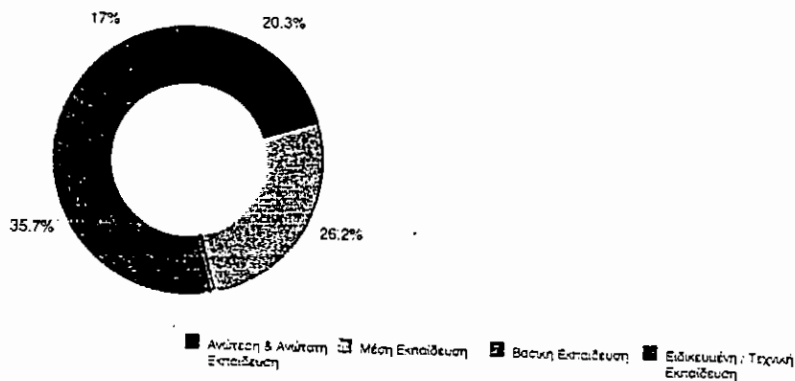
που ήδη βρίσκεται σε αρχικά στάδια πρακτικής εφαρμογής του στην Εταιρία, απασχόλησε το 1995, ομάδα στελεχών, τα οποία εκπαιδεύτηκαν στις διάφορες ενότητες του έργου, και προχώρησαν στην καταγραφή διαδικασιών. Τα στελέχη αυτά εκπαιδεύτηκαν ήδη τους τελικούς χρήστες στη νέα τεχνολογία.

Η επιμόρφωση των στελεχών συμπληρώθηκε με εξωεπιχειρησιακά προγράμματα που περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, συμμετοχή σε σεμινάρια οργανισμών όπως η Ε.Ε.Δ.Ε και εξατομικευμένες κατά περίπτωση μεταπτυχιακές σπουδές, όπως στο Athens Laboratory for Business Administration (ALBA).

Ακόμα, το 1995 ολοκληρώθηκε η μελέτη και ο προγραμματισμός που θα επιτρέψουν την πραγματοποίηση κατά το επόμενο έτος δύο προγραμμάτων με την άμεση συνεργασία Τιτάνα - Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα δύο αυτά προγράμματα, LEONARDO DA VINCI και ADAPT, αφορούν σε δομές συνεχούς κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

Επίπεδο μόρφωσης
εργαζομένων

Διανομή κοινωνικού προϊόντος

Η οικονομική προσφορά της εταιρίας, στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, αποτελεί το κοινωνικό προϊόν. Από τον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι το συνολικό κοινωνικό προϊόν για το 1995 είναι 27,4 δις δραχμές.

Το 46,6% του κοινωνικού προϊόντος δηλαδή 12,7 δις δραχμές αφορά το προσωπικό.

Πιο αναλυτικά:

- Οι καθαρές αποδοχές του προσωπικού το 1995 έφτασαν τα 9,0 δις δραχ.
- Οι εισφορές στους οργανισμούς κοινωνικών ασφαλίσεων ανήλθαν σε 2,4 δις δραχ.
- Οι λοιπές παροχές στο προσωπικό ξεπέρασαν τα 880 εκατομμύρια δραχ.
- Από τα κέρδη της εταιρίας 220 εκατομμύρια θα διανεμηθούν μετά την έγκριση της Γ.Σ. στα στελέχη. Στο λοιπό προσωπικό χορηγήθηκε πριμ παραγωγικότητας που ξεπέρασε τα 600 εκατομμύρια δραχμές.

Ακόμα το δημόσιο εισέπραξε από φόρους της εταιρίας και παρακράτηση ΦΜΕ των εργαζομένων της 4,3 δις δραχ.

Παραγωγικότητα

Η παραγωγικότητα της ΤΙΤΑΝ Α.Ε. μετριέται σε τόνους παραγωγής κλίνκερ ανά ανθρωποώρες.

Παραγωγικότητα = ΠΟΣΟΤΗΤΑ Κλίνκερ

ΑΩ

Οι ανθρωποώρες περιλαμβάνουν προσωπικό και εργολάβους, μειωμένες με τις αδικαιολόγητες απουσίες και ασθένειες. Η παραγωγικότητα της ΤΙΤΑΝ Α.Ε. αυξάνεται σταδιακά με κανονικό ρυθμό. Αυτό οφείλεται στους εξής λόγους:

- Ο χειρονακτικός εργάτης έχει αντικατασταθεί πλέον με τον σύγχρονο και πιο αποδοτικό εργάτη.
- Γίνονται συνεχείς επενδύσεις για την αντικατάσταση του παλαιού μηχανολογικού εξοπλισμού με καινούργιο.
- Χορηγεί οικονομικά κίνητρα προς τους εργαζομένους της.
- Γίνεται συστηματική εκπαίδευση και επιμόρφωση του υπάρχοντος προσωπικού στις νέες τεχνολογίες και αυτοματισμούς.
- Μέρος των αποχωρούντων ή συνταξιοδοτούμενων αντικαθίσταται με νέα εξειδικευμένα στελέχη που προσδέτουν την γνώση και την εμπειρία τους.

Το 1995 από σκοπιά παραγωγικότητας θεωρείται ως η καλύτερη χρονιά της τελευταίας δεκαπενταετίας.

Συμπεράσματα

Ο ΤΙΤΑΝ είναι ελληνική εταιρία που δραστηριοποιείται στον τομέα των δομικών υλικών στην Ελλάδα και διεθνώς κυρίως στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στις ΗΠΑ.

Είναι από τις μεγαλύτερες Ελληνικές επιχειρήσεις και αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής οικονομίας πραγματοποιούνται το 1995 κύκλο εργασιών 98 δις δρχ.

Στην τσιμεντοβιομηχανία «ΤΙΤΑΝ Α.Ε.» Εργάζονται περίπου 1600 άτομα και συνολικά στον όμιλο ΤΙΤΑΝ 2500 άτομα. Στόχος της εταιρείας είναι η υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας και κατά συνέπεια η μείωση των ατυχημάτων. Είναι από τις πρώτες εταιρίες μαζί με την ΕΑΓ (Ελληνική Αεροπορική Βιομηχανία), που από τα μέσα της δεκαετίας του 70 δέκα χρόνια περίπου πριν από την γήφιση του νόμου 1568/85 δημιούργησε ένα ειδικό τμήμα που ασχολείται αποκλειστικά με την υγιεινή και ασφάλεια της εργασίας. Επίσης δημιούργησε σε όλες τις μονάδες επιτροπές από γιατρούς εργασίας και Τεχνικούς ασφάλειας οι οποίοι ασχολούνται με την ενημέρωση των εργαζομένων σχετικά με την πρόληψη και την αποφυγή ατυχημάτων.

Σήμερα δαπανά τεράστια ποσά για την εκπαίδευση και επιμόρφωση του προσωπικού συνολικά αλλά και ειδικά (των γιατρών εργασίας και των μηχανικών ασφαλείας) για την επιμόρφωση στην πρόληψη ατυχημάτων και επαγγελματικών κινδύνων.

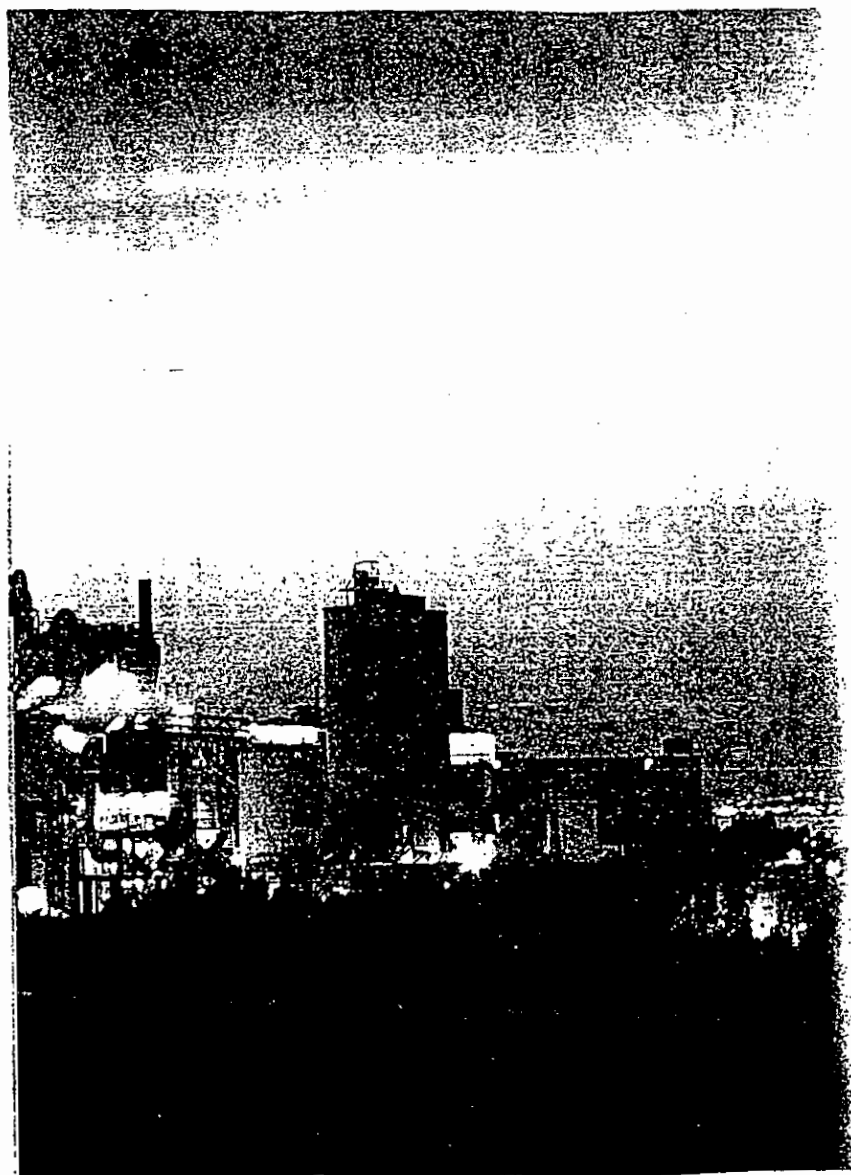
Η επικοινωνία που έχει με το προσωπικό, η πρωτοποριακή έκδοση φυλλαδίων που αποτέλεσε παράδειγμα προς μίμηση και από άλλες εταιρείες, σε συνδυασμό με όσα αναφέρθηκαν έχουν σαν αποτέλεσμα

την κατακόρυφη μείωση των ατυχημάτων. Έτσι ο δείκτης συχνότητας και ο δείκτης σοβαρότητας των ατυχημάτων κυμαίνονται σε πολύ μικρό επίπεδο σε σχέση με τις τσιμεντοβιομηχανίες του ομίλου αλλά και σε σχέση με αυτές των ξένων κρατών.

Η συνεισφορά της επιχείρησης στο κοινωνικό προϊόν το 1995 ανέρχεται σε 27,4 δις από τα οποία 9 δις αφορούν το προσωπικό και 4,3 δις αφορούν το δημόσιο.

Ο προσανατολισμός προς τον ανθρώπινο παράγοντα και η ευαισθησία προς το περιβάλλον δείχνουν τη στενή αλληλεξάρτηση του οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα της εταιρείας. Η «ΤΙΤΑΝ Α.Ε» δαπανά κάθε χρόνο ποσά ύψους 1 δις δρχ. για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπλαση των περιοχών όπου δραστηριοποιείται.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Έννοια και διάκριση μεταξύ βιομηχανικών περιοχών και βιομηχανικών ζωνών

Η έννοια των Βιομηχανικών Περιοχών (ΒΙ.ΠΕ.) στην Ελλάδα καθιερώθηκε για πρώτη φορά με την γήφηση του Ν.4458/65 ο οποίος έθεσε το νομικό πλαίσιο ανάπτυξης και εδραίωσης του δεσμού. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό ως ΒΙ.ΠΕ. θεωρείται η έκταση με καθορισμένα όρια, κατάλληλα διαρρυθμισμένη και εξοπλισμένη με έργα υποδομής (π.χ. δίκτυα ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτροφωτισμού κλπ), προοριζόμενη να υποδεχθεί την εγκατάσταση παραγωγικών μονάδων.

Τα όρια της ΒΙ.ΠΕ. χωροθετούνται και η έκτασή της οργανώνεται με βάση το ρυμοτομικό σχέδιο, τα δε δίκτυα υποδομής περιλαμβάνουν (εκτός από τα έργα υποδομής που αναφέρθηκαν παραπάνω) παροχές ηλεκτρικής ενέργειας, μεσαίας και υψηλής τάσης, τηλεφώνου και TELEX καθώς και σύστημα καθαρισμού των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων. Τέλος παρέχονται διάφορες εξυπηρετήσεις (Τράπεζες, Ιατρείο, Ταχυδρομείο κ.α.).

Η έννοια της ΒΙ.ΠΕ. στην Ελλάδα είναι πολύ ευρύτερη από ότι δηλώνει ο παραπάνω ορισμός. Σύμφωνα με το Ν. 4458/65 στα έργα υποδομής περιλαμβάνονται η ανέγερση τυποποιημένων κτιριακών εγκαταστάσεων για τη στέγαση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων καθώς επίσης και η ανέγερση ειδικών κτιριακών εγκαταστάσεων μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων που η χρήση τους μεταβιβάζεται είτε με αγορά, είτε με ενοικίαση.

Η Βιομηχανική Περιοχή λοιπόν πρέπει να διακρίνεται από τη Βιομηχανική Ζώνη που ορίζεται ως χώρος αφιερωμένος για βιομηχανική η βιοτεχνική χρήση χωρίς καμία υποδομή. Η συνεισφορά της δεύτερης στην βιομηχανική ανάπτυξη εξαρτάται από την τοποθεσία στην οποία έχει οριοθετηθεί αυτή σε σχέση με τις δυνατότητες μεταφοράς και διανομής των προϊόντων καθώς και από την τιμή της γης μέσα στην οποία βρίσκεται. Ο δεσμός των βιομηχανικών ζωνών στην πράξη έχει παρουσιάσει πολλά μειονεκτήματα και δεν εφαρμόζεται πλέον.

Κριτήρια επιλογής θέσης για την ίδρυση ΒΙ.ΠΕ.

I. Φυσικά δεδομένα

Κλίση Εδάφους: Επιθυμητή κλίση μόνο προς μια κατεύθυνση 2-5%,
Μέγιστη επιτρεπτή έως 10 %.

Υπόγεια ύδατα: Ελάχιστο Βάθος 4 μέτρα

Πνέοντες άνεμοι: Έλεγχος κατευθύνσεως και ισχύος των κυριοτέρων ανέμων, προς αποφυγή μόλυνσεως οικιστικών κέντρων και τουριστικών περιοχών.

Υδάτινοι πόροι: Ύπαρξη υδάτινων πόρων ικανών και εξασφαλίσουν τις αναγκαίες ποσότητες νερού ανάλογα με το μέγεθος και την δυναμικότητα της προβλεπόμενης περιοχής.

Ποιότητα εδάφους: Ευκολία θεμελιώσεως, στερεότητα, ομαλότητα επιφανείας, αντισεισμικότητα.

II. Πολεοδομικά - χωροταξικά δεδομένα

Θέση: Πλησίον αρτηριών οδικού δικτύου, σιδηροδρομικού δικτύου και λιμανιού εφ' όσον υπάρχει.

Οδικό δίκτυο: Ποιότητα υποδομής τέτοια που να επιτρέπει την κυκλοφορία βαριών οχημάτων

Σύνδεση βιομηχανικής περιοχής με περιοχές κατοικίας εργατικού δυναμικού.

Σύνδεση βιομηχανικής περιοχής με περιοχές αγοράς και καταναλώσεως προϊόντων της και με περιοχές προμήθειας πρώτων υλών.

Επίσης ύπαρξη: Δικτύου ηλεκτρισμού, τηλεφωνικού δικτύου, δικτύου αποχέτευσης και υδραυλικού δικτύου.

III. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Θεσμικά - Διοικητικά δεδομένα: - Αξία γης, επιδίωξη χαμηλών τιμών

Δυνατότητα απαλλοτριώσεως

Θεσμικές ή διοικητικές δεσμεύσεις και περιορισμοί (αποφυγή περιοχών με υπάρχοντες περιορισμούς ως προς τη χρήση ή άλλες εργασίες).

Το θεσμικό πλαίσιο για τις βιομηχανικές περιοχές (ανάλυση)

Ο Νόμος 4458/65 έθεσε το νομικό πλαίσιο ανάπτυξης του δεσμού των ΒΙ.ΠΕ. Το 1977 υψφίζεται ο Ν. 742 με τον οποίο καταργούνται οι βιομηχανικές ζώνες και μεταβάλλονται σε βιομηχανικές περιοχές. Ταυτόχρονα απλουστεύονται οι διαδικασίες ίδρυσης των ΒΙ.ΠΕ. Το νομικό πλαίσιο που διέπει την δημιουργία και λειτουργία των ΒΙ.ΠΕ κατά χρονολογική σειρά έχει ως εξής:

Ν. 4458/65: Περί βιομηχανικών περιοχών

Ν.Δ. 1078/71: Φορολογικά και άλλα μέτρα για ενίσχυση της Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ν. 112/75: Παράταση της ισχύος διατάξεων του Ν. 4458/65 «Περί βιομηχανικών περιοχών» (αναφέρεται μόνο στην ισχύ των διατάξεων του άρθρου 4, παρ. 4).

Ν. 742/77: Περί τροποποίησης και συμπλήρωσεως του Ν. 4458/65 «Περί Βιομηχανικών Περιοχών»

Ν. 1116/81: Για την παροχή κινήτρων ενισχύσεως της περιφερειακής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και τη ρύθμιση συναφών θεμάτων.

Π.Δ. 189/81: Περί χορηγήσεως αδειών εγκαταστάσεως και επεκτάσεως βιομηχανιών εντός δασών και δασικών εκτάσεως και παραχωρήσεως αυτών για την δημιουργία ΒΙ.ΠΕ.

Ν. 1249/82: Διαρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία, μισθολογικά θέματα.

N. 1262/82: Για την παροχή κινήτρων ενίσχυσης της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας και τροποποίηση των συναφών διατάξεων.

N.1360/83: Για την τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του N. 1262/82

Π.Δ. 236/85: Για την επέκταση των διατάξεων των N. 4458/65 και 742/77 στο νομό Αττικής.

Π.Δ. 136/86: Για την δημιουργία ΒΙ.ΠΕ. σε όλους τους νομούς της χώρας.

N. 1892/90: Κίνητρα για επενδύσεις στην Ελλάδα.

Φορέας οργάνωσης, εκμετάλλευσης και λειτουργίας των ΒΙ.ΠΕ.

Σύμφωνα με τον Ν. 4458/65, άρθρο 1, το δικαίωμα για την οργάνωση και εκμετάλλευση των ΒΙ.ΠΕ. έχει κατ' αποκλειστικότητα η ΕΤΒΑ. Ο ίδιος ο νόμος δίνει το δικαίωμα στην ΕΤΒΑ να παραχωρήσει τα δικαιώματά της ή να συνεργαστεί με άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή με οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, όχι όμως με ιδιώτες. Η παραπάνω παραχώρηση ή συνεργασία γίνεται ύστερα από έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Η ΕΤΒΑ ασκεί την διοίκηση των ΒΙ.ΠΕ. μέσω της Διεύθυνσης Περιφερειακής Ανάπτυξης και Βιομηχανικής Υποδομής και της ΒΙ.Π.ΕΤΒΑ. Οι αποφάσεις διοχετεύονται και υλοποιούνται μέσω γραφείων που υπάρχουν μέσα στις ΒΙ.ΠΕ. Τα γραφεία αυτά είναι

οργανωμένα και παρέχουν οικονομικές, διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες. Τα θέματα λειτουργίας μιας ΒΙ.ΠΕ. ρυθμίζονται με εγκυκλίους που εκδίδονται από τις κεντρικές υπηρεσίες της ΕΤΒΑ. Οι διατάξεις έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα και ρυθμίζουν όλες τις λειτουργίες (π.χ. καθαριότητα, πρόληψη κινδύνων, στάθμευση κλπ).

Για την διοίκηση της ΒΙ.ΠΕ., η ΕΤΒΑ καταρτίζει Ειδικό Κανονισμό Λειτουργίας που καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση που ο κανονισμός αυτό καταρτίζεται από άλλο Νομικό Πρόσωπο στο οποίο έχει παραχωρηθεί το δικαίωμα εκμετάλλευσης τότε η έγκριση του κανονισμού πρέπει να συνοδεύεται από τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής της ΕΤΒΑ στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές της τράπεζας (Ν. 4458/65 άρθρο 5, Ν. 1116/81 άρθρο 26, Ν. 1262/82 άρθρο 25).

Ο φορέας των ΒΙ.ΠΕ. είναι υποχρεωμένος να παρέχει στις επιχειρήσεις υπηρεσίες όπως: καθαριότητα, φωτισμό, πυρόσβεση κλπ. Επίσης υπό προϋποθέσεις μεριμνά για την εγκατάσταση αστυνομικού σταθμού ταχυδρομείου, τράπεζας κλπ.

Τέλος η ΕΤΒΑ κάθε χρόνο πραγματοποιεί, τουλάχιστον μια φορά, ελέγχους στις επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στις ΒΙ.ΠΕ. για να διαπιστώνει την τήρηση των διατάξεων του κανονισμού (Ν. 4458/65, άρθρο 5). Επίσης η ΕΤΒΑ έχει την αποκλειστικότητα στα έργα υποδομής και τα δίκτυα (κατασκευή και συντήρηση), εφόσον αυτά είναι ανεξάρτητα από τα αντίστοιχα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ν. 1116/81, άρθρο 27).

Τι προσφέρουν οι ΒΙ.ΠΕ.

Οι ΒΙ.ΠΕ. προσφέρουν υπηρεσίες ζωτικής σημασίας στους επιχειρηματίες και στο κοινωνικό σύνολο γενικότερα.

Στους επιχειρηματίες:

- Οικονομική εγκατάσταση
- Λειτουργική ένταξη της επιχείρησης μέσα σε ένα οργανωμένο σύνολο μεταποιητικής δραστηριότητας.
- Αυξημένη παραγωγικότητα, διότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της συνεργασίας των μονάδων, την εξειδίκευση της παραγωγής, την κυκλοφορία των ιδεών και τη μετάδοση - ανάπτυξη της τεχνογνωσίας.
- Δυνατότητα οικονομικής συνεργασίας με προμηθευτές πρώτων υλών ή πελάτες ετοιμών προϊόντων.
- Αποτελούν κέντρο αγοράς εργασίας εξειδικευμένης ή ανειδίκευτης
- Εξασφαλισμένη δυνατότητα επέκτασης μονάδων,
- Στο κοινοτικό σύνολο
- Ανάπτυξη όλων των περιφερειών της χώρας
- Δημιουργία συνθηκών έλξης για τη βιομηχανία στην περιφέρεια, ώστε η δραστηριότητα και η ανύψωση του βιοτικού επιπέδου να αντικαταστήσουν την εγκατάσταση και τον οικονομικό μαρασμό.

- Έλξη των νέων μονάδων, ώστε να σταματήσει η υποβάθμιση και η μόλυνση του περιβάλλοντος των πόλεων.
- Αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος, χάρη στα έργα υποδομής και τους ελέγχους ρύπανσης που γίνονται στις ΒΙ.ΠΕ.
- Μείωση του κόστους λειτουργίας και επομένως αύξηση της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού των επιχειρήσεων
- Συμφιλίωση του κοινωνικού συνόλου με την δυναμική και εξελισσόμενη βιομηχανία, που αποτελεί προϋπόθεση της ομαλής και απρόσκοπτης λειτουργίας της.

Κίνητρα για εγκατάσταση επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ.

Η δεσμοδέτηση των ΒΙ.ΠΕ. συνοδεύεται από ένα πακέτο μέτρων - κινήτρων προκειμένου να προσελκυσθούν βιομηχανικές και βιοτεχνικές παραγωγικές μονάδες έτσι ώστε να επιτευχθεί ο αντικειμενικός στόχος που είναι η βιομηχανική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Το πλέγμα των κινήτρων που υπάρχει σήμερα για την εγκατάσταση των επιχειρήσεων στις ΒΙ.ΠΕ. αποβλέπει κύρια και άμεσα στην μείωση του κόστους εγκατάστασης σε αυτές ώστε να γίνει αποδοτικότερη η επένδυση. Επίσης το κόστος λειτουργίας των επιχειρήσεων μειώνεται από τις μικρότερες επιβαρύνσεις, για την εξυπηρέτηση των χαμηλότερων δανειακών τους υποχρεώσεων, επειδή παίρνουν αυξημένες επιχορηγήσεις. Ο υπογύφιος επενδυτής έχει επομένως να συνυπολογίσει τα οφέλη αυτά, στην απόφασή του για είσοδο στις ΒΙ.ΠΕ.

Τα κίνητρα αυτά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

α. Σε αυτά που συνδέονται άμεσα με αυτή καθαυτή την ύπαρξη του θεσμού των ΒΙ.ΠΕ.:

- Οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. απολαμβάνουν τις υπηρεσίες που προσφέρει το οργανωμένο περιβάλλον (π.χ. έργα υποδομής, δίκτυα κλπ), δηλαδή επωφελούνται εξωτερικών οικονομιών. Επίσης οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. μειώνουν το κόστος λειτουργίας τους.

β. Οικονομικά και χρηματοδοτικά κίνητρα

Ο Ν. 4458/65 προσφέρει διάφορες μορφές απαλλαγών για τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται στις ΒΙ.ΠΕ. Οι απαλλαγές αυτές είναι:

- Οι επιχειρήσεις που μεταφέρονται μέσα σε ΒΙ.ΠΕ. απαλλάσσονται από την καταβολή φόρου μεταβίβασης και εισοδήματος για το ποσό που εισέπραξαν από την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων που είχαν μέχρι τη στιγμή της μεταφοράς τους. Δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν μελέτες περιβαλλοντολογικών επιπτώσεων για έγκριση στο ΥΧΟΠ, σύμφωνα με το Π.Δ. 1180/81. Επίσης απαλλάσσονται της υποχρέωσης να συντάξουν και να υποβάλλουν για έγκριση στο Υπουργείο Υγείας μελέτη διάθεσης υγρών αποβλήτων, σύμφωνα με την υγειονομική διάταξη 221/1965.
- Οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται ή μεταφέρονται σε ΒΙ.ΠΕ. υποχρεούνται μόνο στην καταβολή του 20% από τις νόμιμες

επιβαρύνσεις κάθε είδους για τη σύναψη συμβάσεων, χρηματοδοτήσεων, εξαλείψεων υποθηκών και συμβάσεων ενεχύρων.

- Η σύσταση οποιασδήποτε ενοχικής σχέσης (π.χ. μεταβίβασης) απαλλάσσεται από κάθε επιβάρυνση υπέρ τρίτων.

Οι νόμοι 1262/82, 1360/83 και 1892/90 αποτελούν τους κύριους μοχλούς χρηματοδοτικών κινήτρων. Τα χρηματοδοτικά κίνητρα που προσφέρουν στις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται ή μεταφέρονται σε ΒΙ.ΠΕ. είναι:

- Σε επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ. παρέχονται οι ενισχύσεις της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής (Η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας ανήκει στη Γ΄ περιοχή κινήτρων επομένως, οι επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε αυτή απολαμβάνουν τα κίνητρα της Δ΄ περιοχής κινήτρων).
- Οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ΒΙ.ΠΕ. και πραγματοποιούν επενδύσεις με στόχο την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό τους, απολαμβάνουν τα κίνητρα της επόμενης ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής (δηλαδή ισχύει ότι και στην περίπτωση της εγκατάστασης επιχειρήσεων σε ΒΙ.ΠΕ.)
- Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από τις περιοχές Β, Γ και Δ στις ΒΙ.ΠΕ της ίδιας ή ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που ισχύει για την ΒΙ.ΠΕ. στην οποία μετεγκαθίσταται.

Πέραν του πλαισίου των αναπτυξιακών νόμων χορηγούνται σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις, δάνεια μέχρι του 80% της δαπάνης για ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων σε ΒΙ.ΠΕ και μέχρι του ποσού 12 εκατ. δρχ. για την αγορά ετοιμών εργαστηρίων. Επίσης η ΕΤΒΑ παρέχει ευκολίες για αγορά οικοπέδων σε ΒΙ.ΠΕ (20% - 30% προκαταβολή και αποπληρωμή του υπολοίπου σε 16 μηνιαίες δόσεις).

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΑΣ

Εισαγωγή

Σήμερα λειτουργούν 21 βιομηχανικές περιοχές στην Ελλάδα στις ακόλουθες πόλεις: Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Ξάνθη, Καβάλα, Δράμα, Σέρρες, Κιλκίς, Θεσσαλονίκη, Έδεσσα, Φλώρινα, Λάρισα, Βόλος, Λαμία, Ιωάννινα, Πρέβεζα, Πάτρα, Τρίπολη, Καλαμάτα, Ηράκλειο, Ρόδος και η ΝΑ ΒΙ.ΠΕ. (Αστακός).

Στις λειτουργούσες περιοχές είναι εγκατεστημένες 803 βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες από τις οποίες λειτουργούν 477. Στις επιχειρήσεις αυτές απασχολούνται 19.000 περίπου άτομα και είναι επενδυμένα ιδιωτικά κεφάλαια της τάξης των 70 δισεκ. δρχ.

Η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών είναι μια από τις 21 λειτουργούσες ΒΙ.ΠΕ, σε όλη την Ελλάδα εκεί όπου χτίζεται το μέλλον της Ελληνικής Βιομηχανίας.

Η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών βρίσκεται στην περιοχή του Αγίου Στεφάνου που απέχει 20 χιλιόμετρα από την Πάτρα. Η ίδρυση της Βιομηχανικής Περιοχής των Πατρών άρχισε το 1963 με εντολή του Υπουργείου Συντονισμού. Εκπονήθηκε πλαίσιο ανάπτυξης βιομηχανικών περιοχών σε εθνική κλίμακα στο οποίο συμπεριλαμβανόταν και η πόλη της Πάτρας. Η χωροθέτηση της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας έγινε για πρώτη φορά το 1969 και ενώ η πρώτη εγκατάσταση βιομηχανικής μονάδας πραγματοποιήθηκε το 1986. Η χωροθέτηση είναι η διαδικασία που ακολουθείται, μετά την ίδρυση για τον ακριβή προσδιορισμό της θέσης και του μεγέθους μιας ΒΙ.ΠΕ. Για τον προσδιορισμό αυτό χρησιμοποιείται μια σειρά κριτηρίων: 1) Το υφιστάμενο χωροταξικό και

πολεοδομικό καθεστώς για τον ευρύτερο χώρο. 2) Το έδαφος, η γεωγραφία του, η φεωσ-σताσή του, οι καλλιέργειες κλπ 3) Κλίμα και μικροκλίμα, όπου εξετάζονται οι κλιματολογικοί παράγοντες. 4) Τα δίκτυα: συγκοινωνιακά, Ύδρευσης, Ενέργειας, Αποχέτευσης και Τηλεπικοινωνιών.

Σύμφωνα με τον νόμο (άρθρο 2 Ν. 742/77), η αποκλειστικότητα της οργάνωσης και η πρωτοβουλία της εκμετάλλευσης όλων των ΒΙ.ΠΕ. (αλλά και συγκεκριμένα της ΒΙ.ΠΕ Πάτρας) ανήκει στην ΕΤΒΑ.

Η ΕΤΒΑ έχει εκπονήσει μελέτες έργων παροχής διοικητικής και κοινωνικής μέριμνας. Υπάρχουν οι εξής εξυπηρετήσεις: Γραφείο Διοίκησης - Διαχείρισης ΒΙ.ΠΕ, Πάτρας, Σταθμός Α΄ Βοηθειών, Ταχυδρομικό Γραφείο, Αναγκυτήριο. Η μελέτη έργων προστασίας περιβάλλοντος περιλαμβάνει την επεξεργασία και διάθεση των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, με την κεντρική μονάδα καθαρισμού αποβλήτων που λειτουργεί στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας.

Η παραχώρηση βιομηχανικών γηπέδων στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας πραγματοποιήθηκε με μεταβίβαση της πλήρης κυριότητας της έκτασης. Έγιναν δηλαδή οι πωλήσεις γηπέδων με τη διαφορά ότι αυτές τελούνται υπό το καθεστώς της «διαλυτικής αίρεσης» (άρθρο 202 Α.Κ), που σημαίνει ότι εάν δεν εκπληρωθούν ορισμένοι όροι, που περιλαμβάνονται στο πωλητήριο συμβόλαιο, τότε η πώληση ανατρέπεται, αυτοδικαίως και επανέρχεται η κυριότητα του οικοπέδου στην Τράπεζα. Από ειδική υπηρεσία της τράπεζας εξετάστηκε η ρύπανση που μπορεί να προκαλέσει η μονάδα στο περιβάλλον. Έτσι στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας λειτουργεί εργαστήριο ελέγχου ρύπανσης περιβάλλοντος.

Τέλος τα θέματα διοίκησης και λειτουργίας των ΒΙ.ΠΕ. ρυθμίζει κανονισμός υπό μορφή προεδρικού διατάγματος που εκδίδεται μετά από πρόταση της ΕΤΒΑ. Με την έναρξη τους σταδίου λειτουργίας εγκαθίσταται μόνιμα πια, στην ΒΙΠΕ ειδική υπηρεσιακή μονάδα με πολυεπιστημονική σύνθεση προσωπικού (μηχανολόγοι, οικονομολόγοι, χημικοί). Η περιφερειακή αυτή μονάδα κατευθύνεται και ελέγχεται από την κεντρική υπηρεσία της τράπεζας.

Χαρακτηριστικά της ΒΙ.ΠΕ Πάτρας

Στο Ν. Αχαΐας λειτουργεί από το 1980 η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας η οποίας καταλαμβάνει συνολική έκταση 4.050 στρέμματα. Από αυτά α) 2.804 στρέμματα καταλαμβάνουν τα βιομηχανικά γήπεδα β) 50 στρέμματα καταλαμβάνει η βιοτεχνική γη γ) 688 στρέμματα έχουν δοθεί για δρόμους δ) 199 στρ. έχουν διατεθεί για κοινόχρηστες εξυπηρετήσεις ε) 268 στρ. καταλαμβάνονται από πράσινο και στ) 41 στρ, για διάφορες άλλες χρήσεις.

Στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας λειτουργούν 29 βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις, 16 βρίσκονται σε διάφορα κατασκευαστικά στάδια και 3 διέκοψαν την λειτουργία τους ενώ εκκρεμούν 5 νέες αιτήσεις για αγορά οικοπέδων.

Η συνολική έκταση που έχει διατεθεί στις παραπάνω μονάδες ανέρχεται σε 1.200 στρέμματα περίπου, δηλαδή το 42% της συνολικής βιομηχανικής και βιοτεχνικής ωφέλιμης γης της περιοχής η οποία όπως προαναφέρθη ανέρχεται σε 2.854 στρέμματα.

Το συνολικό κεφάλαιο που έχει επενδυθεί ανέρχεται σε 10 δισ. δρχ. περίπου και απασχολούνται 1.100 περίπου εργατοϋπάλληλοι.

ΥΠΟΔΟΜΗ

- Εσωτερικό οδικό δίκτυο
- Δίκτυο ύδρευσης
- Δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων και ακαθάρτων
- Κεντρική Μονάδα Καθαρισμού Αποβλήτων
- Εργαστήριο ελέγχου ρύπανσης περιβάλλοντος
- Δίκτυο ηλεκτροφωτισμού οδών
- Ηλεκτροδότηση μέσω υποσταθμού ΔΕΗ (Μέση - Υψηλή Τάση)
- Τηλεφωνικό δίκτυο
- Οδική σύνδεση με εθνικό δίκτυο
- Χώρος πρασίνου 268 στρεμμάτων
- Χώρος αθλοπαιδιών

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ

- Γραφείο διοίκησης - διαχείρισης ΒΙ.Π.Ε
- Ταχυδρομικό γραφείο
- Σταθμός Α΄ βοηθειών (ΙΚΑ)
- Νοσοκομειακό όχημα σε 16ωρη βάση

- Κυλικείο - αναγκυκτήριπ
- Εξυπηρέτηση με υπεραστική λεωφορειακή γραμμή
- Λιμενική εξυπηρέτηση από λιμάνι με εξοπλισμό φορτοεκφόρτωσης
- Σιδηροδρομική εξυπηρέτηση μέσω της πόλης των Πατρών
- Αποκομιδή απορριμμάτων

Έργα που εκτελούνται

- Κατασκευή αγωγού 8,5 χιλ. και υποθαλάσσιου 2.000 μέτρων τουλάχιστον για την μεταφορά επεξεργασμένων λυμάτων στον Πατραϊκό.
- Επέκταση, διπλασιασμός της μονάδας βιολογικού καθαρισμού με δυνατότητα επεξεργασίας 9 κ.μ. λυμάτων την ημέρα.
- Σύνδεσης δεξαμενής ύδρευσης με τις πηγές υδροδότησης της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας μέσω αγωγού και έρευνα για νέες πηγές ύδρευσης

Επιχορήγηση επένδυσης για την ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας

Η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας ανήκει στην Β΄ περιοχή κινήτρων (Ν. 1262/82 άρθρο 3), αλλά οι νέες επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σε αυτή απολαμβάνουν των κινήτρων Γ΄ περιοχής όσον αφορά τις επιχορηγήσεις επενδύσεων του άρθρου 4, (% επιχορηγήσεις επενδύσεων 15% - 40%) και επιδότηση επιτοκίου του άρθρου 11 του Ν. 1262/82. Επίσης οι επιχειρήσεις που είναι ήδη εγκατεστημένες μέσα στη ΒΙ.ΠΕ δικαιούνται να λάβουν των

ενισχύσεων περιοχής Γ', προκειμένου για επέκταση και εκσυγχρονισμό (Ν. 1360/83 άρθρο 10).

Επιχορήγηση για τις δαπάνες μετεγκαταστάσεως στη ΒΙ.ΠΕ Πατρών υφισταμένων παραγωγικών μονάδων με ποσοστό ίσο με το μέγιστο ποσοστό επιχορήγηση της περιοχής (40%) αυξανόμενο κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες (άρθρο 9 Ν. 1262/82 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 1360/83).

Όροι δομήσεως για την ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας

Οι όροι δομήσεως, της ΒΙΠΕ Πάτρας ορίζονται από το Π.Δ. από τις 20.5.77 (ΦΕΚ 212 Δ' / 11.10.79).

Τα βιομηχανικά και βιοτεχνικά οικοπέδα έχουν εμβαδόν: 2000 τ.μ. πρόσωπο: 25 μέτρα, βάθος 40 μέτρα και ποσοστό κάλυψης: 40% της επιφάνειας του οικοπέδου. Ο συντελεστής κατ' όγκον εκμετάλλευσης: 9 κ.μ./τ.μ. οικοπέδου. Το μέγιστο ύψος κτιρίων: Ορίζεται το διπλάσιο της απόστασης των κτιρίων από τα όρια του πλησιέστερου οικοδομήσιμου τμήματος. Εξαιρούνται από το πιο πάνω μέγιστο καθοριζόμενο ύψος, οι ειδικές κατασκευές, οι αναγκαίες για την λειτουργία της εγκατάστασης (π.χ. καπνοδόχο, πύργοι, γύξεως κλπ).

Η απόσταση (Δ) των κτιρίων από τα πλάσια και οπίσθια όρα των οικοπέδων είναι 7 μέτρα καθώς και η απόσταση των κτιρίων από την ρυμοτομική γραμμή ανέρχεται στα 10 μέτρα. Οι ωφέλειες που παρέχονται στους Επιχειρηματίες Επενδυτές αναφέρονται στην: Άμεση εγκατάσταση όπου υπάρχουν, καθαροί τίτλοι ιδιοκτησίας και απαλλαγή των επιχειρήσεων από την υποχρέωση της έκδοσης άδειας

εγκατάστασης και επέκτασης μέσα στα ΒΙ.ΠΕ. (Π.Δ. 279/81) κατ' εφαρμογή του άρθρου 29 του Ν. 1116/81 που ισχύει με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1262/82.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του Π.Δ. 279/81 καταργείται η άδεια εγκατάστασης και επέκτασης για βιομηχανικές ή βιοτεχνικές επιχειρήσεις που έχουν μηχανολογικές εγκαταστάσεις μέσα στις νόμιμες καθορισμένες βιομηχανικές περιοχές της χώρας.

Συμπληρωματικές εγκαταστάσεις και δραστηριότητες στη ΒΙ.ΠΕ. Πατρών

Εκτός της βασικής υποδομής, έχουν δημιουργηθεί και άλλες εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, που συμβάλλουν σημαντικά στην βιομηχανική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος,

Η προστασία του περιβάλλοντος, στην εποχή που ζούμε είναι ένας πολύ σημαντικός αλλά και λεπτός στόχος για τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές μονάδες, ο δεσμός των ΒΙ.ΠΕ, όπως τελικά έχει διαμορφωθεί, συμβάλλει, ουσιαστικά στην πραγμάτωση του παραπάνω στόχου.

Η συμβολή αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι η χωροθέτηση των ΒΙ.ΠΕ είναι αποτέλεσμα ειδικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεως όπου εξετάζονται τα οικολογικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής ώστε να επιλέγεται η καταλληλότερη κατά το δυνατόν, περιβαλλοντικά τοποθεσία.

Επίσης λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα, μέσα στη ΒΙΠΕ ώστε να περιορίζεται ή να υφίσταται επεξεργασία κάθε εκπομπή ρύπου.

Συγκεκριμένα:

Για τα υγρά απόβλητα υπάρχει πάγια πολιτική να κατασκευάζονται κεντρικές μονάδες καθαρισμού, οι οποίες αναλαμβάνουν την πλήρη επεξεργασία των βιομηχανικών αποβλήτων σύμφωνα με αποφάσεις που εκδίδουν οι κατά τόπους, νομαρχιακές αρχές. Σε περίπτωση πάντως που μια εγκατεστημένη βιομηχανία εκπέμπει τοξικά ή άλλα ειδικά απόβλητα υποχρεώνεται σε προεπεξεργασία σύμφωνα με ισχύοντα κανονισμό αποχετεύσεως βιομηχανικών περιοχών. Η υποχρέωση αυτή αναγράφεται στο συμβόλαιο αγοράς του βιομηχανικού γηπέδου.

Οι εγκατεστημένες βιομηχανίες επιμερίζονται το κόστος λειτουργίας των μονάδων καθαρισμού βάσει τακτικών μετρήσεων της ποσότητας, και ποιότητας των υγρών τους αποβλήτων.

Σήμερα έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν 6 κεντρικές μονάδες στη δεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Κιλκίς, τη Δράμα, την Κομοτηνή και το Ηράκλειο, οι έξι αυτές μονάδες εξυπηρετούν συνολικά 150 βιομηχανικές εγκαταστάσεις, το δε κόστος κατασκευής είναι της τάξεως των 3.000.000.000 δρχ.

Για τα απορρίμματα καταρτίζονται ειδικές συμφωνίες με γειτονικούς δήμους ώστε η αποκομιδή και απόθεση να γίνεται σύμφωνα με τα ισχύοντα στην ευρύτερη περιοχή.

Μετά από τα παραπάνω είναι προφανής η προσπάθεια που καταβάλλεται για την προστασία του περιβάλλοντος. Θα μπορούσε να επιγραμματικά να λεχθεί ότι η ίδρυση και λειτουργία βιομηχανιών σε μια ΒΙ.ΠΕ, η οποία έχει επιλεγεί με περιβαλλοντικά κριτήρια και όπου λαμβάνονται από την ΕΤΒΛ Α.Σ όλα τα σύγχρονα μέτρα προστασίας

του περιβάλλοντος, είναι η ασφαλέστερη εγγύηση για τον περιορισμό της προσβολής του φυσικού περιβάλλοντος από τη βιομηχανική ανάπτυξη.

Ανάλυση της κατάστασης που επικρατεί στη ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας από πλευράς οργάνωσης.

Η περιγραφή των εργασιών στη ΒΙ.ΠΕ Πάτρας έγινε με την ακόλουθη σειρά:

- α. Περιγράφονται συνοπτικά οι εργασίες που έχουν τελειώσει από πλευράς απόκτησης γης και εκτέλεσης έργων ή μελετών
- β. Περιγράφονται συνοπτικά οι εργασίες που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Αναλυτικότερα:

- α) Εργολαβίες που ολοκληρώθηκαν

Η βιομηχανική περιοχή Πατρών αποκτήθηκε εξ ολοκλήρου με ελεύθερες αγορές (στρ. 2.500) και με απαλλοτρίωση (στρ. 1.550) με βάση των υπ' αριθ. Β3001/9158/19.3.74 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και της Βιομηχανίας δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ με αριθμό 91/6.4.74.

Το 1970 άρχισε Α' φάση οργάνωσης της Βιομηχανικής περιοχής ενώ η Β' φάση άρχισε να οργανώνεται από το 1980.

Σήμερα ολοκληρώθηκαν κατά την περίοδο εκτέλεσης έργων Α' φάσης τα παρακάτω:

- Τα δίκτυα αποχέτευσης, ύδρευσης, οδοποιίας στην Α' φάση

- Η μονάδα καθαρισμού αποβλήτων που λειτουργεί από το 1981, η οποία επεξεργάζεται και τα βοθρολύματα της πόλεως των Πατρών/ (έχει δυναμικότητα 10.000 κυβ. μέτρα / ημέρα).

Σημειώνεται ότι τα έσοδα από την επεξεργασία των βοθρολυμάτων στην Μ.Κ.Α. ανέρχονται σε 4-5 εκατ. δρχ. το χρόνο ή 300.000 δρχ. το μήνα.

- Το εξωτερικό υδραγωγείο. Έχουν γίνει γεωτρήσεις από τις οποίες αντλείται νερό και υδροδοτείται όλη η ΒΙ.ΠΕ. Πατρών, γι' αυτό υπάρχει και αντλητικό συγκρότημα νερού
- Ο ηλεκτροφωτισμός των δρόμων της ΒΙ.ΠΕ Πατρών (Α' Φάση)
- Η ηλεκτροδότηση της ΒΙ.ΠΕ Πατρών (υπάρχει υποσταθμός ΥΤ/ΝΤ δυναμικότητας 50 ΜVA
- Η τηλεφωνοδότηση από ΟΤΕ
- Το κτίριο διοικήσεως της Βιομηχανικής περιοχής πατρών
- Της ΑΤΤΙΚΑΤ που εκτελεί τα έργα (δίκτυα οδοποιίας, ύδρευσης, αποχέτευσης) στη Β' φάση
- Του Δ. Μάρου, ο οποίος εκτελεί έργα ενίσχυσης του εξωτερικού υδραγωγείου, προκειμένου να υδροδοτηθεί καλύτερα όλη η Β' φάση της περιοχής.
- Του Χρ. Κωνσταντινόπουλου, ο οποίος εκτελεί έργα προστατευτικά για τον αγωγό που διέρχεται από τον ποταμό Πύρρο.
- Του Γ. Χριστιά (εγκατάσταση πρασίνου Α' φάσης)

- Η κατασκευή αγωγού απορροής ομβρίων υδάτων της οδού Α5 (Β΄ φάση)
- Η επέκταση και βελτίωση του εξοπλισμού της λειτουργούσας μονάδας καθαρισμού αποβλήτων με εκτιμώμενη συνολική δαπάνη 300- 400 εκατ. δρχ.

β) Εργολαβίες σε εξέλιξη:

- Έχει γίνει μέλος της κατασκευής του εξωτερικού αγωγού ακαθάρτων. Το έργο εκκρεμεί από το 1981.

Σήμερα είναι αδύνατον να προσδιοριστεί το κόστος κατασκευής του, δεδομένου ότι απαιτεί κατά ένα μέρος και την κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού, του οποίου το μήκος σύμφωνα με την ωκεανογραφική μελέτη πανεπιστημίου Πατρών θα είναι 2 χλμ.

- Ο ηλεκτροφωτισμός των οδών Β΄φάσης της ΒΙ.ΠΕ Πατρών

Μέριμνα της ΒΙ.ΠΕ. Πατρών για την προστασία του περιβάλλοντος

Η βιομηχανική περιοχή της Πάτρας συμβάλλει αποφασιστικά και στην προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής των κατοίκων με τα έργα που εκτελούνται και τα μέτρα που λαμβάνονται σε αυτήν και τα οποία είναι:

α) Η κατασκευή κεντρικής μονάδας καθαρισμού από την οποία τα απόβλητα βγαίνουν με βαθμό καθαρότητας που υπερκαλύπτει τις σχετικές νομαρχιακές προδιαγραφές και μπορεί πλέον, χωρίς κανένα πρόβλημα, να διοχετεύσει στους εγκεκριμένους φυσικούς αποδέκτες.

Αυτή η μονάδα καθαρισμού που λειτουργεί στη ΒΙ.ΠΕ Πάτρας έχει δυναμικότητα 10.000 κ.μ./ημέρα.

β) Η επιβολή σε ορισμένες ιδιαίτερα ρυπαίνουσες μονάδες της υποχρέωσης να κατασκευάζουν δικά τους συστήματα προκαθαρισμού στα οποία θα πρέπει να επεξεργάζονται τα απόβλητά τους πρώτου τα διοχετεύσουν στο δίκτυο της βιομηχανικής περιοχής. Τέτοιες μονάδες προκαθαρισμού έχουν π.χ. εγκατασταθεί και λειτουργούν ήδη στην Πάτρα, στη LEVER (παγωτά ALGITA) στην AMSTEL, κτλ.

γ) Επιβολή ειδικών όρων στα συμβόλαια αγοράς των γηπέδων όσον αφορά την ποιότητα των εξερχομένων υγρών αποβλήτων, τον καθαρισμό μέσω ειδικών φίλτρων των αερίων αποβλήτων, τον έλεγχο της παραγωγικής διαδικασίας και την αποκομιδή των στερεών αποβλήτων σε ειδικούς χώρους, ώστε να αποφεύγεται η κάθε μορφής ρύπανση. Η τήρηση των όρων αυτών παρακολουθείται σχολαστικά από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Τράπεζας (ΕΤΒΑ, Πατρών)

δ) Ο περιορισμός της προς εκμετάλλευση έντασης (βιομηχανικά τετράγωνα) της ΒΙ.ΠΕ. σε ποσοστό όχι παραπάνω από 75% της συνολικής έκτασης και στη συνέχεια τήρηση ποσοστού κλυπτόμενης επιφάνειας επί των ωφέλιμων εκτάσεων όχι παραπάνω από 60% με αποτέλεσμα ποσοστό πάνω από 55% της συνολικής έκτασης της βιομηχανικής περιοχής να παραμένει, στην πλήρη ανάπτυξη της είτε σαν ακάλυπτος χώρος είναι σαν χώρος φυσικού πρασίνου.

ε) Η επιβολή της υποχρέωσης στις εγκατεστημένες, βιομηχανίες να διατηρούν καθαρούς τους ακάλυπτους χώρους τους και να διαμορφώνουν χώρους πρασίνου, όπου αυτό είναι εφικτό παράλληλα μέσα στις

κοινόχρηστες εκτάσεις της βιομηχανικής περιοχής προβλέπεται η διαμόρφωση χώρων οργανωμένου πρασίνου, χώρων αναψυχής, γηπέδων αθλοπαιδιών κτλ.

στ) Η λήψη μέτρων για την πρόληψη πυρκαγιών μέσα στην ΒΙ.ΠΕ., πρόνοιας για τη συγκέντρωση και την αποκομιδή των απορριμμάτων.

ζ) Η μετά από συμφωνία με τη Νομαρχία αποδοχή προς επεξεργασία στην Κεντρική Μονάδα Καθαρισμού της ΒΙ.ΠΕ των αστικών βοθρολυμάτων της πόλης, και της ευρύτερης περιοχής γεγονός που συμβάλλει αποφασιστικά στη μείωση της αστικής ρύπανσης.

Η συμβολή της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας στην ανάπτυξη του ν. Αχαΐας

α) Πλεονεκτήματα του Ν. Αχαΐας από την ύπαρξη της ΒΙ.ΠΕ.

Η ΒΙΠΕ Πάτρας συμβάλλει στην ανάπτυξη του Νομού Αχαΐας με τους εξής τρόπους:

1. Υπάρχει οργάνωση όσον αφορά τον άμεσο έλεγχο σύμφωνα με τους νόμους που έχουν θεσπιστεί για τη λειτουργία των βιομηχανιών που βρίσκονται στην ΒΙ.ΠΕ, κάτι που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να συμβεί στις βιομηχανίες που βρίσκονται διασκορπισμένες στο Νομό.
2. Υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις στην ανακύκλωση του πολύτιμου για την οικονομία και ζωή, νερού.
3. Συνεργασία των βιομηχανιών μεταξύ τους, η οποία μειώνει το κόστος παραγωγής του τελικού προϊόντος. Π.χ. υπάρχει μία βιομηχανία που φτιάχνει το χαρτί και υπάρχει και μία άλλη που χρησιμοποιεί το χαρτί

σαν πρώτη ύλη. Οι δύο επιχειρήσεις συνεργάζονται και έτσι επιτυγχάνεται μικρό κόστος μεταφοράς. Το σοβαρό κίνητρο για την προσέλκυση και εγκατάσταση νέων βιομηχανιών στη ΒΙΠΕ έχουν σαν συνέπεια την αύξηση των θέσεων εργασία και γενικότερα την αναζωογόνηση της εμπορικής ζωής του τόπου.

4. Εξυπηρέτηση της Πάτρας με την επεξεργασία των βοθρολυμάτων της από τη Μονάδα καθαρισμού που βρίσκεται στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας.

Β) Διαδικασία Καθαρισμού Αποβλήτων

Τα απόβλητα της ΒΙ.ΠΕ Πατρών συλλέγονται από τις βιομηχανίες με κεντρικό αποχετευτικό αγωγό και οδηγούνται στη μονάδα καθαρισμού αποβλήτων. Τα στάδια που ακολουθούνται είναι:

1. Εσχαρισμός για την απομάκρυνση των φερτών υλικών όπως π.χ. ξύλα, καλαμάκια, σακούλες κτλ.
2. Βιολογική επεξεργασία για την απομάκρυνση με βιολογικό τρόπο των οργανικών υλικών
3. Φίλτραση αποχρωματισμός. Τα επεξεργασμένα νερά είναι πλέον άριστης ποιότητας και ανακυκλώνονται σε βιομηχανίες. Στα νερά γύρω από ή ακόμα και στην παραγωγική διαδικασία. Το μεγαλύτερο ποσοστό όμως αποχετεύεται στη θάλασσα. Η ΕΤΒΑ πραγματοποιεί καθημερινώς δειγματοληπτικούς ελέγχους στις βιομηχανίες προκειμένου να προστατευθεί το περιβάλλον και να ελεγχθεί η υπερκατανάλωση νερού.
4. Στη ΒΙΠΕ Πατρών υπάρχει επιτελείου που καθημερινά πλέον έχει τη δυνατότητα, λόγω της κοντινής απόστασης αλλά και της υποδομής

της ΒΙ.ΠΕ (δειγματοληπτικά φρεάτια), να ελέγχει πολλές φορές ανά ημέρα τη βιομηχανία

Κάθε επιχείρηση που εγκαθίσταται στην ΒΙ.ΠΕ είναι υποχρεωμένη να έχει τον καθαρισμό των αποβλήτων της. Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση δεν επιτρέπεται βάσει νομοθεσίας να εγκατασταθεί και να αποχετεύει ανεξέλεγκτα τα απόβλητα.

Η διαδικασία εγκατάσταση γίνεται βάσει νομοθετημένων κανονισμών. Πέρα από την οικονομική θέση της επιχείρησης θα πρέπει να υποβληθεί, βάσει νόμου (παράρτημα 1.2) στο ΥΠΕΧΩΔΕ πλήρης μελέτη καθαρισμού των αποβλήτων (αερίων, υγρών, στερεών) η οποία αφού εγκριθεί δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση πλέον να εγκατασταθεί.

Στην ΒΙ.ΠΕ Πατρών οι κυριότερες επιχειρήσεις σε όγκο αποβλήτων είναι, AMSTEL, ALGIDA, ABEZ, ALUKAN, χαρτοποιία Πατρών, χαρτοποιία Αχαΐας. Η χαρτοποιία Αχαΐας π.χ. εισαγάγει χαρτοπολτό και το μεταποιεί σε χαρτί υγείας, χαρτοπετσέτες, χαρτομάντηλα, κτλ.

Από όλο το παραγωγικό κύκλωμα δημιουργούνται απόβλητα, αν δεν είχε εγκαταστήσει σύστημα προεπεξεργασίας των αποβλήτων της θα έπρεπε οι ποσότητες των αποβλήτων που θα έρχονται μετέπειτα για ραφινάρισμα στην μονάδα τελικής επεξεργασίας της ΕΤΒΑ να ήταν πενταπλάσιες σε όγκο και ποιότητα Βάζοντας λοιπόν ένα σύστημα προεπεξεργασίας των αποβλήτων της επιτυγχάνει δύο πράγματα: 1. Ανακυκλώνει πολύτιμη πρώτη και 2. Εξοικονομεί νερό. Δηλαδή βασικός στόχος και φιλοσοφία της ΕΤΒΑ είναι να εγκατασταθούν βιομηχανίες στη ΒΙ.ΠΕ με τον καλύτερο δυνατό τρόπο για το περιβάλλον. Από την

εξοικονόμηση σε νερό και πρώτη ύλη, οι επιχειρήσεις έχουν ένα μεγάλο οικονομικό όφελος πολλών εκατομμυρίων κάθε χρόνο.

1. Όφελος γιατί εξοικονομεί πρώτη ύλη και νερό και 2. Γιατί δεν επιβαρύνεται για την επεξεργασία των αποβλήτων. Όλες αυτές οι βιομηχανίες αφού τηρήσουν κάποιες προδιαγραφές που τις έχει θεσπίσει η ΕΤΒΑ, είναι υποχρεωμένες να αποχετεύουν τα απόβλητά τους στο δίκτυο της ΕΤΒΑ και μετά το δίκτυο της ΕΤΒΑ και παρεμβληθεί η μονάδα καθαρισμού αποβλήτων, η οποία ραφινάει τα απόβλητα αποδίδοντας τα καθαρά στο περιβάλλον. Υπάρχει όμως κόστος λειτουργίας το οποίο οφείλεται στην ενέργεια (ρεύμα για τη λειτουργία των βιομηχανιών, απόσβεση των μηχανημάτων στο προσωπικό κλπ). Είναι υποχρεωμένες δηλαδή οι επιχειρήσεις να πληρώνουν. Από τη στιγμή που δεν θα πληρώσουν τότε γίνεται διακοπή της συνεργασίας (κλείνουν οι βάνες νερού και αποβλήτων και διακόπτεται η λειτουργία της επιχείρησης).

Η ΕΤΒΑ στο αγοροπωλητήριο συμβόλαιο του γηπέδου που κάνει με την υπό εγκατάσταση θέτει ορισμένους όρους, όσον αφορά τα υγρά, τα αέρια απόβλητα και τη χρήση του νερού (δηλ. πόσο νερό θα χρησιμοποιεί).

Στην περίπτωση που υπερβεί την συμφωνηθείσα κατανάλωση η ΕΤΒΑ έχει το δικαίωμα βάσει νόμου, να του διακόψει τη χρήση νερού. Ο παραπάνω νόμος δεν έχει εφαρμοστεί μέχρι σήμερα.

Η καταμέτρηση του νερού γίνεται μέσω υδρομετρητών και αρμοδίων υπαλλήλων οι οποίοι έχουν ενταχθεί από την ΕΤΒΑ να μετρούν το νερό. Ανάλογα με το νερό που χρησιμοποιεί κάθε επιχείρηση γίνεται

και η χρέωση. Υπάρχει το κίνητρο του φτηνού νερού στη ΒΙ.ΠΕ. Πατρών. Το νερό είναι πολύ φτηνό, όταν κάποιος καταναλώνει μικρές ποσότητες και γίνεται πολύ ακριβό στην αντίθετη περίπτωση.

Είναι λοιπόν αντικίνητρο η σπατάλη νερού στη ΒΙ.ΠΕ Πατρών.

Με αυτό τον τρόπο υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις να εφαρμόσουν διαδικασίες ανακύκλωσης του νερού. Σαν παράδειγμα αναφέρεται ότι υπάρχει βιομηχανία η οποία κατανάλωνε 800 κυβικά την ημέρα και τώρα καταναλώνει μόνον 40.

Ένα βασικό πλεονέκτημα της ΒΙ.ΠΕ είναι ότι αυτός ο οργανωμένος χώρος εξασκεί τον έλεγχο και το ΒΕΤΟ πάνω στις επιχειρήσεις ώστε να μην μπορούν αν λειτουργούν ανεξέλεγκτα, όπως η εμπειρία μας έχει δείξει, ότι λειτουργούν σε μη ελεγχόμενες περιοχές.

Με αυτό το παράδειγμα βλέπουμε το μέγεθος του οφέλους που έχουν η ελληνική οικονομία γενικότερα, αλλά και η εγκαταστημένη επιχείρηση, όσον αφορά ένα τόσο σοβαρό παράγοντα σαν το νερό, ο οποίος όσο περνάει ο καιρός τόσο σοβαρότερος γίνεται.

Η ύδρευση των ΒΙ.ΠΕ, γίνεται ή με ευθύνη των δήμων και κοινοτήτων των γειτονικών περιοχών με την ΒΙ.ΠΕ ή με αυτοδιαχείριση, όπως η ΒΙ.ΠΕ Πάτρας.

Συγκεκριμένα γίνεται άντληση νερού με γεωτρήσεις, οι οποίες βρίσκονται στον ποταμό Πύρρο, και μέσα στη ΒΙ.ΠΕ το νερό με αγωγούς μεταφέρεται σε κεντρική δεξαμενή, όπου, αφού απολυμανθεί διανέμεται στις βιομηχανίες. Οι βιομηχανίες ανάλογα με τις ανάγκες της παραγωγικής τους διαδικασίας κάνουν περαιτέρω ή μη επεξεργασία στο

νερό όπως π.χ. αν το νερό χρησιμοποιηθεί για παραγωγή ατμού, θα πρέπει να αφαιρεθούν τα διάφορα επιβλαβή στοιχεία π.χ. άλατα.

Σε περίπτωση που το νερό χρησιμοποιηθεί από βιομηχανίες μετάλλου, δεν χρειάζεται καμία επεξεργασία.

Ένα βασικό πλεονέκτημα είναι η αυστηρά ελεγχόμενη ποιότητα του προσφερόμενου νερού, κάτι που η εμπειρία έχει δείξει ότι δύσκολα γίνεται σε μη οργανωμένους χώρους.

Άλλο βασικό πλεονέκτημα της ΒΙ.ΠΕ. είναι η οργάνωση χώρων μεταφοράς και διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων του καθαρισμού των αποβλήτων.

Η τεχνική υπηρεσία σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα πανεπιστημίων και οργανισμών και με γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος, έχει μελετήσει υδρογεωλογικά ορισμένες περιοχές στις οποίες μπορεί να γίνεται άφοβη και ακίνδυνη διάθεση των προϊόντων.

Συγκεκριμένα στην ΒΙ.ΠΕ Πάτρας η τεχνική υπηρεσία σε συνεργασία με τον τομέα υγιεινής του πανεπιστημίου Πατρών έχει εκπονήσει τριετές ερευνητικό πρόγραμμα ανεύρεσης και καθορισμού κατάλληλης περιοχής για τον εν λόγω σκοπό. Η χρηματοδότηση έγινε από την ΕΤΒΑ Α.Ε. σημαντικού κόστους. Η εν λόγω μελέτη είναι πρωτότυπη στο είδος της και το μοντέλο της αναπτύχθηκε από πολλούς φορείς. Κάτι τέτοιο είναι αδύνατο να γίνει από βιομηχανία που είναι έξω από τη ΒΙ.ΠΕ όπου τα κατάλοιπα θα εκτίθενται ανεξέλεγκτα, μ προφανείς κινδύνους για τη δημόσια υγεία.

Τα προβλήματα που παρουσιάζει η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας και οι προοπτικές της

Στα πλαίσια της γενικότερης κρίσης του μεταποιητικού τομέα, η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας αντιμετωπίζει τα ακόλουθα προβλήματα:

- Υψηλό κόστος μεταφοράς των πρώτων υλών. Η ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας βρίσκεται σε απόσταση από τους χώρους παραγωγής πρώτων υλών εντούτις με το δίκτυο μεταφοράς που διαθέτει, και την σύνδεσή της με το εθνικό δίκτυο έχει βρεί προσωρινές λύσεις.
- Πρόβλημα συγκοινωνιακό. Η οδική προσπέλαση τόσο από τον εθνικό δρόμο Πατρών - Πύργου όσο και από την οδό Πατρών Τρίπολης (111) όχι μόνο δεν μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητική αλλά είναι και επικίνδυνη. Επίσης υπάρχει έλλειψη χερσαίας σύνδεσης με την Δυτική Στερεά, πράγμα που λειτουργεί ανασταλτικά όχι μόνο για την ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας αλλά για ολόκληρη την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, η οποία αποτελεί έναν από τους κυριότερους συγκοινωνιακούς κόμβους σε σχέση με το εσωτερικό της χώρας (π.χ. Ιόνια Νησιά, Δυτική Στερεά και Ήπειρο), αλλά και μια από τις κυριότερες «πύλες» εισόδου και εξόδου προς την υπόλοιπη Ευρώπη.
- Πρόβλημα νερού. Δεν υπάρχει επαρκής ποσότητα για την απρόσκοπτη τροφοδοσία υδροροών βιομηχανιών. Το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα επείγον λόγω τη ετοιμότητας των εγκαταστάσεων, της Βιομηχ. Κατεργ. Δερμάτων Α.Ε και της Αδυναμίας έναρξης λειτουργίας της λόγω ανεπαρκούς υδροδότησης. Κατά μείζονα λόγ δεν τίθεται θέμα εγκατάστασης άλλης υδροβόρου βιομηχανίας.

- Προβλήματα αποβλήτων: Η αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινωνικού συνόλου για την προστασία του περιβάλλοντος δέτει επιτακτικά τόσο το πρόβλημα της αποτελεσματικής λειτουργίας του ήδη υπάρχοντος βιολογικού καθαρισμού όσο και την επιτάχυνση μελέτης και κατασκευής άλλων προβλεπόμενων μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας (υποθαλάσσιος αγωγός, προστασία υδροφόρου ορίζοντα κλπ).
- Καταπάτηση γης, από πρώην ιδιοκτήτες και παράνομες καλλιέργειες μέσα στην ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας καθώς και βοσκή προβάτων, συγκομιδή ελαιοκάρπου, καλλιέργεια αμπελιών και καταστροφή του φυσικού πρασίνου.
- Αντιδράσεις διαφόρων φορέων στην κατασκευή του αγωγού μεταφοράς επεξεργασμένων λυμάτων και απειλή διακοπής της λειτουργίας του.
- Προβλήματα τηλεπικοινωνιακά. Το δίκτυο είναι παλιό και συχνά παρουσιάζει προβλήματα, αρνητικά για την παραγωγική λειτουργία των εγκατεστημένων μονάδων.
- Τέλος ένα σημαντικό πρόβλημα είναι η μεταφορά του εργατικού δυναμικού το οποίο αντιμετωπίζει δυσκολίες με τις αλλαγές και τις καθυστερήσεις των δρομολογίων, με αποτέλεσμα πολλές φορές να φτάνει καθυστερημένα στον τόπο της εργασίας τους.

Η παραπάνω βιομηχανική υποδομή όπως είναι προφανές λειτουργεί ανασταλτικά στην ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα.

Σημειώνεται ότι το 98% των επιχειρήσεων της περιοχής είναι μικρές βιοτεχνικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι διάσπαρτες σε ευρύτερο χώρο και ενώ δημιουργούν πλείστα περιβαντολλογικά προβλήματα δεν μπορούν να επεκταθούν περαιτέρω λόγω ανεπαρκών χώρων, ούτε να εκμεταλλευτούν κάποιες οικονομικές κλίμακες στην υπάρχουσα ΒΙ.ΠΕ.

Προοπτικές

Ένας μελλοντικός στόχος της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας είναι η εξυπηρέτηση και η διευκόλυνση της μεταποιητικής δραστηριότητας του βιομηχάνου και του βιοτέχνη. Στην επενδυτή θα πρέπει να παραχωρείται φθηνό, άνετο και κατάλληλο βιομηχανικό γήπεδο ενταγμένο ορθολογικά στην ευρύτερη πολεοδομική ενότητα, διότι έχει πολύ μεγάλη σημασία στην λειτουργία της επιχείρησής του, η εύρεση έκτασης που εξυπηρετείται από όλα τα αναγκαία δίκτυο υποδομής και πληρεί τις προϋποθέσεις μιας οργανωμένης ΒΙ.ΠΕ.

Επίσης ένας δεύτερος στόχος είναι η ΒΙ.ΠΕ Πάτρας να αποτελέσει ένα μηχανισμό για την εφαρμογή των προγραμμάτων ταμειακής και οικονομικής πολιτικής. Γι' αυτόν το λόγο η πολιτεία έχει θεσπίσει ειδικά προνόμια για τις ΒΙ.ΠΕ. δημιουργώντας γι' αυτές ένα ευνοϊκό «οικονομικό περιβάλλον» πέρα από εκείνο που προσφέρουν οι ίδιες ως οργανωμένος χώρος.

Προκειμένου να υλοποιηθούν οι παραπάνω στόχοι αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες σύγχρονες τάσεις, καθοριστικές για την οργάνωση του δεσμού των ΒΙ.ΠΕ. και ειδικότερα της ΒΙ.ΠΕ. Πάτρας:

- α) Σύνδεση της ΒΙ.ΠΕ Πάτρας με άλλες δραστηριότητες (λιμάνι, εμπορικά κέντρα κλπ)

- β) Αύξηση και βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει
- γ) Ιδιαίτερη μέριμνα για τα απόβλητα (κατασκευή αγωγών μεταφοράς αποβλήτων)
- δ) Αύξηση του φυσικού πρασίνου και μεταφορά των γραφείων στην ΒΙ.ΠΕ. ή σε ειδικά διαμορφωμένες «περιοχές γραφείων».
- ε) Οργάνωση των ενδοβιομηχανικών σχέσεων μέσα στη ΒΙ.ΠΕ και λήψη μέτρων βελτίωσης της παραγωγικότητας
- στ) Σύνδεση της ΒΙ.ΠΕ με την παροχή κινήτρων περιφερειακής ανάπτυξης
- ζ) Αυξημένο ενδιαφέρον για τους εργαζόμενους στη ΒΙ.ΠΕ. και ενίσχυση ειδικών αστικών υπηρεσιών και οικιστικών προγραμμάτων

Στην συνέχεια παρατίθεται:

- α) Πίνακας με τις εγκατεστημένες βιομηχανικές μονάδες που λειτουργούν στη ΒΙ.ΠΕ Πατρών
- β) Πίνακας ρυμοτομικού σχεδίου της ΒΙ.ΠΕ Πατρών

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

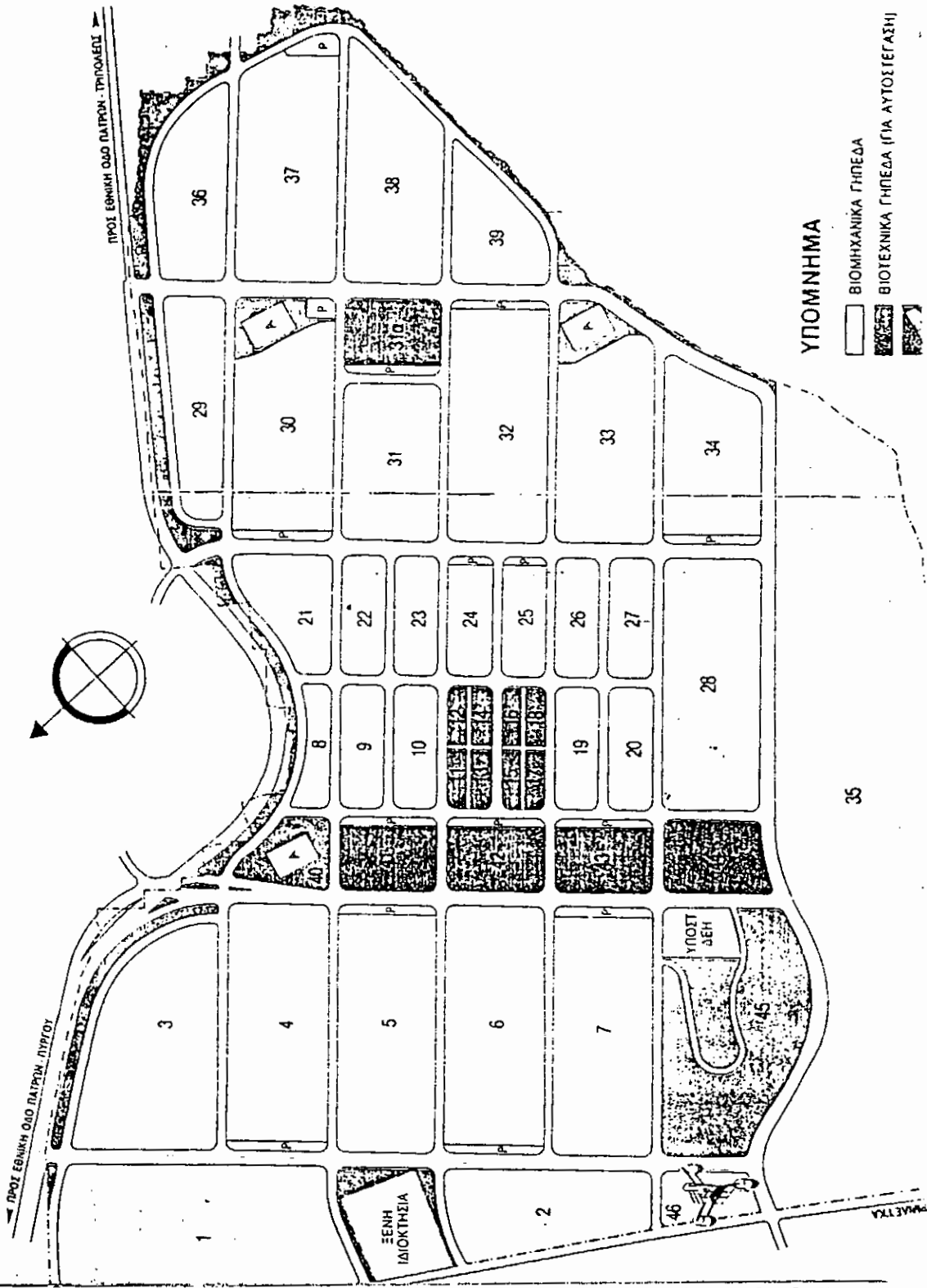
ΕΓΚΑΤΕΣΤΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΤΡΩΝ

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΑΡΙΘ. ΑΓΡΑΣΧ.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	ΑΕ «ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΠΥΡΑΣ (ΑΜΣΤΕΛ)	310	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
2	ΑΕ «ALUCAN	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΛΟΥΜΕΝΩΝ ΚΟΥΤΙΩΝ	173	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
3	ΑΕ «ΑΒΕΣ»	ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΞΥΛΟΥ	125	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
4	ΟΕ «ΑΦΟΙ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΩΤΗ»	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	11	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
5	ΟΕ «ΑΦΟΙ ΑΓΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΙ»	ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟ - ΕΠΙΞΕΡΓΑΣΙΑ ΜΟΛΥΒΔΟΥ	8	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
6	ΚΩΝΙΝΟΣ ΣΟΥΛΟΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΙΝΑΚΙΩΝ		ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
7	ΟΕ «ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ & ΣΙΑ»	ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΕΣ	6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
8	ΟΕ «ΑΦΟΙ ΠΩΤΗ»	ΠΛΑΣΤΙΚΟΙ ΣΩΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
9	ΕΕ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΤΡΩΝ»	ΜΑΝΤΑΛΛΑΚΙΑ, ΠΙΝΕΖΕΣ, ΚΑΡΦΙΤΣΕΣ, ΚΛΠ		ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΤΒΑ ΔΕΚΟΜΕ ΤΗΝ 1-12-87
10	ΑΕ «ΑΦΟΙ ΜΑΓΚΡΗ»	ΠΟΜΟΛΑ ΘΥΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΚΥΤΟΠΡ. ΠΡΟΪΟΝΤΑ	11	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΤΒΑ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
11	ΑΕ «ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΠΑΤΡΩΝ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΧΑΡΤΟΥ - ΧΑΡΤΙΛΙΩΝ	22	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
12	ΕΠΕ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΛΩΤΗΡΕΣ»	ΠΛΩΤΗΡΕΣ	14	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
13	ΑΕ «ΦΛΕΨΟ»	ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΣΑΚΚΟΥΛΕΣ	20	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
14	ΟΕ «ΑΦΟΙ ΧΡΕΤΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΙ»	ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
15	ΑΕ «ΧΑΡΤΕΛΛΑΣ»	ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΧΑΡΤΟΥ	52	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
16	ΟΕ «ΕΥΑΓΓ. ΠΩΤΗ»	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
17	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΑΡΤΩΡΟΣ	ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ		ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
18	ΑΕ «ΒΕΛ»	ΛΕΙΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ (ΣΜΗΡΝΟΧΑΡΤΟ, ΚΛΠ)	11	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
19	ΟΕ «ΑΦΟΙ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΙ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΡΩΜΑΤΩΝ		ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
20	ΟΕ «ΚΟΝΤΟΘΕΟΔΩΡΟΣ & ΣΙΑ»	ΕΜΠΟΡΙΑ ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΩΝ	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
21	ΕΠΕ «ΧΑΡ. ΚΟΥΤΕΛΑΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΛΥΚΟΖΗΣ	25	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΤΒΑ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
22	ΕΠΕ «ΣΥΡΚΑ ΕΛΛΑΣ»	ΣΥΡΜΑΤΟΣΧΟΙΝΑ	10	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΤΒΑ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
23	ΑΕ «ΕΛΑΣΜ. ΧΑΛΥΒ. ΠΑΤΡΩΝ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΟΡΦΟΣΩΛΗΦΟΥ	25	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
24	ΑΕ «ΕΛΛΗΝΙΚΑ	ΚΑΠΝΕΤΑ ΚΘΥΡΑ (ΡΕΙΤΣ)	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ

Η βιομηχανία στο Νομό Αχαΐας

	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ			
25	ΑΕ «ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΕΙΑ ΑΧΑΪΑΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΟΡΦΟΣΩΛΗΦΟΥ		ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΤΡΑΠ ΚΡΗΤΗΣ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
26	ΑΕ «ΒΙΟΛΕΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΕΣ - ΕΥΡΕΤΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ, ΚΑΠ		ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ
27	ΑΕ «GENERAL BATTERY»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΩΝ	10	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΤΒΑ
28	ΑΕ ΕΠΑΝΑΚΥΚΛΩΜΑ ΜΑΚΡΗΣ	ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΑΝΑΚΥΚΛ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ		ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΕΤΒΑ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
29	ΑΕ «ΕΛΛΙΟΥΡΓΙΑ ΑΧΑΪΑΣ ΣΟΦΟΣ»	ΠΥΡΗΝΕΛΛΙΟΥΡΓΕΙΟ	8	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
30	ΟΕ «ΦΟΙΒΕΡΡΑ»	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΟΡΥΚΤΕΛΑΩΝ	5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
31	ΑΕ «LEVER JELLAS»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΓΩΤΩΝ	140	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
32	ΕΕ «Τ. ΜΠΑΡΔΑΚΗΣ Α. ΑΝΑΠΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ»	ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΣ ΘΕΡΜΟΣΦΩΝΩΝ		ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
33	ΑΒΕΕ SOSCO	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΟΡΥΚΤΕΛΑΩΝ	10	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
34	ΑΕ «Μ. ΒΑΣΚΑ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΕΠΤΩΝ ΣΥΡΜΑΤΟΣΧΟΙΝΩΝ	9	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
35	ΑΒΕΕ «Γ. & Μ. ΚΩΝΝΟΥ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΙΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ	10	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
36	ΑΕ «ΠΗΓΓΑΣ - ΚΩΝΝΟΥ»		8	ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
37	ΑΕ «ΒΙΟΜ. ΚΑΤΕΡΤ. ΔΕΡΜΑΤΩΝ	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΡΜΑΤΩΝ	170	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
38	ΑΕ «ΕΙΚΑΛ»	ΚΡΑΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ	30	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ ΚΩΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
39	«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΤΟΙΜΟΥ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑΤΟΣ ΑΧΑΪΑΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΔΡΑΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ (ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ)		ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
40	ΑΕ «ΕΘΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤ. ΕΙΔΩΝ		ΔΕΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
41	ΕΕ «Μ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤ. ΥΛΙΚΟΥ		ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
42	ΑΕ «EL - PACK»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΙΔΩΝ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑΣ	120	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
43	ΑΕ «ΖΥΜΑΙ ΠΑΤΡΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΖΥΜΗΣ		ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
44	ΕΠΕ «ΑΡΤ. ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ		ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
45	ΟΕ «ΛΕΩΝ ΝΙΚΟΛΗΣ & ΣΙΑ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΘΥΡΩΝ		ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
46	ΕΠΕ «ΕΡΔΟΘΕΡΜΙΚΗ»	ΧΥΤΗΡΙΟ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ		ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
47	ΔΗΝΗΤΡΙΟΣ ΠΑΡΑΔΑΤΟΣ	ΠΥΡΗΝΕΛΛΙΟΥΡΓΕΙΟ	3 ΕΩΣ 20	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
48	ΟΕ «ΑΧΑΪΚΗ Β. ΜΑΝΟΥΣΟΣ»	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΖΑΧΑΡΩΔΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ		ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
49	ΑΕ «ΑΤΕΜ»	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ	12	ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
50	ΑΕ «ΠΕΤΡΟΓΚΑΣ»	ΕΜΠΟΡΙΑ ΥΓΡΑΕΡΙΟΥ	300	ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΕΝΑΡΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

**ΡΥΘΜΟΤΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΒΙ.ΠΕ. ΠΑΤΡΩΝ**

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΑΧΑΪΑΣ

Τα κυριότερα προβλήματά και αδυναμίες της βιομηχανίας στον νομό Αχαΐας είναι:

- Εξακολουθεί να παραμένει περιορισμένη η διεύρυνση και διαφοροποίηση του μεταποιητικού δυναμικού ενώ ταυτόχρονα συνεχίζεται το άνοιγμα της ελληνικής βιομηχανίας στον ευρωπαϊκό αλλά και διεθνή ανταγωνισμό.
- Το κέντρο βάρους των επενδύσεων συγκεντρώνεται σε κλάδους με στάσιμη ή μικρή διεθνή ζήτηση (π.χ. κλωστοϋφαντουργία).
- Σε μια περίοδο έντονων προσπαθειών αναδιάρθρωσης της μεταποίησης, σε διεθνές επίπεδο προς την κατεύθυνση νέων τεχνολογιών και προϊόντων, η βιομηχανική συσσώρευση στο Ν. Αχαΐας εξακολουθεί να συγκεντρώνεται σε πεδία εξειδίκευσης με περιορισμένο δυναμικό και κλάδους παραδοσιακού χαρακτήρα.
- Ο κατακερματισμός της παραγωγής σε πολλές μικρού μεγέθους επιχειρήσεις, χωρίς σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό που να παρέχει τη δυνατότητα παραγωγής εξειδικευμένων προϊόντων, ή υπηρεσιών, όσον αφορά τα εργαστήρια επισκευών.
- Η αδυναμία κάθετης οργάνωσης της παραγωγής σε ορισμένους κλάδους.
- Ο συνεχιζόμενος κλειστός, οικογενειακός και φυσικά παραδοσιακός χαρακτήρας πολλών μεσαίων μεγέθους επιχειρήσεων

που οδηγεί νομοτελειακά σε αδιέξοδο μέσα στα στενά περιθώρια των αναπτυσσόμενων συνθηκών ανταγωνισμού.

Άλλα βασικά προβλήματα και αδυναμίες που αντιμετωπίζουν οι διάφορες μικρομεσαίες επιχειρήσεις στον νομό Αχαΐας είναι:

- Δυσχέρεια εξασφάλισης πρώτων και βοηθητικών υλών καλής και σταθερής ποιότητας σε ανταγωνιστικές τιμές και επαρκείς ποσότητες.
- Ανύπαρκτη ή υποτυπώδης έρευνα και ανάπτυξη, που υπερβαίνουν τις οικονομικές, αλλά και οργανωτικές δυνατότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και αδυναμία απασχόλησης ειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.
- Δυσχέρεια πρόσβασης σε σημαντικές - πέρα από τη τοπική κατανάλωση αγορές όπως εξαγωγές, κρατικές προμήθειες, σταθερή υπερεργολαβική εργασία με μεγάλες βιομηχανίες. Επίσης χαμηλή ανταγωνιστικότητα των προϊόντων τους όχι μόνο στο εξωτερικό αλλά και στο εσωτερικό από προϊόντα ξένων χωρών.

Ιδίως με την διεθνοποίηση των εμπορικών ανταλλαγών οι τοπικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις έχουν να αντιμετωπίσουν τα προϊόντα των ανερχόμενων βιομηχανικών χωρών του τρίτου κόσμου (Κορέα, Ταϊβάν κλπ) και θα χάσουν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του χαμηλού εργατικού κόστους και των φθηνών εγχώριων πρώτων υλών, που διέθεταν στο παρελθόν.

Βέβαια τα παραπάνω προβλήματα δεν παρουσιάζουν την ίδια έκταση σ' όλους τους κλάδους και σ' όλα τα μεγέθη των μικρομεσαίων

επιχειρήσεων. Αποτελούν όμως τις βασικές τους διαρθρωτικές αδυναμίες.

Ιδιαίτερα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην περιοχή της Πάτρας που αναπτύχθηκαν παράλληλα σχεδόν με την πόλη χωρίς κατάλληλο σχεδιασμό και υποδομή, έχουν ειδικά προβλήματα όπως:

- Στενότητας χώρου και κατάλληλης βιοτεχνικής στέγης και κατά συνέπεια δεν μπορούν να οργανώσουν ορθολογικά, να εκσυγχρονίσουν και επεκτείνουν την παραγωγή τους.

Ορισμένες επίσης μικρομεσαίες επιχειρήσεις επιβαρύνουν σημαντικά το κόστος των προϊόντων τους από τις υψηλές τιμές ενοικίων των ακινήτων που χρησιμοποιούν.

- Δημιουργούν περιβαλλοντολογικά προβλήματα (νηχορύπανση κλπ.) στις πυκνοκατοικημένες περιοχές.
- Η διασπορά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου σε διάφορες περιοχές της πόλης δυσχεραίνει τη συνεργασία μεταξύ τους, και την ανάπτυξη κοινών υπηρεσιών και συλλογικής επιχειρηματικής δράσης.

Όλα αυτά τα προβλήματα της οικονομικής ύφεσης είχαν σαν αποτέλεσμα το κλείσιμο μεγάλου αριθμού επιχειρήσεων τις οποίες παραθέτουμε στον χαρακτηριστικό πίνακα Νο 23.

Παράλληλα και λόγω της διατήρησης υψηλών επιτοκίων, πολλές επιχειρήσεις εμφανίζουν υπέρμετρα δανειακή επιβάρυνση, η οποία κλονίζει την οικονομική τους επιβίωση. Επειδή πολλές από αυτές κρίνονται βιώσιμες (ποιότητα προϊόντων, θέση στην αγορά, προοπτικές

κλπ), θεωρούμε σκόπιμη την εξέταση της δυνατότητας ρύθμισης των οφειλών κατόπιν συνεργασίας με τις αρμόδιες τραπεζικές υπηρεσίες. Σημειώνεται ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων της παραπάνω κατηγορίας υπερβαίνει τις 78 περιπτώσεις και το σύνολο των οφειλών τα 21,1 δισεκατομμύρια δραχμές. Όπως είναι προφανές αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα για την εξυγίωση των επιχειρήσεων αυτών οι επιπτώσεις για την απασχόληση στο νομό μας αλλά και γενικά στην περιφέρεια θα είναι εκρηκτικές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 23

Επιχειρήσεις Ν. Αχαΐας που έκλεισαν 1984-1992

Εταιρεία	Αντικείμενο	Έτος κλεισίματος
ΔΟΥΡΙΔΑΣ Α.Ε.	Στρατ. Ενδύματα	1983
ΕΒΕΝΟΣ	Τεχν. Εταιρεία	1985
ΑΣΕΑ ΔΡΟΥΒΙΑΣ	Σταφιδεργοστάσιο	1985
ΜΙΜΟΖΑ	Πλεκτά	1985
CONFEX Α.Ε.	Ενδύματα	1985
ΒΕΣΟ	Οινοποιία	1986
Β. ΒΑΣΙΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	Μαντήλια	1986
ΑΦΟΙ ΡΕΤΣΙΝΑ	Υφαντήριο	1986
ΣΑΓΚΕΛ ΕΠΕ	Τσιμούχες για αλουμίνια κουφώματα	1986
ΛΟΥΑΝΑ Α.Ε.	Ενδύματα	1987
ΑΒΜΜ. ΕΠΕ	Ενδύματα	1987
ΛΕΜΟΝΤ ΕΠΕ	Ενδύματα	1987
ΚΟΥΤΕΛΑΣ ΕΠΕ	Αμυλων Τροφές	1987
ΚΑΖΑΓΛΗΣ Α.Ε.	Μεταλλικές κατασρόλες	1988
Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ	Δέρματα	1988
ΕΛΚΑΛ	Κρομ. Αλουμινίου	1988

Η βιομηχανία στο Νομό Αχαΐας

ΦΟΥΣΚΟΠΟΥΛΟΣ	Δύρματα	1989
ΕΤΕΛ Αίγιο		1989
Μύλοι Αγ. Γεωργίου	Άλερα	1990
ΑΦΟΙ ΣΙΑΓΚΡΗ	Ορειχαλκουργεία	1990
Φροντιστήριο ΑΓ. ΦΙΛΙΑ Α.Ε.	Φροντιστήριο	1990
ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΟ ΕΥΑ	Υποδηματοποιείο ΕΥΑ	1990
Β. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΑΙΓΙΟ	Φασόν	1990
Ν. ΠΑΠΑΣ		1990
ΕΓΛΑΕ	Χαρτοποιία	1991
ΠΙΡΕΛΙ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.	Ελαστικά	1991
GENERAL BATTERY	Μπαταρίες	1991
ΚΡΟΝΟΣ Α.Ε. (Θυγατρική Περι. Πατρικής)	Ραφή πλεκτών	1991
ΑΝΡ. ΚΑΝΕΛΛΗΣ	Ενδύματα	1991
ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΑΙΓΙΟΥ Α.Ε.	Χαρτοποιία	1991
ΣΤΑΓΚΟ Α.Ε.	Ίματισμός	1991
ΛΑΝΑΠΛΕΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	Πλεκτήριο	1991
ΥΦΑΝΤΗΡΙΟ ΝΤΑΚΟΛΙΑΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	Υφαντήριο	1991
ΚΑΚΟΥΡΗΣ - ΧΕΛΜΟΣ	Ψυγεία	1991
ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΠΑΤΡΑΪΚΗ	Πλεκτήριο	1992
ΑΜΓΚΡΕ Α.Ε. ΜΑΝΤΙΣΟΝ	Καλτ/νια	1991
ΣΥΝΟΛΟ 37 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ		

ΤΟ ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Αναγκαιότητα βιομηχανικής ανάπτυξης σε σχέση με την ευρύτερη του Ν. Αχαΐας και οι δυνατότητες του βιομηχανικού τομέα.

Η οικονομία της Αχαΐας βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο. Η ανάπτυξη της για δύο δεκαετίες στηρίχθηκε στην βιομηχανία και κυρίως σε ένα μικρό αριθμό κλάδων και σε μεγάλες κατά κανόνα επιχειρήσεις. Ο βιομηχανικός προσανατολισμός της τοπικής οικονομίας απέτρεψε εκ των πραγμάτων κάποιους άλλους προσανατολισμούς (τουρισμός για παράδειγμα). Ταυτόχρονα όμως η βιομηχανική ανάπτυξη στήριζε συμπληρωματικές δραστηριότητες, προσέλκυσε πληθυσμό και διευκόλυνε την ανάπτυξη των υπηρεσιών.

Η περίοδος της κρίσης στην δεκαετία του 1980, αποτέλεσε στάσιμη περίοδο. Η επιδότηση από το κράτος της υπάρχουσας βιομηχανικής δομής, ελάχιστα συνέτεινε στον εκσυγχρονισμό και στη διάσωση, έστω κάποιου μέρους της «προβληματικής» βιομηχανίας. Το κλείσιμο των επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως των πολιτικών ή άλλων παραμέτρων, που πιθανόν να εμπλέκονται σε αυτό, προκάλεσε την απότομη αύξηση της ανεργίας και την ανάδειξη του διορθωτικού προβλήματος της παραγωγικής διάρθρωσης της περιοχής.

Είναι μάλλον δεδομένο ότι δεν υπάρχει λόγος να αναζητήσει κανείς τον οικονομικό ορίζοντα της Αχαΐας σε όρους της αναβίωσης του

παρελθόντος. Τα βιομηχανικά κέντρα της Πάτρας και του Αιγίου με την συγκεκριμένη διάρθρωση παραγωγής ανήκουν μάλλον οριστικά στο παρελθόν. Μπορεί όμως να υπάρξει δυναμική ανάπτυξη της περιοχής της χωρίς τη βιομηχανία: Μπορεί ο τομέας των υπηρεσιών ή των μεταφορών να στηρίξει αποκλειστικά την ανάπτυξη των δυο πόλεων;

Ένα θεμελιακό ερώτημα που τίθεται με απαραίτατο, πλέον τρόπο στην ανάλυση της οικονομίας μίας περιοχής είναι ο προσδιορισμός της «εξαγωγικής βάσης». Τι δηλαδή συνιστά τον βασικό εξαγωγικό τομέα της περιοχής αυτής προς τις άλλες περιφέρειες της χώρας ή το εξωτερικό. Σύμφωνα με την θεώρηση αυτή, ο ρυθμός οικονομικής ανάπτυξης και ο προσανατολισμός της οικονομίας μίας περιοχής προσδιορίζονται από την εξαγωγική της δραστηριότητα. Δεν είναι, δηλαδή, δυνατή η ανάπτυξη μίας περιοχής στον βαθμό που δεν διαθέτει ένα σημαντικό τομέα εξαγωγής προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτό που γίνεται εμφανές σε επίπεδο εθνικής οικονομίας, σε μια περίοδο διεθνοποίησης των αγορών, έχει απόλυτη ισχύ και στην περίπτωση μίας περιοχής ή μίας πόλης.

Η αποβιομηχανοποίηση, για παράδειγμα, των μεγάλων αστικών κέντρων συνυπάρχει με την εμπλοκή πληθώρας νέων υπηρεσιών σε διεθνείς και εγχώριες ανταλλαγές. Δεν αποδυναμώνεται συνεπώς η εξωστρέφεια της οικονομίας των αστικών κέντρων, αλλά απλά μετατοπίζεται από την παραγωγή μεταποιητικών προϊόντων στην προσφορά υπηρεσιών. Εκεί, τα μεγάλα αστικά κέντρα φαίνεται να διατηρούν στο ακέραιο το συγκριτικό τους πλεονέκτημα, είτε πρόκειται για ναυτιλιακές, χρηματιστικές, ασφαλιστικές, εμπορικές υπηρεσίες, είτε πρόκειται για τις υπηρεσίες που αναπτύσσονται στα μέσα ενημέρωσης

και επικοινωνίας στις εκδόσεις, στην διαφήμιση, στην γυχαγωγία και σε άλλους συναφείς τομείς.

Κάτι αντίστοιχο ισχύει στην περίπτωση πολλών περιφερειών της χώρας, οι οποίες εμφανίζουν οικονομικό δυναμισμό κατά την τελευταία δεκαετία. Η διαμόρφωση της «εξαγωγικής τους βάσης» είναι επίσης ευδιάκριτη, είναι ο τουρισμός και η αγροτική παραγωγή. Οι κατασκευές, η διοίκηση, οι μεταφορές και οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας και γυχαγωγίας, συνιστούν συμπληρωματικούς τομείς, των οποίων η δυναμική καθορίζεται, εν μέρει, από την πορεία των τομέων της «εξαγωγικής βάσης».

Συνεπώς η δυναμική του τομέα των υπηρεσιών δεν μπορεί να υπερεκτιμηθεί. Η σταδιακή αύξηση των υπηρεσιών αποτελεί αναμφισβήτητα γενικότερη τάση που εκπορεύεται υπό την αύξηση των εισοδημάτων και των μεταβολών στο πρότυπο και τη δομή της κατανάλωσης. Εν τούτοις η ανάπτυξη σειράς υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγεία, εμπόριο, τράπεζες: γυχαγωγία) συναρτάται από το μέγεθος και τις μεταβολές του πληθυσμού. Και η πληθυσμιακή μεταβολή, με την σειρά της, φαίνεται να επηρεάζεται περισσότερο από τον οικονομικό δυναμισμό που εμφανίζει η γεωργία, η βιομηχανία, ο τουρισμός και «εξαγωγίμες» υπηρεσίες.

Το σημαντικό πρόβλημα των ενδιάμεσων αστικών κέντρων που υφίστανται τις συνέπειες της αποβιομηχάνισης, χωρίς ταυτόχρονα να δύνανται να στηριχθούν, είτε σε μια δυναμική αγροτική ενδοχώρα, είτε σε μια γρήγορη τουριστική ανάπτυξη, είναι η αδυναμία δημιουργίας νέων τομέων εξειδίκευσης. Η συζήτηση για τις αναπτυξιακές προοπτικές της Αχαΐας φαίνεται να επηρεάζεται από το διαρθρωτικό αυτό πρόβλημα.

Γι' αυτό και συχνά οι προτεινόμενες «λύσεις» συχνά περιβάλλονται με ισχυρισμούς που υπερεκτιμούν τις δυνατότητες κάποιων κλάδων. Η παρατήρηση αυτή ισχύει στην περίπτωση του κατασκευής του νέου λιμανιού, όπου οι αισιόδοξες εκτιμήσεις κρίνουν δυνατή την υποκατάσταση της βιομηχανίας από τις μεταφορές και εν μέρει από το εμπόριο. Ισχύει επίσης και στην περίπτωση των προσεγγίσεων εκείνων που αποδίδουν αποκλειστικά στον τομέα των υπηρεσιών την οικονομική προοπτική της Αχαΐας.

Είναι γεγονός ότι οι κατασκευές, οι υπηρεσίες, οι μεταφορές, το εμπόριο και η διοίκηση αποτελούν τομείς με δυνατότητες ανάπτυξης. Δύναται όμως να αποτελέσουν την νέα «εξαγωγική βάση» της περιοχής; Σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα του οικονομικού δυναμισμού στην Ελληνική περιφέρεια, προκύπτει ότι η αναζήτηση της «εξαγωγικής βάσης» μιας περιοχής στρέφεται κατά κανόνα στη βιομηχανία, στη γεωργία, στον τουρισμό ή σε κάποιο συνδυασμό των τομέων αυτών.

Ο δυναμισμός της περιοχής θα στηριχθεί οπωσδήποτε σε πολλούς ταυτόχρονα κλάδους και δραστηριότητες. Ως μόνη βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική για την περιοχή μας είναι αυτή της «πολύπλευρης» ή «συνδυασμένης» ανάπτυξης, που θα αξιοποιήσει ταυτόχρονα τις δυνατότητες των υπηρεσιών, των μεταφορών, της αγροτικής οικονομίας και σίγουρα της βιομηχανίας.

Η Πάτρα και το Αίγιο θα έχουν προοπτικές ανάπτυξης στο βαθμό που θα διατηρήσουν, σε κάποιο σημαντικό βαθμό, τον βιομηχανικό προσανατολισμό τους.

Η βιομηχανία οφείλει να παραμείνει στον αναπτυξιακό ορίζοντα της Αχαΐας.

Η βιομηχανική όμως πορεία θα είναι διαφορετική από ότι στο παρελθόν. Επιπρόσθετα, η περίοδος αναδιάρθρωσης θα είναι παρατεταμένη και ταυτόχρονα όπως έχει ήδη φανεί, με απότομες ανακατατάξεις. Η βιομηχανία έχει προοπτικές ανάκαμψης στην περιοχή και μπορεί να παραμείνει βασικός τομέας της τοπικής οικονομίας. Μια σειρά από παράγοντες συνηγορούν σε αυτό:

- Η βιομηχανική παράδοση
- Η ύπαρξη ικανοποιητικών υποδομών
- Η εύκολη πρόσβαση προς τις αγορές της Ευρώπης
- Η προνομιακή χωροθέτησή της στη Δυτική Ελλάδα
- Η ανάπτυξη του Πανεπιστημίου
- Η διαθεσιμότητα τοπικής επιχειρηματικότητας
- Το μέγεθος του αστικού πληθυσμού

Το τοπικό πρόγραμμα απασχόλησης

Η συνεχιζόμενη αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης εργασίας, που προβλέπεται για την περίοδο 1994-1999, κάνει αναγκαία την λήψη μέτρων. Αφετηρία της αναγκαίας παρέμβασης δεν είναι απλά η προσωρινή αντιμετώπιση του προβλήματος του πλεονάζοντος εργατικού δυναμικού. Αντίθετα, όπως διαφαίνεται, από το σύνολο της ανάλυσης

που προηγήθηκε, η παρέμβαση που προτείνεται εδώ επιδιώκει να ενεργοποιήσει υπάρχουσες δυνατότητες της οικονομίας της Αχαΐας. Η πρόταση συνεπώς για ένα τοπικό πρόγραμμα απασχόλησης εκπορεύεται από την πεποίθηση ότι η πορεία της τοπικής οικονομίας είναι αντιστρέψιμη.

Το τοπικό πρόγραμμα απασχόλησης είναι ένα έκτακτο πρόγραμμα, μεγάλης κλίμακας (σε σχέση με τα δεδομένα της περιοχής) και επιδιώκει να αντιστρέψει την φθίνουσα πορεία της τοπικής οικονομίας. Μπορεί να αποτελέσει μια από τις περιπτώσεις έκτακτης ενεργοποίησης δεσμών και πόρων και να ακολουθήσει αντίστοιχα προγράμματα που εφαρμόζονται στις Ευρωπαϊκές χώρες, κατά κανόνα, τέτοιου τύπου προγράμματα προβλέπονται από την ευρωπαϊκή ένωση, στον βαθμό που σε μια περιοχή (ή σε τμήματα πληθυσμών μιας περιοχής) το ποσοστό ανεργίας κινείται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα (γύρω στο 20%). Εκ των πραγμάτων τέτοια ποσοστά ανεργίας υπογραμμίζουν την ύπαρξη έντονων διαρθρωτικών προβλημάτων στην οικονομία μιας περιοχής και νομιμοποιούν την λήψη έκτακτων μέτρων ενίσχυσης των επενδύσεων και των υποδομών της.

Το υπάρχον πλαίσιο αναπτυξιακών παρεμβάσεων μέσω του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Περιφερειακού και Εθνικού Σκέλους, καλύπτει μάλλον ικανοποιητικά τον τομέα των έργων υποδομής, χωρίς όμως να ενεργοποιεί, στον αναγκαίο βαθμό, άμεσα μέτρα για την βιομηχανική ανάκαμψη. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι περισσότερες από τις προτάσεις της Επιτροπής Παπαμαντέλλου, έχουν περιληφθεί στο ΠΕΠ με πολύ μειωμένα κονδύλια, τα οποία μικρή μόνο επίπτωση μπορεί να έχουν στην επίτευξη της βιομηχανικής ανάκαμψης.

Οι υπάρχουσες προτάσεις (Επιτροπή Παπαμαντέλλου, ΠΕΠ, προτάσεις φορέων) για την ανάκαμψη της βιομηχανίας συνιστούν ικανοποιητικό πλαίσιο για την επισήμανση των αναγκαίων παρεμβάσεων. Οι προτάσεις αυτές μπορούν να αποτελέσουν την βάση για την κατάρτιση του Τοπικού Προγράμματος Απασχόλησης. Οι επιπρόσθετες προτάσεις αφορούν κυρίως σε μέτρα κοινωνικής στήριξης των ανέργων. Το συνολικό πρόγραμμα ύψους 100 δισ. δραχμών για μια πενταετία, καλύπτει τους τομείς της βιομηχανικής υποδομής και των βιομηχανικών επενδύσεων κατ τέσσερις κατηγορίες κοινωνικών πρωτοβουλιών (πίνακας 24),

ΠΙΝΑΚΑΣ 24

Το Τοπικό Πρόγραμμα Απασχόλησης

Ενέργειες	Κόστος 1994-99 (σε δισ. δρχ.)
I. βιομηχανική υποδομή	17,5
• βιοτεχνικό πάρκο	6
• επιστημονικό πάρκο	2, 5
• βελτίωση βιομηχανικής περιοχής	6
• μετεγκατάσταση επιχειρήσεων	
2. βιομηχανικές επενδύσεις	55,1
• στήριξη επενδύσεων εκσυγχρονισμού	20
• τοπικά κίνητρα νέων βιομηχανικών επενδύσεων	30
• (συμμετοχή ή επιδότηση επενδύσεων)	
• γραφείο προσέλκυσης επενδύσεων	0,1

• (διαπραγματεύσεις, ντοσιέ επενδυτή, άδειες κλπ)	
• χρηματοδοτική στήριξη συνεργασιών	
• επιχειρήσεων για εξαγωγές / προώθηση προϊόντων	5
3. Πρωτοβουλίες κοινωνικής στήριξης των ανέργων	12
• εκπαίδευση / κατάρτιση	4
• επιδότηση υπηρεσιών εκπαίδευσης / πρόνοιας	
• των οικογενειών των ανέργων	4
• επιδότηση διατροφής / στέγης ανέργων,	4
4. Πρωτοβουλίες επανένταξης ανέργων	5,55
• γραφείο απασχόλησης ανέργων	0,05
• κίνητρα στις επιχειρήσεις για απασχόληση -	
• ανέργων άνω των 35 χρόνων	05
• πρόγραμμα στήριξης της έναρξης επιτηδεύματος	1
• πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης	4
5. Πρόγραμμα για νέους άνεργους	7,5
• κέντρο μέσων προβολής και τεχνών	0,5
• εκπαίδευση / κατάρτιση	5
• πρόγραμμα απασχόλησης νέων	05
• σε επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας	
• πρόγραμμα απασχόλησης νέων	05

• σε παραδοσιακά χειροτεχνικά επαγγέλματα	
• πρόγραμμα στήριξης της έναρξης επιτηδεύματος	1
6. Πρόγραμμα Απασχόλησης Γυναικών	3
• πρόγραμμα στήριξης της οικοτεχνίας	
• πρόγραμμα στήριξης έναρξης επιτηδεύματος	1
• εκπαίδευση / επιμόρφωση	
Σύνολο	100,65

Στον τομέα της βιομηχανικής υποδομής οι προτάσεις καλύπτουν το σύνολο των αναγκαίων έργων για τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής περιοχής κατ την ίδρυση βιοτεχνικού και επιστημονικού πάρκου. Η ολοκλήρωση των έργων αυτών θα φθάσει πλήρη υποδομή σ όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων (βιομηχανικές, βιοτεχνικές, υψηλής τεχνολογίας) που μπορούν να συμβάλλουν στην βιομηχανική ανάκαμψη.

Στον τομέα της χρηματοδοτικής στήριξης των επενδύσεων, η ενεργοποίηση επενδυτικών πόρων ύψους 55 περίπου δισ. δραχμών (11 δισ. ετησίως στην περίοδο 1994-99) μπορεί να προκαλέσει επενδύσεις συνολικού ύψους 100 περίπου δισ. δραχμών (20 δισ. ετησίως). Το ποσό αυτό θα επιφέρει μια αύξηση του τρέχοντος ρυθμού βιομηχανικών επενδύσεων κατά 40%. Ο μέσος όρος των επενδύσεων του 1991 -93 εκτιμάται σε σημερινές τιμές περίπου σε 14 δισ. δραχμές ετησίως. Μέρος των πόρων αυτών μπορεί να διατεθεί με την μορφή δανειακών πόρων, με ευνοϊκούς όρους δανειοδότησης (investment fund).

Οι πρωτοβουλίες κοινωνικής στήριξης των ανέργων περιλαμβάνουν σειρά μέτρων για την δεύρυνση του κοινωνικού μισθού των ανέργων. Περιλαμβάνει μέτρα εισοδηματικής στήριξης συγκεκριμένων βασικών δαπανών των οικογενειών των ανέργων (στέγη, διατροφή, εκπαίδευση παιδιών), καθώς και την εκπαίδευση των ανέργων:

Οι πρωτοβουλίες για την επανεξέταση των ανέργων επικεντρώνονται σε μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας μακράς διάρκειας στις ηλικίες άνω των 35 χρόνων. Η ίδρυση ειδικού γραφείου απασχόλησης και η ειδική ενίσχυση των επιχειρήσεων για την απασχόληση μεγαλύτερης ηλικίας ανέργων, θα επιτρέπει την επιλεκτική προώθηση ορισμένων κατηγοριών ειδικοτήτων σε αντίστοιχες επιχειρήσεις. Εν μέρει μπορεί να εξασφαλιστεί στη περίπτωση προσλήψεων, η δίκαιη μεταχείριση της κατηγορίας αυτής των ανέργων. Παράλληλα η στήριξη πρωτοβουλιών για αυτοαπασχόληση θα προσανατολίσει ανέργους προς νέες, πιθανόν βιώσιμες, δραστηριότητες. Το πρόγραμμα πρόωρης συνταξιοδότησης μπορεί να καλύψει, σε συνεργασία με τους ασφαλιστικούς φορείς, ειδικές κατηγορίες ανέργων μεγαλύτερης ηλικίας που έχουν αντικειμενικές δυσκολίες στην ανεύρεση εργασίας και στη συμπλήρωση του χρόνου συνταξιοδότησης.

Τα προγράμματα για τους νέους περιλαμβάνουν σειρά συμπληρωματικών μέτρων για τον προσανατολισμό τους σε τρεις κατευθύνσεις: την απασχόληση στον τομέα των νέων τεχνολογιών, στον τομέα ορισμένων παραδοσιακών χειροτεχνικών επαγγελμάτων και στον τομέα των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας και έκφρασης. Επιπρόσθετα μέτρα είναι φυσικά η εκπαίδευση / κατάρτιση που εν μέρει μπορεί να συνδυαστεί με τις παραπάνω προτεραιότητες, και η στήριξη της έναρξης

επιτηδεύματος. Παράλληλες επιδιώξεις έχει το πρόγραμμα για τις γυναίκες που περιλαμβάνει μέτρα εκπαίδευσης και ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης.

Η κατανομή του προγράμματος ανάμεσα σε έργα υποδομής (17%), επενδύσεις (55%) και μέτρα στήριξης των ανέργων (28%), διατηρεί τις αναγκαίες ισορροπίες ανάμεσα σε μέτρα δημιουργίας θέσεων εργασίας και σε κοινωνικού χαρακτήρα μέτρα. Σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα, ετήσιες βιομηχανικές επενδύσεις των 20 δισ. μπορούν να δημιουργούν 600 περίπου θέσεις εργασίας και μέσω των δευτερογενών επιδράσεων, 300 επιπρόσθετες. Παράλληλα εκτιμάται ότι η δαπάνη 5,5 δισ. δραχμών ετησίως σε μέτρα κοινωνικής στήριξης, μπορεί να υποστηρίξουν περίπου 2.500 ανέργους. Η υπόθεση που γίνεται εδώ, είναι ότι αρκετά από τα υποπρογράμματα αυτά θα έχουν υψηλό λειτουργικό κόστος πέρα από την «καθαρή» εισοδηματική στήριξη του ανέργου. Γι' αυτό χρησιμοποιείται ο δείκτης των 2,3 εκατ. δραχμών ανά άνεργο.

Ο νέος φορέας

Η υλοποίηση του Τοπικού Προγράμματος Απασχόλησης απαιτεί τον συντονισμό πολλών φορέων και υψηλό βαθμό αποτελεσματικότητας, στην εκτέλεσή του, στην διάρκεια των 5 χρόνων. Εκ των πραγμάτων η «διάχυση» της υλοποίησης του προγράμματος σε πολλούς φορείς θα προκαλέσει αρρυθμίες και καθυστερήσεις, που τελικά θα αποδυναμώσουν το πρόγραμμα. Εδώ προτείνεται η σύσταση ενός

εκτάκτου φορέα που θα αναλάβει το πλήρες φάσμα των δραστηριοτήτων του Προγράμματος.

Εκ των πραγμάτων, ο νέος φορέας θα συνεργάζεται, σε πολλούς τομείς ενεργειών, με τους υπάρχοντες φορείς. Διατηρώντας όμως την ενιαία διαχείριση του προγράμματος, θα εξασφαλίζει τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την αξιοπιστία του προγράμματος. Ως έκτακτος δεσμός δεν χρειάζεται να στελεχωθεί με «μόνιμοι» προσωπείο. Αυτό μπορεί να επιλεγεί από υπάρχοντες τραπεζικούς, δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς.

Η ανεξαρτησία του οργανισμού θα κατοχυρωθεί στις καταστατικές του ρυθμίσεις. Επιπρόσθετα θα ισχυροποιηθεί από τον τρόπο συγκρότησης του κεφαλαίου της εταιρείας. Η χρηματοδότηση του προγράμματος ύψους 100 δισ. δραχμών μπορεί να προέλθει κατά 35% από το κράτος, κατά 60% από κοινοτικούς πόρους και κατά 5% από ένα κονσόρτιο ιδιωτικών τραπεζών. Η προσέλκυση ιδιωτικών πόρων θα αφορά στο σκέλος του προγράμματος που μπορεί να προκαλέσει έσοδα (investment fund, ορισμένα από τα έργα υποδομής, η προσέλκυση επενδύσεων κλπ.)

Το σύνολο των απαιτούμενων πόρων δεν θα προέλθει από νέες πηγές. Ήδη από το εν εξελίξει κοινοτικά προγράμματα στη περιοχή θα προέλθουν πόροι που υπολογίζονται σε 20 δισ. δραχμές. Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες (Urban, Pesca, Leader, Adapt, Ανθρώπινο δυναμικό. M-M-E) μπορούν να αποτελέσουν την δεύτερη σημαντική πηγή πόρων. Εκτιμάται ότι η διεκδίκηση πόρων της τάξης των 15-20 δισεκατ. Δραχμών από το σύνολο των πρωτοβουλιών, είναι ρεαλιστική επιδίωξη. Το τοπικό πρόγραμμα απασχόλησης ως «αυτόνομο» πρόγραμμα θα απαιτήσει την ανεύρεση 60 περίπου δισεκατ. Δραχμών.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

Στο νομό Αχαΐας και ειδικότερα στην Πάτρα εμφανίζεται πληθώρα αναπτυξιακών φορέων. Δίπλα στους παραδοσιακούς οργανισμούς του Δημοσίου (ΕΟΜΜΕΧ, ΕΛΚΕΠΑ, ΟΑΕΔ κλπ) και τα επιμελητήρια έχουν ιδρυθεί ή είναι υπό ίδρυση:

- Κέντρο Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Δυτικής Ελλάδας
- Αναπτυξιακή Εταιρεία (Αναπτυξιακή Αχαΐας Α.Ε.)
- Συνεταιριστική Τράπεζα (Αχαική Πίστη)
- Επιστημονικό Πάρκο Πατρών

Οι φορείς αυτοί αποτελούν κρίσιμες και δυναμικές «παρεμβάσεις» και μπορεί να αποβούν ιδιαίτερα αποτελεσματικοί στην διαδικασία ανάκαμψης της τοπικής οικονομίας.

Ειδικότερα για το Κέντρο Στήριξης Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων Δυτικής Ελλάδος αναφέρουμε τα εξής:

Το κέντρο ιδρύθηκε πολύ πρόσφατα, μόλις την 1 Ιουνίου του 1994 με κεντρικά γραφεία στην Πάτρα αλλά και παραρτήματα στο Αίγιο στο Αγρίνιο και στον Πύργο. Απευθύνεται σε 10.000 περίπου Μ-Μ-Ε που δρουν σε όλη την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος. Οι προβλεπόμενες υπηρεσίες που θα προσφέρονται κατά την πλήρη ανάπτυξη του Κέντρου θα είναι:

- Προώθηση προϊόντων

- Έρευνα αγοράς
- Στήριξη ίδρυσης προμηθευτικών συνεταιριστικών οργανώσεων
- Χρηματοοικονομικές συμβουλές
- Φοροτεχνικές συμβουλές
- Κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Γενικά

Η συζήτηση για την ανάπτυξη του νομού Αχαΐας έχει οδηγήσει σε σειρά επιλογών για τα έργα της περιοχής που αναμφίβολα θα έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στην μελλοντική ανάπτυξη της περιοχής; Τα έργα αυτά με αφορμή το γενικότερο προγραμματισμό που επέβαλε το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το Ταμείο Συνοχής και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, έχουν αποτυπωθεί πλέον ως συγκεκριμένες επιλογές που αναπόφευκτα δημιουργούν κάποιες σταθερές παραμέτρους. Συνεπώς, οποιαδήποτε ανάλυση των αναπτυξιακών προοπτικών του νομού Αχαΐας οφείλει να χρησιμοποιήσει ως αφετηρία τα δεδομένα των συγκεκριμένων επιλογών.

Τα έργα που προγραμματίζονται ανήκουν σε δύο κατηγορίες:

- α) «μεγάλα» έργα εθνικής σημασίας
 - 1) η ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου
 - 2) η επέκταση του λιμανιού των Πατρών
- β) έργα υποδομής τοπικής σημασίας
 - 3) η κατασκευή της περιμετρικής οδού των Πατρών
 - 4) το Μουσείο των Πατρών
 - 5) ο βιολογικός καθαρισμό των Πατρών

- 6) ο βιολογικός καθαρισμός του Αιγίου
- 7) το δίκτυο ύδρευσης Πάτρας
- 8) το δίκτυο αποχέτευσης Πατρών
- 9) το δίκτυο αποχέτευσης Αιγίου
- 10) η διαχείριση απορριμμάτων Πατρών
- 11) λοιπά έργα ΠΕΠ

ΠΙΝΑΚΑΣ

Προβλεπόμενα Έργα Ταμείου Συνοχής, Εθνικού Σκέλους & Πρωτοβουλίας ENVIREG (σε δισ. δραχμές)

Έργο	Προϋπολογισμός	Ποσο. Κατανομή
1. Ζεύξη Ρίου Αντιρρίου	120	47,6
2. Νέο Λιμάνι Πατρών	23	9,1
3. Περιμετρική Πατρών	30	11,9
4. Μουσείο Πατρών	5	2
5: Βιολογικός Πατρών	4,4	1,7
6. Βιολογικός Αιγίου	1,4	0,6
7. Δίκτυο ύδρευσης Πατρών	3,6	1,4
8. Δίκτυο αποχέτευσης Πατρών	10,2	4
9. Δίκτυο Αποχέτευσης Αιγίου	1,4	0,6
10. Διαχ. απορριμμάτων Πατρών	1,2	0,5
11. Λοιπά έργα ΠΕΠ	50	19,8
ΣΥΝΟΛΟ	200,2	100

Πηγή: Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Τα έργα 3-10 αφορούν στην εξασφάλιση βασικών έργων υποδομής στα δύο αστικά κέντρα του νομού και αναμένεται να έχουν πολλαπλά

θελικά αποτελέσματα στις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων και στην περιβαλλοντική προστασία. Πρόκειται για έργα «τοπικής» σημασίας που ακολουθούν από το Ταμείο Συνοχής. Από οικονομική σκοπιά οι επενδύσεις αυτές, ύψους περίπου 57 δισ. δραχμών, θα , έχουν θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία και στην απασχόληση αλλά και ειδικότερα στη βιομηχανική ανάπτυξη.

Τα «μεγάλα έργα» εντάσσονται σε ευρύτερους σχεδιασμούς σε, εθνικό επίπεδο. Αφορούν στο μακροχρόνιο, σχεδιασμό του δικτύου των μεταφορών και εκ των πραγμάτων αποκτούν ξεχωριστή σημασία για το αναπτυξιακό πρότυπο της περιοχής της Αχαΐας. Επιπρόσθετα, το μέγεθος των σχετικών επενδύσεων είναι τόσο υψηλό, που αναπόφευκτα θα έχει πολλαπλές επιδράσεις στην τοπική οικονομία και απασχόληση.

Η ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου

Οι άμεσες συνέπειες από την κατασκευή αυτού του έργου θα είναι τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την εισροή περίπου 120 δισ. δραχμών και τη δημιουργία 1300 θέσεων εργασίας στην διάρκεια κατασκευής του έργου.

Η αποδοτικότητα του έργου στηρίζεται σ' εκτιμήσεις για διπλασιασμό της σημερινής κυκλοφορίας, εντός των πρώτων χρόνων λειτουργίας της γέφυρας (από 2 έως 4 εκατ. οχήματα και από 6 σε 12 εκατ. επιβάτες) και τον σταδιακό τριπλασιασμό της σε είκοσι χρόνια. Η απόσβεση του έργου 8' απαιτήσει τη χρέωση σχετικά υψηλών διοδίων και την εξάντληση της 35ετίας, που στις περιπτώσεις αυτές θεωρείται ως

μέγιστος χρόνος απόσβεσης. Ακόμα και στο αισιόδοξο σενάριο της διακίνησης 4 εκατομμυρίων οχημάτων ετησίως με διόδια της τάξης των 1500 δρχ. ανά όχημα, τα ετήσια έσοδα δεν μπορούν να ξεπεράσουν τα 6 δισ. δραχμές, γεγονός που θα απαιτήσει τουλάχιστον 25 χρόνια για την απόσβεση του έργου.

Οι πιο σημαντικές μεταβολές, που νομιμοποιούν την κατασκευή του έργου, προκύπτουν από την αναδιάταξη του οδικού συστήματος της Δυτικής Ελλάδας. Η διαμόρφωση του δυτικού άξονα ως άξονα συνεχούς ροής, θα έχει ως κύρια συνέπεια, τη σημαντική μείωση της διάρκειας και του κόστους μεταφοράς ανάμεσα στην Πάτρα και τις βασικές πόλεις της Δυτικής Ελλάδας. Εκτιμάται ότι η κατασκευή της γέφυρας θα μειώσει τον σημερινό χρόνο διέλευσης από 45 (μαζί με τις συνήθειες καθυστερήσεις) σε 5-10 λεπτά.

Η επιπρόσθετη μείωση της διάρκειας των διαδρομών Πάτρας - Ηγουμενίτσας και Πάτρα - Ιωαννίνων, θα προέλθει από την βελτίωση του οδικού δικτύου από το Αντίρριο προς τους δύο αυτούς προορισμούς. Εκτιμάται ότι η επιπρόσθετη αυτή μείωση θα είναι της τάξης του 20-30 λεπτών για την διαδρομή Αντιρρίου- Ηγουμενίτσας. Στο σύνολό της, η μείωση του χρόνου των διαδρομών αυτών θα είναι της τάξης του 20-25%. Ο άξονας Αθήνα -Πάτρα - Ηγουμενίτσα θα αποκτήσει σαφές πλεονέκτημα έναντι του εναλλακτικού άξονα Αθήνα - Τρικάλων - Ηγουμενίτσας.

Οι οικονομικές μεταβολές που θα επιφέρει η υλοποίηση των παραπάνω έργων, είναι δύσκολο να αποτιμηθούν ακριβώς. Οι συνέπειές τους μπορούν έστω να σκιαγραφηθούν αναφορικά με την μεταβολή που

θα προκύψει στη «γεωγραφία» της παραγωγής και διακίνησης εμπορευμάτων στη Δυτική Ελλάδα.

Ως μέθοδος για την αποτύπωση των αναμενόμενων μεταβολών, χρησιμοποιείται η ανάλυση του «δυναμικού της αγοράς» (market potential). Σύμφωνα με τη βασική αρχή της προσέγγισης αυτής το μέγεθος των οικονομικών συναλλαγών ανάμεσα σε δύο σημεία (πόλεις, περιοχές ή χώρες) συναρτάται θετικά από το μέγεθος της οικονομίας των δύο σημείων και αρνητικά από την απόσταση, ως κόστος μεταφοράς, που τα χωρίζει. Η μείωση συνεπώς των αποστάσεων στο βασικό άξονα της Δυτικής Ελλάδας θα ενισχύσει τις ανταλλαγές ανάμεσα στα αστικά κέντρα της Δυτικής Ελλάδας και θα έχει θετική επίδραση στο σύνολο της οικονομίας της Δυτικής Ελλάδας.

Η εκτίμηση μπορεί να γίνει με την χρησιμοποίηση δύο απλών δεικτών:

- ως δείκτης απόστασης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί, η κατάταξη των διαφόρων περιοχών της χώρας κατά ζώνες, με βάση την μέση ωριαία απόσταση που έχουν από την Πάτρα.
- ως δείκτης οικονομικού μεγέθους κάθε περιοχής, χρησιμοποιείται ο πληθυσμός του 1991

Ο συντελεστής του «δυναμικού της αγοράς» της Αχαΐας προσδιορίζεται με βάση τον τύπο:

$$\delta.a = \Sigma \frac{\text{πληθ. Αχαΐας} + \text{πληθ. περιοχής}}{\text{μέση ωριαία απόσταση}}$$

Το «δυναμικό της αγοράς» της Αχαΐας εκτιμήθηκε, για το 1991, με βάση τα στοιχεία του πίνακα 25. Τα απόλυτα νούμερα, στα οποία οδηγεί

η ανάλυση, δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη σημασία. Αυτό που ενδιαφέρει είναι η αποτίμηση κάποιων συγκριτικών μεταβολών που θα προκύψουν από την μεταβολή των αποστάσεων εξαιτίας της ζεύξης και των οδικών έργων.

Δύο είναι οι βασικές διαπιστώσεις :

α) Με βάση τον δείκτη του «δυναμικού της αγοράς» το ειδικό βάρος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και της Ηπείρου στην οικονομία της Αχαΐας είναι περίπου 20%:

Συνεπώς η μείωση των αποστάσεων με τις περιοχές αυτές θα έχει θετικό αντίκτυπο στην δυναμική της οικονομίας της Αχαΐας ως προς ένα σχετικά μικρό της τμήμα.

β) Η αύξηση συνολικά του «δυναμικού της αγοράς» της Δυτικής Ελλάδας δεν θα έχει όμως αντίκτυπο αποκλειστικά στην οικονομία της περιοχής αυτής.

Μέρος του επιπρόσθετου οφέλους θα απορροφηθεί από την Αθήνα ή και την Θεσσαλονίκη καθώς οι βελτιώσεις στο οδικό δίκτυο αυξάνουν παράλληλα το «δυναμικό της αγοράς» των μεγάλων αστικών κέντρων. Συνεπώς τα οφέλη κατανέμονται πάντα σε συνάρτηση με το μέγεθος των οικονομικών πόλεων που επηρεάζονται από μια τέτοια μεταβολή. Η αύξηση του «δυναμικού της αγοράς» της Αθήνας στη σχέση της με την Βόρειο - Δυτική Ελλάδα, θα απορροφήσει μέρος του οφέλους που θα προκύψει από την βελτίωση του άξονα Πάτρας - Ηγουμενίτσας.

Μια άλλη σημαντική πτυχή ζεύξης Ρίου - Αντιρρίου θα είναι ο τρόπος που θα επηρεάσει τα πρότυπα χωροθέτησης των οικονομικών δραστηριοτήτων (και κυρίως της βιομηχανίας) ανάμεσα στους νομούς της

Δυτικής Ελλάδας. Ως γενική τάση θα πρέπει να θεωρηθεί η σχετική «αποκέντρωση» της βιομηχανίας στο εσωτερικό της Δυτικής Ελλάδας. Η «ενοποίηση» του οικονομικού χώρου της Δυτικής Ελλάδας θα «ουδετεροποιήσει» εν μέρει τα πλεονεκτήματα χωροθέτησης που παραδοσιακά διέθετε η Πάτρα έναντι των υπολοίπων περιοχών της Δυτικής Ελλάδας.

Τα πλεονεκτήματα αυτά ήταν:

- η υποδομή των μεταφορών, που εξασφάλιζε καλύτερη προσπέλαση στις εγχώριες και ξένες αγορές
- η διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού, που λειτούργησε συσσωρευτικά με την προσέλκυση πληθυσμού από την ευρύτερη περιφέρεια.
- οι αστικές οικονομίες κλίμακας, που προέκυπταν από το μέγεθος της πόλης.

ΠΙΝΑΚΑΣ 25

Το «δυναμικό της αγοράς» της Αχαΐας

ζώνες αποστάσεων	νομοί / περιοχές	πληθυσμός (σε χιλιάδες)	(σε
1 ώρα	Ηλεία		
	Κορινθία	160	
2 ώρες		225	
		(285)	
	Αιτωλοακαρνανίας	230	
	Αργολίδα	100	
	Φωκίδα	45	
	Αρκαδία		

		105
		(480)
3 ώρες	Αθήνα	3100
	υπόλοιπο Αττικής	425
	Βοιωτία	135
	Φθιώτιδα	160
	Μεσσηνία	160
	Ευρυτανία	25
	Πρέβεζα	60
	Άρτα	80
		(4145)
4 ώρες	Ιωάννινα	160
	Θεσπρωτία	45
	Εύβοια	210
	Λακωνία	95
	Ιόνια νησιά	190
		(700)
5 ώρες	Θεσσαλία	730
7 ώρες	Μακεδονία	2260
9 ώρες	Θράκη	340
15 ώρες	Νησιά Αιγαίου	990

Με τη βελτίωση της πρόσβασης πολλών περιοχών στο εθνικό : οδικό δίκτυο που θα προκύψει από τη ζεύξη Ρίου - Αντιρρίου, η χωροθέτηση, κυρίως των βιομηχανικών επενδύσεων, θα είναι δυνατή σε μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή.

Τρεις είναι οι κρίσιμοι παράγοντες που θα ενθαρρύνουν την αποκέντρωση αυτή. Πρώτο, η διαθεσιμότητα εργατικού δυναμικού, που με δεδομένη την πληθυσμιακή ανάκαμψη στις περισσότερες περιοχές της Δυτικής Ελλάδας, θα πάγει να λειτουργεί ανασταλτικά για την προσέλκυση νέων δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές. Δεύτερο, το κόστος γης θα παραμείνει, για ένα μεγάλο διάστημα, συγκριτικά χαμηλότερο στις περιοχές αυτές έναντι της Αχαΐας. Τρίτο, ο κορεσμός της Αχαΐας, αναφορικά με την διαθεσιμότητα βασικών υπηρεσιών υποδομής (το παράδειγμα της διαθεσιμότητας υδάτινων πόρων), σε συνδυασμό με τις τυπικές «αντιοικονομίες κλίμακας» (κυκλοφοριακό κλπ) θα κάνουν ελκυστικότερη την χωροθέτηση σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

Στην θεωρία της περιφερειακής ανάπτυξης γίνεται η διάκριση των βιομηχανιών, αναφορικά προς το κριτήριο του τόπου εγκατάστασης, σε βιομηχανίες προσανατολισμένες στον τόπο των πρώτων υλών, σε βιομηχανίες προσανατολισμένες στον τόπο κατανάλωσης ή της αγοράς και σε βιομηχανίες ουδέτερου τόπου εγκατάστασης. Μπορεί να αναμένει κανείς ότι οι αποκεντρωτικές τάσεις στην χωροθέτηση της βιομηχανίας στο εσωτερικό της Αχαΐας αλλά και γενικότερα της Δυτικής Ελλάδας θα ενισχυθούν:

- Στις βιομηχανίες που κατά κανόνα εγκαθίστανται κοντά στην αγορά και επηρεάζονται από μεταβολές στο μεταφορικό δίκτυο. Ο «άριστος τόπος εγκατάστασης» για μια σειρά από βιομηχανίες επαναπροσδιορίζεται στη βάση των μεταβολών στην ακτίνα των αγορών, το κόστος μεταφοράς προς κάθε ένα σημείο αγοράς και το κόστος μεταφοράς των εισροών. Με την μείωση του κόστους

μεταφοράς πρώτων υλών και προϊόντων. Θα διευρυνθεί η γεωγραφική περιοχή, όπου μία βιομηχανία θα μπορεί να εγκατασταθεί χωρίς να επηρεάζεται το κόστος μεταφοράς.

- Οι βιομηχανίες «ουδέτερου τόπου εγκατάστασης», που κατά κανόνα είναι κινητικές στο χώρο, επιλέγουν τα σημεία που προσφέρουν χαμηλότερο εργατικό κόστος, κόστος εγκατάστασης και φυσικά κόστος μεταφοράς. Στην περίπτωση των βιομηχανιών αυτών, η ενοποίηση του οικονομικού χώρου υψ-Δυτικής Ελλάδας θα αποδυναμώσει το τελευταίο κριτήριο (του κόστους μεταφοράς) έναντι των προηγούμενων.

Το νέο λιμάνι

Η επιλογή για την επέκταση / ίδρυση νέου λιμανιού στηρίζεται στην γρήγορη ανάπτυξη της κίνησης τα τελευταία χρόνια που επακολούθησε της Γιουγκοσλαβικής κρίσης. Παράλληλα η επέκταση του λιμένα της Πάτρας περιλαμβάνεται στις προτάσεις που εισηγήθηκε η γνωστή μελέτη των «Ρογκάν και Συνεργάτες» για τον Εθνικό Σχεδιασμό των Λιμανιών, οι οποίες έγιναν αποδεκτές από το ΥΠΕΧΩΔΕ και προωθούνται μέσω του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Η αρχική ιδέα υπήρχε σε παλαιότερες μελέτες. Ήδη από το 1968 η μελέτη Δοξιάδη προέβη σε μάλλον ακριβείς προβλέψεις για τις μελλοντικές εξελίξεις των τάσεων στις μεταφορές εμπορευμάτων και επιβατών και πρόκρινε επτά βασικά διεθνή λιμάνια για το σύνολο της χώρας, ανάμεσα στα οποία ήταν και η Πάτρα. Αναφορικά με το θέμα

χωροθέτησης του νέου λιμανιού προέκρινε, στη βάση προκαταρκτικής αξιολόγησης, την τοποθεσία της Ακτής Δυμαίων μπροστά από την ζώνη που συγκέντρωνε τις μεγάλες βιομηχανικές μονάδες της πόλης.

Στην πρόσφατη αναβίωση του, ζητήματος αρκετοί φορείς της πόλης προέκριναν την λύση αυτή. Η σχετική μελέτη Ομάδας του Τ.Ε.Ε. Δυτ. Ελλάδας, αφού εξέτασε τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα διαφόρων εναλλακτικών «σεναρίων» χωροθέτησης, φαίνεται να συγκλίνει προς την ίδια λύση. Διαπιστώνεται όμως ότι η συζήτηση των διαφόρων «σεναρίων» παραμένει ελλιπής, στο βαθμό που δεν υπάρχουν σχετικές μελέτες για κάθε εναλλακτική τοποθεσία. Η διαδικασία αξιολόγησης / επιλογής επίσης παραμένει σαφής.

Η μελέτη Ρογκάν που σε μεγάλο βαθμό προσδιόρισε τις επιλογές του ΥΠΕΧΩΔΕ για την προώθηση του προγράμματος των λιμανιών στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, προσδιορίζει με σαφήνεια την αναγκαιότητα να υπάρχουν δυο διεθνείς λιμένες στην Δυτική Ελλάδα - η Ηγουμενίτσα και η Πάτρα. Αποδίδει σαφή προτεραιότητα στο λιμάνι της Ηγουμενίτσας εξαιτίας, αφενός μεν του δυναμισμού της οικονομίας της Βορείου Ελλάδος και αφετέρου της ευνοϊκής της θέσης σε όρους απόστασης, διάρκειας ταξιδιού και κόστους μεταφοράς προς την Ιταλία και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Πάτρα εκ των πραγμάτων διατηρεί στο ακέραιο το ειδικό της βάρος ως λιμένας που θα εξυπηρετεί τις εξωτερικές ανταλλαγές της Νότιας Ελλάδας με την, Ευρωπαϊκή (και σε μεγάλο βαθμό της Αθήνας). Ως συμπληρωματικός λιμένας προτείνεται η ΝΑΒΙΠΕ Πλατύ γυαλιού που κρίνεται ότι μπορεί να εξυπηρετήσει μέρος της διακίνησης εμπορευμάτων.

Οι σχετικές προβλέψεις για τους τρεις λιμένες, χωρίς όμως να συμπεριληφθούν οι επιπτώσεις από την διάνοιξη της Εγνατίας οδού, παρουσιάζονται στο πίνακα 26. Η επιλογή της Ηγουμενίτσας και των Πατρών ως δυο διεθνών λιμανιών της Δυτικής Ελλάδας και της ΝΑΒΙΠΕ ως συμπληρωματικού, ανταποκρίνεται στις αρχές ενός ορθολογικού σχεδιασμού της υποδομής των λιμενικών εγκαταστάσεων, που είναι αναγκαίες για την εξυπηρέτηση των μελλοντικών αναγκών της χώρας. Αν αυτό δικαιολογείται στο επίπεδο του σχεδιασμού σε εθνικό επίπεδο, εντούτοις είναι φανερό η έλλειψη αντίστοιχων συστηματικών επεξεργασιών σε τοπικό επίπεδο. Το ζήτημα της χωροθέτησης των λιμανιών, αποκτά ιδιαίτερη σημασία στον σύγχρονο προγραμματισμό, μόνο που αντίθετα με παλαιότερα, ο αναπτυξιακός τους ρόλος για μια πόλη δεν είναι αυτονόητος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26

Προβλέψεις Μελέτης Ρογκάου για Κίνηση των λιμένων της Ηγουμενίτσας και της Πάτρας

	εμπορεύματα (σε χιλιάδες τόνους)	επιβάτες (σε εκατ.)
1988		
Ηγουμενίτσα	320	1,0
Πάτρα	820	1,1
1989		
Ηγουμενίτσα	480	1,7
Πάτρα	1.480	1,9
2010		
Ηγουμενίτσα	695	2,7
Πάτρα	2.360	3,1

Η πηγή: Ρογκάν Α., «Δυτικές Θαλάσσιες Πύλες της Ελλάδας»

Και στην περίπτωση της Ηγουμενίτσας και στην περίπτωση των Πατρών, οι λιμενικές εγκαταστάσεις βρίσκονται εντός των πόλεων και η ανάπτυξη τους δεσμεύει όχι μόνο ζωτικό αστικό χώρο αλλά και επηρεάζει το αναπτυξιακό πρότυπο των πόλεων αυτών.

Η ανταγωνιστικότητα πάνω στη χρήση της γης συνιστά ένα από τα επίμαχα σημεία της κριτικής που ασκείται στην Πάτρα για την επιλογή της Ακτής των Δυμαίων ως σημείου κατασκευής του νέου λιμανιού. Αυτό εξάλλου αποτελούσε και το επίμαχο θέμα της διστακτικότητας που χαρακτήριζε την στάση του Δήμου και άλλων φορέων της πόλης στην δεκαετία του 1980.

Ο θαλάσσιος ορίζοντας της πόλης θα περιοριστεί ακόμα περισσότερο, αποκλείοντας την δυνατότητα να αξιοποιηθεί η παραλία ως τόπος γυμναστικής, ανάπαυσης και κοινωνικών εκδηλώσεων των κατοίκων της πόλης. Ενισχύεται με άλλα λόγια, αντίθετα με τις καθιερωμένες τάσεις στις περισσότερες παραθαλάσσιες πόλεις, η «εξωστρέφεται» της πόλης και η ανάπτυξη τέτοιων δραστηριοτήτων σε «κλειστές» περιοχές (πλατείες και παραδοσιακούς δρόμους) που αποτελούσε το κυρίαρχο πρότυπο στην αστική ανάπτυξη του μεσοπολέμου και των δεκαετιών του 1950 και 1960. Με δεδομένη δε την κατασκευαστική δραστηριότητα και την σταδιακή αλλοίωση των σημείων αυτών, η πόλη αποδυναμώνεται από τον ζωτικό χώρο ανάπτυξης της που, κατά κανόνα, είναι η παραθαλάσσια ζώνη.

Η ζωτικότητα όμως της παραθαλάσσιας ζώνης έχει και οικονομική σημασία. Σε μια γρήγορα αναπτυσσόμενη οικονομία των υπηρεσιών, η χωροθέτηση των δραστηριοτήτων αυτών αποκτά κεφαλαιώδη σημασία. Εμπόριο, τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρίες, εταιρίες διαχείρισης

πληροφοριών, γυχαγωγία, πολιτιστική υποδομή, μέσα επικοινωνίας αποτελούν τους κλάδους / δραστηριότητες που διαμορφώνουν την σύγχρονη πόλη. Οι τάσεις αυτές είναι εμφανείς ήδη στα δυο μεγάλα αστικά κέντρα. Η λεωφόρος Κηφισίας, ή ο παραλιακός άξονας στην Αθήνα, αποτυπώνει με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο την νέα δυναμική της αστικής οικονομίας και του τρόπου που διαμορφώνει τον αστικό χώρο σήμερα. Στην Αθήνα, και στην Θεσσαλονίκη, οι παλιές βιομηχανικές ζώνες προσφέρουν τον ζωτικό αστικό χώρο που επιζητούν οι νέες δυναμικές υπηρεσίες και προσφέρουν γραπτά παραδείγματα της σταδιακής μεταστροφής περιοχών, που ενώ στο παρελθόν αποτελούσαν, εξαιτίας των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, υποβαθμισμένες περιοχές, εντούτοις σήμερα, μετεξελίσσονται σε δυναμικούς πόλους αστικής ανάπτυξης. Η διεθνής εμπειρία και οι τάσεις που καταγράφονται τα τελευταία χρόνια στα δυο μεγάλα αστικά κέντρα φαίνεται να ενισχύουν την «οπτική» που αντιμετωπίζει τις παλιές βιομηχανικές ζώνες των πόλεων ως σημεία εν δυνάμει αξιοποίησης και ανάπτυξης.

Στην Πάτρα η περιοχή των παλαιών βιομηχανιών αποτελεί το μεγάλο «κεφάλαιο» της πόλης, από την σκοπιά του ζωτικού αστικού χώρου που μπορεί να συμβάλλει στην ανάπτυξη των νέων δυναμικών δραστηριοτήτων. Το λιμάνι με την έννοια αυτή αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα. Καθώς δημιουργεί αναπόφευκτά υψηλή όχληση και συνεισφέρει στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος χώρου, κάτι που είναι έκδηλο στην σημερινή «εικόνα» της περιοχής που βρίσκεται στον άξονα του λιμανιού. Επιπρόσθετα η έλλειψη ζωτικού χώρου εντός πόλεως για την χωροθέτηση νέων δραστηριοτήτων και με δεδομένα τα κυκλοφοριακά προβλήματα της πόλης, οδηγεί στην επιλογή του εθνικού

δρόμου ως άξονα επέκτασης της πόλης και συγκέντρωσης τέτοιων δραστηριοτήτων. Είναι χαρακτηριστική με αυτή την έννοια η επιλογή πολλών εταιριών, τα τελευταία χρόνια, για χωροθέτηση κατά μήκος της εθνικής οδού στα όρια της πόλης.

Η αναβάθμιση της παραλιακής ζώνης μπορεί όμως να αποτελέσει παράγοντα με ευρύτερες οικονομικές συνέπειες. Η Πάτρα ως «φυσικός» αστικός πόλος της Δυτικής Ελλάδας διαθέτει τεράστιες δυνατότητες προσέλκυσης υπηρεσιών με ευρύτερη λειτουργία στην Δυτική Ελλάδα. Μόνο που η ποιότητα και η οργάνωση του αστικού χώρου αναδεικνύεται στις περιπτώσεις αυτές σε καθοριστικό παράγοντα. Το ζήτημα της χωροθέτησης του λιμανιού έχει συνεπώς πολλαπλές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις που χρήζουν πιο ειδικευμένων προσεγγίσεων.

Ανεξαρτήτως όμως των «συνεπειών» που θα έχει η κατασκευή του νέου λιμανιού στην χωροταξική δομή της πόλης και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων της πόλης, θα ήταν σκόπιμο να διερευνήσουμε τις αναμενόμενες άμεσες οικονομικές συνέπειες καθώς και τις μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις του. Οι φορείς που υποστηρίζουν το έργο υποδεικνύουν την δυναμική που αυτό μπορεί να έχει για την τοπική οικονομία. Συγκεκριμένα γίνονται οι παρακάτω εκτιμήσεις:

- Το έργο θα κοστίσει συνολικά 60 δισεκατομμύρια δραχμές, εκ των οποίων τα 37 δισεκατομμύρια θα καλύγουν τα έργα πρώτης προτεραιότητας στην επόμενη εξαετία.
- Ως κέντρο συνδυασμένων μεταφορών προβλέπεται να εξυπηρετεί ταυτόχρονα την κίνηση επιβατών και εμπορευμάτων.

- Τα έργα σε οδική και σιδηροδρομική υποδομή θα πρέπει να εξυπηρετούν την άμεση πρόσβαση στο λιμάνι και την εύκολη μεταφορά επιβατών και εμπορευμάτων.
- Η ίδρυση διαμετακομοτικού κέντρου άμεσα συνδεδεμένου με το λιμάνι με εγκαταστάσεις αποθήκευσης, «στάθμευσης» και άλλων υπηρεσιών, θα αξιοποιήσει τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα του έργου στην τοπική οικονομία.
- Η αναθεώρηση του γενικού πολεοδομικού σχεδίου για την περιοχή της παλιάς βιομηχανικής ζώνης θα επιτρέψει να δημιουργηθούν εγκαταστάσεις και δραστηριότητες, συνδεδεμένες με το λιμάνι.
- Τα οφέλη για την πόλη μπορούν να μεγιστοποιηθούν από την μεγαλύτερη δυνατή παραμονή επιβατών και εμπορευμάτων στην περιοχή. Οι συντηρητικές εκτιμήσεις για την διακίνηση επιβατών και εμπορευμάτων στα τέλη της δεκαετίας φθάνουν στα 1,6 εκατομμύρια επιβάτες και 200 χιλιάδες φορτηγά.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα, το έργο θα προχωρήσει με την χρηματοδότηση 13 δισεκατ. από το Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης και 10 δισεκατ. από εθνικούς πόρους. Με το ποσό αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί στην επόμενη εξαετία το μεγαλύτερο μέρος των έργων της πρώτης φάσης. Η ολοκλήρωση του συνολικού έργου εκ των πραγμάτων θα απαιτήσει εξαιτίας της σταδιακής χρηματοδότησης χρονικούς ορίζοντες πέρα των 10 χρόνων. Τα συμπληρωματικά έργα οδικά και σιδηροδρομικά φαίνεται ότι μόνο ως προς το σκέλος τη περιμετρικής οδού θα πραγματοποιηθούν στην προσεχή πενταετία. Συνεπώς διαφαίνεται μια απομάκρυνση του στόχου της λειτουργίας του

νέου λιμένα, ως ολοκληρωμένου κέντρου μεταφορών, σε ένα χρονικό ορίζοντα 15 περίπου χρόνων. Η λειτουργία εξάλλου του νέου λιμανιού, ως ολοκληρωμένου κέντρου μεταφορών με δυνατότητες προσέλκυσης παράλληλα εμπορικών δραστηριοτήτων (εξαγωγικού, εισαγωγικού και χονδρικού εμπορίου), θα απαιτήσει δεσμικές παρεμβάσεις και επιπρόσθετα έργα υποδομής. Με τα υπάρχοντα δεδομένα και παρά το γεγονός ότι έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί σχετικές προτάσεις δεν είναι δυνατό να γίνει ακριβής αξιολόγηση των προοπτικών αυτών.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οι γενικότεροι αναπτυξιακοί στόχοι του νομού σε ότι αφορά το βιομηχανικό τομέα θα πρέπει να κινηθούν επάνω στις παρακάτω κατευθύνσεις:

- Προσέλκυση νέων παραγωγικών επενδύσεων
- Ενίσχυση των υφισταμένων βιομηχανικών μονάδων
- Επαναλειτουργία των προβληματικών επιχειρήσεων που κρίνονται βιώσιμες.

Προκειμένου να γίνει δυνατή η προώθηση της ανάπτυξης των παραπάνω κατευθύνσεων απαιτείται:

- α) Βελτίωση των γενικότερων υποδομών (οδικό και σιδ/κό δίκτυο, αερομεταφορές, εγκαταστάσεις για εμπορεύματα και επιβάτες κλπ).
- β) Μετεγκατάσταση και ανάπτυξη στην περιοχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης του δευτερογενούς τομέα (π.χ. Ινστιτούτο Ελέγχου Ποιότητας, Τράπεζα εξαγωγών - Εισαγωγών Ινστιτούτο Ασφαλείας και υγιεινής εργασίας) λόγω της ύπαρξης στην περιοχή ανάλογου δυναμικού και προϋποθέσεων (Παν/μιο Τεχνολογικής Κατεύθυνσης, Ερευνητικά Κέντρα, Τεχνολογικό Πάρκο, σημαντική υλικοτεχνική υποδομή και εγκαταστάσεις, μακρά βιομηχανική παράδοση).

Οι αναπτυξιακοί στόχοι του νομού που οδηγούν οι παραπάνω κατευθύνσεις συνογίζονται σε:

- Ενίσχυση του επενδυτικού κλίματος μέσω της βελτίωσης, συμπλήρωσης, εκσυγχρονισμού και διεύρυνσης των υποδομών και της δημιουργίας κατάλληλων μηχανισμών που αφενός θα δρουν τα αντικίνητρα αφετέρου θα δημιουργήσουν θετικό κλίμα για την προσέλκυση επενδύσεων.
- Ενίσχυση των παραδοσιακών κλάδων της βιομηχανίας στους οποίους ο νομός διαθέτει παράδοση και συγκριτικό πλεονέκτημα (κλωστοϋφαντουργία, τρόφιμα - ποτά, χαρτί, μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, κατασκευές). Στο στόχο αυτό εντάσσεται και η προσπάθεια επαναλειτουργίας των προβληματικών επιχειρήσεων που κρίνονται βιώσιμες.
- Προώθηση των δραστηριοτήτων σε τομείς των τεχνολογιών αιχμής, στους οποίους ο νομός λόγω του Παν/μίου και των ερευνητικών κέντρων διαθέτει ισχυρότατο δυναμικό.
- Προσπάθεια εκμετάλλευσης από τον τομέα της μεταποίησης της ανάπτυξης άλλων κλάδων (π.χ. Μεταφορές Πολιτισμός κλπ) και των ευκαιριών που οι νέες αγορές δημιουργούν.
- Προώθηση δράσεων στήριξης των ΜΜΕ που αποτελούν την συντριπτική πλειοψηφία στο μεταποιητικό τομέα.

Οι ανωτέρω δράσεις στοχεύουν συνολικά στο να αναθερμάνουν και να αναπτύξουν το δευτερογενή τομέα στην περιοχή, δεδομένου ότι κρίνεται πολλαπλασιαστικός.

Οι προτεινόμενες δράσεις στοχεύουν σε υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης στα πλαίσια του Κ.Π.Σ. 1994-95, διαρθρώνονται δε με τρόπο ώστε να συγκεντρώνουν τους πόρους στις πλέον αναγκαίες και αξιοποιήσιμες παρεμβάσεις.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ

Στο νομό Αχαΐας μπορούν λοιπόν να τονιστούν τα εξής:

- Ο μεγάλος αριθμός ανέργων όπου ως μεμονωμένο ποσοστό υπερβαίνει κάθε δείκτη του συνόλου της χώρας
- Οι εκρηκτικές διαστάσεις και ο κοινωνικός αντίκτυπος της αποβιομηχάνισης της περιοχής που τα τελευταία χρόνια είναι εκτεταμένη.
- Η αδυναμία του να εξυπηρετήσει τις άμεσες ανάγκες των μεταποιητικών επιχειρήσεων σε επαρκή βιομηχανική υποδομή που θα εξασφάλιζε την απρόσκοπτη λειτουργία των μονάδων. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μεγάλες βιομηχανίες στήριγμα σημαντικής απασχόλησης και πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων στην περιοχή, (AMSTEL - Βιομηχανία Δέρματος) αναστέλλουν προγραμματισμένες σημαντικές επενδύσεις ή βρίσκονται εκτός λειτουργίας
- Ο Μεγάλος αριθμός βιοτεχνικών επιχειρήσεων που βρίσκονται κατά μεγάλο μέρος διάσπαρτες εντός της ευρύτερης περιοχής της Πάτρας οι οποίες αδυνατούν να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες επενδύσεις εκσυγχρονισμού λόγω ανεπαρκών εγκαταστάσεων αλλά και γενικών οργανωτικών αδυναμιών. Σημειώνεται ότι το 98% των παραπάνω επιχειρήσεων είναι πολύ μικρού μεγέθους και καλύπτουν όλο το φάσμα των μεταποιητικών δραστηριοτήτων όπως μηχανουργεία, πλυντήρια, σιδερωτήρια, βαφεία αυτοκινήτων ηλεκτρολογεία αυτοκινήτων, ξυλουργεία, ταπετσαρίες κλπ.

Με βάση τα δεδομένα αυτά η προώθηση προγραμμάτων ανάπτυξης της περιοχής προς την κατεύθυνση της βελτίωσης των υποδομών και της παροχής υπηρεσιών στους φορείς οικονομικής ανάπτυξης και κυρίως της ΜΜΕ που αποτελούν το βασικό κορμό της τοπικής οικονομίας κρίνεται επιβεβλημένη.

Προς την κατεύθυνση της δημιουργίας υποδομών για την υποβοήθηση του μεταποιητικού τομέα του νομού, επισημαίνουμε:

- Την ύπαρξη ΒΙ.ΠΕ η οποία όμως χρειάζεται συμπλήρωση της υποδομής της και ιδιαίτερα για την εξασφάλιση της απρόσκοπτης υδροδότησής της.
- Τις προτάσεις, της χωροταξικής οργάνωσης του Ν. Αχαΐας (του ΥΠΕΧΩΔΕ- 1984) σύμφωνα με τις οποίες για τη βελτίωση των τοπικών συνθηκών για την περαιτέρω ανάπτυξη της βιομηχανίας πέρα από τον εσφυγχορισμό του σιδηροδρομικού οδικού δικτύου, είναι απαραίτητο να εξυγνιασθούν και οργανωθούν οι υπάρχουσες ζώνες απασχόλησης και η εγκατάσταση των νέων οχλουσών βιομηχανιών να γίνει σε οργανωμένους χώρους αποκλειστικής βιομηχανικής χρήσης.

Τονίζονται λοιπόν και συγκεντρώνουν ιδιαίτερη προσοχή τα υποπρογράμματα που αφορούν τη βελτίωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και κυρίως ανασυγκρότηση της βιομηχανίας και ανάκαμψή της.

Εκτός όμως από αυτά τα υποπρογράμματα τα οποία αναφέρουμε στη συνέχεια της εργασίας μας, σημαντική μεία πρέπει να γίνει και στους διάφορους αναπτυξιακούς νόμους που έχουν θεσπιστεί κατά καιρούς και

περιλαμβάνουν κίνητρα τα οποία στοχεύουν στην οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής ή ενός οικονομικού κλάδου ή της Εθνικής Οικονομίας γενικότερα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε τους παρακάτω αναπτυξιακούς νόμους:

- Ν. 2687/53 για την προστασία των κεφαλαίων εξωτερικού (κίνητρα φορολογικά δασμολογικά κλπ) για επενδύσεις που πραγματοποιούνται με κεφάλαια εξωτερικού.
- Ν. 4171/61 που προέβλεπε δασμολογικές κλπ απαλλαγές για την εισαγωγή μηχ/κού εξοπλισμού.
- Δ.Ν. 147/67 που προέβλεπε φορολογικά κίνητρα καθώς και για πρώτη φορά την επιδότηση του επιτοκίου των τραπεζικών δανείων για την πραγματοποίηση νέων παραγωγικών επενδύσεων.
- Ν.Δ. 1312/72 που προέβλεπε τα ίδια κίνητρα (φορολογικά επιδότηση επιτοκίου και κτιρίων), διαφοροποιημένα όμως κατά περιοχές ανάλογα της τότε οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών αυτών.
- Ν.Δ. 331/74 που προέβλεπε τα ίδια κίνητρα και σκοπούς
- Ν. 289/79 που προέβλεπε αυξημένα κίνητρα φορολογικά - οικονομικά για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων στις παραμεθόριες περιοχές της χώρας
- Ν. 849/78 που προέβλεπε και νέα κατηγορία κινήτρων που βασίζονταν στο δεσμό των άτοκων δανειακών ενισχύσεων των επιχειρήσεων για νέες επίσης παραγωγικές επενδύσεις.

- Ν. 1116/81 που προέβλεπε επίσης για πρώτη φορά την καταβολή χρηματικού ποσού από πολιτεία για την κάλυψη μέρους της δαπάνης των νέων παραγωγικών επενδύσεων
- Ν.1262/82 που προέβλεπε τις ίδιες επιχορηγήσεις με τον Ν. 1116/81 αλλά διαφοροποιημένες κατά περιοχή, μέγεθος και τρόπο χορηγησής τους.
- Ν. 1892/90 που είναι ιδιαίτερα σημαντικός και περιελάμβανε χρηματοδοτικά φορολογικά κίνητρα «για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις» και η εφαρμογή τους.

Στο παράρτημα της εργασίας μας παραθέτουμε μέρος του αναπτυξιακού Νόμου 1892/90 καθώς και την αίτηση που πρέπει να υποβάλλουν οι επιχειρήσεις για να υπαχθούν σε αυτό, το συνημμένο ερωτηματολόγιο, απαραίτητα στοιχεία αυτών, σχέδιο οικονομοτεχνικής μελέτης Ν. 1892/90 και ενημερωτικό φυλλάδιο.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Κ.Π.Σ.1994-99

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1

ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Μέτρο 1 Βελτίωση των υποδομών προσέλκυσης παραγωγικών επενδύσεων

Δράση 1 Βελτίωση των υφισταμένων υποδομών σε υπάρχουσες ΒΙ.ΠΕ συμπεριλαμβανομένων και έργων προστασίας περιβάλλοντος

1.1 Η εξασφάλιση επαρκών ποσοτήτων νερού για τη λειτουργία υδροβόρων βιομηχανιών που εγκαθίστανται στη ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ Πάτρας. Η εξασφάλιση της υδροδότησης της ΒΙΠΕ είναι σκόπιμο να γίνει από το επιφανειακό φράγμα Πείρου- Παραπεύρου και επικουρικά από γεωτρήσεις μέχρις αποπερατώσεως του φράγματος, προς αποφυγή εξάντλησης του υδροφόρου ορίζοντα.

Προϋπολογισμός φράγματος 12 δισ. Δρχ.

Σύνδεση φράγματος ΒΙ.ΠΕ 1 δισ. Δρχ.

Αιτιολόγηση

Η συγκεκριμένη πρόταση γίνεται έχοντας υπόψη τις ανάγκες των ήδη υφισταμένων υδροφόρων βιομηχανιών της περιοχής καθώς και των αναγκών ύδρευσης - άρδευσης των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής

ΕΤΒΑ, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν αποκλειστικά από γεωτρήσεις. Σημειώνεται ότι σημαντικότερες επενδύσεις από άποψη μεγέθους και αριθμού απασχολουμένων (ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΔΕΡΜΑΤΟΣ κ.λ.π.) δεν προωθούνται λόγω της μη εξασφάλισης απρόσκοπτης υδροδότησής τους.

Απαραίτητη προϋπόθεση της πρότασης είναι η κατασκευή του φράγματος Πείρου-Παραπείρου, η υλοποίηση του οποίου θα έχει πολλαπλές ευνοϊκές επιδράσεις στην ευρύτερη περιοχή.

1.2 Εκπόνηση μελέτη για τον υδροφόρο ορίζοντα της ΒΙ.ΠΕ.

Προϋπολογισμός 360 εκατ Δρχ.

1.3 Εκπόνηση μελέτης για την ανακύκλωση των αποβλήτων της ΒΙ.ΠΕ και εκτέλεση των απαραίτητων έργων.

Προϋπολογισμός και εκτέλεση απαραίτητων έργων 1 Δισεκ. Δρχ.

1.4 Εγκατάσταση σταθμού Πυρόσβεσης που θα καλύπτει τις άμεσες ανάγκες της ΒΙ.ΠΕ, λαμβανομένου υπόψη των ήδη λειτουργουσών επιχ/σεων

Προϋπολογισμός 200 Δισεκ. Δρχ.

1.5 Δημιουργία ελικοδρομίου στο χώρο της ΒΙ.ΠΕ

Προϋπολογισμός 200 εκ. δρχ.

1.6 Βελτίωση της οδικής προσπέλασης της ΒΙ.ΠΕ με Εθνική οδό 111

Προϋπολογισμός 300 εκ. δρχ.

- Ανισόπεδη διάβαση σύνδεσης της οδού προς ΒΙ.ΠΕ με Εθνική οδό Πατρών-Πύργου.

Προϋπολογισμός 3 δισεκ. δρχ.

- 1.7 Μελέτη και εκτέλεση σιδηροδρομικής σύνδεσης της ΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ με το λοιπό δίκτυο και το λιμάνι Πατρών.

Προϋπολογισμός μελέτης και εκτέλεσης έργου με πρόβλεψη σύγχρονου σταθμού φορτοεκφορτώσεως (κοντέινερ - τρέιλερ κλπ) 4 δισεκ. δρχ.

- 1.8 Αναβάθμιση των υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας στην ΝΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ

Προϋπολογισμός 2 δισεκ. δρχ.

- 1.9 Εκπόνηση μελετών σκοπιμότητας για τη δημιουργία Βιομηχανικών περιοχών στους Νομούς Αιτωλοακαρνανίας και Ηλείας καθώς και Βιοτεχνικών Πάρκων σε Πόλεις των Νομών: Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Ηλείας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

Επίσης τη δημιουργία χώρου εγκατάστασης επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας στο Ν. Αχαΐας. Προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν οι σχετικές προτάσεις της χωροταξικής οργάνωσης των νομών της Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος έτους 1984.

Προϋπολογισμός για τις απαραίτητες μελέτες και για τη δημιουργία σχετικής ΒΙ.ΠΑ. 3,5 δισεκ. δρχ.

- 1.10 Εκπόνηση Μελέτης επαναπροσδιορισμού του ρόλου της ΝΑΒΙΠΕ Αστακού και συμπληρωματικά έργα για την Αξιοποίηση των εγκαταστάσεών της.

Προϋπολογισμός 1 δισεκ. δρχ

Παρατήρηση

Από τις παραπάνω δράσας η προτεινόμενη σειρά προτεραιότητας είναι η εξασφάλιση της υδροδότησης της ΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ (1.1, 1.2 και 1.3)

1.11 Δημιουργία Βιοτεχνικού Πάρκου Πατρών

Η παραπάνω δράση θα μπορούσε να υλοποιηθεί κατά ένα μέρος π.χ. εντός των εγκαταστάσεων της Πειραιϊκής Πατραϊκής ή / και αλλαχού στην ευρύτερη περιοχή της Πάτρας που θα επιλεγεί κατόπιν μελέτης. Στην περίπτωση της Π-Π θα μπορούσε να αξιοποιηθεί μέρος των κτιριακών εγκαταστάσεων οι οποίες δεν θα χρησιμοποιηθούν για τις καθαρά παραγωγικές δραστηριότητες της Επιχείρησης. Το Βιοτεχνικό Πάρκο θα περιλαμβάνει την συγκέντρωση ομοειδών μονάδων καθώς και την δημιουργία κέντρων περιοχής πάσης φύσεως εξειδικευμένων πληροφοριών και υπηρεσιών απαραίτητων για τη λειτουργία και ανάπτυξη των μονάδων της περιοχής.

Προϋπολογισμός: α. Αξιοποίηση εγκαταστάσεων Π-Π 3 δισ. δρχ.

β. Δημιουργία νέου Βιοτεχνικού Πάρκου 5 δισεκ. δρχ.

Θεωρείται σκόπιμο στο Βιοτεχνικό Πάρκο να περιλαμβάνονται οι εξής τομείς:

α. Βιοτεχνικό Κέντρο Μεταλλικών Κατασκευών

Το Βιοτεχνικό Κέντρο θα περιλαμβάνει σε πρώτη φάση την εγκατάσταση των υπάρχουσων βιοτεχνιών επεξεργασίας μετάλλου και κατασκευής μεταλλικών αντικειμένων και στη συνέχεια τη δημιουργία υποδομής για την ανάπτυξη νέων βιοτεχνιών στον τομέα, αυτό σε συνεργασία και με το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Βασικό πλεονέκτημα του Κέντρου θα είναι η ύπαρξη εγκαταστάσεων που γειτνιάζουν με το Λιμάνι το οποίο θα δημιουργήσει ασφαλώς σχετική ζήτηση σε συνδυασμό κατ' με τη ζήτηση που θα δημιουργηθεί από τα μεγάλα αναπτυξιακά έργα της περιοχής όπως ζεύγη ΡΙΟΥ-ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ κλπ.

Παράλληλα στον ευρύτερο χώρο θα δημιουργηθούν διάφορα κέντρα παροχής υπηρεσιών οργάνωσης τεχνικών συμβουλίων κλπ.

β. Κέντρο Τυπογραφίας Φωτοσύνθεσης και Εκτύπωσης

Το Κέντρο Τυπογραφίας κλπ. θα περιλαμβάνει την εγκατάσταση των σχετικών μονάδων της περιοχής καθώς κατ' την προσέλκυση νέων επενδύσεων προηγμένης τεχνολογίας.

γ. Βιοτεχνικό Κέντρο Παραγωγής Ετοίμου Ενδύματος

Στο Κέντρο αυτό θα εγκατασταθούν οι υπάρχουσες και λειτουργήσιμες μονάδες του κλάδου παραγωγής ετοίμου ενδύματος.

Οι παραπάνω προτάσεις υλοποιούν παράλληλα το Μέτρο 1 (Υποδομές) καθώς και το Μέτρο 2 της ποιοτικής αναβάθμισης της βιομηχανικής παραγωγής.

Μέτρο 2 Ποιοτική αναβάθμιση της βιομηχανικής παραγωγής

Δράση 1 Δημιουργία Εξειδικευμένου Ινστιτούτου Ελέγχου Ποιότητας και Πιστοποίησης.

Η σημασία του Ινστιτούτου Ποιοτικού Ελέγχου και Πιστοποίησης για την περαιτέρω ανάπτυξη του μεταποιητικού τομέα της περιφέρειας είναι σημαντικότερη αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αύξηση των εξαγωγών της Π.Δ.Ε. αλλά ακόμη και για την μελλοντική διάθεση των

προϊόντων στο εσωτερικό της χώρας. Το Ινστιτούτο μπορεί να αναπτυχθεί από Δημόσιους και Ιδιωτικούς φορείς (ΕΛΟΤ κλπ.) σε συνεργασία και αξιοποίηση της εργαστηριακής υποδομής του Πανεπιστημίου Πάτρας.

Η εξειδίκευση του Ινστιτούτου θα είναι σε προϊόντα της πρωτογενούς παραγωγής στα τρόφιμα, ποτά, υφάσματα και είδη ένδυσης καθώς και κατασκευαστικά υλικά.

Προϋπολογισμός: 1 δισεκ. δρχ.

Παρατήρηση

Συνημμένα περιλαμβάνεται συμπληρωματικό σημείωμα που δικαιολογεί τη σκοπιμότητα του Πανελλήνιου χαρακτήρα του προτεινόμενου Ινστιτούτου (συν.1).

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2

Πρώθηση Νέων Παραγωγικών Επενδύσεων

Μέτρο 1 Χρηματοδότηση Νέων Παραγωγικών Επενδύσεων

Προϋπολογισμός - 10 δισεκ. δρχ.

Η πολύπλευρη συμβολή των επενδύσεων στη γενική οικονομική ανάπτυξη της χώρας Εθνική και Περιφερειακή δικαιολογεί και τη χρηματοδότησή τους.

Το μέτρο περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων όσο και για την επέκταση - εκσυγχρονισμό υφισταμένων μονάδων.

Η επιλογή επενδύσεων για την χρηματοδότηση θα γίνει με τα κριτήρια κατ τις προϋποθέσεις του νέου αναπτυξιακού νόμου.

Παρατήρηση

Απαραίτητη προϋπόθεση για την προσέλευση σημαντικών επενδυτικών προγραμμάτων στην Π.Δ.Ε. είναι η ένταξη του Ν. Αχαΐας στη Γ' περιοχή κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου, πλην της επαρχίας Καλαβρύτων και των χώρων της ΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ Πάτρα, και των βιομηχανικών χώρων της Π-Π ή του χώρου της δημιουργίας του Βιοτεχνικού Πάρκου (ΒΙΠΑ) που θα πρέπει να ενταχθούν στη Δ. περιοχή κινήτρων.

Επίσης οι ειδικές επενδύσεις περιορισμού ρύπανσης του περιβάλλοντος και παράγωγη εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας προϊόντων θα πρέπει να επιχορηγούνται με υψηλότερο ποσοστό ενίσχυσης.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3

Εκσυγχρονισμός της Βιομηχανίας

Μέτρο 1 Εντοπισμός, επιλογή και στήριξη επιχειρήσεων ικανών να αναπτυχθούν σε ανταγωνιστικό επίπεδο

Δράση 1

α. Διαγνωστική Μελέτη της Κλαδικής Διάρθρωσης, Εντοπισμού των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των ενεργειών στήριξης.

Προϋπολογισμός: 70.000.000 δρχ.

β. Ενίσχυση κοινών ενεργειών που υποδεικνύονται από την παραπάνω μελέτη.

Προϋπολογισμός: 400.000.000 δρχ.

Δράση 2 Ενίσχυση παροχής Τεχνικής Βοήθειας στις επιχειρήσεις του μεταποιητικού τομέα.

Προϋπολογισμός: 500. 000. 000 δρχ.

Η δράση θα προβλέπει:

- α. Την ενίσχυση εκπόνησης διαγνωστικών μελετών.
- β. Την ενίσχυση δαπανών Διοικητικής και Οργανωτικής αναβάθμισης των επιχειρήσεων.

Δράση 3 Ενίσχυση ενεργειών για την προώθηση και την προβολή των προϊόντων στο εξωτερικό.

Προϋπολογισμός: 700. 000. 000 δρχ.

Με την ενίσχυση των πιο πάνω ενεργειών θα βοηθηθούν ουσιαστικά οι βαθμιαίες επιχειρήσεις της περιοχής για την προώθηση των προϊόντων τους στις αγορές του εξωτερικού, ενώ παράλληλα θα εισάγονται στις επιχειρήσεις οι σύγχρονες μέθοδοι του marketing.

Δράση 4. Ενίσχυση καινοτόμων επιχειρήσεων και επιχειρήσεων Υψηλής Τεχνολογίας και Επιχειρηματικών Κέντρων - Δημιουργία Seed and Venture Capital Fund.

Προϋπολογισμό 500 000.000 δρχ.

Μέτρο 2 Ειδικά κίνητρα για εκσυγχρονισμό παραγωγικών μονάδων φθίνουσες περιοχές.

Προϋπολογισμός- 6 δισ δρχ.

Δράση 1 Χρηματοδότηση των βιώσιμων προβληματικών μονάδων (λειτουργουσών ή μη) του Ν. Αχαΐας μετά από αυστηρή εκτίμηση της βιωσιμότητάς τους. Η χρηματοδότηση θα περιλαμβάνει τις απαραίτητες επενδύσεις σε πάγιες εγκαταστάσεις καθώς και τον απαραίτητων προλειτουργικών δαπανών εκκίνησης.

Δράση 2 Χρηματοδότηση επαναλειτουργίας μονάδων από νέους φορείς με συγκεκριμένο πρόγραμμα λειτουργίας.

Η χρηματοδότηση θα περιλαμβάνει:

- α. Το κόστος αγορά την αδρανοποιημένων παγίων εγκαταστάσεων που θα χρησιμοποιηθούν στη νέα παραγωγική λειτουργία.
- β. Τις νέες επενδύσεις και
- γ. Τις απαραίτητες προλειτουργικές δαπάνες καθώς και τυχόν δαπάνες τεχνογνωσίας.

Η χρηματοδότηση θα είναι ανεξάρτητα του μεγέθους της επιχείρησης, πλην μιας απαραίτητη προϋπόθεση θα είναι η ύπαρξη αξιόπιστης οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας η οποία θα έχει αξιολογηθεί και από τη δανειοδοτούσα τράπεζα.

Οι παραπάνω δράσεις του Μέτρου 2 - ειδικά κίνητρα εκσυγχρονισμού παραγωγικών μονάδων σε φθίνουσες περιοχές προτείνονται δεδομένου

Ο Ν. Αχαΐας με κέντρο την Πάτρα στο πρόσφατο παρελθόν υπήρξε ενός σημαντικός πυρήνας της βιομηχανικής υποδομής της χώρας μας, με σημαντικό - αριθμό βιομηχανικών μονάδων και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό.

Σήμερα μετά από μια σειρά αρνητικών επιπτώσεων, πολλές και μεγάλες βιομηχανίες έπαγαν να λειτουργούν και παρέσυραν στην ίδια κατάσταση και με γάλο αριθμό δορυφόρων μικρότερων επιχειρήσεων με αποτέλεσμα ο αριθμός των χαμένων - θέσεων εργασίας να εκτιμάται σε 1 5.000 που ως ποσοστό είναι διπλάσιο του ποσοστού ανεργίας στην Ελλάδα.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4

Ανάπτυξη των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων

Μέτρα 1-2 Βελτίωση πρόσβασης ΜΜΕ στις πηγές χρηματοδότησης - στήριξη ΜΜΕ για την αγορά οργάνωσης, διοίκησης, εκσυγχρονισμού κλπ.

Προϋπολογισμός: 3 δισ. δρχ.

Μέτρα 3-4 Ολοκλήρωση έργων υποδομής - Προώθηση δυναμικών δράσεων κλπ.

Προϋπολογισμός: 2.3 δισ δρχ.

Δράση 1 Ίδρυση φορέα ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ των δανείων των ΜΜΕ. Η ίδρυση του φορέα αυτού θα είναι σύμφωνα με τα πρότυπα των εταιριών αμοιβαίας εγγύησης του εξωτερικού και σκοπός του θα είναι η εξυπηρέτηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχουν δύσκολη πρόσβαση στις πηγές χρηματοδότησης.

Προϋπολογισμός: 1 δισ δρχ.

Δράση 2 Ενίσχυση παροχής τεχνικής βοήθειας

α. Διαγνωστικές μελέτες

β. Οργανωτικές παρεμβάσεις

Προϋπολογισμός - 300 εκ. δρχ.

Δράση 3 Τοπικές παραγωγικές πρωτοβουλίες

α. Ενίσχυση επενδυτικών δαπανών

β. Ενίσχυση λειτουργικών δαπανών

Προϋπολογισμός - 200. 000. 000 δρχ.

**Δράση 4 Ενίσχυση για την προώθηση και προβολή των προϊόντων
(κυρίως στο εξωτερικό)**

α. Μελέτη Marketing

β. Επαφές με ξένους πελάτες

γ. Έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων

δ. Συσκευασία

ε. Συμμετοχή σε εκθέσεις

Προϋπολογισμός: 300. 000. 000 δρχ.

Δράση 5 Ανάπτυξη Τεχνολογίας

α. Ενίσχυση καινοτομικών προσπαθειών

β. Ενίσχυση ενεργειών μεταφοράς τεχνογνωσίας

Προϋπολογισμός: 500. 000. 000 δρχ.

Δράση 6 Διεθνής συνεργασία επιχειρήσεων

Προϋπολογισμός: 100. 000. 000 δρχ.

Δράση 7 Επιμόρφωση επιχειρηματιών και στελεχών επιχειρήσεων

Προϋπολογισμός: 200. 000. 000 δρχ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27

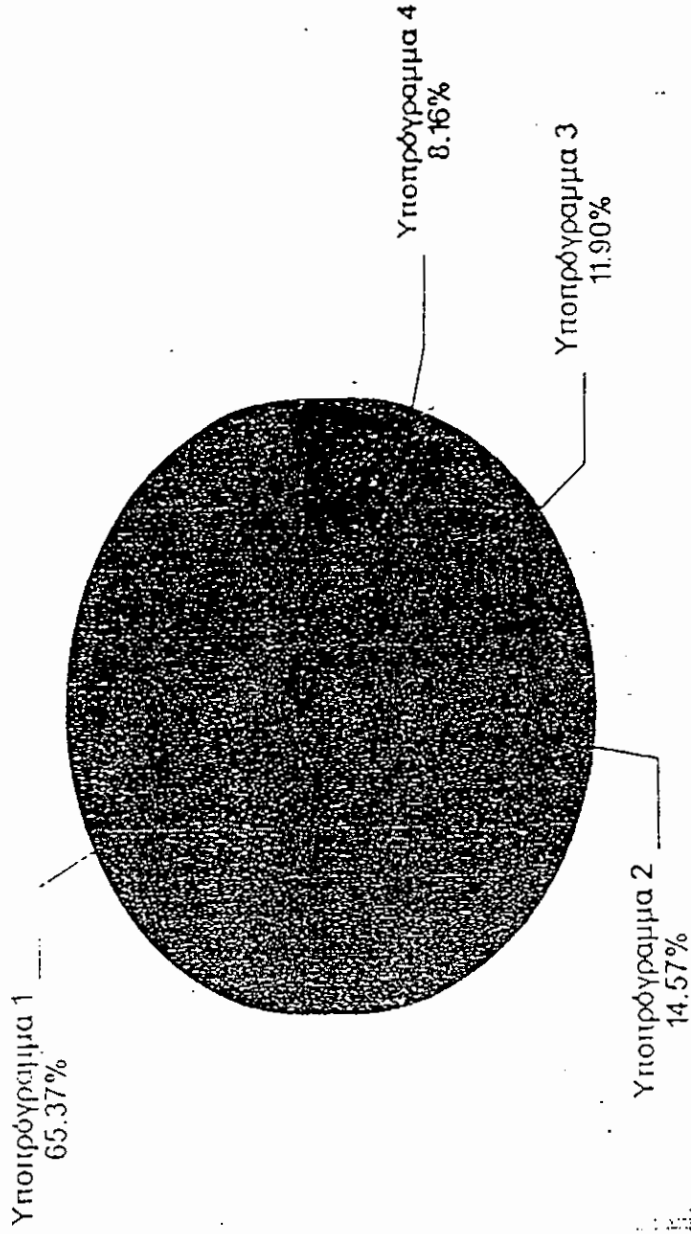
ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ Π.Δ.Ε.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΩΝ	ΠΡΟ/ΟΣ (χιλ. Δρχ)
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1	44860000
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	
ΜΕΤΡΟ 1 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΕ ΥΠΑΡΧΟΥΣΕΣ ΒΙΠΕ.	33860000
• ΦΡΑΓΜΑ ΠΕΙΡΟΥ - ΠΑΡΑΠΕΙΡΟΥ	12000000
• ΣΥΝΔΕΣΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΜΕ ΒΙ.ΠΕ.	1000000
• ΜΕΛΕΤΗ ΥΔΡΟΦΟΡΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑ	360000
• ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΒΙΠΕ	1000000
• ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑΘΜΟΥ ΠΥΡΟΣΒΕΣΗΣ ΣΤΗ ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ	200000
• ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΙΚΟΔΡΟΜΙΟΥ ΣΤΗ ΒΙΠΕ	200000
• ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΗ ΒΙΠΕ ΜΕ Ε.Ο 111	300000
• ΑΝΙΣΟΠΕΔΗ ΔΙΑΒΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΟΔΟΥ ΒΙΠΕ ΜΕ Ε.Ο. ΠΑΤΡΩΝ ΠΥΡΓΟΥ	3000000
• ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΒΙΠΕ	4000000
• ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗ ΒΙΠΕ.	2000000
• ΜΕΛΕΤΗ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΠΑ ΣΤΗΝ Π.Δ.Ε.	3800000
• ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΡΟΛΟΥ ΝΑ ΒΙΠΕ.	1000000
• ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	5000000
(Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΡΚΟΥ ΣΤΗΝ Π-Π 3 διο. δρχ.)	1000000
ΜΕΤΡΟ 2 ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
• ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	1000000
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2	
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
ΜΕΤΡΟ 1 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΝΕΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	10000000
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3	
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ	
ΜΕΤΡΟ 1 ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΙΚΑΝΩΝ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΟΥΝ ΣΕ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	10000000
• ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ	
• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ	8170000
• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	2170000

Η βιομηχανία στο Νομό Αχαΐας

• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	70000
• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩΝ ΕΠΙΧ/ΣΕΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ κ.λ.π	400000
ΜΕΤΡΟ 2 ΕΙΔΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΣΕ ΦΘΙΝΟΥΣΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	500000
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4	700000
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕΤΡΑ 1-4 ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ Μ.Μ.Ε.	500000
• ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΜΜΕ κλπ	6000000
• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ	5600000
• ΙΔΡΥΣΗ ΦΟΡΕΑ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	3000000
• ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	300000
• ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	1000000
• ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ	200000
• ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	300000
• ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ	500000
	100000
	200000
ΣΥΝΟΛΟ	68630000

Κατανομή Απαιτούμενων Πόρων για τη Βιομηχανική Ανάπτυξη Π.Δ.Ε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πέρα από τα προαναφερθέντα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία κρίνονται, απαραίτητα προκειμένου να δημιουργήσουν την απαραίτητη ώθηση για την ανάκαμψη του μεταποιητικού τομέα θα ήταν δυνατό να υλοποιηθούν και συμπληρωματικά έργα ή ενέργειες και συγκεκριμένα:

- Η δημιουργία του Ινστιτούτου Ποιοτικού Ελέγχου να αφορά το σύνολο της χώρας.
- Να γίνει μετεγκατάσταση από την Αθήνα στην Πάτρα των Ινστιτούτων Αργυροχρυσοχοΐας, Υποδήματος, Αμπέλου (πρόταση ομοσπονδίας επαγγελματιοβιοτεχνών Πατρών).
- Να ιδρυθεί Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας Εργασίας με έδρα την Πάτρα. Προώθηση της επένδυσης εκμετάλλευσης του λιγνίτη Καλαβρύτων με βάση τις μελέτες βιωσιμότητας της ΕΤΒΑ/ΓΕΜΕΕ και ΙΓΜΕ.
- Να μελετηθεί η περιαστική συγκοινωνιακή κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή Πάτρας για την εξυπηρέτηση της ΒΙ.ΠΕ, ΕΤΒΑ κλπ.

Λαμβανομένου υπόψη της μεγάλης στενότητας στην κατανομή των πιστώσεων του περιφερειακού σκέλους για τη βιομηχανία στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας (συνεπώς και στο Νομό μας) από το II πακέτο DELLORS και συγκεκριμένα 6,2 δισεκ. δρχ. έναντι των 60-70 δισεκ. δρχ. τα οποία εκτιμώνται ως απαραίτητα για την υποβοήθηση της ανάκαμψης της βιομηχανίας στην περιφέρειάς μας. Θα πρέπει να γίνει συμπληρωματική χρηματοδότηση του τομέα από το εθνικό σκέλος του II

πακέτου DELLORS και συγκεκριμένα κατά προτεραιότητα για τη χρηματοδότηση των παρακάτω μέτρων:

- Την κατασκευή του φράγματος Πείρου - Παραπείρου και την σύνδεσή του με την ΒΙ.ΠΕ ΕΤΒΑ Πάτρας προϋπολογισμού 12 δισεκ. δρχ. περίπου.
- Τη δημιουργία του Βιοτεχνικού Πάρκου Πάτρας είτε στις εγκαταστάσεις της Π-Π είτε στην ευρύτερη περιοχή Πάτρας, προϋπολογισμού 3-5 δισεκατ. δρχ.
- Την αύξηση των πιστώσεων για νέες επενδύσεις καθώς και για τη χρηματοδότηση κινήτρων για την εξυγνίαση των προβληματικών βιώσιμων επιχειρήσεων της περιοχής στο επίπεδο των 16 δισεκ. δρχ.
- Την αύξηση των πιστώσεων για την στήριξη υπηρεσιών ανάπτυξης των Μ,Μ.Ε στο επίπεδο των 5 δισεκ. δρχ.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για την παραπέρα ανάπτυξη της βιομηχανίας στο νομό Αχαΐας θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στους παρακάτω κλάδους:

- Δημιουργία μεταποιητικών επιχειρήσεων στον κλάδο της ηλεκτρονικής και της παραγωγής τηλεπικοινωνιακών προϊόντων και διατάξεων μετρήσεων. Είναι γνωστό ότι η χώρα μας υστερεί σε αυτήν την κατεύθυνση η δε συμμετοχή της σε αυτή τη δραστηριότητα είναι επιβεβλημένη.
- Επιχειρήσεις παραγωγής συσκευών και συστημάτων βιομηχανικού αυτοματισμού με βάση τα ηλεκτρονικά στοιχεία χαμηλής και υψηλής ισχύος που θα ήταν χρήσιμα για τον εκσυγχρονισμό των υπολοίπων κλάδων του νομού και της χώρας και για την συμμετοχή στην διεθνή αγορά.
- Μονάδες παραγωγής προϊόντων πληροφορικής τα οποία ως γνωστόν επεισέρχονται πολύ γρήγορα σε πολλές δραστηριότητες της ανθρώπινης κοινωνίας και σύντομα θα γίνουν συνήδη καταναλωτικά αγαθά.
- Επιχειρήσεις παραγωγής γεωργικών μηχανημάτων τα οποία παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα και είναι χρήσιμα για την στήριξη της γεωργικής παραγωγής του Νομού και της χώρας.
- Ως γνωστό στη χώρα μας παράγονται λίγα κεφαλαιουχικά αγαθά, λείπει δηλαδή η βαρεια βιομηχανία τα οποία έχουν μεγάλη στρατηγική οικονομική αξία για την εθνική ανάπτυξη. Πρέπει λοιπόν

να καλλιεργηθεί η επιχειρηματική και επενδυτική τόλμη προς αυτήν την κατεύθυνση.

- Δημιουργία βιομηχανικής παραγωγής συσκευών και συστημάτων για την εκμετάλλευση της αιολικής και ηλιακής ενέργειας

Άλλες μικρές χώρες όπως π.χ. η Δανία και η Ολλανδία βρίσκονται στην πρώτη θέση από πλευράς συμμετοχής στις διεθνείς πωλήσεις συστημάτων μετατροπής της αιολικής ενέργειας σε ηλεκτρική. Η χώρα μας αλλά και ο νομός μας λόγω ευνοϊκών κλιματολογικών δεδομένων και λόγω περιορισμένων ενεργειακών πόρων μπορούν να λάβουν μέρος με επιτυχία σε αυτήν την δραστηριότητα.

- Προώθηση επενδύσεων που συμβάλλουν στην παραπέρα καδετοποίηση και ολοκλήρωση ενός βιομηχανικού κλάδου (π.χ. δημιουργία σύγχρονου ξηραντηρίου δερμάτων, σύγχρονα βαφεία και πλυντήρια παραδοσιακών υφασμάτων κλπ).
- Ανάπτυξη της ναυτιλιακής βιομηχανικής περιοχής στο νομό μας. Η ανάπτυξη αυτή θα πρέπει να αναφέρεται σε δύο βασικούς στόχους:

α) Την δημιουργία μιας βιομηχανικής περιοχής με όλα τα κύρια χαρακτηριστικά που οφείλει αυτή να έχει και επιπλέον ορισμένα ακόμη ειδικά χαρακτηριστικά όπως θαλάσσια έργα υποδομής και απαιτήσεις (όπως περιβαλλοντική προστασία).

β) Τον συντονισμό, την προώθηση και ανάπτυξη των σύνθετων δραστηριοτήτων που εξυπηρετούν τις ειδικές λειτουργικές ανάγκες της ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. (όπως σταθμό Φ/6, λιμενικές διευκολύνσεις), ανοικτές αποθήκες, σταθμό συγκέντρωσης και επεξεργασίας των καταλοίπων των πλοίων).

- Ανάπτυξη του τομέα των μεταφορών, ώστε να γίνει πλήρης εκμετάλλευση της πλεονεκτικής γεωγραφικής θέσης του νομού.

Συμπερασματικά λοιπόν μπορούμε να πούμε ότι ο νομός Αχαΐας χαρακτηρίζεται από μία αξιόλογη συμμετοχή στο δευτερογενή τομέα της εθνικής οικονομίας αλλά και από σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, σε αντίθεση με την αρνητική πορεία που διαγράφεται τα τελευταία χρόνια.

Σε αυτή την αναπτυξιακή κατεύθυνση παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα τα οποία βασίζονται στην παράδοση και καλή εμπειρία της μεταποιητική δραστηριότητας, στην υφιστάμενη καλή υποδομή, στις σημαντικές συγκοινωνιακές δυνατότητες και στην ύπαρξη επιστημονικού και τεχνολογικού δυναμικού Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., καθώς και λόγω των ευνοϊκών συνθηκών υψηλότερης στάθμης.

Είναι εύλογο να ισχυρισθεί κανείς ότι στο νομό Αχαΐας υπό φυσιολογικές συνθήκες η βιομηχανική βιοτεχνική δραστηριότητα θα συνεχισθεί τουλάχιστον με τους μέχρι τώρα ρυθμούς. Επομένως η αναπτυξιακή πολιτική της περιφέρειας για το νομό, πρέπει να προσανατολισθεί στην στήριξη του μεταποιητικού κλάδου και μάλιστα δίνοντας προτεραιότητα έναντι άλλων. Πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα, ώστε οι ρυθμοί ανάπτυξης να αυξηθούν περισσότερο από ότι τα τελευταία χρόνια.

Είναι αναγκαίο να τονισθεί ότι ακόμη χρειάζεται αρκετή συμπλήρωση της υποδομής και βελτίωση της σημερινής, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής βιομηχανική ανάπτυξη.

Η υποδομή από μόνη της δεν επαρκεί εάν δεν υπάρχει σαφήνεια ως προς τον προσανατολισμό της επενδυτικής δραστηριότητας ως προς

τα νέα προϊόντα που είναι σκόπιμο να παράγει η βιομηχανία αναλύοντας με σύγχρονες μεθόδους τις προοπτικές επιτυχίας.

Πρέπει να δημιουργηθούν πλήρεις υπηρεσίες στον Νομό Αχαΐας οι οποίες στελεχωμένες με κατάλληλο προσωπικό και διαθέτοντας αναλυτικά στατιστικά στοιχεία και ότι άλλο χρειάζεται ο υποψήφιος επενδυτής, να παρέχουν τις κατάλληλες πληροφορίες.

Οι επιχειρήσεις πρέπει να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να εκσυγχρονίσουν δηλαδή να ανανεώσουν τον εξοπλισμό τους να εισάγουν στην οργάνωση και διοίκηση επιστημονικές μεθόδους να προχωρήσουν στην αυτοματοποίηση της παραγωγής και να αναπτύξουν την τυποποίηση των προϊόντων τους.

Οι επιχειρήσεις θα πρέπει λοιπόν να αναβαθμίσουν τις διάφορες επιχειρηματικές τους λειτουργίες όπως MARKETING, ορθολογική οργάνωση της παραγωγής (διάταξη του εξοπλισμού, ενδοεργοστασιακή διακίνηση υλικών, διαχείριση αποθεμάτων κλπ), ποιοτικός έλεγχος τήρηση προδιαγραφών, σχεδιασμός προϊόντων.

Ακόμη θα πρέπει να επιδιωχθεί η συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, σε διάφορους τομείς με τη δημιουργία συνεταιρισμών, κοινοπραξιών, κοινών υπηρεσιών (π.χ. προμήθεια πρώτων υλών, εκτέλεση παραγγελιών, προώθηση πωλήσεων κλπ), ώστε να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά ο κατακερματισμός της παραγωγής σε ένα δυσανάλογο μεγάλο αριθμό πολύ μικρών μονάδων.

Τέλος θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα ότι η οποιαδήποτε βιομηχανική ανάπτυξη στον νομό θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη της την προστασία του περιβάλλοντος, γιατί ο νομός διαθέτει σημαντικούς

πόρους (βιότοποι, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, κλπ) και καλλιτεχνικούς θησαυρούς (αρχαία μνημεία) και επιπλέον η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα εργασία μας προσπαθήσαμε να αναφερθούμε εκτενώς στη βιομηχανία του Νομού Αχαΐας.

Ύστερα από έρευνα και περισυλλογή στοιχείων παραθέσαμε αλλά και αναλύσαμε τόσο τη βιομηχανική κατάσταση του Νομού Αχαΐας κατά το παρελθόν όσο και την κατάσταση που επικρατεί σήμερα.

Με βάση τα παραπάνω καταλήξαμε σε κάποιες εκτιμήσεις και προτείνουμε ορισμένα προγράμματα στήριξης και ανάπτυξης της υπάρχουσας βιομηχανίας.

Ελπίζουμε ότι το σύγγραμμα αυτό αντιπροσωπεύει την πραγματική κατάσταση και δίνει πλήρη εικόνα της βιομηχανίας στο Νομό Αχαΐας.

Ευχαριστούμε θερμά

Τον καθηγητή μας κ. Διονύσιο Παπαδιονυσίου για την πολύτιμη υποστήριξη της προσπάθειάς μας, καθώς και όλους τους φορείς που συνεργάστηκαν μαζί μας και ιδιαίτερα τον κύριο Χρήστο Γιωτσόπουλο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος.

Πάτρα 1997

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Κλαδική διάρθρωση των καταστημάτων στον Νομό Αχαΐας μεταξύ των Ετών 1969-1989

Κλάδος	1969		1978		1989	
	Κατ.	%	Κατ.	%	Κατ.	%
Ειδών διατροφής	654	22	705	22	705	19
Ποτά (21)	80	3	66	2	59	2
Καπνός (22)	-	-	-	-	-	-
Υφαντικά (23)	126	4	132	4	109	3
Ένδυση - υποδ(24)	611	20	497	16	525	14
Ξύλο (25)	270	9	292	9	359	10
Έπιπλα (26)	219	7	224	7	230	6
Χαρτί (27)	17	1	10	0,32	18	0,5
Εκτυπώσεις (28)	41	1	41	1	68	2
Δέρμα (29)	22	0,5	20	1	25	1
Ελαστικά πλαστ. (30)	22	0,5	37	1	65	2
Χημικά (31)	26	0,7	30	1	27	1
Παρ. Πετρ.(32)	2	0,7	7	0,22	12	0,33
Μη μετ. ορυκ. (33)	120	4	132	4	180	3
Προϊόντα μεταλ.(35)	351	12	361	11	384	11
Μηχανές (36)	79	3	101	3	135	4
Ηλεκ. Μηχ. (37)	73	2	134	4	165	5
Μεταφ. Μέσα (38)	202	7	296	9	459	13
Λοιπά (39)	67	2	70	2	98	3
Σύνολο	2982	100	3161	100	3623	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ - ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ 1969-1978-199

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Κλαδική διάρθρωση της απασχόλησης Νομό Αχαΐας μεταξύ των Ετών 1969-1989

Κλάδος	1969		1978		1989	
	Απασχ.	%	Απασχ.	%	Απασχ.	%
Ειδών διατροφής	3047	18,5	3159	15	3064	13,6
Ποτά (21)	845	5,1	844	4	1428	6,3
Καπνός (22)	-	-	-	-	-	-
Υφαντικά (23)	3662	22,2	4991	23,6	4719	20,9
Ένδυση	1461	8,89	3255	15,4	3378	15
υποδ(24)	738	4,49	800	3,8	889	3,9
Ξύλο (25)	487	2,96	482	2,3	475	2,1
Έπιπλα (26)	1792	10,9	1243	5,9	1043	4,6
Χαρτί (27)	273	1,66	197	0,9	325	1,4
Εκτυπώσεις (28)	150	0,9	268	1,3	289	1,3
Δέρμα (29)	488	2,97	622	2,9	819	3,6
Ελαστικά πλαστ.	124	0,75	201	0,9	258	1,1
(30)	16	0,09	48	0,2	65	0,3
Χημικά (31)	847	5,15	1461	6,9	1461	6,5
Παρ. Πετρ.(32)	920	5,6	957	4,5	1798	8
Μη μετ. ορυκ.	388	2,36	559	2,6	582	2,5
(33)	243	1,47	421	2	418	1,9
Προϊόντα	742	4,5	1309	6,2	1336	5,9
μεταλ.(35)	202	1,2	302	1,6	228	1
Μηχανές (36)						
Ηλεκ. Μηχ. (37)						
Μεταφ. Μέσα						
(38)						
Λοιπά (39)						
Σύνολο	16425	100	21117	100	22575	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ - ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ 1969-1978-199

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Κλαδική διάρθρωση της ιπποδύναμης στο Νομό Αχαΐας μεταξύ των ετών 1969-1989

Κλάδος	1969		1978		1989	
	Ιπποδ.	%	Ιπποδ.	%	Ιπποδ.	%
Ειδών διατροφής	14705	15,01	25230	14,6	26198	10,8
Ποτά (21)	3075	3,13	5352	3,1	17270	7,1
Καπνός (22)	-	-	-	-	-	-
Υφαντικά (23)	20017	20,4	36615	21,2	43294	17,9
Ένδυση - υποδ(24)	401	0,4	3654	2,1	4612	1,9
Ξύλο (25)	3402	3,47	5582	3,2	8950	3,7
Έπιπλα (26)	1194	1,21	2288	1,3	2449	1
Χαρτί (27)	26715	27,2	31241	18	32739	13,5
Εκτυπώσεις (28)	297	0,3	279	0,2	628	0,3
Δέρμα (29)	1077	1,09	1895	1,1	2490	1
Ελαστικά πλαστ. (30)	7564	7,7	12400	7,2	17769	7,3
Χημικά (31)	583	0,5	1748	1	2670	1,1
Παρ. Πετρ.(32)	29	0,02	292	0,2	1166	0,5
Μη μετ. ορυκ. (33)	13695	13,9	38014	22	60064	24,8
Προϊόντα μεταλ.(35)	2358	2,4	3027	1,7	14073	5,8
Μηχανές (36)	1298	1,3	3081	1,8	3707	1,5
Ηλεκ. Μηχ. (37)	200	0,2	539	0,3	1058	0,4
Μεταφ. Μέσα (38)	1101	1,1	1357	0,8	2829	1,2
Λοιπά (39)	235	0,2	503	0,2	439	1,2
Σύνολο	97948	100	173097	100	242405	100

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ - ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ 1969-1978-199

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Τάσεις συγκεντρωποίησης των συντελεστών παραγωγής στην μεταποίηση του Νομού Αχαΐας

Κλάδοι	Μέση απασχόληση (εργαζ/ επιχειρ.)			Μέση Ιπποδύναμη (HD/ επιχειρ.)			Σχέση κεφ - εργατ. (HD/Εργα.)		
	1969	1978	1989	1969	1978	1989	1969	1978	1989
20-29	6,1	7,6	7,4	34,7	56,3	66,1	5,6	7,4	8,9
30-39	4,2	5,0	4,6	28,7	52,2	68,2	6,8	10,4	14,9
ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΩΝ	5,5	6,7	6,2	32,8	54,8	67	5,9	8,2	10,7

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΥΕ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ 1969-1978-1989

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Τάσεις αναδιάρθρωσης του μεταποιητικού τομέα στον Νομό Αχαΐας

Βασικά μεγέθη

Αριθμός Μετοπ Επιχ.						Απασχόληση						Ιπποδύναμη					
1969		1978		1989		1969		1978		1989		1969		1978		1989	
μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%	μον.	%
2040	68	1993	63	2098	58	12457	75	15237	72	15612	69	70883	72	112136	65	138630	57
942	32	1168	37	1523	42	3970	25	5880	28	6969	31	27065	28	60961	35	103803	43
2982	100	3161	100	3621	100	16425	100	21117	100	22581	100	97948	100	173097	100	242433	100

ΠΗΓΕΣ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΣΥΕ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ 1969-1978-1989

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
31 ΙΟΥΛΙΟΥ 1990

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
101

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1892

Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Έννοια παραγωγικής επένδυσης

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου παραγωγική επένδυση θεωρείται:

α. Η κατασκευή, η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών εγκαταστάσεων, ξενοδοχειακών καθώς και βοηθητικών εγκαταστάσεων των υπαγομένων επιχειρήσεων, που αναφέρονται στο άρθρο 2.

β. Η αγορά αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκονται μέσα σε ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. και ανήκουν κατά κυριότητα σε αυτές. Επίσης η αγορά μη χρησιμοποιούμενων, αποπερατωθεισών ή ημιτελών βιομηχανικών ή βιοτεχνικών κτιριακών εγκαταστάσεων που η έναρξη κατασκευής τους έγινε πριν από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και που παραμένουν σε αδράεια και δεν χρησιμοποιούνται για παραγωγικούς σκοπούς, τουλάχιστον για μία διετία πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις αυτού του νόμου, εφ' όσον οι κτιριακές αυτές εγκαταστάσεις χρησιμοποιηθούν για την μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α σύμφωνα με την περίπτωση (α) της παραγράφου 4 του άρθρου 9.

γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλιστικού ή τεχνικού εξοπλισμού παραγωγής.

δ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανοργάνωσης, όπως συστημάτων πληροφορικής ή τηλεπληροφορικής. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται η αγορά και η μεταλλευτική ή μεταλλουργική λογισμικού (software). Οι δαπάνες εκδίδονται του προσωπικού κατά το στάδιο εγκατάστασης του όλου συστήματος.

ε. Οι δαπάνες μελετών και επενδύσεων που αποσκοπούν στην εισαγωγή, ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας, όπως πληροφορικής και τηλεπληροφορικής. Η δαπάνη εγκατάστασης πρότυπης δασιαστικής μονάδας. Οι δαπάνες επενδύσεων για εφαρμοσμένη έρευνα και η αγορά οργάνων ή εξοπλισμού εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή μεταλλευτικής έρευνας. Οι δαπάνες μελετών εργονομίας και προστασίας της φυσιολογικής και ψυχολογικής υγείας των εργαζομένων.

στ. Οι δαπάνες μετεγκατάστασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 9, υφιστάμενων παραγωγικών μονάδων του άρθρου (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Στις δαπάνες μετεγκατάστασης περιλαμβάνονται και οι δαπάνες ανέγερσης των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων στη νέα θέση.

ζ. Η κατασκευή καινούριων αποθηκευτικών χώρων, φυκτικών χώρων, χώρων ξήρασης και συντήρησης προϊόντων καθώς και η αγορά καινούριων αυτοκινήτων-φυγείων ή πλοίων-φυγείων.

η. Η αγορά καινούριων μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών, εμπορευμάτων και μαζικής μεταφοράς εργατοτεχνιτών και υπαλλήλικού προσωπικού, καθώς και εξοπλισμού και εγκαταστάσεων διακίνησης υλικών.

θ. Η ανέγερση καινούριων εργατικών κατοικιών για τη στέγαση προσωπικού της επιχείρησης, βρεφονηπιακών σταθμών καθώς και κτιρίων ή εγκαταστάσεων ή εξοπλισμού προοριζομένων να χρησιμοποιηθούν για την αναφυχή ή συνεστίαση εργατών και υπαλλήλων και εφ' όσον κατασκευάζονται στην περιοχή που είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση.

ι. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων, εγκαταστάσεων αξιοποίησης ιαματικών πηγών και η αγορά εξοπλισμού τους. Οι δαπάνες για μόνιμες εγκαταστάσεις κατασκηνωτικών κέντρων (campings) και εγκαταστάσεις χειμερινού τουρισμού, ως και για κατασκευή και εξοπλισμό διαμερισμάτων για τουριστική χρήση.

ια. Οι δαπάνες επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, ανεξάρτητα εάν βρίσκονται εντός ή εκτός οικισμών που χαρακτηρίζονται παραδοσιακοί ή διατηρητέοι. Η ανακαίνιση παραδοσιακού χαρακτήρα ξενοδοχειακών μονάδων που κρινονται διατηρητέες και που προστατεύονται από ειδικό νομικό καθεστώς όρων δόμησης.

ιβ. Οι δαπάνες ανακαίνισης διατηρητέων παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα με σκοπό τη μετατροπή τους σε αναγκαίους χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ιγ. Η αγορά υλικού για αναπαραγωγή των κτηνοτροφικών επιχειρήσεων και του πολλαπλασιαστικού υλικού των γεωργικών, κτηνοτροφικών ή ιχθυοκαλλιεργητικών επιχειρήσεων.

ιδ. Οι δαπάνες επενδύσεων που αποσκοπούν στην κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό κεντρικών αγορών, σφαγείων και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

ιε. Η αγορά βιοτεχνικών χώρων σε τυποποιημένα βιοτεχνικά κτίρια των βιομηχανικών περιοχών ή σε πολυόροφα βιοτεχνικά κέντρα, που κατασκευάσε ή κατασκευάζει η Ε.Τ.Β.Α. Α.Ε. μόνη της ή σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. καθώς και σε πολυόροφα βιοτεχνικά κτίρια που η κατασκευή τους έγινε με δανειοδότηση της Ε.Τ.Β.Α. Α.Ε., ανεξάρτητα από το χρόνο κατασκευής και χρησιμοποίησής τους.

ις. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων και η αγορά εξοπλισμού επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων.

ιζ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες) σε θέσεις και με προδιαγραφές που θα εγκρίνονται κάθε φορά από τον Ε.Ο.Τ., το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας.

ιστ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός συνεδριακών κέντρων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ. και με βάση τις προδιαγραφές που θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού.

ιζ. Η κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός γηπέδων γκολφ και των απαραίτητων εγκαταστάσεων τους καθώς και η αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού τους μετά από σύμφωνη γνώμη του Ε.Ο.Τ.

2. Δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση η απόκτηση επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι έξι (6) θέσεων, επίπλων και σκευών γραφείων, οικοπέντων, γηπέδων και αγροτεμαχίων.

Επίσης, δεν θεωρείται παραγωγική επένδυση:

α. Η ανέγερση ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης. Κατ' εξαίρεση θεωρούνται παραγωγικές επενδύσεις: (α) η ανέγερση κτιριακών εγκαταστάσεων επί οικοπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στο φορέα της επένδυσης, εφόσον έχει παραχωρηθεί προς τούτο η χρήση του για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών από το Δημόσιο, τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού, τις ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν καθεστώς ελεύθερης ζώνης και από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, (β) η πραγματοποίηση επενδύσεων θερμοκηπίων, κατασκηνωτικών κέντρων και κέντρων χειμερινού τουρισμού καθώς και επενδύσεων του εδαφίου (ιζ) της παρ. 1 αυτού του άρθρου, επί οικοπέδου του οποίου η χρήση έχει παραχωρηθεί προς τούτο στο φορέα της επένδυσης για χρονικό διάστημα τουλάχιστον είκοσι (20) ετών και γ) η πραγματοποίηση επενδύσεων υδατοκαλλιεργειών επί αιγιαλού.

β. Η ανέγερση, επέκταση και εκσυγχρονισμός αυτοεξυπηρετούμενων αταλιμάτων καθώς και ξενοδοχειακών καταλυμάτων κάθε λειτουργικής μορφής κατώτερης της Γ' τάξης.

γ. Ο εκσυγχρονισμός ξενοδοχειακής μονάδας κάθε λειτουργικής μορφής προ της παρόδου 10ετίας από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ολοκλήρωση επένδυσης εκσυγχρονισμού της μονάδας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού ή του ν. 1262/1982 ή του ν. 1116/1981.

3. Το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο αυτόν όσον αφορά την επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου είναι:

α. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ), (θ) και (ι) της παραγράφου του άρθρου 2, τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) δραχμές.

β. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις λοιπές κατηγορίες επιχειρήσεων του άρθρου 2, εξήντα εκατομμύρια (60.000.000) δραχμές.

γ. Για επενδύσεις επισκευής, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και την περίπτωση (ιε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) δραχμές.

δ. Για επενδύσεις ίδρυσης ή επέκτασης που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (ιβ) της παραγρ. 1 του άρθρου 2, πέντε εκατομμύρια (5.000.000) δραχμές.

ε. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (ιη) και (ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δύο εκατομμύρια (2.000.000) δραχμές.

στ. Για επενδύσεις εκσυγχρονισμού όλων των λοιπών κατηγοριών επιχειρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 2, δέκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τις επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ) και (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζονται τα όρια της προηγούμενης παραγράφου καθώς και να υφίσταται διαφορετικό ελάχιστο ύψος επένδυσης για ορισμένους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων ή περιοχές που παρουσιάζουν ειδικά προλήματα.

Άρθρο 2

Υπαγόμενες επιχειρήσεις

1. Υπάγονται στο νόμο αυτόν οι ακόλουθες επιχειρήσεις:

α. Μεταποιητικές βιομηχανικές, βιοτεχνικές και χειροτεχνικές επιχειρήσεις όλων των κλάδων.

Περλαμβάνονται στις παραπάνω επιχειρήσεις και οι βιοτεχνικές επι-

χειρήσεις παραδοσιακών οικοδομικών υλικών, όπως πέτρας, τοιχοποιίας, δαπέδων και στέγης, μαλτεζόπλακας, κεραμιδιών και τούβλων παραδοσιακών τύπων, διαφόρων κεραμικών δαπέδων και ειδικών κοιναμάτων. Επίσης βιοτεχνίες και εργαστήρια παραδοσιακών κατασκευών, όπως ξυλουργεία, επιπλαποιεία, αιδρουργεία, μαρμαρογλυφεία και άλλα εργαστήρια κατεργασίας οικοδομικού μαρμάρου ή πέτρας. Εργαστήρια χειροτεχνίας, οικοτεχνίας, κεραμικής, κοσμηματοποιίας, υφαντικής, ταπητουργίας και γουνοποιίας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά από εισήγηση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθορίζεται η ένταξη ή μη, στις μεταποιητικές επιχειρήσεις της προηγούμενης παραγράφου, κτηνοτροφικών επιχειρήσεων για τις οποίες υπάρχουν δυσκολίες κατάταξής τους από τις υπηρεσίες ιδιωτικών επενδύσεων, τις αρμόδιες γνωμοδοτικές επιτροπές ή τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Μεταποιητικών Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.).

β. Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και αλιευτικές επιχειρήσεις (υδατοκαλλιεργείες) σύγχρονης τεχνολογίας, όπως θα καθοριστούν με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας.

γ. Μεταλλευτικές και λατομικές επιχειρήσεις.

δ. Κέντρα τεχνικής βοήθειας για τη βιομηχανία και βιοτεχνία που ιδρύονται από συνεταιρισμούς, επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ., και το ΕΛ.ΚΕ.ΠΑ., σκοπός των οποίων είναι η παροχή τεχνικών συμβουλών και πληροφόρησης στους επενδυτές, σχετικά με την τεχνολογική κατάσταση του κλάδου, την οργάνωση της παραγωγής, τη διαχείριση της επιχείρησης, τη σύνθεση του προσωπικού, τη μελέτη της αγοράς και του απαραίτητου μηχανολογικού εξοπλισμού.

ε. Επιχειρήσεις αξιοποίησης αγροτικών, βιομηχανικών και αστικών απορριμμάτων και αποβλήτων.

στ. Επιχειρήσεις αγροτικών ή αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών για επενδύσεις σε μηχανικά μέσα σποράς, καλλιέργειας, συγκομιδής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων.

ζ. Επιχειρήσεις που παράγουν για δικό τους λογαριασμό ή για τρίτους ενέργεια σε μορφή αερίου, θερμού νερού, ατμού ή στερεά καύσιμα από βιομάζα.

η. Επιχειρήσεις που έχουν αντικείμενο δραστηριότητας την παραγωγή μηχανισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας.

θ. Επιχειρήσεις τυποποίησης και συσκευασίας, συντήρησης, αποξήρανσης, κατάψυξης ή αφυδάτωσης γεωργικών, κτηνοτροφικών και ιχθυερών προϊόντων.

ι. Επιχειρήσεις παραγωγής βιομάζας από ετήσια ή πολυετή φυτά που θα χρησιμοποιηθεί ως πρώτη ύλη για την παραγωγή ενέργειας.

ια. Επιχειρήσεις υγρών καυσίμων και υγραερίων, εφόσον πραγματοποιούν επενδύσεις για τη δημιουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ή για την προμήθεια εξοπλισμού μεταφοράς ή διακίνησης υγρών καυσίμων και υγραερίων σε νησιωτικές περιοχές, εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές έχουν την έδρα τους σε νομούς που υπάγονται στις περιφέρειες Γ και Δ για τους σκοπούς εφαρμογής του παρόντος νόμου.

ιβ. Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και ξενώνες καθώς και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών στήριξης τουριστικών - ξενοδοχειακών μονάδων και ειδικότερα για τη δημιουργία μονάδων εκμετάλλευσης κεντρικών πλυντηρίων και παρασκευαστηρίων ετοιμών ή ημιετοιμών τροφίμων για τις ανάγκες των παραπάνω μονάδων.

ιγ. Κατασκηνωτικά κέντρα (campings), που κατασκευάζονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές και με την έγκριση του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, μόνο για τις δαπάνες μονίμων εγκαταστάσεών τους και διαμόρφωσης του χώρου καθώς επίσης και διαμερίσματα για τουριστική χρήση.

ιδ. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης ιαματικών πηγών και κέντρα χειμερινού τουρισμού.

ιε. Οικίες ή κτίρια που χαρακτηρίζονται διατηρητέα ή παραδοσιακά, διασκευαζόμενα σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ή εργαστήρια παραγωγής παραδοσιακών βιοτεχνικών προϊόντων ή χειροτεχνημάτων, με την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών ή του Υπουργείου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος καθώς και του Ε.Ο.Τ. ή του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.

ιστ. Επιχειρήσεις οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή συνεταιρισμοί, που πραγματοποιούν επενδύσεις για την ανέγερση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και

δοταξικού σχεδιασμού καθώς και χώρων κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών, κεντρικών αγορών και σφαγείων.

ζ. Ιερές μονές και ορθόδοξες ακαδημίες για την ανέγερση, επέκταση εκσυγχρονισμό ξενώνων ή για τη μετατροπή κτιρίων τους σε ξενώνα καθώς και για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό ή μεταπή κτιρίων τους σε χώρους κοινωνικών και πολιτιστικών λειτουργιών.

η. Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας.

θ. Εκδοτικές ή εκτυπωτικές επιχειρήσεις ημερήσιου τύπου Αθηνών Θεσσαλονίκης για το σύνολο των εκδόσεών τους, καθώς και επιχειρήσεις ημερησίων επαρχιακών εφημερίδων, όπως αυτές καθορίζονται στα άρθρα 1 του ν.δ. 3619/1956 και 1 του ν.δ. 1263/1972 (ΦΕΚ 97), όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 2 του ν. 46/1984.

ι. Επιχειρήσεις κατασκευής και εκμετάλλευσης σταθμών αυτοκινητοδρόμων για δημόσια χρήση, χωρητικότητας ογδόντα (80) τουλάχιστο θέσεων.

ια. Επιχειρήσεις εκμετάλλευσης λιμένων αναφυχτής, συνεδριακών κέντρων και γηπέδων γκολφ.

ιβ. Εργαστήρια εφαρμοσμένης βιομηχανικής, ενεργειακής και μελετωτικής έρευνας, επιχειρήσεις ανάπτυξης τεχνολογιών και επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Βιομηχανίας, Εργασίας και Τεχνολογίας καθορίζονται οι προδιαγραφές που πρέπει πληρούν οι επιχειρήσεις ανάπτυξης λογισμικού καθώς και τα απαιτούμενα στοιχεία που πρέπει να συνοδεύουν την οικονομοτεχνική μελέτη υποβάλλεται από αυτές για την υπαγωγή των επενδύσεών τους στις διατάξεις του νόμου αυτού.

ιγ. Χαρακτηρισμός επιχειρήσεων για την υπαγωγή τους στο προηγούμενο εδάφιο γίνεται με σχετική γνωμοδότηση της Γενικής Γραμματείας Ενεργειακής και Τεχνολογίας.

ιδ. Επιχειρήσεις με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρισμού από την εκμετάλλευση ήπιων μορφών ενέργειας και ειδικότερα της αιολικής, πυρηνικής, υδροηλεκτρικής, γεωθερμικής και βιομάζας.

ιε. Τεχνικές εταιρείες για τον εκσυγχρονισμό τους, την αντικατάσταση των μηχανημάτων τους και του λοιπού εξοπλισμού τους.

ις. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν εφαρμόζονται για επενδύσεις δημόσιων επιχειρήσεων και οργανισμών. Η εξαίρεση δεν αφορά τις θυγατέρες τους εταιρείες καθώς επίσης και εταιρείες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και των συνεταιρισμών, εφόσον περιλαμβάνονται σε από τις κατηγορίες επενδύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ιζ. Οι διατάξεις αυτού του νόμου όσον αφορά την επιχορήγηση και πίστωση επιτοκίου εφαρμόζονται για τις επιχειρήσεις της παραγράφου 1 του ν.δ. 3619/1956 και 1 του ν.δ. 1263/1972 (ΦΕΚ 97) και Γ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

ιθ. Οι διατάξεις αυτού του νόμου δεν έχουν εφαρμογή για επιχειρήσεις λειτουργούν με τη μορφή κοινωνίας ή εταιρείας αστικού δικαίου ή σπράζιας.

Άρθρο 3

Περιοχές της Επιχράτειας

1. Το άρθρο 3 του ν. 1262/1982 διατηρείται σε ισχύ και συμπληρώνεται ως εξής:

στην παράγραφο 1 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

Για την εφαρμογή του νόμου αυτού, τα όρια της ζώνης Λαυρεωτικής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Εσωτερικών.

στην παράγραφο 2 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού, που δεν είναι ιτόν να τροποποιούνται πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη της ισχύος τους, μπορεί να καθοριστούν ζώνες της Επιχράτειας παρουσιάζουν υπεραυξημένη τουριστική δραστηριότητα, στις οποίες δεν έχουν εφαρμογή τα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης εκτός του παρόντος νόμου ή καθορίζεται ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου άλλων δυσμενέστερων από άποψη κινήτρων πεδίων, ανάλογα με το βαθμό συγκεντρώσεως τουριστικής δραστηριότητας και το είδος της επένδυσης.

στην παράγραφο 4 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις βιομηχανικές περιοχές της Ε.Τ.Β.Α. ή βιοτεχνικά κέντρα του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια επιχειρήσεων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης της περιοχής Δ καθώς και της Θράκης, δίνονται τα κίνητρα των ειδικών ζωνών των περιοχών αυτών, δηλαδή ισχύει το καθεστώς των άρθρων 7 παρ. 1 περίπτωση (γ) και 11 παρ. 1 αυτού του νόμου.»

«Για τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται μέσα σε τεχνολογικά πάρκα, όπως αυτά θα καθοριστούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εφαρμόζονται το καθεστώς ενισχύσεων που ισχύει για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α.»

2. Όπου στον παρόντα νόμο αναφέρεται το άρθρο 3 του παρόντος νόμου νοείται το άρθρο 3 του ν. 1262/1982.

3. Η προβλεπόμενη στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του ν. 1262/1982 προθεσμία παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1994.

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Άρθρο 4

Περιεχόμενο της επιχορήγησης

1. Σε επιχειρήσεις του άρθρου 2, που πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου σύμφωνα με το άρθρο 7, παρέχεται επιχορήγηση που συνίσταται σε δωρεάν κεφαλαιακή ενίσχυση εκ μέρους του Δημοσίου υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν επιχορηγηθεί από άλλη πηγή για την ίδια επένδυση.

Η επιχορήγηση αυτή παρέχεται για παραγωγικές επενδύσεις ή για τμήμα τους ύψους μέχρι 2,5 δις δρχ.

2. Σε περίπτωση που η παραγωγική επένδυση υπερβαίνει το ύψος που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο, η επιχορήγηση υποχρεούται να διατηρήσει το ελάχιστο ποσοστό ίδιας συμμετοχής στη συνολική παραγωγική επένδυση, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5.

3. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 2,5 δις δρχ. υπολογίζονται αθροιστικά όλες οι παραγωγικές επενδύσεις που αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και υποβάλλονται από τον ίδιο επενδυτή, για υπαγωγή τους στις διατάξεις αυτού του νόμου, μέσα σε διάστημα 5 ετών από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης, που έχει ήδη υπαχθεί στις διατάξεις αυτού του νόμου.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να αναπροσαρμόζεται το όριο της παραγράφου 1 του παρόντος. Το νέο αυτό όριο εφαρμόζεται για τις αιτήσεις υπαγωγής επενδύσεων που θα υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος της απόφασης που εκδίδεται κάθε φορά. Για τις περιπτώσεις επενδύσεων της προηγούμενης παραγράφου 3, το νέο αυτό όριο ισχύει για τις αιτήσεις επενδύσεων που υποβάλλονται μετά τη λήξη της 5ετίας. Με όμοιες επίσης αποφάσεις μπορεί να αναπροσαρμόζεται το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 5

Προϋποθέσεις και περιορισμοί για την επιχορήγηση επενδύσεων

1. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στις επιχορηγούμενες επενδύσεις δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 40% του συνολικού κόστους της παραγωγικής επένδυσης στην περιοχή Β, 35% στην περιοχή Γ, 25% στην περιοχή Δ και 15% στη Θράκη. Στην περιοχή Α και μόνο για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9, το κατώτερο ποσοστό ίδιας συμμετοχής είναι 40%. Το ελάχιστο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή σε επενδύσεις που παίρνουν επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου που αντιστοιχεί σε περιοχή όπου τα κίνητρα αυτά είναι πιο ευνοϊκά από εκείνα της περιοχής όπου πραγματοποιείται η επένδυση, είναι ίσο με το ποσοστό που προβλέπεται για τις επενδύσεις της ευνοϊκότερης αυτής περιοχής. Ειδικά για τις επενδύσεις της περίπτωσης (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 η ίδια συμμετοχή μειώνεται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες κατά περιοχή.

2. Η ίδια συμμετοχή του επενδυτή αποτελεί ίδιο κεφάλαιο για τις ατομικές επιχειρήσεις με ύψος επένδυσης μέχρι 60 εκατομμύρια δρχ. και εταιρικό κεφάλαιο για τις λοιπές, πλην συνεταιρισμών, επιχειρήσεις. Προκειμένου περί συνεταιρισμών, ως ίδια συμμετοχή νοείται για μεν τους νεοιδρυόμενους το καταβεβλημένο κεφάλαιό τους, για δε τους υφιστάμενους το ποσό της αύξησης του συνεταιρικού τους κεφαλαίου ή ο

λατισμός ειδικού αποθεματικού ή, κατά περίπτωση, η χρησιμοποίηση αποθεματικών εκτός του τακτικού. Για τις λοιπές περιπτώσεις ως συμμετοχή του επενδυτή νοείται για μεν νεοιδρύμενες επιχειρήσεις αταξιβλημένο κεφάλαιο τους, για δε υφιστάμενες επιχειρήσεις το 1 της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου τους ή, κατά περίπτωση, τα λογηθέντα αποθεματικά, όπως αυτά προβλέπονται από την καινομοθεσία, εκτός του τακτικού, χωρίς να απαιτείται αύξηση του γιχικού ή εταιρικού κεφαλαίου και υπό τον όρο ότι τα αποθεματικά δεν θα μπορούν να διανεμηθούν πριν την παρέλευση 10ετίας από ολοκλήρωση της επένδυσης. Τα αποθεματικά αυτά εμφανίζονται σε υριστό λογαριασμό στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Σε περίπτωση διανομής τους πριν την παρέλευση της 10ετίας επιβάλλονται λογα οι κυρώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο αυτή. Ατομικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις μέχρι 60 εκατ. δρχ. έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού μπορεί να διατηρούν ισόφνη τους. Ιερές μονές για την πραγματοποίηση των επενδύσεων σύμφωνα με την περίπτωση (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 υποχρεούνται σε σύσταση εταιρείας σύμφωνα με τα παραπάνω.

Εε αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να αναπροσαρμόζεται οσό πέρα από το οποίο ο φορέας της επένδυσης πρέπει να έχει εταιρική μορφή.

την εγκριτική απόφαση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις νόμου αυτού καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κάη της ίδιας συμμετοχής. Αν διαπιστωθεί από τα αρμόδια όργανα χου του άρθρου 8 ότι δεν πληρούνται οι πιό πάνω αναφερόμενοι όροι προϋποθέσεις, ανακαλείται η απόφαση υπαγωγής στο νόμο και επιφεται η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου α τις διατάξεις του Κώδικα Εισπραχτικής Δημοσίων Εσόδων.

ο ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στην επένδυση, που έχει εγκριθεί την αρχική πράξη υπαγωγής, δεν είναι δυνατό να μειωθεί κατά τη κεια της υλοποίησής της.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου στην επένδυση γίνεται από προηγουμένως, με βάση την έκθεση των κατά την παράρ. 2 του άρθρου 8 οργάνων ελέγχου, έχει αποδεδειγμένα καταβληθεί και δαπανηθεί για την πραγματοποίηση της επένδυσης η ελάχιστη ά περιοχή ίδια συμμετοχή του επενδυτή σε ποσοστό 50% και το ό της τυχόν συμμετοχής της χρηματοδοτούσας Τράπεζας. Στην περίπτωση που για την πραγματοποίηση της επένδυσης δεν έχει χρησιμοποιηθεί δανεισμός, η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω, αφού θα έχει καταβληθεί και δαπανηθεί επενδυτικά έργα η ελάχιστη κατά περιοχή ίδια συμμετοχή του επενυτή σε ποσοστό 50% και το 25% του υπολοίπου, πέραν της υποχρεωσ ίδιας συμμετοχής, ποσού.

Η εκταμίευση της επιχορήγησης του Δημοσίου γίνεται σε δόσεις που ορίζονται με την εγκριτική απόφαση και με τρόπο ώστε να δαπανηταράλληλα το υπόλοιπο της ίδιας συμμετοχής και του δανείου, της υταίας δόσης καταβληθείς μετά την πιστοποίηση της ολοκλήρης της επένδυσης. Η διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών για την υδωση ορίζεται στην εγκριτική πράξη. Είναι δυνατή η καταβολή κάθε από τις δόσεις της επιχορήγησης, εκτός από την πρώτη και την τελευταία δόση, εφ' όσον προσκομίζεται στην Υπηρεσία Ιδιωτικών Επενυών ή στην αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία, εγγυητική επιστολή γνωρισμένης τράπεζας. Το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής ορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

Για τον έλεγχο των τιμών, οι γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν ά τη διάρκεια της διαδικασίας έγκρισης να υποβάλουν τα στοιχεία των μηχανημάτων και εξοπλισμού που θα εισαχθούν στο Συμβούλιο Έρευνας Τιμών. Το Συμβούλιο Έρευνας Τιμών μπορεί να ζητήσει τον επενδυτή, τον προμηθευτικό οίκο ή και τρίτους πρόσθετα κατά χριση του στοιχείου και πληροφορίες για εξακριβωση της αξίας, για έλεγχο των τιμών αυτών. Για τον έλεγχο του κόστους των λοιπών ιών στοιχείων της επένδυσης θα χρησιμοποιούνται από τις γνωμοδοτικές επιτροπές κάθε είδους αποδεικτικά στοιχεία, όπως νόρμες κοδόγησης κτιριακών και άλλων κατασκευαστικών εργασιών από το νικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, που θα αναπροσαρμόζονται ανά κτηνο τουλάχιστον και θα λαμβάνουν υπόψη τη φύση και το είδος των εκτελεζόμενων κτιριακών κατασκευών. Στην περίπτωση που θα διαπισωθεί με οποιονδήποτε τρόπο υπερτιμολόγηση του κόστους της επένυης από τον επενδυτή, η αίτησή του για υπαγωγή στο νόμο αυτόν ορίζεται ή τυχόν δοθείσα έγκριση ανακαλείται με απόφαση του υργού Εθνικής Οικονομίας. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής

Οικονομίας, δημοσιεύμενες στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να συστήνονται περιφερειακά όργανα του Συμβουλίου Έρευνας Τιμών.

5. α. Η έναρξη των επενδύσεων του νόμου αυτού μπορεί να γίνεται μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης και των αναγκαίων δικαιολογητικών στην αρμόδια υπηρεσία της παραγράφου 6 του άρθρου 6. Δαπάνες επενδυτικών έργων που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία αυτή δεν συνυπολογίζονται στο κόστος της επένδυσης ούτε στην ίδια συμμετοχή του επενδυτή.

β. Η έναρξη πραγματοποίησης της επένδυσης πριν τη δημοσίευση της απόφασης υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου αυτού γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του επενδυτή και δεν δεσμεύει την κρίση της γνωμοδοτικής επιτροπής ούτε την απόφαση της Διοίκησης σχετικά με την υπαγωγή ή μη της επένδυσης.

γ. Δεν αποτελούν έναρξη και μπορούν να πραγματοποιηθούν και πριν από την υποβολή της αίτησης οι προκαταρκτικές εδαφολογικές εργασίες (διαμόρφωση - περίφραξη), οι προκαταρκτικές εδαφολογικές έρευνες για μεταλλευτικές επιχειρήσεις, οι δαπάνες έκδοσης οικοδομικής άδειας και οικονομοτεχνικής μελέτης, η συνολολόγηση δανείου, η ανάληψη δανείου, το άνοιγμα πίστωσης και η παραγγελία μηχανημάτων, μηχανολογικού εξοπλισμού και λοιπού εξοπλισμού.

Άρθρο 6

Διαδικασία παροχής των επιχορηγήσεων επενδύσεων

1. Η επιχορήγηση και επιδότηση των επιχειρήσεων που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου παρέχεται με την απόφαση της παραγράφου 2 του άρθρου 7, περιλήψη της οποίας, περιέχουσα τα στοιχεία του φορέα της επένδυσης, το αντικείμενο, το παραγωγικό κόστος της επένδυσης, το ποσοστό και το ποσό της επιχορήγησης και επιδότησης, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως περιλήψης αποφάσεων που αφορούν σε παράταση του χρόνου για την ολοκλήρωση των επενδύσεων ή σε τροποποιήσεις αποφάσεων που δεν μεταβάλλουν το ποσό της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου. Μεταβολή, με οποιονδήποτε τρόπο, των όρων της απόφασης επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του επενδυτή.

Με αποφάσεις του ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας δύναται να εκχωρεί το δικαίωμα υπογραφής των αποφάσεων υπαγωγής στο νόμο αυτόν, των αποφάσεων ανάκλησης υπαγωγής καθώς και των αποφάσεων μερικής ή ολικής επιστροφής επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου των επενδύσεων του παρόντος νόμου ή του ν. 1262/1982, που εξετάζονται από τις περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές και τις γνωμοδοτικές επιτροπές του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και της Α.Τ.Ε. του άρθρου 8, στους γενικούς γραμματείς περιφερειών ή σε νομάρχες της έδρας των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε κατά τόπους αρμόδιους νομάρχες, εφ' όσον οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιούνται στα διοικητικά όρια των υπηρεσιών ή των νομαρχιών τους ή στον πρόεδρο του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και στο Διοικητή της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος, αντίστοιχα, τηρουμένης της διαδικασίας που ορίζεται στο νόμο αυτό.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται τα τεχνικοοικονομικά στοιχεία που θα συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του νόμου αυτού.

3. Η διαδικασία καταβολής της επιχορήγησης και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Οι τράπεζες, για τη χορήγηση των απαιτούμενων δανείων προς επιχειρήσεις που έχουν υποβάλει αίτηση υπαγωγής στον παρόντα νόμο, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη, πέρα από τα δικά τους κριτήρια, και τα αναπτυξιακά κριτήρια, όπως καθορίζονται στο άρθρο 7 αυτού του νόμου και τη σχετική απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και να αιτιολογούν την τυχόν απόρριψη μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα.

5. Η καταβολή του ποσού της επιχορήγησης από το Δημόσιο πραγματοποιείται σε δόσεις ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών της επένδυσης και μετά από πιστοποίηση των αρμόδιων οργάνων ελέγχου της παρ. 2 του άρθρου 8, εφ' όσον έχει διαπιστωθεί ότι ο επενδυτής συμμορφώθηκε με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εγκριτικής πράξης σε συνδυασμό με την παρ. 3 του άρθρου 5.

Η πιστοποίηση αυτή ολοκληρώνεται εντός τριμήνου από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της εγκρι-

τικής πράξης, αναστέλλεται η πληρωμή των δόσεων και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής, ανακαλεί την εγκριτική πράξη ή αποφασίζει για τη μερική ή ολική επιστροφή του ποσού της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που έχει καταβληθεί. Οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου από το Δημόσιο αποτελούν τίτλο για τη βεβαίωση του χρέους από τη Δ.Ο.Υ. Για την είσπραξη των οφειλών προς το Δημόσιο εφαρμόζεται αναλογικά και η διάταξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 542/1977 (ΦΕΚ 41 Α), η εφαρμογή της οποίας επεκτείνεται και στους διαχειριστές προσωπικών εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών καθώς και στους εκκαθαριστές νομικών προσώπων.

6. α. Οι αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων τους στον παρόντα νόμο υποβάλλονται, κατά περίπτωση, στις αρμόδιες Υπηρεσίες Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και την Α.Τ.Ε. εις διπλούν, κατά το πρώτο δίμηνο κάθε εξαμήνου του έτους. Η διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής των αιτήσεων ολοκληρώνεται μέχρι το τέλος του εξαμήνου μέσα στο οποίο υποβλήθηκαν.

Κατ'εξαιρέση, κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης αυτής, οι αιτήσεις υποβάλλονται μέχρι την 31.10.1990, η δε διαδικασία εξέτασης και υπαγωγής τους θα ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου 1991.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται:

α) η αναγκαία λειτουργική αναδιάρθρωση των υπηρεσιών εφαρμογής του παρόντος νόμου και β) η στελέχωση των υπηρεσιών αυτών με το κατάλληλο και αριθμητικά αναγκαίο προσωπικό.

β. Κατά την υποβολή της αίτησης υπαγωγής προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού, το ύψος του οποίου θα καθορισθεί με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Για τον καθορισμό του ποσού αυτού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό κόστος της υποβαλλόμενης για έγκριση επένδυσης. Από την υποχρέωση αυτή απαλλάσσονται όσοι έχουν υποβάλει αιτήσεις υπαγωγής πριν από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου.

7. Παραγωγικές επενδύσεις βιοτεχνίας ύψους μέχρι 120 εκατ. δραχμών εξετάζονται απ'ευθείας από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. και υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8. Το όριο των 120 εκατομμυρίων δραχμών είναι δυνατό να αναπροσαρμόζεται με όμοια απόφαση.

Παραγωγικές επενδύσεις ύψους μέχρι 120 εκατ. δραχμών που πραγματοποιούνται από τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (β), (στ) και (θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, εξετάζονται απ'ευθείας από την Α.Τ.Ε. και υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μετά από γνωμοδότηση της αρμόδιας επιτροπής του άρθρου 8. Το όριο των 120 εκατομμυρίων δραχμών είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζεται με όμοια απόφαση.

Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της πραγματοποίησης των παραπάνω επενδύσεων, εφ'όσον οι αιτήσεις υπαγωγής υποβλήθηκαν στον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή στην Α.Τ.Ε. και εξετάστηκαν από τους φορείς αυτούς, γίνονται από όργανα των φορέων αυτών σύμφωνα με το σχετικό εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου. Η καταβολή των επιχορηγήσεων και επιδότησεων του επιτοκίου στις επενδύσεις αυτής της παραγράφου γίνεται από τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή την Α.Τ.Ε., φορείς, οι οποίοι κιντούν κεφάλαια από λογαριασμούς που δημιουργούνται επ'ονοματί τους από την προβλεπόμενη στην επόμενη παράγραφο δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου.

8. Η προβλεπόμενη για κάθε οικονομικό έτος δαπάνη σε βάρος του Δημοσίου για την καταβολή των επιχορηγήσεων επενδύσεων και των επιδοτήσεων επιτοκίου αυτού του νόμου εγγράφεται στον Προϋπολογισμό των Δημοσίων Επενδύσεων. Οι επιχορηγήσεις επενδύσεων και οι επιδοτήσεις επιτοκίου που καταβάλλονται με βάση τις διατάξεις αυτού του νόμου απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος χαρτοσήμου ή δικαίωμα καθώς και από κάθε άλλη επιβάρυνση σε όφελος του Δημοσίου ή τρίτων.

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδονται κάθε Ιανουάριο, καθορίζεται το συνολικό ποσό των επιχορηγήσεων που εγκρίνονται ετησίως. Με την ίδια απόφαση είναι δυνατό να ενισχύονται ορισμένοι τομείς ή κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας. Επίσης με την ίδια απόφαση γίνεται η κατανομή του ως άνω ποσού μεταξύ του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και των οργάνων στα οποία έχει εκχωρηθεί το

δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και προκειμένου για ιδιαίτερα σημαντικές επενδύσεις, ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατόν με όμοια αποφάσεις να αναπροσαρμόζει, κατά τη διάρκεια του έτους, το παραπάνω ποσό.

9. Αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που έχουν εκδοθεί σε εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 1 του ν. 1116/1981 καθώς και των διατάξεων κάθε άλλου αναπτυξιακού νόμου, όπως και αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδονται βάσει του παρόντος νόμου, είναι δυνατό να τροποποιούνται με όμοια απόφαση που εκδίδεται και χωρίς τη γνώμη της προβλεπόμενης γνωμοδοτικής επιτροπής, μετά από αίτηση του επενδυτή, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές αναφέρονται σε παράταση προθεσμίας για χρονικό διάστημα μέχρι ενός (1) έτους ή σε αυξομείωση της κινητήριας δύναμης των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, εφόσον η αυξομείωση αυτή δεν υπερβαίνει το 1/5 εκείνης που έχει αρχικά εγκριθεί.

10. Αναμόρφωση του κόστους της παραγωγικής επένδυσης που έχει εγκριθεί μπορεί να γίνει μετά από αίτηση του επενδυτή και εφόσον έχει υλοποιηθεί το 50% της παραγωγικής επένδυσης. Για τον καθορισμό του ποσού της αύξησης του κόστους της παραγωγικής επένδυσης λαμβάνονται υπόψη οι ανατιμήσεις και διαφοροποιήσεις που τυχόν προέκυψαν στα επί μέρους στοιχεία κόστους της επένδυσης κατά τη διάρκεια της υλοποίησής της. Δεν είναι δυνατή η έγκριση αναμόρφωσης κόστους σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του κόστους της παραγωγικής επένδυσης που έχει εγκριθεί.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής απαιτείται αιτιολογημένη εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας Ελέγχου και Εκταμίευσης προς τη γνωμοδοτική επιτροπή.

11. Η προβλεπόμενη στην αρχική εγκριτική πράξη υπαγωγής προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης μπορεί να παρατείνεται εφάπαξ και για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο. Κατ'εξαιρέση, σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας που αποδεικνύεται επαρκώς, η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται για ένα ακόμη έτος. Αιτήματα για παράταση της προθεσμίας ολοκλήρωσης μπορεί να υποβληθούν μόνο εφόσον μέχρι την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος έχει εκταμιευθεί τουλάχιστον το 50% της εγκριθείσας επιχορήγησης.

Άρθρο 7

Ύψος επιχορήγησης - Διαδικασία έγκρισης

1. Το ύψος της επιχορήγησης των επιχειρήσεων που πραγματοποιούν επενδύσεις οι οποίες εγκρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ορίζεται ως εξής:

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων που αναφέρονται στο επόμενο εδάφιο (β):

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης
Β	15%
Γ	25%
Δ	35%
Θράκη	45%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3 και των παραγράφων 2 και 7 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

β. Για τις επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώνων, ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων και κατασκηνοτικών κέντρων (campings):

Περιοχή	Ποσοστό επιχορήγησης επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης
Β	10%
Γ	15%
Δ	25%
Θράκη	35%

Για την περιοχή Α και με την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του άρθρου 9, δεν παρέχεται επιχορήγηση.

γ. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που πραγματοποιούν επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. της Δ περιοχής των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται πέντε (5) επιπλέον μονάδες επιχορήγησης. Στις επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών που

πραγματοποιούν επενδύσεις στις ειδικές ζώνες ή τις ΒΙ.ΠΕ. Ε.Τ.Β.Α. Θράκης των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 3, παρέχονται επτά επιπλέον μονάδες επιχορήγησης.

2. Η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των επιχειρήσεων υ πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις γίνεται με απόφαση του οργάνου Εθνικής Οικονομίας, που εκδίδεται μετά από γνώμη της αρμόδιας γνωμοδοτικής επιτροπής του άρθρου 8 και με βάση τα ακόλουθα κριτήρια από τα οποία τα τρία πρώτα αποτελούν τα κριτήρια για την εκτίμηση της βιωσιμότητας της επένδυσης, εφόσον δε ικανοποιούνται αυτά, ακολουθεί η αξιολόγηση με βάση τα υπόλοιπα κριτήρια:

(1) Τα χαρακτηριστικά του φορέα της επένδυσης και ειδικότερα η πείρα του, η κλίμακα και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του παρελθόν, η φερεγγυότητα και οικονομική του επιφάνεια ως προς επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων για την κάλυψη των συνολικών χρηματοδοτικών αναγκών της επιχείρησης (κάλυψη ίδιας συμμετοχής στην επένδυση και του αναγκαίου κεφαλαίου κίνησης). Για υφιστάμενες επιχειρήσεις λαμβάνονται υπόψη και τα οικονομικά τους αποτελέσματα ε πρόσφατο παρελθόν καθώς και η παρούσα οικονομική τους κατάσταση.

(2) Οι προοπτικές κερδοφόρας δραστηριότητας της επιχείρησης που δημιουργηθεί ή της ήδη υφιστάμενης, στο βαθμό που επηρεάζεται από την προτεινόμενη επένδυση, λαμβάνοντας υπόψη και το βαθμό κοσμού του κλάδου στον οποίο εντάσσεται.

(3) Η οργάνωση της επιχείρησης που πραγματοποιεί την επένδυση.

(4) Η εκτίμηση της κατάστασης του κλάδου στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση και των προοπτικών περαιτέρω ανάπτυξης του.

(5) Η συμβολή της επένδυσης στο κάθε κλάδο στον οποίο εντάσσεται οι υπό έγκριση επενδύσεις στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

(6) Η εκτίμηση της τεχνολογίας και της παραγωγικότητας της επένδυσης, ιδίως για επενδύσεις του ίδιου κλάδου καθώς και του επιπέδου γνάωσης της επιχείρησης.

(7) Το ύψος της ίδιας συμμετοχής στη χρηματοδότηση της επένδυσης.

(8) Οι προοπτικές ανταγωνιστικών πωλήσεων και πέραν της τοπικής και της εθνικής αγοράς για την εκτίμηση της ανταγωνιστικότητας της επένδυσης σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο καθώς και η δυνατότητά της για ισοποίηση τοπικών πρώτων υλών.

(9) Η συμβολή της επένδυσης στην απασχόληση, στην εξοικονόμηση ενέργειας, τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και την ποιότητα της.

(10) Η τυχόν εξασφάλιση διεθνών εμπορικών ή τεχνικών συνεργασιών.

(11) Η εκτίμηση των οικονομικών δυνατοτήτων του φορέα της επένδυσης για μελλοντική ανάπτυξη των επενδυτικών του πρωτοβουλιών, λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμική προοπτική του κλάδου, τις εξελίξεις υ διαμορφώνονται στα μεγέθη των επί μέρους μονάδων του και στη ιρθρωσή τους.

Ειδικότερα, για επενδύσεις εκσυγχρονισμού λαμβάνεται υπόψη η ιασση του προτεινόμενου εκσυγχρονισμού, η συμβολή του στην αναθμιση της παραγωγικής δομής της μονάδας, η τεχνολογία που ενσωτώνεται με αυτόν και γενικότερα η θετική συμμετοχή του στην αναθμιση του κλάδου στον οποίο ανήκει η μονάδα.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται, για την υπαγωγή υ επιχειρήσεων στις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, η λειτουργία, η βαθμολόγηση και ο τρόπος κρημογής των κριτηρίων της προηγούμενης παραγράφου καθώς και θε λεπτομέρεια για την εφαρμογή της.

4. Αιτήσεις επιχειρήσεων για υπαγωγή επενδύσεων καθώς και αιτήτα για τροποποίηση όρων εγκριτικών αποφάσεων, που έχουν απορριεί, δεν επανεξετάζονται.

Άρθρο 8

Γνωμοδοτικές επιτροπές και όργανα ελέγχου

1. α. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστάται στο οουργείο Εθνικής Οικονομίας κεντρική γνωμοδοτική επιτροπή, η κία γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για νδύσεις του παρόντος νόμου ύψους πέραν ορισμένου ποσού που καθοεται με την ίδια απόφαση.

β. Με όμοιες αποφάσεις συνιστώνται περιφερειακές γνωμοδοτικές τροπές στις έδρες των γενικών γραμματειών περιφερειών ή σε έδρες

των διευθύνσεων περιφερειακής ανάπτυξης ή σε έδρες νομαρχιών, οι οποίες γνωμοδοτούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για επενδύσεις του παρόντος νόμου ύψους μέχρι ορισμένου ποσού που καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

γ. Με όμοια επίσης απόφαση συνιστάται γνωμοδοτική επιτροπή στον Ε.Ο.Μ.Ε.Χ. και στην Α.Τ.Ε., η οποία γνωμοδοτεί, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 7, για τις επενδύσεις του παρόντος νόμου που εξετάζονται από τους φορείς αυτούς σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 6.

δ. Με τις παραπάνω αποφάσεις καθορίζεται η σύνθεση των επιτροπών αυτών.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συνιστώνται κεντρικά και νομαρχιακά όργανα ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικότερα των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί. Ο έλεγχος γίνεται με βάση τους όρους και προϋποθέσεις των αναπτυξιακών νόμων αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας καθώς και των σχετικών πράξεων και συμβάσεων υπαγωγής στους νόμους αυτούς. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο γραμματέας του οργάνου ελέγχου, όπου κρίνεται αναγκαίο, και η αποζημίωση των μελών και του γραμματέα των οργάνων ελέγχου, πέραν της ημερησίας αποζημίωσης και οδοιπορικών εξόδων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Όμοια αποζημίωση με την παραπάνω μπορεί να παρασχεθεί με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και για ελέγχους που έχουν πραγματοποιηθεί ή έχουν αρχίσει σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Στα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου που δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι παρέχεται αποζημίωση εκτός έδρας και οδοιπορικά έξοδα αντίστοιχα με τα χορηγούμενα στους δημόσιους υπαλλήλους με μισθολόγιο Α' βαθμού.

Τα μέλη των οργάνων ελέγχου ορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας από υπαλλήλους των αρμόδιων υπουργείων και υπηρετών και από εκπροσώπους τραπεζών και οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η παροχή των υπηρεσιών από τα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών και των οργάνων ελέγχου που είναι δημόσιοι υπάλληλοι δύναται να γίνεται κατά παρέκκλιση του άρθρου 98 του π.δ. 611/1977.

Οι δαπάνες των πάσης φύσεως αποζημιώσεων των παραπάνω γνωμοδοτικών επιτροπών και οργάνων ελέγχου, κεντρικών και νομαρχιακών, βαρύνουν τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Ο έλεγχος της προόδου των επενδυτικών έργων των επενδύσεων του άρθρου 6 παρ. 7 αυτού του νόμου, με βάση τις προϋποθέσεις και όρους του νόμου και των εγκριτικών πράξεων, γίνεται από τον Ε.Ο.Μ.Ε.Χ. με όργανα που αυτός καθορίζει σε κάθε περίπτωση. Τα όργανα αυτά λειτουργούν σύμφωνα με τον οργανισμό λειτουργίας του Ε.Ο.Μ.Ε.Χ..

Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας είναι δυνατό να ορίζεται ότι η πρόοδος των επενδυτικών έργων θα διαπιστώνεται από την τράπεζα που χρηματοδοτεί την επένδυση ή η εκταμίευση της επιχορήγησης από το Δημόσιο, πλην της τελευταίας δόσης, θα γίνεται με βάση σχετική έκθεση της παραπάνω τράπεζας. Το περιεχόμενο της έκθεσης καθορίζεται με τις ίδιες αποφάσεις.

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας με αποφάσεις του μπορεί να εκχωρεί στους νομάρχες το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων που αφορούν τη σύσταση ή τη συγκρότηση των νομαρχιακών οργάνων ελέγχου της προόδου των επενδυτικών έργων και γενικά των επενδύσεων, ανεξάρτητα αν βρίσκονται σε εκτέλεση ή έχουν περατωθεί.

3. Πρόεδρος της κεντρικής γνωμοδοτικής επιτροπής είναι ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Πρόεδρος των περιφερειακών γνωμοδοτικών επιτροπών είναι ο γενικός γραμματέας περιφέρειας ή ο νομάρχης της έδρας της διεύθυνσης περιφερειακής ανάπτυξης ή ο οικείος νομάρχης, στους οποίους έχει εκχωρηθεί από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας το δικαίωμα υπογραφής αποφάσεων υπαγωγής επενδύσεων σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του νόμου αυτού, αναπληρούμενος σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος από το νόμιμο αναπληρωτή του. Στις περιφερειακές γνωμοδοτικές επιτροπές μπορούν να μετέχουν χωρίς φήφο και οι κατά τόπους αρμόδιοι νομάρχες ή έπαρχοι, εφ' όσον συζητούνται θέματα επενδύσεων που πραγματοποιούνται μέσα στα διοικητικά όρια των νομαρχιών ή επαρχιών τους.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής του Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. είναι ο κός διευθυντής του οργανισμού αυτού ή ο αναπληρωτής του, που είναι με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

Πρόεδρος της γνωμοδοτικής επιτροπής της Α.Τ.Ε. είναι ο υποδιευθυντής της Α.Τ.Ε. ή ο αναπληρωτής του, που ορίζεται με την οικεία απόφαση συγκρότησης της επιτροπής.

Η συγκρότηση των γνωμοδοτικών επιτροπών του νόμου αυτού γίνεται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, με τις οποίες ορίζονται επίσης οι γραμματείς, οι αναπληρωτές βοηθοί γραμματέων οι εισηγητές. Με όμοιες αποφάσεις ορίζονται οι αποζημιώσεις των ιδρών και των μελών των γνωμοδοτικών επιτροπών, των εισηγητών, των γραμματέων και των αναπληρωτών βοηθών γραμματέων. Οι αποζημιώσεις αυτές μπορεί να ορίζονται κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε γενικής ή ειδικής διάταξης.

Μέλη γνωμοδοτικών επιτροπών που είναι σύμβουλοι ή συμμετέχουν εταίρικό ή μετοχικό κεφάλαιο ή στη διοίκηση επιχειρήσεων που υπαχθεί ή έχουν υποβάλει αίτηση για να υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού, δεν μπορούν να μετέχουν σε συνεδριάσεις των γνωμοδοτικών επιτροπών, κατά τις οποίες εξετάζονται θέματα των επιχειρήσεων αυτών ή θέματα άλλων επιχειρήσεων ιδίου ή συναφούς αντικειμένου.

Για τη διαδικασία λειτουργίας των επιτροπών και οργάνων, την αρτία και τη λήψη αποφάσεων, ισχύουν ανάλογα οι σχετικές διατάξεις του οργανισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Άρθρο 9

Ειδικές επενδύσεις

1. Παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης στις περιοχές Β και Γ και 45 55 ποσοστιαίων μονάδων στην περιοχή Δ και στη Θράκη αντίστοιχα τις πιο κάτω επενδύσεις:

α. Προστασίας του περιβάλλοντος, περιορισμού της ρύπανσης του αέρα, υπεδάφους, υδάτων και της ατμόσφαιρας, αποκατάστασης του ακού περιβάλλοντος και ανακύκλωσης ύδατος.

β. Ενεργειακού χαρακτήρα που αφορούν: (α) αξιοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, (β) υποκατάσταση υγρών καυσίμων ή ηλεκτρικής ενέργειας με αέρια καύσιμα, επεξεργασμένα απορρίμματα, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ανάκτηση απορριπτόμενης θερμότητας και (γ) κοινή χρήση ενέργειας, εκτός της προϋπόθεσης ότι η επένδυση δεν αφορά παραγωγικό εξοπλισμό, αλλά τον εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις λειτουργίας - λειτουργίας της μονάδας και απ'αυτήν προκύπτει μείωση τουλάχιστον 10% της καταναλισκόμενης ενέργειας.

γ. Για τις επενδύσεις της περίπτωσης αυτής λαμβάνεται υπόψη ο περιορισμός της ρύπανσης του περιβάλλοντος.

δ. Για την ένταξη των επενδύσεων της περίπτωσης αυτής στις διατάξεις του παρόντος νόμου γνωμοδοτεί το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας, εντός 20 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία βολής από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας του σχετικού ερωτηρίου.

ε. Ίδρυσης ή επέκτασης εργαστηρίων εφαρμοσμένης βιομηχανικής ή γεωακτικής ή μεταλλευτικής έρευνας, που πραγματοποιούνται από τις κτηνικές μονάδες του άρθρου 2 παράγραφος 1.

στ. Επιχειρήσεων παραγωγής προϊόντων και παροχής υπηρεσιών ρεπτικά προηγμένης τεχνολογίας. Για τον χαρακτηρισμό ως εξαιρετικά προηγμένης τεχνολογίας των προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων της περίπτωσης αυτής, γνωμοδοτεί σχετικά το Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας μέσα σε δύο μήνες από την κομηνία κατάθεσης του φακέλου της επένδυσης στην αρμόδια υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας.

ζ. Είναι δυνατή η κατάθεση φακέλου επένδυσης της περίπτωσης αυτής Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας απευθείας από τον δυτή και πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι ο φάκελος δέχεται από βεβαίωση της κατά περίπτωση αρμόδιας υπηρεσίας νόμου αυτού σχετικά με την πληρότητα των στοιχείων του.

η. Για επενδύσεις ειδικών ιδρυμάτων και εργαστηρίων ταχύρρυθμης ισοαρμογής για την απασχόληση ατόμων με ειδικές ανάγκες, ες αυτά καθορίζονται από τις διατάξεις του ν.1648/1986, καθώς και επενδύσεις επιχειρήσεων των οποίων η πλειοψηφία των συμφερονών ανήκει σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή αυτών που απασχολούν πλειονότητα άτομα αυτής της κατηγορίας.

Η υπαγωγή στην κατηγορία αυτή των επιχειρήσεων γίνεται μετά από γνωμάτευση του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού προς το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, τον Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ. ή την Α.Τ.Ε., κατά περίπτωση.

στ. Για επενδύσεις των επιχειρήσεων της περίπτωσης (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

2. Στην περιοχή Α παρέχεται επιχορήγηση 40 ποσοστιαίων μονάδων επί του συνολικού ύψους της παραγωγικής επένδυσης, στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ), (δ), (ε) και (στ) της προηγούμενης παραγράφου.

Επιχειρήσεις της περίπτωσης (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην περιοχή Α, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Β.

Επιχειρήσεις της περίπτωσης (κδ) υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Β, ανεξαρτήτως της περιοχής στην οποία εδρεύουν.

Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις για εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεών τους υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Β.

Επιχειρήσεις που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις επεξευκτης, αποκατάστασης και μετατροπής διατηρητέων ή παραδοσιακών οικιών ή κτιρίων σε ξενώνες ή ξενοδοχειακές μονάδες, σύμφωνα με την περίπτωση (ι) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και την περίπτωση (ιε) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για την περιοχή Γ.

Ειδικά στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις του προηγούμενου εδαφίου στις λοιπές περιοχές, παρέχονται 5 επιπλέον μονάδες επιχορήγησης υπό την προϋπόθεση ότι τα παραδοσιακά αυτά κτίρια ή οικίες βρίσκονται μέσα σε αξιόλογους παραδοσιακούς οικισμούς, όπως αυτοί θα καθορισθούν με άπαξ εκδιδόμενη κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και Τουρισμού.

3. Επενδύσεις των περιπτώσεων β', ε', στ' και ιε' της παραγράφου 1 του άρθρου 2, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Δ, εκτός αν πραγματοποιούνται στη Θράκη, οπότε ισχύει το καθεστώς της περιοχής αυτής. Επενδύσεις της περίπτωσης (γ) της αυτής παραγράφου, σε όποια περιοχή και αν πραγματοποιούνται, και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, υπάγονται στους όρους της επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου που ισχύουν για τις επιχειρήσεις της περιοχής Γ, εκτός από αυτές που βρίσκονται στην περιοχή Δ καθώς και τη Θράκη, για τις οποίες ισχύει το καθεστώς των περιοχών αυτών.

4. α. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α (περιλαμβανομένων της ζώνης Λαυρεωτικής, της επαρχίας Λαγκαδά και του τμήματος δυτικά του ποταμού Αξιού) στις περιοχές Β, Γ και Δ καθώς και στη Θράκη ή στις ειδικές ζώνες που προβλέπονται μέσα στις περιοχές Β, Γ, Δ και στη Θράκη σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ.3 και 4 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, παρέχεται ποσοστό επιχορήγησης ίσο με το ποσοστό επιχορήγησης των περιοχών αυτών, αυξανόμενο κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για την περιοχή Β και κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες για τις λοιπές περιοχές και τη Θράκη.

Οι παραπάνω ενισχύσεις παρέχονται επίσης για τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού και την επέκταση της μονάδας μέχρι ποσοστού 30% της δυναμικότητάς της, με την προϋπόθεση ότι πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τη μετεγκατάσταση.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας είναι δυνατό να καθορίζονται ζώνες μέσα στην περιοχή Β, για τις οποίες δεν εφαρμόζεται το κίνητρο της μετεγκατάστασης.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για τη μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών και πτηνοτροφικών επιχειρήσεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

β. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από την περιοχή Α στη ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. του νομού Θεσσαλονίκης παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης της περιοχής Β.

γ. Στις επιχειρήσεις που μετεγκαθίστανται από τις περιοχές Β, Γ και Δ στις ΒΙΠΕ Ε.Τ.Β.Α. της ίδιας ή ευνοϊκότερης από άποψη κινήτρων περιοχής, παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που ισχύει για τη ΒΙΠΕ

Ε.Τ.Β.Α., στην οποία μετεγκαθίστανται.

5. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας είναι δυνατό να καθορίζονται κλάδοι του μεταποιητικού τομέα υψηλής προτεραιότητας. Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις στους κλάδους αυτούς στις περιφέρειες Β, Γ, Δ και στη Θράκη παρέχεται επιπλέον επιχορήγηση πέντε (5) ποσοστιαίων μονάδων.

6. Επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις στις περιοχές Α και Β, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου, αφορολόγητων εκπτώσεων και αυξημένων αποσβέσεων του παρόντος νόμου που ισχύουν για την περιοχή Γ.

7. Στις επενδύσεις των επιχειρήσεων του εδαφίου (x) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, ανεξάρτητα από την περιοχή που πραγματοποιούνται, παρέχεται μόνο επιχορήγηση που ανέρχεται στο ποσό των 300.000 δρχ. για κάθε νόμιμη θέση στάθμευσης. Το ποσό αυτό μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. Με ίδιες αποφάσεις ορίζονται οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις υπαγωγής των επενδύσεων αυτών στις διατάξεις του νόμου αυτού.

8. α. Στις επιχειρήσεις της περίπτωσης (κα) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (ιε), (ιστ) και (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α, παρέχεται επιχορήγηση 25 ποσοστιαίων μονάδων. Το ίδιο ποσοστό επιχορήγησης παρέχεται και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιδ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 που πραγματοποιούν επενδύσεις σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α.

Στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν τις παραπάνω επενδύσεις στη Θράκη παρέχεται το ποσοστό επιχορήγησης που προβλέπεται γι' αυτήν στη (β) περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 7.

β. Οι επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν στις περιοχές Β και Γ επενδύσεις 1) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης και 2) ίδρυσης ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων που εξυπηρετούν θεραπευτικό ή αθλητικό ή χειμερινό τουρισμό και με προδιαγραφές που θα καθορισθούν με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Τουρισμού, υπάγονται στους όρους επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου της περιοχής Δ.

Στις επενδύσεις αυτές που πραγματοποιούνται στην περιοχή Δ παρέχονται 5 επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες.

9. Σε περίπτωση πραγματοποίησης επένδυσης από ανώνυμη εταιρεία ή Ε.Π.Ε. που προκύπτει από συγχώνευση επιχειρήσεων που λειτουργούσαν στο αντικείμενό τους τουλάχιστον επί 5ετία, διέθεταν τονλάχιστο απαιτούμενο παραγωγικό εξοπλισμό και δεν ανήκαν στο ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, παρέχονται πέντε (5) επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες επιχορήγησης. Η διάταξη αυτή έχει εφαρμογή μόνο για τις επιχειρήσεις των περιπτώσεων (α) και (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Άρθρο 10

Συμμετοχή του Δημοσίου στις επιχορηγούμενες επιχειρήσεις. Μεταβίβαση των δικαιωμάτων αυτού

Τα δικαιώματα του Δημοσίου από τη συμμετοχή σε επένδυση που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982 μεταβιβάζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών σε τράπεζες επενδύσεων. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται οι σχέσεις του Δημοσίου με τις τράπεζες αυτές, ο τρόπος συμμετοχής και γενικά όλα τα εκ της συμμετοχής θέματα, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων του Εμπορικού Νόμου.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Άρθρο 11

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

1. Για επενδύσεις που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς των επιχορηγήσεων του νόμου αυτού, παρέχεται επιδότηση του εκάστοτε κατά περίπτωση εφαρμοζόμενου επιτοκίου τραπεζικών δανείων, ομολογιακών δανείων εκδιδόμενων σε δημόσια έγγραφη ή δανείων από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, εφόσον έχουν ληφθεί για την πραγματοποίησή τους. Το ποσοστό επιδότησης είναι ίσο προς το ποσοστό επιχορήγησης που εγκρίθηκε και παρέχεται για τα τρία πρώτα χρόνια εξυπηρέτησης των δανείων που έχουν συναφθεί, εκτός από τις επενδύσεις της πε-

ριοχής Δ, που πραγματοποιούνται στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 παράγραφος 3, και τις επενδύσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 9, που πραγματοποιούνται στις περιοχές Α, Β, Γ και Δ, για τις οποίες η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για τα έξι (6) πρώτα χρόνια. Για τον υπολογισμό του επιδοτούμενου τραπεζικού δανείου δεν λαμβάνεται υπόψη η αξία του οικοπέδου. Η επιδότηση του επιτοκίου παρέχεται εφόσον το επιτόκιο δεν επιδοτείται από άλλη πηγή.

Προκειμένου για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στους νομούς Έβρου, Ροδόπης και Ξάνθης, η επιδότηση επιτοκίου παρέχεται για όλη τη χρονική διάρκεια εξυπηρέτησης του δανείου και μέχρι δέκα (10) έτη κατ' ανώτατο όριο.

2. Για να πραγματοποιηθεί η καταβολή επιδότησης επιτοκίου πρέπει να έχει εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης και να έχουν τηρηθεί οι όροι της εγκριτικής απόφασης.

3. Το ποσό επιδότησης επιτοκίου, που εισπράττει η επιχείρηση, μειώνεται το ποσό των χρεωστικών τόκων, που αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για να υπολογιστούν τα καθαρά κέρδη που φορολογούνται.

4. Η επιδότηση επιτοκίου δεν παρέχεται σε περιπτώσεις που η επένδυση υπάγεται στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΣ ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

Άρθρο 12

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

1. Παρέχονται εκπτώσεις από τα υποκείμενα σε φόρο εισοδήματος καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων του άρθρου 2 του νόμου αυτού, που είναι εγκατεστημένες ή μεταφέρονται ή ιδρύονται στις περιοχές Β, Γ και Δ του άρθρου 3 αυτού του νόμου, εφόσον πραγματοποιήσουν νέες παραγωγικές επενδύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 1 του παρόντος, μέχρι την 31.12.1994.

2. Τα ποσοστά των αφορολόγητων εκπτώσεων επί της αξίας των νέων παραγωγικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από την 1.7.1990, καθώς και τα ποσοστά των ετήσιων καθαρών κερδών, μέχρι τα οποία μπορεί να φθάσει η αφορολόγητη έκπτωση, κλιμακώνονται κατά περιοχή ως εξής:

α. Για όλες τις κατηγορίες επενδύσεων, πλην εκείνων που αναφέρονται στην επόμενη περίπτωση (β):

Περιοχές	Ποσοστό αφορολ. έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγ. έκπτωση
Α		
Β	60%	60%
Γ	75%	75%
Δ	90%	90%
Θράκη	100%	100%

β. Για τις επενδύσεις ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, ξενώων, ενοικιαζομένων διαμερισμάτων και κατασκηνωτικών κέντρων (campings):

Περιοχές	Ποσοστό αφορολ. έκπτωσης επί της αξίας της επένδυσης	Ποσοστό ετήσιων κερδών μέχρι του οποίου μπορεί να φθάσει η αφορολόγ. έκπτωση
Α		
Β	40%	60%
Γ	55%	75%
Δ	70%	90%
Θράκη	100%	100%

3. Σε περίπτωση που η επένδυση ή τμήμα αυτής έτυχε επιχορήγησης, η επένδυση αυτή δεν μπορεί να υπαχθεί στο καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων.

4. Για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη βιομηχανική περιοχή Ε.Τ.Β.Α. του νομού Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 3, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων, που ισχύει για τις επενδύσεις της περιοχής Β.

5. Για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 αυτού του νόμου, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην πε-

οιοχή Β και με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του άρθρου 3, ισχύει το καθεστώς των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Γ.

Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2, που πραγματοποιούν στην περιοχή Α επενδύσεις των περιπτώσεων (α), (β), (γ), (δ) και (ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 9, καθώς και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (αβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις στην περιοχή Α, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων που ισχύει για την περιοχή Γ. Για τις ίδιες επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις περιοχές Β και Γ παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων των περιοχών Γ και Δ αντίστοιχα.

Για τις επιχειρήσεις τεχνικών εταιρειών της περίπτωσης (κδ), ανεξαρτήτως της περιοχής στην οποία εδρεύουν, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Β.

Για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (κα) της παραγράφου 1 του άρθρου 2 και τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις των περιπτώσεων (ιε), (ιστ) και (ιζ) της παραγράφου 1 του άρθρου 1 σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Γ της περίπτωσης (α) της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού. Το ίδιο ευεργέτημα παρέχεται επίσης και για τις επιχειρήσεις της περίπτωσης (ιδ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, που πραγματοποιούν επενδύσεις σε οποιαδήποτε περιοχή πλην της Α. Για τις παραπάνω επενδύσεις που πραγματοποιούνται στη θράκη παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής αυτής.

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, που πραγματοποιούν επενδύσεις δρομής ή επέκτασης ξενοδοχειακών μονάδων ΑΑ και Α τάξης ή μονάδων εξυπηρέτησης θεραπευτικού ή αθλητικού ή χειμερινού τουρισμού στις περιοχές Β και Γ, παρέχεται το ευεργέτημα των αφορολόγητων εκπτώσεων της περιοχής Δ της περίπτωσης (β) της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού.

Άρθρο 13

Προϋποθέσεις πραγματοποίησης αφορολόγητων εκπτώσεων

1. Οι αφορολόγητες εκπτώσεις του προηγούμενου άρθρου γίνονται με τις εξής προϋποθέσεις:

α. Υπολογίζονται με βάση τα καθαρά κέρδη που περιλαμβάνονται στην υποβαλλόμενη αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος και τα οποία προέρχονται από δραστηριότητες των επιχειρήσεων μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και των κερδών της χρήσης που διανέμονται πραγματικά ή αναλαμβάνονται από τους εταίρους ή τον επιχειρηματία.

β. Πραγματοποιούνται από τα κέρδη της διαχειριστικής χρήσης που έγινε η επένδυση. Αν δεν πραγματοποιηθούν κέρδη κατά τη διαχειριστική αυτή χρήση ή αν αυτά που πραγματοποιούνται δεν επαρκούν, η αφορολόγητη έκπτωση πραγματοποιείται από τα κέρδη των αμέσως επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, μέχρι να καλυφθούν τα ποσοστά της εξίας των επενδύσεων που ορίζονται από το προηγούμενο άρθρο.

Αν η επιχείρηση σε μια διαχειριστική χρήση παραλείψει, ολικά ή μερικά, για οποιονδήποτε λόγο να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις επενδύσεων στις λογιστικές διαφορές που δηλώνονται με την αρχική δήλωση φόρου εισοδήματος, δεν στερείται του δικαιώματος διενέργειας αφορολόγητων εκπτώσεων από τα κέρδη των επόμενων διαχειριστικών χρήσεων, για το ποσό επένδυσης που πραγματοποιήθηκε, στο οποίο παρέλειψε να ενεργήσει αφορολόγητες εκπτώσεις στη διαχειριστική αυτή χρήση.

γ. Εμφανίζονται με τη μορφή του αφορολόγητου αποθεματικού σε ξεχωριστούς λογαριασμούς στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης.

δ. Η επιχείρηση τηρεί λογιστικά βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

2. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που δηλώνονται με την αρχική δήλωση, αφού αφαιρεθούν οι επολήψεις.

3. Όταν η επιχείρηση έχει περισσότερες δραστηριότητες, οι αφορολόγητες εκπτώσεις πραγματοποιούνται από τα καθαρά κέρδη που προέρχονται από δραστηριότητες της επιχείρησης που υπάγονται στο νόμο αυτόν και ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία ασκούνται. Αν δεν είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των κερδών αυτών, γίνεται διαχωρισμός του συνόλου των κερδών της επιχείρησης με βάση τα καθαρίσματα έσοδα κάθε δραστηριότητας.

4. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οι-

κονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τον επενδυτή, τα στοιχεία τα απαραίτητα για τον έλεγχο του ύψους της επένδυσης και για το χρόνο πραγματοποίησης της αφορολόγητης έκπτωσης καθώς και τα πρόσθετα βιβλία που πρέπει να εμφανίσουν οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α', Β' και Γ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες ελέγχου των επενδύσεων και στατιστικής παρακολούθησης των επιχειρήσεων που κάνουν χρήση των αφορολόγητων εκπτώσεων του νόμου αυτού.

Άρθρο 14

Φορολογία των εκπτώσεων

1. Η αφορολόγητη έκπτωση, που πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, προστίθεται στα κέρδη της επιχείρησης και φορολογείται στη διαχειριστική χρήση κατά την οποία:

α. Πουλήθηκαν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία πριν περάσουν πέντε χρόνια από τότε που αγοράστηκαν, για το ποσό που η αφορολόγητη έκπτωση αντιστοιχεί στην αξία των πάγιων αυτών στοιχείων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται, αν η επιχείρηση αντικαταστήσει τα πάγια στοιχεία που πουλήθηκαν μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που έγινε η πώληση με νέα πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας, τα οποία συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις της παραγωγικής επένδυσης που ορίζει ο νόμος.

β. Θα γίνει διανομή ή ανάληψη του αντίστοιχου ποσού της αφορολόγητης έκπτωσης και για το ποσό που θα διανεμηθεί ή θα αναληφθεί.

γ. Διαλύεται η ατομική επιχείρηση ή η εταιρεία λόγω θανάτου του επιχειρηματία ή μέλους της εταιρείας.

2. Επίσης η έκπτωση, που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 αυτού του νόμου, φορολογείται:

α. Σε περίπτωση αποχώρησης εταίρου, στο όνομά του, στο χρόνο αποχώρησής του και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

β. Σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικής μερίδας, στο όνομα του μεταβιβάζοντος, στο χρόνο της μεταβίβασης και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του στην εταιρεία.

γ. Σε περίπτωση ανάληψης της έκπτωσης από εταίρο ή τους κληρονόμους του στο όνομα του αναλαμβάνοντος, στο χρόνο της ανάληψης και για το ποσό που αναλαμβάνεται απ' αυτόν.

δ. Σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου και εφόσον η εταιρεία συνεχίζεται νόμιμα μόνο μεταξύ των λοιπών εταίρων, στο όνομα του κληρονόμου και για το ποσό που αναλογεί σ' αυτόν, με βάση το ποσοστό συμμετοχής του θανόντος στην εταιρεία.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται ανάλογα και στις αφορολόγητες κρατήσεις όλων των μέχρι σήμερα αναπτυξιακών νόμων και σε υποθέσεις, οι οποίες εκκρεμούν στις φορολογικές αρχές.

ΑΥΞΗΜΕΝΕΣ ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ

Άρθρο 15

Περιεχόμενο και έκταση του κινήτρου

1. Οι αυξημένες αποσβέσεις του παρόντος νόμου ισχύουν για παραγωγικές επενδύσεις του άρθρου 1 που θα πραγματοποιήσουν οι επιχειρήσεις του άρθρου 2 μέχρι 31.12.1994.

2. Οι συντελεστές των τακτικών αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων του άρθρου 2, που ισχύουν κάθε φορά, αυξάνονται, όταν πρόκειται για πάγια περιουσιακά στοιχεία που θα αποκτηθούν μετά την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου, ανάλογα με τις περιοχές των παραγράφων 1 και 5 του άρθρου 3 αυτού του νόμου, στην οποία εγκαθίστανται και ανάλογα με τις βάρδιες εργασίας, κατά τα πιο κάτω ποσοστά :

Περιοχή	α' βάρδια	β' βάρδια	γ' βάρδια
Α		20%	40%
Β	20%	40%	80%
Γ	35%	70%	120%
Δ	50%	100%	150%

Για τις επιχειρήσεις του άρθρου 2 παράγραφος 1 εδ. γ αυτού του νόμου και με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, εκτός των μεταλλευτικών επιχειρήσεων των περιοχών Α και Δ, στις οποίες ισχύει το καθεστώς των περιοχών αυτών, ισχύει το καθεστώς της

της Γ, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης.

τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης κέντρων πηγών, τα κατασκευαστικά κέντρα (campings) και τα κέντρα κινού τουρισμού ισχύουν οι παραπάνω συντελεστές α' βάρδιας.

Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου απαιτείται απαση στη δεύτερη βάρδια αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ποσοστό ίσο τουλάχιστον προς το ήμισυ (50%) αυτών που απαντώνται στην πρώτη βάρδια και εφόσον απασχολεί και τρίτη βάρδια όλης αριθμού εργατών που αναλογεί σε μέσο ετήσιο ποσοστόλάχιστον προς τα τέσσερα πέμπτα (80%) αυτών που απασχολούτην πρώτη βάρδια.

Δαπάνες κατασκευής και βελτίωσης κτιρίων και εγκαταστάσεων υποκειμένων για την αναψυχή και τη συνείσταση των εργατών αλλήλων των επιχειρήσεων, καθώς και δαπάνες για μελέτες έρευνας και για μέτρα προστασίας των εργαζομένων, πραγματοποιούνται χρονικά πλαίσια της παραγράφου 1 του παρόντος, τυγχάνουν εσοφς 100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξαρτήτως πε-

δαπάνες για έργα τέχνης Ελλήνων καλλιτεχνών, τα οποία φιλοτε-ια, κατασκευάζονται ή αγοράζονται μετά τη δημοσίευση του πα-και ενσωματώνονται ή τοποθετούνται στα κτίρια των επιχειρή-π.χ. αγάλματα, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, κ.λπ.), τυγχάνουν από-100% κατά το πρώτο έτος της επένδυσης ανεξάρτητα από την-ή, εάν η αξία τους δεν υπερβαίνει το 3% της αξίας του κτιρίου στο ενσωματώνονται ή τοποθετούνται μόνιμα. Το τυχόν επιπλέον του-κό υπόκειται σε απόσβεση με τους συνήθεις κανόνες. Τα ενσωμα-α στο κτίριο έργα τέχνης δεν μπορούν να αφαιρεθούν πριν από την-ιστη 10ετίας ή την κατεδάφιση του κτιρίου.

Για τον υπολογισμό των τακτικών και πρόσθετων αποσβέσεων,-ίται από την αξία κτήσης των πάγιων στοιχείων το ποσό των δω-πιχορηγήσεων που λαμβάνει η επιχείρηση από το Δημόσιο.

Άρθρο 16

Φορολογική μεταχείριση των αυξημένων αποσβέσεων

ην περίπτωση που τα βιβλία της επιχείρησης κριθούν ανεπιχειρή-ι, εξωλογιστικός προσδιορισμός των καθαρών κερδών της χρήσης-πρόσθετες αποσβέσεις που διενεργήθηκαν μέσα στη χρήση μειώ-α εξωλογιστικώς προσδιοριζόμενα κέρδη.

Άρθρο 17

Λύση διαφορών

σοβαρές, κατά την εκτίμηση της κεντρικής γνωμοδοτικής επι-επενδύσεις, μπορεί η εγκριτική απόφαση να ορίζει, ότι διαφορές-ες αναφέρονται στην ερμηνεία η σε ενδεχόμενα κενά της εγκριτι-άξης λύνονται με τριμελή δικαιοσύνη εσωτερικού, όπως ορίζεται-γκριτική πράξη.

Άρθρο 18

Επιστροφή επιχορήγησης που έχει καταβληθεί

Επιχορηγήσεις που έχουν υπαχθεί στο νόμο αυτόν και οι οποίες πριν-10ετία από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ολο-σης της επένδυσης θα παύσουν να λειτουργούν ή χωρίς προηγου-γκριση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας θα μεταβιβασθούν ή-αβάλουν τη νομική μορφή της εταιρείας μειώνοντας το εταιρικό-φάλαιο ή θα μειώσουν το εταιρικό της κεφάλαιο χωρίς η μείωση-βάλλεται από την κείμενη νομοθεσία ή θα μεταβιβάσουν πάγια-σιακά στοιχεία που είχαν συμπεριληφθεί στην επένδυση, χωρίς να-καταστήσουν σε 6 μήνες, υποχρεούνται σε μερική ή ολική επι-ής της επιχορήγησης και επιδότρητες με απόφαση του Υπουργού-ς Οικονομίας, που εκδίδεται μετά γνώμη της αρμόδιας γνωμο-ς επιτροπής του νόμου αυτού.

Ίδια υποχρέωση επιστροφής έχουν οι επιχειρήσεις που λόγω της-ίας του φορέα της επένδυσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου-2ε', και του άρθρου 9 παρ. 1στ', του νόμου αυτού πήραν επιπλέον-ήγηση και οι οποίες, χωρίς έγκριση του Υπουργού Εθνικής Οικο-; αυτές ή οι εταίροι ή οι μέτοχοι τους θα μεταβιβάσουν εταιρικά ή-κά δικαιώματα. Την ίδια υποχρέωση επιστροφής έχει η επιχεί-του θα εκμισθώσει επένδυση, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του-αυτού.

αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται η

διαδικασία και οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας καθορίζονται ο-τρόπος και οι λεπτομέρειες του ελέγχου της συμμόρφωσης προς τις δια-τάξεις του παρόντος νόμου και της πράξης υπαγωγής στις διατάξεις του-των επιχειρήσεων που έχουν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί ή με οποιονδή-ποτε τρόπο ενισχυθεί, βάσει των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 19

Αφορολόγητες εκπτώσεις για χρηματοδοτική-μίσθωση εξοπλισμού

1. Οι διατάξεις των άρθρων 12, 13 και 14 του παρόντος καθώς και-του άρθρου 22 του ν. 1828/1989, όπως τροποποιείται με το άρθρο 20-του παρόντος, προκειμένου για επενδύσεις που υπάγονται στον παρόντα-νόμο εφαρμόζονται και επί της αξίας του εξοπλισμού, που χρησιμοποιεί-ται με χρηματοδοτική μίσθωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.1665/-1986, όταν :

α) Η διάρκεια της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι άνω-των δέκα (10) ετών ή β) στη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης διάρ-κειας μέχρι δέκα (10) ετών ορίζεται ότι μετά τη λήξη της μίσθωσης ο-εξοπλισμός θα περιέρχεται στην κυριότητα του μισθωτή.

Στην περίπτωση που ο μισθωτής μετά τη λήξη της μίσθωσης δεν-αποκτά την κυριότητα του εξοπλισμού, εφαρμόζονται αναλόγως οι δια-τάξεις του άρθρου 14 παράγραφος 1 περίπτωση α' του παρόντος.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 6 του ν.-1665/1986, όπως ισχύει, καταργούνται.

Άρθρο 20

Σχηματισμός ειδικού αφορολόγητου-αποθεματικού επενδύσεων

1. Τα ποσοστά των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών, που-αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 1828/1989-(ΦΕΚ 2Α), αυξάνονται από 25% και 35%, στην μεν περιοχή Α σε-30% και 40% αντίστοιχα, στις δε λοιπές, εκτός της Α περιοχές, σε-40% και 50% αντίστοιχα. Τα αυξημένα ποσοστά, δηλαδή 40% για-την περιοχή Α και 50% για τις λοιπές περιοχές, εφαρμόζονται: α) για-τις επενδύσεις του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης (γ) της παραγρά-φου 1 του άρθρου 1, β) για τις επενδύσεις της περίπτωσης (δ) της παρα-γράφου 1 του άρθρου 1 και γ) για τις επενδύσεις που πραγματοποιούν οι-επιχειρήσεις της περίπτωσης (κβ) της παραγράφου 1 του άρθρου 2.

Ειδικά για τις επιχειρήσεις που εισάγονται για πρώτη φορά στο Χρη-ματιστήριο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, τα ποσοστά αυτά αυξά-νονται κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες και ισχύουν από το έτος εισα-γωγής τους στο Χρηματιστήριο.

Τα νέα αυτά ποσοστά εφαρμόζονται για τις χρήσεις 1990 έως 1993-(οικονομικά έτη 1991 έως 1994) για το σχηματισμό ειδικού αφορολό-γητου αποθεματικού, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί σε παραγωγικές-επενδύσεις του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ύψους μεγαλύτερου τουλά-χιστον κατά 30% του σχηματιζόμενου αποθεματικού, οι οποίες θα αρ-χίσουν μέσα στα έτη 1991 έως 1994 αντίστοιχα και θα ολοκληρωθούν-εντός τριετίας από το σχηματισμό του αφορολόγητου αποθεματικού.

Ως αδιανέμητα καθαρά κέρδη για τον υπολογισμό των απαλλασσό-μενων του φόρου εισοδήματος κερδών, λαμβάνονται για τις επιχειρή-σεις που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών-Στοιχείων τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τα τηρούμενα βιβλία-και εμφανίζονται στον ισολογισμό, μετά την αφαίρεση των κρατήσεων-για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, των κερδών που διανέμονται ή-αναλαμβάνονται από τους εταίρους των προσωπικών εταιρειών και-εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ή του επιχειρηματία που ασκεί ατο-μικά την επιχείρησή του.

Προκειμένου για επιχειρήσεις που έχουν και άλλο κλάδο εκμετάλλευ-σης που δεν αναφέρεται στις διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου-(μικτές επιχειρήσεις), για τον υπολογισμό της αφορολόγητης έκπτωσης-λαμβάνονται τα αδιανέμητα κέρδη που προέρχονται και από τον άλλο-κλάδο.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 22 του ν.-1828/1989, όπως αυτό συμπληρώνεται με την επόμενη παράγραφο 2.

2. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 22 του ν.1828/1989, όπως-ισχύει, προστίθενται εδάφια ως εξής:

• Προκειμένου για Ανώνυμη Εταιρεία, εάν πριν από την πάροδο δέκα

0) ετών από την κεφαλαιοποίηση των παραπάνω αποθεματικών διαλείπει η εταιρεία ή μειωθεί το μετοχικό της κεφάλαιο, με σκοπό την επιρροή των αποθεματικών στους μετόχους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά δεν λογίζονται φορολογικώς ως καταβληθέντα μετοχικά κεφάλαια και φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή της μείωσης του μετοχικού της κεφαλαίου. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται αν η εταιρεία διαλυθεί με σκοπό τη συγχώνευσή της με άλλη επιρροή και την ίδρυση νέας ανώνυμης εταιρείας ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησής της από άλλη ανώνυμη εταιρεία.

Προκειμένου για προσωπική εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, αν πριν από την πάροδο δέκα (10) ετών από την κεφαλαιοποίηση ή πιο πάνω αποθεματικών διαλυθεί η εταιρεία ή μειωθεί το εταιρικό κεφάλαιο, με σκοπό την επιστροφή των αποθεματικών στους εταίρους, τα κεφαλαιοποιηθέντα αποθεματικά προστίθενται στα κέρδη της εταιρείας που πραγματοποιούνται στο χρόνο της διάλυσης ή μείωσης του κεφαλαίου της και φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη φορολογία εισοδήματος κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρείας ή της μείωσης του εταιρικού της κεφαλαίου. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται αν η εταιρεία διαλυθεί με σκοπό τη μετατροπή της σε ανώνυμη ή άλλη επιχείρηση και την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ή άλλης εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ή σε περίπτωση εξαγοράς ή απορρόφησής της από ανώνυμη εταιρεία.

Άρθρο 21

Φορολογικά κίνητρα εμπορικών επιχειρήσεων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 της απόφασης 1055503/177/Β0012/ΠΟΑ. 1119/10.5.89 των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 388/Β/89), που κυρώθηκε με το άρθρο του ν.1882/1990, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Απαλλάσσεται της φορολογίας εισοδήματος ποσό μέχρι και είκοσι τοις εκατό (25%) των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών των εμπορικών επιχειρήσεων των χρήσεων 1990 έως 1993 (οικονομικά έτη 1991 έως 1994), που δηλώνονται με βάση την εμπρόθεσμη κλάση φορολογίας εισοδήματος, για το σχηματισμό ειδικού αφορολόγητου αποθεματικού, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση επενδύσεων, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 της παρούσας, ελάσσας αξίας από το ποσό του σχηματιζόμενου αφορολόγητου αποθεματικού και οι οποίες θα αρχίσουν μέσα στα έτη 1991 έως 1994 αντίστοιχα και θα ολοκληρωθούν εντός τριετίας από το σχηματισμό του αφορολόγητου αποθεματικού. Ειδικά για τις επιχειρήσεις που εισάγονται για πρώτη φορά στο Χρηματιστήριο σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, το πίο πάνω ποσοστό των συνολικών αδιανέμητων καθαρών κερδών ορίζεται στο τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) και ισχύει από το χρόνο εισαγωγής τους στο Χρηματιστήριο.»

2. Για τις εμπορικές γενικά επιχειρήσεις, που θα πραγματοποιήσουν παραγωγικές επενδύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου στο μεταποιητικό τομέα, απαλλάσσονται της φορολογίας εισοδήματος αδιανέμητα κέρδη με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του παρόντος νόμου. Κατά τα λοιπά, οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 8 του άρθρου 22 του ν.1828/1989 εφαρμόζονται ανάλογα και στις επιχειρήσεις της παραγράφου αυτής που θα σχηματίσουν ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό για παραγωγικές επενδύσεις.

3. Στην παράγραφο 3 της απόφασης 1055503/10177/Β0012/ΠΟΑ.1119/10.5.89 των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΦΕΚ 388/Β/89), που κυρώθηκε με το άρθρο 11 του ν.1882/1990, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 22 του ν.1828/1989 εφαρμόζονται ανάλογα και στις επιχειρήσεις της παρούσας απόφασης.»

Άρθρο 22

Μέρη για την έκδοση αδειών εγκατάστασης

1. Όλες οι άδειες εγκατάστασης, που απαιτούνται από την ισχύουσα νομοθεσία για την εγκατάσταση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό βιομηχανικών, βιοτεχνικών και κάθε είδους ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και αποθηκών, χορηγούνται από την αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας. Η υπηρεσία αυτή μεριμνά για την εξασφάλιση όλων των ειδικών αδειών ή εγκρίσεων για τη διατύπωση γνώμης από οποιονδήποτε φορέα του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1, 2, 3, και 4 του ν. 1360/Β3.

2. Κάθε διάταξη, που αντίκειται στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου, καταργείται.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Πολιτισμού και Τουρισμού μπορεί να ρυθμίζεται λεπτομερέστερα η εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 23

Μεταβατικές διατάξεις

1. Επενδύσεις, που μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 ή έχουν εγκριθεί, αλλά η εγκριτική πράξη υπαγωγής τους δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και εκείνες για τις οποίες έχει γνωμοδοτήσει η αρμόδια γνωμοδοτική επιτροπή του άρθρου 8 του νόμου αυτού πριν την 16.2.1990 και με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, διέπονται από τις διατάξεις του ν.1262/1982.

2. Επενδύσεις, εκτός των περιπτώσεων της προηγούμενης παραγράφου, που υποβλήθηκαν για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν. 1262/1982 μέχρι 31.12.1989 και έχουν, μέχρι την 25.6.1990, πραγματοποιήσει επενδυτικά έργα που αντιστοιχούν στο 30% τουλάχιστον του κόστους της παραγωγικής επένδυσης που έχει υποβληθεί με την αίτηση υπαγωγής, εξετάζονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου, με βάση τα παρεχόμενα από το ν. 1262/1982 ποσοστά επιχορήγησης και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους στο ν. 1262/1982. Για τις επενδύσεις αυτές δεν ισχύει το ελάχιστο ύψος παραγωγικής επένδυσης για την υπαγωγή στο νόμο που προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 1.

Οι επενδυτές, που έχουν πραγματοποιήσει το ελάχιστο ύψος επενδυτικών έργων σύμφωνα με τα παραπάνω, υποχρεούνται να υποβάλουν στην υπηρεσία που έχουν καταθέσει την αίτηση υπαγωγής της επένδυσής τους και μέσα σε 30 ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, σχετική προς αυτό υπεύθυνη δήλωση, η οποία θα συνοδεύεται με τα επικυρωμένα αντίγραφα των παραστατικών πραγματοποίησης των αντιστοιχών δαπανών. Ταυτόχρονα υποβάλλονται και όλα τα πρόσθετα στοιχεία που είναι αναγκαία για την υπαγωγή της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Σε περίπτωση διαπίστωσης, κατά τη διενέργεια των ελέγχων προόδου των επενδυτικών έργων που προβλέπονται από την παράγραφο 5 του άρθρου 6 του παρόντος νόμου, ότι δεν έχουν πραγματοποιηθεί τα παραπάνω επενδυτικά έργα μέχρι την 25.6.1990, όπως δηλώθηκε, ανακαλείται η έγκριση υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του παρόντος νόμου και επιστρέφεται η τυχόν καταβληθείσα επιχορήγηση.

Επενδύσεις, που υποβλήθηκαν για υπαγωγή τους στο ν. 1262/1982 μετά την 31.12.1989 καθώς και επενδύσεις που υποβλήθηκαν πριν την ημερομηνία αυτήν αλλά δεν έχουν πραγματοποιήσει εμπρόθεσμα τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια επενδυτικά έργα, επανυποβάλλονται μέχρι 31.10.1990 και εξετάζονται για την υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος νόμου και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίτησης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησής τους. Επανυποβολή της αίτησης απαιτείται επίσης στην περίπτωση μη εμπρόθεσμης υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης και των πρόσθετων στοιχείων που προβλέπονται στα προηγούμενα εδάφια.

Επενδύσεις που δεν θα επανυποβληθούν μέχρι 31.10.1990 θεωρούνται ότι ουδέποτε υποβλήθηκαν.

Οι διαδικασίες υπαγωγής των επενδύσεων της παραγράφου αυτής στις διατάξεις του παρόντος νόμου θα ολοκληρωθούν οπωσδήποτε μέχρι την 31.3.1991.

3. Κατ'εξαιρέση, οι επενδύσεις της προηγούμενης παραγράφου 2, που δεν θα επανυποβληθούν, μπορεί να υπαχθούν στο καθεστώς των φορολογικών κινήτρων των άρθρων 12,13 και 14, η εφαρμογή των οποίων ανατρέχει στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής των επενδύσεων αυτών στις διατάξεις του ν.1262/1982.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής πρέπει ο επενδυτής, με δήλωσή του, που υποβάλλεται στην αρμόδια κατά περίπτωση υπηρεσία μέχρι 31.10.1990, να παραιτηθεί από την αίτηση υπαγωγής της επένδυσής του στα κίνητρα επιχορήγησης και επιδότησης επιτοκίου του παρόντος νόμου.

τά την υποβολή της παραπάνω δήλωσης, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να εκδώσει σχετική βεβαίωση για την ημερομηνία υποβολής αίτησης υπαγωγής της επένδυσης στις διατάξεις του ν.1262/82 και για τα λοιπά αναγκαία στοιχεία αυτής. Η βεβαίωση αυτή έλλεται από τον επενδυτή στην αρμόδια για τη φορολογία του τ. αργότερο μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης, κατά την αρχίζει ο σχηματισμός του αποθεματικού της αφορολόγητης έκ-

Αιτήσεις επενδύσεων που, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποβληθεί για υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν.1262/82 σύμφωνα με τις περιπτώσεις (ι) και (ιβ) της παραγράφου 1 του ν.2 του ίδιου νόμου, θα εξετασθούν για υπαγωγή τους στα κίνητρα ποσάσεων που θα εκδοθούν σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.1880/ (ΦΕΚ 39Α) και, αν εγκριθούν, ως ημερομηνία υποβολής της αίθεωρείται η ημερομηνία υποβολής της αίτησής τους στις διατάου ν.1262/1982.

Αναμόρφωση του κόστους των παραγωγικών επενδύσεων, που ρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, είναι δυνατή μέσοστού 40% εκείνου που έχει αρχικά εγκριθεί ή καθοριστεί από ρμόδια Γνωμοδοτική Επιτροπή.

περιπτώσεις επενδύσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του 2/1982 και μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόχει εκδοθεί γι' αυτές τροποποιητική απόφαση αναμόρφωσης κόμμοι να εγκριθεί συμπληρωματικά αναμόρφωση κόστους σύμμε τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, μέχρι ποσοστού 40% αραγωγικής επένδυσης που έχει αρχικά εγκριθεί. Εάν το ποσοστό ρφωσης που έχει ήδη εγκριθεί είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 40% αραγωγικής επένδυσης που έχει αρχικά εγκριθεί, η επιχείρηση δεν ύται περαιτέρω αναμόρφωση του κόστους της επένδυσής της. ήματα για αναμόρφωση κόστους επενδύσεων, που έχουν υποβληχρη την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, αλλά δεν εξετασθεί ή δεν έχει εκδοθεί και δημοσιευθεί η σχετική τροποποιηόφαση, θεωρούνται ως μηδέποτε υποβληθέντα και μπορούν να οβληθούν μετά την υλοποίηση του 50% της παραγωγικής επένύ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια της παραου αυτής.

Η ρύθμιση της παραγράφου 11 του άρθρου 6 εφαρμόζεται και για ενδύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρΚατ' εξαίρεση, η προθεσμία ολοκλήρωσης επενδύσεων, που έχουν θεί στις διατάξεις του ν.1262/1982 μέχρι τη δημοσίευση του πανόμου και έχουν τύχει παράτασης, μπορεί να παρατείνεται εφάαι για ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, ανεξάρτητα των παρατάσεων χουν ήδη εγκριθεί γι' αυτές.

Για τις πρόσθετες αποβιώσεις και τις αφορολόγητες εκπτώσεις όσεων, που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.1262/1982, εξαθεί να ισχύει το καθεστώς του νόμου αυτού για δαπάνες επενδύκου πραγματοποιούνται μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμέχρι 30.6.1990 προκειμένου για αφορολόγητες εκπτώσεις.

Επιν παράγραφο 19 του άρθρου 3 του ν.1682/1987 προστίθεται ως εξής:

«ετ' 31η Δεκεμβρίου 1988 και μέχρι την 31η Δεκεμβρίου, είναι δυνατή η τροποποίηση εγκριτικών πράξεων κατά την έκτης απόφασης οριστικοποίησης επενδύσεων που έχουν υπαχθεί παραπάνω νόμους, μόνο στις περιπτώσεις που αποδεδειγμένα και επό σχετική γνωμοδότηση της γνωμοδοτικής επιτροπής υπαίτιος κθυστήρησης της ολοκλήρωσης δεν είναι ο επενδυτής.»

Η παράγραφος 21 του άρθρου 3 του ν.1682/1987 συμπληρώννεε εξής:

«ετ' εξαίρεση επιτρέπεται η αναμόρφωση κόστους επενδύσεων στις ώσεις που η αίτησή ελέγχου είχε υποβληθεί ή η εντολή διενέρ-ελέγχου είχε δοθεί προ της 31.12.1983 και οι επενδύσεις είχαν ηρωθεί πριν από αυτόν το χρόνο.

Από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος νόμου, όπου σε διατά-λων νόμων γίνεται αναφορά σε διατάξεις του ν.1262/1982, νο-οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νόμου.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, κανονι-αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της περίπτω) της παραγράφου 1 του άρθρου 2, των τελευταίων εδαφίων των ράφων 3 και 4 του άρθρου 5, του δεύτερου εδαφίου της παραγράκαι των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 6, των παραγράφων 1, 4 του άρθρου 8, της παραγράφου 7 του άρθρου 9, του άρθρου 10, ιραγράφου 4 του άρθρου 13 και του τελευταίου εδαφίου της παρα-

γράφου 1 καθώς και της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του ν.1262/1982, διατηρούνται σε ισχύ ως την κατάργησή τους από τις κανονιστι-κές αποφάσεις του παρόντος νόμου που ρυθμίζουν τα αντίστοιχα θέ-ματα.

12. Για τον προσδιορισμό του ορίου των 2,5 δισ. δρχ., που προβλέπα-ται από την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, υπολογίζο-νται αθροιστικά και οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από τον ίδιο επενδυτή, αφορούν την ίδια παραγωγική διαδικασία και έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982. Για τις περιπτώσεις αυτές η πενταε-τία που προβλέπεται στην ίδια παράγραφο αρχίζει από την ολοκλήρωση της πρώτης επένδυσης που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 1262/1982.

13. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οι διατάξεις του ν.1262/1982 καταργούνται, εκτός των διατάξεων του άρθρου 3, όπως αυτό συ-μπληρώνεται με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου και των διατάξεων των άρθρων 18, 21 έως και 29Α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Δικαιοπραξίες στις παραμεθόριες περιοχές

Άρθρο 24

Έννοια παραμεθόριων περιοχών

1. Για την εφαρμογή του νόμου αυτού παραμεθόριες περιοχές ορίζο-νται οι εξής:

α. Οι νομοί Φλώρινας, Θεσπρωτίας, Καστοριάς, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Σάμου, Χίου, Λέσβου, Δωδεκανήσου και Κιλίκης.

β. Οι επαρχίες Πωγωνίου και Κόνιτσας του νομού Ιωαννίνων, Αλ-μωπίας και Έδεσσας του νομού Πέλλης, Σιντικής του νομού Σερρών και Νευροκοπίου του νομού Δράμας.

γ. Τα νησιά Σκύρος και Θήρα με τις νησίδες που διοικητικά υπάγο-νται σ' αυτήν.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας, Οικο-νομικών και Γεωργίας, μπορεί να αρθεί ο χαρακτηρισμός κάποιας από τις ανωτέρω περιοχές ως παραμεθόριας. Με όμοιο προεδρικό διάταγμα μπορούν να χαρακτηρίζονται και άλλες περιοχές ως παραμεθόριες.

Άρθρο 25

Απαγόρευση δικαιοπραξιών

1. Απαγορεύεται κάθε δικαιοπραξία εν ζωή με την οποία συνιστάται υπέρ φυσικών ή νομικών προσώπων οποιοδήποτε εμπράγματο ή ενο-χικό δικαίωμα, που αφορά ακίνητα, κείμενα στις παραμεθόριες περιο-χές, καθώς και η μεταβίβαση μετοχών ή εταιρικών μεριδίων ή η μετα-βολή του προσώπου εταίρων εταιρειών οποιασδήποτε μορφής που έχουν στην κυριότητά τους ακίνητα στις περιοχές αυτές. Από την απαγόρευση αυτήν εξαιρούνται οι συμβάσεις γονικής παροχής, μισθώσεις μέχρι έξι έτη, κανονισμού ορίων, διανομής κοινού και οι συμβάσεις μεταβίβασης ποσοστού εξ' αδιαίρετου μεταξύ συγγενών.

2. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει, όταν αποκοτούν τα πιο πάνω δικαι-ώματα το Ελληνικό Δημόσιο, οι δήμοι και κοινότητες, τα νομικά πρό-σωπα του δημόσιου τομέα και αυτοί που αποκαθίστανται κατά τις δια-τάξεις της αγροτικής νομοθεσίας.

Άρθρο 26

Διαδικασία άρσης απαγορεύσεων

1. α. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ελληνικής ιθαγένειας και ομογενείς, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Κύπριοι, καθώς και φυσικά ή νο-μικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια ενός των κρατών - μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μπορούν να ζητήσουν την άρση της απαγό-ρευσης της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου με αίτησή τους, στην οποία πρέπει να αναφέρεται και ο σκοπός για τον οποίο θα χρησι-μοποιηθεί το ακίνητο.

β. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται σε επιτροπή που συνιστάται με θητεία πέντε ετών σε κάθε νομό με απόφαση του νομάρχη και απαρτίζεται από το νομάρχη ως πρόεδρο και από έναν εκπρόσωπο των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας, Εθνικής Οικονομίας, Δημόσιας Τάξης και Γεωργίας, που ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τα οικεία υπουργεία.

γ. Η απαγόρευση αίρεται με απόφαση της επιτροπής, που λαμβάνε-

ε πλειοψηφία του συνόλου του αριθμού των μελών της και με θε-
 πλωσδήποτε ψήφο του εκπροσώπου του Υπουργείου Εθνικής Άμυ-

Για φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν την ιθαγένεια τρίτων
 εν, είναι δυνατή η απόκτηση των δικαιωμάτων της παραγράφου 1
 άρθρου 25, στις περιοχές του άρθρου 24, καθώς και στις περιοχές
 δ. της 22.6.1927 (ΦΕΚ 125) με απόφαση του Υπουργού Εθνι-
 Αμυνας, που παρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομέ-

Άρθρο 27

Άρση απαγορεύσεων

απόφαση της επιτροπής του άρθρου 26, η οποία εγκρίνεται από
 πουργό Εθνικής Άμυνας, επιτρέπεται η άρση των απαγορεύσεων
 κραγράφου 1 του άρθρου 25, για ορισμένες κατηγορίες δικαιωπρα-
 οι οποίες θα προσδιορίζονται από τη νομική τους μορφή, τη χρη-
 ή τους αξία ή από την τοποθεσία και αξία του ακινήτου στο οποίο
 ρονται. Την απόφασή του μπορεί να ανακαλέσει για το μέλλον ο
 γός Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 28

Απόκτηση εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων

την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή εμπράγματων ή ενοχικών
 μμάτων, από φυσικά ή νομικά πρόσωπα σε ιδιωτικές νήσους ή νη-
 της Ελλάδος, καθώς και σε ακίνητα ιδιωτικών νήσων ή νησίδων,
 ήποτε και εάν βρισκονται αυτές, απαιτείται άδεια του Υπουργού
 ρίας, που παρέχεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας
 σίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας - ΓΕΣ, ΓΕΝ ή ΓΕΑ - ανά-
 με την περιοχή.

ίτηση για τη χορήγηση της άδειας υποβάλλεται από αυτόν που
 έρεται να αποκτήσει το δικαίωμα στον Υπουργό Γεωργίας και
 να συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση, στην οποία θα αναφέρο-
 κλήρη στοιχεία της ταυτότητάς του, ο τόπος κατοικίας ή διαμο-
 , καθώς και ο σκοπός για τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί το ακί-

Άρθρο 29

Απόκτηση εμπράγματων ή ενοχικών δικαιωμάτων

Για την απόκτηση με δικαιοπραξία εν ζωή οποιωνδήποτε εμπράγμα-
 των ή ενοχικών δικαιωμάτων, για τη διάνοιξη δρόμων ή την εκτέλεση
 οποιωνδήποτε μεταλλευτικών ή λατομικών εργασιών σε ακίνητα των
 περιοχών που καλύπτουν τους ορεινούς όγκους Καμβουνίων, Πιερών,
 Ολύμπου, Βερμίου, Δυσσόρου, Βερτίσκου, Κερδυλλίων, Μενικίου, Παγ-
 γαίου και Ορέων Λεκάνης καθώς και σε περιοχές της Κρήτης που ανα-
 φέρονται στο άρθρο 32, απαιτείται σχετική άδεια του νομάρχη, που κα-
 ρέχεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και σύμφωνη γνώμη της
 αρμόδιας στρατιωτικής υπηρεσίας - Διοικητής της Στρατιωτικής, Ναυ-
 τικής ή Αεροπορικής μονάδας, στη ζώνη ευθύνης του οποίου ευρίσκαιτα
 η συγκεκριμένη περιοχή.

Άρθρο 30

Ακυρότητες

Δικαιοπραξίες που συνάπτονται κατά παράβαση των διατάξεων του
 νόμου αυτού είναι απολύτως άκυρες. Οι συμβολαιογράφοι που συντάσ-
 σουν συμβολαιογραφικά έγγραφα και οι συμβαλλόμενοι σ' αυτά τιμω-
 ρούνται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους και με χρηματική ποινή. Οι συμ-
 βολαιογράφοι υπέχουν και πειθαρχική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις
 του Κώδικα Συμβολαιογράφων.

Άρθρο 31

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την ισχύ του νόμου αυτού καταργείται ο α.ν. 1366/1938
 (ΦΕΚ 310).

2. Διατηρούνται σε ισχύ α) οι διατάξεις του ν.δ. της 22-6-1927,
 καθώς και τα διατάγματα που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότησή του. Οι
 διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνο σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που
 έχουν την ιθαγένεια τρίτων χωρών, με την επιφύλαξη της παραγράφου
 2 του άρθρου 26, β) οι διατάξεις του ν.376/1936 (ΦΕΚ 546).

Άρθρο 32

Οριοθέτηση περιοχών

Για την εφαρμογή του άρθρου 29 οι περιοχές της Κρήτης ορίζονται
 από τις γραμμές των τοπωνυμίων του κατωτέρω πίνακα ως εξής:

Τοπωνύμια περιοχών					Δήμος ή Κοινότης	Επαρχία	Νομός
(1)					(2)	(3)	(4)
α) ΑΦΡΑΤΑ	35οφ	34,3	23ολ	46,7	Αφράτων	Κισσάμου	Χανίων
ΡΟΔΟΠΟΥ	35	33,8	23	45,5	Ροδοπού	"	"
ΚΑΡΕΣ	35	27,7	23	45,8	Καρών	"	"
ΑΛΙΚΙΑΝΟΣ	35	27,4	23	54,7	Αλικιανού	Κυδωνίας	"
ΚΑΤΩΧΩΡΙ	35	26,4	24	4,1	Κοντοπούλων	"	"
ΝΕΟ ΧΩΡΙΟ	35	25,4	24	8,5	Νέου Χωριού	"	"
ΒΑΜΟΣ	35	24,6	24	12,0	Βάμου	Αποκορώνου	"
ΒΡΥΣΕΣ	35	22,9	24	12,2	Βρυσών	"	"
ΑΛΙΚΑΜΠΟΣ	35	20,8	24	12,6	Αλικάμπου	"	"
ΚΟΥΡΝΑΣ	35	18,9	24	17,8	Κουρνά	"	"
ΑΓ.ΑΝΔΡΕΑΣ	35	19,0	24	24,9	Γωνιάς	Ρεθύμνης	Ρεθύμνης
ΚΑΤΩ ΜΑΛΑΚΙΩΝ	35	17,2	24	24,9	Μαλακίων	"	"
ΣΚΟΥΛΟΥΦΙΑ	35	21,1	24	38,4	Σκουλουφίων	Μυλοποτάμου	"
ΛΑΥΡΙΣ	35ο	25,0	24	38,9	Πανόρμου	"	"
από την παραπάνω περιοχή εξαιρείται η πόλη Ρεθύμνου.							
β) ΜΥΡΘΙΟΣ	35ο	17,9	24	31,9	Μυρθίου	Αγ.Βασιλείου	Ρεθύμνης
ΚΑΡΙΝΕΣ	35	14,8	24	31,4	Καρινών	"	"
ΚΟΞΑΡΕΣ	35	13,7	24	28,2	Κοξαρές	"	"
ΔΡΙΜΙΣΚΟΣ	35	10,6	24	30,8	Δριμίσκου	"	"
ΑΚΟΥΜΙΑ	35	10,0	24	34,9	Ακουμίων	"	"
ΓΕΡΑΚΑΡΙΟ	35	13,0	24	36,6	Γερακαρίου	Αμαρίου	"
ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ	35	15,5	24	38,9	Καλογέρου	"	"
ΜΟΝΗ ΑΡΚΑΔΙΟΥ	35	18,7	24	37,9	Αμνάτου	Ρεθύμνης	"
ΜΥΡΘΙΟΣ	35ο	17,9	24	31,9	Μυρθίου	Αγ. Βασιλείου	"
γ) ΜΕΛΑΜΠΕΣ	35ο	7,8	24ο	39,2	Μελαμπών	"	"

Τοπωνύμια περιοχών					Δήμος ή Κοινότητα	Επαρχία	Νομός
(1)					(2)	(3)	(4)
ΜΑΓΑΡΙΚΑΡΙΩΝ	35	7,9	24	49,4	Μαγαρικαρίου	Πυργιωτίσσης	Ηρακλείου
ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ	35	4,8	24	49,8	Φανερωμένης	Πυργιωτίσσης	"
ΓΑΛΙΑ	35	4,8	24	52,2	Γαλιάς	Καινουργίου	"
ΠΟΜΠΙΑ	35	0,7	24	52,0	Πόμπιας	"	"
ΜΑΤΑΛΑ	34	59,8	24	45,1	Πιτσιδίων	Πυργιωτίσσης	"
ΑΓΙΑ ΓΑΛΗΝΗ	35	5,9	24	41,3	Αγίας Γαλήνης	Αγ. Βασιλείου	Ρεθύμνης
ΜΕΛΑΜΠΕΣ	35ο	7,8	24	39,2	Μελαμπών	"	"
δ) ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΕΣ	35ο	12,2	24ο	59,8	Κάτω Ασιτών	Μαλεβιζίου	Ηρακλείου
ΠΑΝΟΡΑΜΑ	35	8,9	25	12,0	Πανοράματος	Μονοφασίου	"
ΛΙΓΟΡΤΥΝΟΣ	35	4,5	25	10,6	Λιγόρτινου	"	"
ΒΟΥΡΒΟΥΛΙΤΗΣ	35	4,9	24	58,9	Αγίων Δέκα	Καινουργίου	"
ΓΕΡΓΕΡΗ	35	8,1	24	58,9	Γέργερης	"	"
ΚΑΤΩ ΑΣΙΤΕΣ	35ο	12,2	24ο	59,8	Κάτω Ασιτών	Μαλεβιζίου	"
ε) ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ	35ο	21,3	25ο	2,5	Ροδιάς	"	"
ΡΟΔΙΑ	35	21,9	25	1,3	"	"	"
ΤΥΛΙΣΟΣ	35	17,8	25	1,0	Τυλίσου	"	"
ΑΓ. ΣΥΛΛΑΣ	35	14,5	25	6,9	Αγ. Σύλλα	Τεμένους	"
ΣΚΑΛΛΑΝΙΟΝ	35	17,0	25	11,5	Σκαλανίου	Πεδιάδος	"
ΑΝΩΠΟΛΙΣ	35	18,3	25	15,6	Ανωπόλεως	"	"
ΧΑΝΙΑ ΚΟΚΚΙΝΗ	35	20,0	25	18,0	"	"	"
ΕΞΩΚΚΛΗΣΙ ΠΑΝΤΑΝΑΣΣΑ	35ο	21,3	25ο	2,5	Ροδιάς	Μαλεβιζίου	"
πλην πόλεως Ηρακλείου							
στ) ΣΜΑΡΙΟ	35ο	14,9	25ο	18,5	Σμαρίου	Πεδιάδος	Ηρακλείου
ΠΟΤΑΜΙΑ	35	15,4	25	23,5	Ποταμιών	"	"
ΜΕΣΑ ΠΟΤΑΜΟΙ	35	12,8	25	31,7	Εξω Ποταμών	Λασιθίου	Λασιθίου
ΚΟΠΡΑΚΙ	35	9,3	25	32,7	Κριτσάς	Μιραμπέλου	"
ΝΙΠΙΔΙΤΟΣ	35	8,6	25	19,9	Νιπιδιτού	Πεδιάδος	Ηρακλείου
ΘΡΑΨΑΝΟ	35	11,4	25	17,0	Θραψανού	"	"
ΣΜΑΡΙΟ	35ο	14,9	25ο	18,5	Σμαρίου	"	"
ζ) ΕΛΛΗΝΙΚΑ	35ο	13,9	25ο	43,4	Αγ.Νικολάου	Μιραμπέλου	Λασιθίου
ΔΡΑΚΟΣ	35	13,8	25	41,0	Λιμνών	"	"
ΣΧΙΣΜΑ	35	11,5	25	40,8	Μέσα Λακωνίων	"	"
ΧΩΡΑΦΑΚΙΑ ΡΕΜΑ	35	10,1	25	42,7	Κριτσάς	"	"
ΕΛΛΗΝΙΚΑ	35ο	13,9	25ο	43,4	Αγ.Νικολάου	"	"
η) ΓΡΑ-ΛΥΓΙΑ	35ο	0,9	25ο	41,8	Ιεράπετρας	Ιεράπετρας	"
ΜΑΚΡΥΛΙΑ	35	3,7	25	43,4	Μακρυλιάς	"	"
ΚΑΤΩ ΧΩΡΙΟ	35	3,4	25	47,8	Κάτω Χωριού	"	"
ΤΑΠΕΙΝΟ ΜΕΧΡΙ							
ΘΑΛΑΣΣΑ	35	0,4	25	48,3	Αγίου Ιωάννη	"	"
ΓΡΑ-ΛΥΓΙΑ	35ο	0,9	25ο	41,8	Ιεράπετρας	"	"
θ) ΙΣΤΡΟΝ	35ο	7,7	25ο	44,0	Καλού Χωριού	Μιραμπέλου	"
ΚΑΛΟ ΧΩΡΙΟ	35	7,0	25	43,6	"	"	"
ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ	35	5,0	25	49,7	Παχειάς Αμμου	Ιεράπετρας	"
ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ							
ΒΟΛΟΥ	35	9,2	25	51,8	Καβουσίου	"	"
ΙΣΤΡΟΝ	35ο	7,7	25ο	44,0	Καλού Χωριού	Μιραμπέλου	"

ο Χάρτες: Τοπογραφικοί χάρτες Γενικής Χρήσεως ΓΥΣ, εκδόσεως 1978, 1:100.000 Νήσος Κρήτη
όπου φ = γεωγραφικό πλάτος
όπου λ = γεωγραφικό μήκος

Ε.Ο.Μ.Μ.Ε.Χ.
ΤΟΜΕΑΣ ΤΕΧΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΑΙΤΗΣΗ
ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΝΟΜΟ 1892/90

Παρακαλούμε να εξετάσετε το αίτημά μας, με σκοπό την υπαγωγή του στον αναπτυξιακό Νόμο 1892/90. Συνημμένα υποβάλλουμε φάκελο με όλα τα δικαιολογητικά που ζητά η Υπηρεσία σας.

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ - FAX

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΠΙΧ/ΣΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ (για επενδύσεις άνω των 80 εκατ.δολ.) - Α.Φ.Μ. - ΑΡΙΘ.ΜΗΤΡΩΟΥ Ο.Ε.Ε

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

Υπογραφή
Νόμιμου εκπροσώπου επιχ/σης

Σφραγίδα

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Ν.1892/90

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

--

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Δ/ΝΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:	ΤΚ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ:	ΤΚ

ΝΟΜΟΣ

--

ΤΗΛΕΦΩΝΟ - FAX

--

ΤΟΠΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ή ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

--

ΖΩΝΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ

--

ΕΣΥΕ

--

Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ:	ΤΚ
Δ/ΝΣΗ ΕΦΟΡΙΑΣ:	ΤΚ
Δ/ΝΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:	ΤΚ
Αρμόδιος Υπάλληλος:	ΤΗΛ.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

ΙΔΡΥΣΗ	
ΕΠΕΚΤΑΣΗ	
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ	
ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	
ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ (Άρθρο 9) παρ.....εδαφ.....	

ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ

Κτιριακά.....δρχ. Περιβ.χώρος.....δρχ	
Μηχανολογικός εξοπλισμός & εγκαταστάσεις	
Μεταφορικά μέσα	
Λοιπές δαπάνες	
Δαπάνες μετεγκατάστασης	
Απρόβλεπτα	
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	
Οικόπεδο	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	

ΤΡΟΠΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (σε δρχ.)

ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (%)	
οικόπεδο _____ μετρητά _____	
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ (%)	
ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ	
ΣΥΝΟΛΟ	

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (άτομα)

Υφιστάμενη	
νέα	
Συνολική	

ΙΠΠΟΔΥΝΑΜΗ (HP)

Υφιστάμενη	
Νέα	
Παραμένουσα	
Συνολική	

ΧΡΟΝΟΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ

--	--

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΪΟΝ	Υφιστάμενη δυναμικότητα	Νέα δυναμικότητα

ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

	ΠΡΟΪΟΝ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ
Υφιστάμενη			
Νέα			

ΕΤΗΣΙΑ ΑΝΑΛΩΣΗ Α' ΥΛΩΝ ή ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΑΣΩΝ

Υφιστάμενη			Νέα		
ΕΙΔΟΣ Α' ΥΛΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ	ΕΙΔΟΣ Α' ΥΛΗΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΑΞΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ			ΣΥΝΟΛΟ		

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (τελευταία τριετία)

ΕΤΟΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (επόμενη τριετία)

ΕΤΟΣ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ

ΕΞΑΓΩΓΕΣ (τελευταία τριετία)

ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΥΠΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ:

- ✓ ■ Οικονομοτεχνική μελέτη σύμφωνα με το σχέδιο.
- ✓ ■ Επίσημοι Ισολογισμοί 3 τελευταίων χρήσεων και επικυρωμένα αντίγραφα φορολογικών δηλώσεων με αναλυτικά στοιχεία φορολογίας.
- ✓ ■ Καταστατικό της εταιρίας και τυχόν τροποποιήσεις του. Απόσπασμα πρακτικού που θα ορίζει τον εκπρόσωπο της εταιρίας. Σε περίπτωση ίδρυσης εταιρίας ή ενδεχόμενης τροποποίησης υφιστάμενου καταστατικού να προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση για τη νέα μορφή του.
- ✓ ■ Πιστοποιητικό Επιμελητηρίου (για τις νεοιδρυόμενες μονάδες, υπεύθυνη δήλωση ότι εντός 6 μηνών από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας θα εγγραφεί στο Επιμελητήριο).
- Κατάσταση υφιστάμενων τραπεζικών υποχρεώσεων - βεβαίωση τραπεζών.
- Βεβαίωση επιθεώρησης εργασίας ή υπεύθυνη δήλωση του επενδυτή για τα απασχολούμενα άτομα.
- Υπεύθυνη Δήλωση όπου θα αναφέρονται τα εξής:
 - Το Τραπεζικό δάνειο που θα καλύπτει μέρος της επένδυσης καθώς και την Τράπεζα από την οποία θα ληφθεί.
 - Το θετικό ενδιαφέρον της Τράπεζας θα προσκομισθεί εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.
 - Ο τρόπος κάλυψης της ίδιας συμμετοχής.
 - Ο χρόνος ολοκλήρωσης της προτεινόμενης επένδυσης.
 - Εάν έχει υποβληθεί κατά την παρούσα περίοδο ή στο παρελθόν άλλο αίτημα υπαγωγής στο Ν.1892/90.
 - Οι προβλεπόμενες νέες θέσεις απασχόλησης.
 - Οτι δεν έχει γίνει έναρξη του επενδυτικού προγράμματος.
- Βεβαίωση των αρμόδιων υπηρεσιών της Νομαρχίας ότι η θέση εγκατάστασης της επιχείρησης βρίσκεται μέσα στη ζώνη των 20 ΚΜ από τα σύνορα ή μέσα στα όρια των ζωνών των παρ. 3 και 4 του άρθρου 3 του Ν.1892/90 (ΒΙΠΕ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΠΑΡΚΑ κλπ).
- Τίτλοι ιδιοκτησίας του οικοπέδου όπου θα γίνουν οι κτιριακές εγκαταστάσεις της επένδυσης. Αυτό πρέπει να ανήκει στον φορέα της επένδυσης και όχι στους μετόχους, εταίρους, κλπ. Επί πλέον για τον συνυπολογισμό της αξίας του αναγκαίου οικοπέδου στην ίδια συμμετοχή, το οικόπεδο πρέπει να έχει αγοραστεί το πολύ δύο χρόνια πριν την παρούσα αίτηση και να βρίσκεται σε περιοχές, όπως αυτές ορίζονται με την υπ' αριθ. 36119/23.10.92 απόφαση ΥΠΕΘΟ που αναφέρεται στην από 20/10/92 τροποποίηση του Ν.1892/90. Σαν αξία, λαμβάνεται εκείνη στην οποία έχει επιβληθεί ο φόρος μεταβίβασης του οικοπέδου.

- Σχέδιο κατόψεων τομών και τοπογραφικό με τους όρους δόμησης όπως και συνοπτικό προϋπολογισμό των προβλεπόμενων κτιριακών εγκαταστάσεων και περιβάλλοντος χώρου, υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο μηχανικό.
- Σχετικές προσφορές-προτιμολόγια και προσπέκτους του μηχανολογικού εξοπλισμού, εγκαταστάσεων, μεταφορικών μέσων και λοιπών δαπανών καθώς και κατάσταση όπου θα αναγράφονται αναλυτικά η ιπποδύναμη και η παραγωγική δυναμικότητα. Στην περίπτωση ιδιοκατασκευών θα υποβάλλονται αναλυτικοί προϋπολογισμοί του κόστους κατασκευής.
- Αποδεικτικό καταβολής χρηματικού ποσού στον ΕΟΜΜΕΧ, σύμφωνα με τα παρακάτω:
 - 10.000 δρχ. για επενδύσεις μέχρι και 10.000.000 δρχ.
 - 25.000 δρχ. για επενδύσεις μέχρι και 50.000.000 δρχ.
 - 50.000 δρχ. για επενδύσεις μέχρι και 150.000.000 δρχ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- ♦ Τα αιτήματα που αποστέλλονται ταχυδρομικώς δεν θα γίνονται δεκτά.
- ♦ Οι αιτήσεις στο Ν.1892/90 για εξέταση από τον ΕΟΜΜΕΧ, γίνονται δεκτές αποκλειστικά και μόνο τις περιόδους : 1η Μαΐου - 15 Ιουνίου και 1η Νοεμβρίου - 15 Δεκεμβρίου κάθε έτους.
- ♦ Οποιο από τα παραπάνω δικαιολογητικά δεν αφορά την επένδυση, δεν υποβάλλεται.
- ♦ Ο φάκελλος υποβάλλεται σε δύο αντίγραφα.
- ♦ Όταν η αίτηση αφορά Ειδική επένδυση του άρθρου 9 του Ν.1892/90 ή ελαιουργείο, ο φάκελλος πρέπει να υποβάλλεται σε 3 αντίγραφα.
- ♦ Οι αιτήσεις πρέπει να φέρουν την σφραγίδα της εταιρίας και την υπογραφή των οριζόμενων από το καταστατικό εκπροσώπων της. Σε περίπτωση ίδρυσης εταιρίας, θα υπογράφονται από τους μελλοντικούς εταίρους.
- ♦ Για επενδύσεις συνολικού κόστους άνω των 80.000.000 δρχ.η οικονομοτεχνική προμελέτη υπογράφεται από Οικονομολόγο μέλος του Ο.Ε.Ε. ή αντίστοιχου οργανισμού κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αιτήσεις υπαγωγής που δεν πληρούν την προϋπόθεση αυτή, δεν εξετάζονται.
Κάτω από την υπογραφή θα τίθενται ευκρινώς το ονοματεπώνυμο του υπογράφοντος, ο αριθμός μητρώου του ΟΕΕ και η μορφή συνεργασίας του με τον επενδυτή (έμμισθος υπάλληλος - θέση στην επιχείρηση, εξωτερικός συνεργάτης, συνεργάτης/έμμισθος υπάλληλος μελετητικής εταιρείας κλπ.)
- ♦ Αιτήσεις που δεν συνοδεύονται από όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία, δεν εξετάζονται και τίθενται στο αρχείο, μη επιστρεφόμενου του καταβληθέντος παραβόλου. Το ίδιο ισχύει και σε περιπτώσεις αιτήσεων που περιλαμβάνουν οικονομοτεχνική μελέτη αλλά κατά τον έλεγχο του φακέλλου διαπιστώνεται μετά από γνώμη της γνωμοδοτικής επιτροπής ότι η μελέτη εμφανίζει σοβαρές ελλείψεις οι οποίες καθιστούν αδύνατη την αξιολόγηση του αιτήματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ Ν.1892/90

Στην οικονομοτεχνική μελέτη για υποβολή αίτησης στο Ν.1892/90 πρέπει να αναφέρονται αναλυτικά, τα εξής:

1. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (υφιστάμενα-νέα)
2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (υφιστάμενες-νέες)
3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
4. ΦΟΡΕΙΣ (υφιστάμενοι-νέοι) Να αναφέρεται η εμπειρία, η ειδικευση στο αντικείμενο, η φερεγγυότητα και η οικονομική επιφάνεια των επιχειρηματιών
5. ΤΕΧΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (υφιστάμενα-νέα)
 - 5.1. Υφιστάμενη Τεχνική Κατάσταση
 - 5.1.1. Κτιριακές εγκαταστάσεις και γήπεδα
 - 5.1.2. Μηχ/κός εξοπλισμός (HP ή KW, έτος κατασκευής, σημερινή αξία), Μεταφορικά μέσα, Λοιπός εξοπλισμός
 - 5.1.3. Διαγράμματα lay-out και ροής παραγωγής
 - 5.2. Επενδυτικό πρόγραμμα
 - 5.2.1. Οικόπεδο - Κτίρια - Περιβάλλον χώρος
 - 5.2.2. Μηχ/κός εξοπλισμός και εγκαταστάσεις (HP ή KW, αξία), Μεταφορικά μέσα
Λοιπές δαπάνες (αναλυτικά), Απρόβλεπτα
 - 5.2.3. Τόπος εγκατάστασης (υποδομή περιοχής, λόγοι επιλογής, περιβαντολλογικές επιπτώσεις)
 - 5.2.4. Παραγωγική δυναμικότητα (υφιστάμενη-νέα)
6. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (υφιστάμενο-νέο)
 - 6.1. Ανάλυση ανά ειδικότητα, κόστος
7. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (υφιστάμενη-νέα) Η παραγωγική διαδικασία να περιγραφεί συνοπτικά (εάν είναι δυνατόν σε πίνακα) ανά προϊόν και ανά μηχάνημα που συμμετέχει στην κάθε φάση και ανά ειδικότητα απασχολούμενου
8. ΚΟΣΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ, ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ, ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
9. ΣΤΟΧΟΙ & ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (να αιτιολογηθούν τα παρακάτω)
 - 9.1. Επιπτώσεις στην ποιότητα
 - 9.2. Επιπτώσεις στο κόστος
 - 9.3. Επιπτώσεις στον κύκλο εργασιών
 - 9.4. Υποκατάσταση εισαγωγών
 - 9.5. Αύξηση εξαγωγών
 - 9.6. Ανάπτυξη προβληματικής περιοχής

10. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ - ΠΕΛΑΤΕΣ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗ-
ΡΙΟΤΗΤΑ (υφιστάμενα-νέα) Να υπάρχει ιδιαίτερη αναφορά στην τοπική αγορά
που απευθύνεται η επιχείρηση

11. ΠΡΟΙΟΝΤΑ (υφιστάμενα-νέα)
 - 11.1. Περιγραφή - Ποσοτικά στοιχεία παραγωγής - Αξία

12. Α' ΥΛΕΣ (υφιστάμενες-νέες)
 - 12.1. Περιγραφή ανά προϊόν - Ποσότητα - Αξία

13. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
 - 13.1. Ανάλυση υφιστάμενων οικονομικών στοιχείων (3 χρόνων)
 - 13.1.1. Κύκλος εργασιών
 - 13.1.2. Ισολογισμοί (συνοπτική παρουσίαση όταν δεν υπάρχουν)
 - 13.1.3. Εκμεταλλεύσεις
 - 13.1.4. Αριθμοδείκτες οικονομικής λειτουργίας

 - 13.2. Οικονομική ανάλυση προβλεπόμενης δραστηριότητας (3 χρόνων)
 - 13.2.1. Κύκλος εργασιών
 - 13.2.2. Εκμεταλλεύσεις
 - 13.2.3. Υπολογισμός κεφαλαίου κίνησης
 - 13.2.4. Ανάλυση νεκρού σημείου

14. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Προκειμένου να διευκολυνθεί το έργο της αξιολόγησης καθώς και της αρμόδιας επιτροπής, παρακαλούμε για την πιστή πύηση του παραπάνω σχεδίου οικονομοτεχνικής μελέτης, τόσο σ'ότι αφορά τη δομή της μελέτης ανά κεφάλαιο, όσο και την πληρότητα των επιμέρους θεμάτων.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ

Ο ΕΟΜΜΕΧ αξιολογεί για υπαγωγή στα πλαίσια του Ν.1892/90, επενδυτικά προγράμματα των ΜΜΕ, ύψους μέχρι 120.000.000 δρχ. που υποβάλλονται στον Οργανισμό πριν την υλοποίησή τους, κατά τις περιόδους:

1η ΜΑΙΟΥ - 15 ΙΟΥΝΙΟΥ και 1η ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ - 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ κάθε έτους

Το ελάχιστο ύψος επένδυσης για ίδρυση ή επέκταση επιχείρησης είναι 45.000.000 δρχ. ενώ για εκσυγχρονισμό 10.000.000 δρχ.

ΚΙΝΗΤΡΑ Ν.1892/90 ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ			
			ΑΠΛΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	
	ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ ΕΙΔ.ΖΟΝΕΣ	ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ ΕΙΔ.ΖΟΝΕΣ	ΚΑΝΟΝΙΚΗ	ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ ΕΙΔ.ΖΟΝΕΣ
A	40%	40%	-	15%	40%	40%
* Β	40%	30%	15%	45%	40%	40%
Γ	40%	30%	25%	35%	40%	45%
Δ	30%	30%	35%	40%	45%	50%
* Δ ΠΑΡΑΜΕΘΩΡ.	30%	30%	40%	45%	45%	50%
Θράκη	20%	20%	50%	57%	55%	62%

* Η περιοχή αυτή αναφέρεται στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν επενδύσεις όλων των κατηγοριών στα διοικητικά όρια των νομών Δωδεκανήσου, Σάμου, Χίου και Λέσβου, που υπάγονται στη Δ περιοχή στις ακραίες περιοχές των διαφόρων νομών της ηπαιρωτικής χώρας σε απόσταση 200μ από τα σύνορα, καθώς και στους δήμους ή τις κοινότητες των οποίων τα διοικητικά όρια τέμνονται από τη ζώνη των 200μ.

Στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές όπως αυτές καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση παρέχεται επιχορήγηση και επιδότηση επιτοκίου μέχρι 45%.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

1. Στις Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις Ροδόπης - Έβρου και Δράμας - Καβάλας - Ξάνθης, στα επαρχεία και στους ΟΤΑ ορισμένων νησιών παρέχεται σύμφωνα με το Ν.2240/94 (ΦΕΚ 153Α/16.9.94) επιπλέον επιχορήγηση + 5%.
2. α) Για Μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από την περιοχή Α στις ΒΙΠΕ ΕΤΒΑ της Β και Γ περιοχής (εκτός ΒΙΠΕΘ) ή στην περιοχή Δ, καθώς και στις ειδικές ζώνες του άρθρου 3 του Ν.1892/90, στις οποίες δίνονται τα κίνητρα της Δ περιοχής, ή στις φθίνουσες βιομηχανικές περιοχές της παραγρ.3 του άρθρου 3, παρέχεται επιχορήγηση αυξημένη κατά 10% από την αντίστοιχη προβλεπόμενη για την κάθε περιοχή.
Για Μετεγκατάσταση επιχειρήσεων στη Θράκη +15%
Τα παραπάνω αυξημένα ποσοστά επιχορηγήσεων δίνονται μόνο για τις δαπάνες μετεγκατάστασης (αποσυναρμολόγηση, μεταφορά, επανασυναρμολόγηση).

* Φθίνουσα Περιοχή (20 km από τη Νομαρχία Αχαΐας και 8 km από το Δημοσφείο Αιγιάλης) όπου: α) ΙΔΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ 30%
β) ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ 40%

β) Σε περίπτωση ταυτόχρονης με την Μετεγκατάσταση πραγματοποίησης επένδυσης από την μετεγκαθιστάμενη επιχείρηση στη νέα θέση, παρέχεται για τις νέες αυτές δαπάνες επιπλέον ποσοστό επιχορήγησης από το προβλεπόμενο για την κάθε περιοχή ως εξής:

- για όλες τις παραπάνω περιοχές +6%
- για την Θράκη +10%

3. Για συγχώνευση επιχειρήσεων +5%

4. Σε περίπτωση συζημένης ίδιας συμμετοχής παρέχεται επιπλέον επιχορήγηση μέχρι 7 μονάδες ανάλογα με την περιοχή κινήτρων.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΚΙΝΗΤΡΑ

1. Επιδότηση επιτοκίου

Παρέχεται ποσοστό επιδότησης επιτοκίου ίσο με το ποσοστό επιχορήγησης για το δάνειο που προβλέπεται στην συγκεκριμένη επένδυση.

Η επιδότηση του επιτοκίου παρέχεται από την ανάληψη δόσεων του δανείου και μέχρι 4 ή 6 ή 10 χρόνια, ανάλογα με τον τόπο και το είδος της επένδυσης.

2. Αυξημένες αποσβέσεις

Αυξάνεται ο συντελεστής απόσβεσης από 20% έως 150% ανάλογα με την περιοχή που πραγματοποιείται η επένδυση και τις βάρδιες εργασίας.

Αντί των προαναφερθέντων κινήτρων επιχορήγησης, οι επενδυτές μπορούν να επιλέξουν τα φορολογικά κίνητρα του Ν1892/90 (άρθρο 12), που αφορούν αφορολόγητες εκπτώσεις και αυξημένες αποσβέσεις και για τα οποία αρμόδιος φορέας είναι το Υπουργείο Οικονομικών.

Διαδικασία υποβολής, εξέτασης και υπαγωγής των επενδύσεων από τον ΕΟΜΜΕΧ.

- ⇒ Οι αιτήσεις υποβάλλονται το διάστημα 1/5-15/6 και 1/11-15/12 κάθε έτους.
- ⇒ Οι υποθέσεις (φάκελλοι) χρεώνονται στους αξιολογητές στο διάστημα μέχρι 30/6 και 31/12 αντίστοιχα για κάθε περίοδο. Στο ίδιο διάστημα αποστέλλονται (όπου απαιτείται) σε ειδικές υπηρεσίες (ΓΠΕΤ, ΥΠΕΧΩΔΕ, Δ/νση Γεωργίας κλπ) προκειμένου να γίνουν επιπλέον γνωμοδοτήσεις.
- ⇒ Το διάστημα αξιολόγησης των υποθέσεων διαρκεί μέχρι 30/9 και 31/3 αντίστοιχα για τις δύο περιόδους.
- ⇒ Στη συνέχεια επακολουθεί η διαδικασία εσήγησης της υπηρεσίας και γνωμοδότηση της αρμόδιας επιτροπής. Η παραπάνω διαδικασία ολοκληρώνεται το αργότερο μέχρι 30/11 και 31/5 αντίστοιχα για την κάθε περίοδο.
- ⇒ Τέλος οι αποφάσεις (εγκριτικές-απορριπτικές) κοινοποιούνται στους ενδιαφερόμενους το πρώτο 15ήμερο του Ιουνίου & Δεκεμβρίου αντίστοιχα για τις δύο περιόδους.

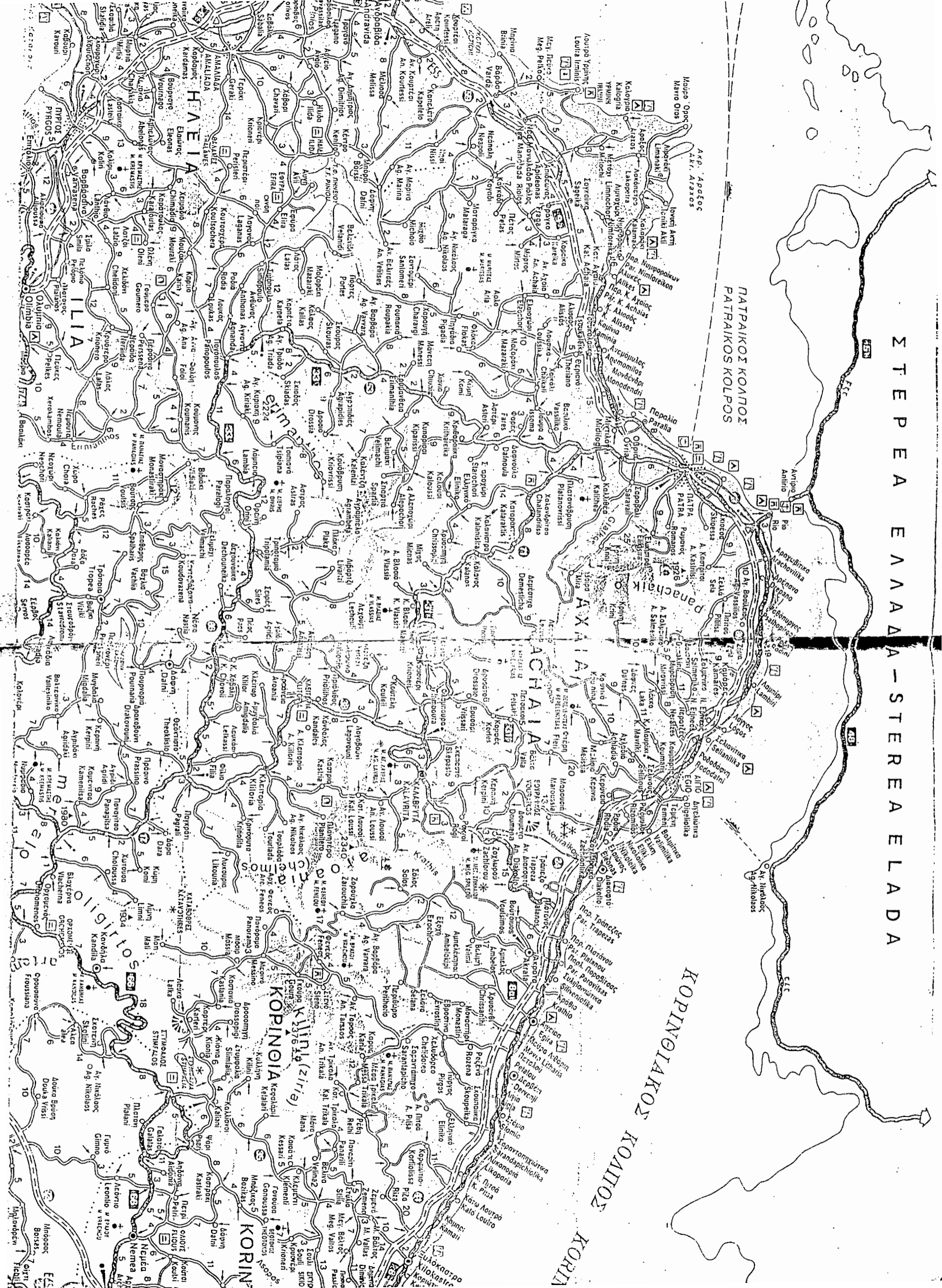
Κατανομή κονδυλίων σύμφωνα με βαθμολογία προτεραιότητας

Επειδή τα κονδύλια ανά περίοδο έγκρισης είναι συγκεκριμένα, οι βιώσιμες επιχειρήσεις κατατάσσονται βαθμολογικά με κριτήρια όπως:

κλάδος δραστηριότητας - τεχνολογία εξοπλισμού - διεθνής ανταγωνιστικότητα - μετεγκατάσταση κλπ.

Εγκρίνονται οι επενδύσεις που προηγούνται στην κατάταξη μέχρι εξαντλήσεως των κονδυλίων.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΝΑΝΤΙΑ-ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

ΑΧΑΪΑ
ΑΧΑΪΑ

ΑΧΑΪΑΚΟΝ ΚΟΛΠΟΣ
ΑΧΑΪΑΚΟΝ ΚΟΛΠΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ

ΚΟΡΙΝΘΟΣ
ΚΟΡΙΝΘΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Η Μεταποίηση στο Νομό Αχαΐας»: Κλάδοι, προβλήματα, προοπτικές ανάπτυξης».[ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ.]
 - «Η Βιομηχανική εξέλιξη στο Νομό Αχαΐας»[ΣΑΡΑΦΟΠΟΥΛΟΣ Ν.]
 - «Η Ελληνική Βιομηχανική-κρίση και ανάπτυξής της»[ΓΙΑΝΝΙΝΗΣ Α.]
 - «Οι απαρχές της εκβιομηχάνισης στην Ελλάδα τον 19^ο αιώνα»[ΑΓΡΙΑΝΤΩΝΗ Χ.]
 - «Οδικόί άξονες Πελοποννήσου-Δ.Ελλάδος και ζεύξη Ρίου-Αντιρίου»[ΑΜΠΑΚΟΥΜΚΙΝ Κ.]
 - «Μεγιστοποίηση των ωφελειών από το νέο λιμάνι»[ΔΗΜΑΡΑΣ Γ.]
 - «Πληθυσμός και Εργατικό δυναμικό στην Ελλάδα»[ΣΑΚΕΛΛΗΣ Γ.]
 - Ε.Σ.Υ.Ε: Στατιστικές εργασίας
 - Ε.Σ.Υ.Ε: Στατιστική έρευνα Βιομηχανίας
 - Ε.Σ.Υ.Ε: Απογραφές Πληθυσμού και Κατοίκων
 - Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
 - Ε.Λ.Κ.Ε.Π.Α, Παράρτημα Αχαΐας
 - Ε.Τ.Β.Α
 - Βιομηχανικό επιμελητήριο
 - Κοινωνικός απολογισμός 1995, Εκδόσεις TITAN
 - Απολογισμός χρήσης 1995, Εκδόσεις TITAN
-

- Ημερήσιος Τύπος
- Συνέντευξη: Αναλυτής Θεόδωρος, Προϊστάμενος οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών ΤΙΤΑΝ Πάτρας
- Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι Πάτρας: Πτυχιακές Εργασίες

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΜΕΛΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

ΕΤΑ ΕΠΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ	ΕΝΔΕΙΚΝΥΜΕΝΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ			
			ΔΟΥΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ
ΕΠΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ :						
Ε.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΟΥΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία κατασκευής επιφορτιστών κ.λ.π. ΣΥΓΚΡΙΤΕΙΤΑΙ ΣΕ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ 5 ΠΟ ΤΩΝ ΑΡΧΙΩΝ ΤΟΥ 1974 - ΦΕΚ 1381/Ε 0.9.1974	Εδρα : Ανθεός 26	26333	ΠΑΤΡΑ	
ΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΞΥΛΟΥ ΠΑΠΙΠΕΡΗΣ Ο.Ε. η Ε.Ε.Ε.Ε. Ο. Π. ΠΕΡΜΗΣ Ο.Ε.		Βιομηχανία επεξεργασίας ξύλου (κουφάρια) εργοστάσιο κ.λ.π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ο.Ε. πριν λειτουργήσουμε την ίδια οικία κομμένη μορφή Ε.Ε.Ε. 22/6/73 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ	Εδρα : Εισοδίων 7	25100	ΑΙΓΙΟ	
ΙΤΣΑ * Ε.Ε. - Ν. ΦΩΤΙΟΠΟΥΛΟΣ		Βιομηχανία σόνων και πιστών - Εξγωγή αυτών ΤΟΥ ΝΙΚ. ΦΩΤΙΟΠΟΥΛΟΥ	Εδρα : Ζωοδόχου Πηγής 109	25100	ΑΙΓΙΟ	
ΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΧΑΛΥΒΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΑ		Παραγωγή μορφωσιδίου	Εδρα : Συγγρού 122	11741	ΑΘΗΝΑ	
ΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΧΑΛΥΒΟΣ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΙΑ		Παραγωγή μορφωσιδίου	Εδρα : Βιομηχανική περιοχή	23018	ΠΑΤΡΑ	721340 647331
ΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Γεωργικές εκμεταλλεύσεις ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΟΣΗ ΠΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	Εδρα : Γερμανού 10	26225	ΠΑΤΡΑ	
ΥΒΟ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΟΥΚΙΝΕΝΙΩΝ ΚΟΥΤΙΩΝ ΑΛΟΥΧΑΝΟ Α.Ε. ΤΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Παραγωγή αλουμινένιων κουτιών και καπακίων.	Εδρα : Μητροπόλεως 26-28	10563	ΑΘΗΝΑ	3228121 3229456
ΥΒΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΟΥΚΙΝΕΝΙΩΝ ΚΟΥΤΙΩΝ ΑΛΟΥΧΑΝΟ Α.Ε. ΤΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Παραγωγή αλουμινένιων κουτιών και καπακίων.	Εδρα : Βιομηχανική περιοχή	23018	ΠΑΤΡΑ	647123 647318
ΕΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΚΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Παραγωγή και εμπόριο σόνων και πιστών.	Εδρα : Παναχαϊκού 104	26224	ΠΑΤΡΑ	320567
ΥΜΟΙ ΑΝΩΡΕΟΥ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ		Παραγωγή προκόν και σερμάτων Η επιχείρηση σφηνών με την αριθ. 2077.1.77 βεβαίωση ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΤΗΝ 1.1.1977 ΕΙΣ ΤΗ ΣΕ ΑΦΑΝΕΙΣ	Εδρα : Ευρήλου 30	26222	ΠΑΤΡΑ	321604 328366
ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΡΙ-ΚΑ ΑΕ		Επεξεργασία βόμβακος	Εδρα : Γαύνη 36	126222	ΠΑΤΡΑ	328366

31199	ΚΟΜΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑΣΤΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	ΚΟΜΗ Α.Ε.Β.Ε.	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ αγροτικών προϊόντων Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΕΝ ΠΕΡΙΟΥΡΓΕΙ ΚΑΘΩΣ	Εργασ:				
-------	--	---------------	---	--------	--	--	--	--

31462	ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ - ΕΜΠΟΡΙΚΗ - ΤΕΧΝΙΚΗ - ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗ - ΜΕΤΑΛΛΟΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΣΙΝΥΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΜΕΤΑΛΛΟΚΟΤΕΧΝΙΚΗ Α.Τ.Κατοοκωλή μηχανολογικών εγκαταστάσεων .C.		Εργο : Ρ. Φερράου 157				
-------	--	--	--	-----------------------	--	--	--	--

31507	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΤΑΠΟΥ INTERPAPER ABCE	INTERPAPER S.A.	Επείξεργασία χάρτου και εμπορίας	Εργο : Παράλια				
-------	--	-----------------	----------------------------------	----------------	--	--	--	--

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑΣ ΑΜΑΤΟΣ

52151	ΧΙΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία επείξεργασίας δαπέδων	Εργο : Αγ. Επιφάνειας, Νέσκη	26333 ΠΑΤΡΑ		520493	523542
-------	--	--	----------------------------------	------------------------------	-------------	--	--------	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑΣ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ

55421	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΠΙΠΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΙΣΡΑΗΛΙΣΤΩΝ ΣΤΡΑΤΙΣΤΩΝ-ΠΡΕΣΒΥΤΩΝ	BELUSSIS CURRANTS	Επείξεργασία εμπορίας και εφίσηση στρώματ	Εργο : Νάξος	26500 ΠΑΤΡΑ		991878	1992012
-------	---	-------------------	---	--------------	-------------	--	--------	---------

55501	ΕΝΔΕΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΕΤΑΡΤΙΣΜΩΝ ΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΗ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΣΙΑΣ Η ΠΡΟΜΗΘΕΥΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΥΜΕΤΑΡΤΙΣΜΩΝ		Βιομηχανία επείξεργασίας αγροτικών προϊόντων σε εφίσηση	Εργο : Κορινθίου-Γέφυρα Γεωργίου	25100 ΑΙΓΙΟ		0691.25928	22384
-------	--	--	---	----------------------------------	-------------	--	------------	-------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

19991	B.F. ΕΠΙΜΕΛΕΤΗΡΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία οίνου/νεύματος	Εργο : Ακτιν Δωρο (ωv-87	26333 ΠΑΤΡΑ		321173	316663
-------	--	--	---------------------------	--------------------------	-------------	--	--------	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

29273	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΤΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΑΣΙΝΥΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΖΥΓΟΣ Α.Ε.	Επείξεργασία και καθαροποίηση αγροτικών προϊόντων και εφίσηση των προϊόντων	Εργο : Καρλόβου 3	25100 ΑΙΓΙΟ		23701	124881
-------	---	------------	---	-------------------	-------------	--	-------	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΕΚΑΤΗΡΩΝ

57	ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΑ ΑΣΕΝΟΥ ΠΡΑΡΟΠΟΥ Α.Ε.		Βιομηχανία υεκαστήρων και βελών διαφόρων τύπων	Εργο : Περυβόλα	26500 ΠΑΤΡΑ		641642	641641
----	-----------------------------------	--	--	-----------------	-------------	--	--------	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΕΚ ΜΕΤΑΛΛΟΥ

29619	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΤΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ ΑΣΙΝΥΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΡΕΚΕΤ ΑΕΒΕ	Ανοικτά λάδι πετρελίων	Εργο : Πλατεία Ανεξαρτησίας 12	10438 ΠΑΡΑΝΑ		524727	5234727
-------	--	------------	------------------------	--------------------------------	--------------	--	--------	---------

Α.Α.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΟΛΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΟΔΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
29619	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΕΤΑΝΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΡΕΜΕΤ ΑΕΡΕ	Ανακύκλωση μετάλλων.	Εργασ: ΟΤ 28 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	25018	ΠΑΤΡΑ	647429 647428	
ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΣΥΣΚΕΥΑΣΤΗΡΙΟ ΦΡΟΥΤΩΝ, ΕΣΤΡΕΙΩΣΗ, ΓΕΩΜΗΛΑΚΩΝ								
4370	ΠΕΛΑΓΙΩΝΕΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ		Παρασκευή επεξεργασίας συσκευασίας και εμπορ. Εξάρ: Βουλιαχμένο 10 καθε είδους αγροτικών προϊόντων.		25100	ΑΙΓΙΟ	0691.27544	
ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΞΟΥΡΕΣΗ ΛΙΓΝΙΤΗ								
25456	ΑΡΤΕΜΗ ΠΑΠΑΛΩΗ		Λιγνιτορυχείο.	Εξάρ :	25001	ΚΑΛΑΜΑΡΥΤΑ	069222	
ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΑΤΟΜΕΙΑ (ΣΚΥΦΩΝ ΚΑΙ ΑΜΦΟΥ. ΕΞΟΥΡΕΣΗ Η ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΗ								
3429	ΙΑΚΩΒΟΣ-ΕΥΑΓΓ. ΦΩΦΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.		Παστοποιητικό και συμπόνο-αυαο-μικρο-υλικό-Εξάρ: Μαζώνος-207		26222	ΠΑΤΡΑ	323477 324903	329447
5051	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΡΑΜΗΤΣΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ		Παστοποιητικό κ.λ.π.	Εξάρ : Κ. Θεοδώρου 9	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.2	
5491	ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ - ΑΤΟΜΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Ατομικές επιχειρήσεις (εξάρτηση θέρμανση δια- κίνηση σκευοσταύου)	Εξάρ : Αρέσινα	26500	ΠΑΤΡΑ	931370 731376	
21525	ΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Πατομείο (εξάρτηση και επεξεργασία σαρρών και κόν).	Εξάρ: Κονάκωλη 236	26222	ΠΑΤΡΑ	318716	623137
	ΑΤΟΜΙΚΗ Α.Ε. - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Πατομείο (εξάρτηση και επεξεργασία σαρρών και κόν).	Εργασ: πατομική ζώνη Αρέσινα	26200	ΑΡΕΣΙΝ		
31503	ΤΕΧΝΙΚΗ - ΑΤΟΜΙΚΗ - Β. ΠΑΡΟΙΚΟΥΔΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Πατομείο-παραγωγή σαρρών υλικών	Εξάρ: Μαζώνος 178	26222	ΠΑΤΡΑ	310348	311984
	ΤΕΧΝΙΚΗ - ΑΤΟΜΙΚΗ - Β. ΠΑΡΟΙΚΟΥΔΕ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Πατομείο-παραγωγή σαρρών υλικών	Εργασ: Σολμενίκο	25100	ΑΙΓΙΟ		
ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΧΥΜΟΙ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ								
2937	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΥΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Γ.Κ. ΠΑΡΑΚΑΝΤΖΑΡΤΙΝΟΥ		Παραγωγή χυμών φρούτων 1 ΕΠΙΤΡΟΦΗ ΑΡΩΜΑΤΙΣΤΗΤΕΩΝ	ΜΑ ΠΑΡΑΡΕΜΟΒΕ Εξάρ : Άγιος Κωνσταντίνος	25100	ΑΙΓΙΟ		
3277	ATHINTERCOM Ε.Π.Ε. (ΑΒΗΝΤΕΡΚΟΜ Ε.Π.Ε.)		Βιομηχανία χυμών	Εξάρ : Παυσανίου 28	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.28222	

Α.Α.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ	ΟΔΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX
3334	ΠΑΚΟ ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΡΟΥΤΩΝ	Βιομηχανία χυμών φρούτων ελασματοποιημένων και αλεύρων	Βιομηχανία χυμών φρούτων ελασματοποιημένων και αλεύρων	Εδρα : Τέμενη	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.29390	29393
6443	Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ-ΑΥΤΟΜΑΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής χυμών	Εδρα : Πουσανίου 28-30	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.28222 0691.22313	21605

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΛΑΙΟΤΡΙΒΕΙΑ

4422	ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΣΟΥΚΑΚΕΙΩΝ - ΚΑΡΜΙΝΙΩΝ - ΔΕΤΡΙΑΝΟΥΣΤΩΝ.Π.Ε.	Εκβαση ελαιών	Εδρα : Τσουκαλέικα	26500	ΠΑΤΡΑ	978437		
4574	ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.	Ελαιοτριβετό-Κυλινδρόμυλοι	Εδρα : Μιντιλόγλι	26500	ΠΑΤΡΑ			

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΕΥΡΩΜΑΤΩΝ

4574	ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΜΙΝΤΙΛΟΓΛΙΟΥ ΣΥΝ.Π.Ε.	Ελαιοτριβετό-Κυλινδρόμυλοι	Εδρα : Μιντιλόγλι	26500	ΠΑΤΡΑ			
------	--	----------------------------	-------------------	-------	-------	--	--	--

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΦΥΓΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΜΗΛΕΚΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

4595	Ν. ΒΟΣΙΝΑΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία παραγωγής ειδών φρυγανιστικής	Εδρα : Ορέσαιο	26500	ΠΑΤΡΑ	931492		931407
------	---	--	----------------	-------	-------	--------	--	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΛΙΠΝΩΝ ΑΝΑΒΛΑΝΤΩΝ ΠΟΙΩΝ

2624	ΑΧΑΙΑ ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	Βιομηχανία οίνων και ποτών και εξαγωγή αυτών.	Εδρα : Κλάδος	26500	ΠΑΤΡΑ	325051		338269
------	--------------------------------	---	---------------	-------	-------	--------	--	--------

4610 ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Π. ΚΟΥΔΟΥΜΠΗΣ

4610	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Π. ΚΟΥΔΟΥΜΠΗΣ	Βιομηχανία ποτών	Εδρα : Γιούναρη 144	26224	ΠΑΤΡΑ			
------	-------------------------	------------------	---------------------	-------	-------	--	--	--

5262 ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ-ΠΟΤΩΝΑΙΑ ΑΙΓΙΟΥ

5262	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑ-ΠΟΤΩΝΑΙΑ ΑΙΓΙΟΥ	Βιομηχανία οίνων οινονημεματεδών ποτών και ποτών εν γενει - εξαγωγή αυτών	Εδρα : Γέφυρα Μεγαλότου	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.71555		
------	--	---	-------------------------	-------	-------	------------	--	--

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΡΑΣΙΩΝ ΑΠΟ ΝΩΤΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ

2624	ΑΧΑΙΑ ΚΛΑΔΟΣ ΟΙΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α.Ε.	Βιομηχανία οίνων και ποτών και εξαγωγή αυτών.	Εδρα : Κλάδος	26500	ΠΑΤΡΑ	325051		338269
------	--------------------------------	---	---------------	-------	-------	--------	--	--------

5234 ΟΙΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Χ. ΠΑΡΑΡΑΖΙΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ ΕΤΕΡΩΣ

5234	ΟΙΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Χ. ΠΑΡΑΡΑΖΙΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ ΕΤΕΡΩΣ	Βιομηχανία οίνων και γλεσκών	Εδρα : Βουβαλιό	25100	ΑΙΓΙΟ	0691.26000		
------	---	------------------------------	-----------------	-------	-------	------------	--	--

Α.Π.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΟΔΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX
5262	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΑΙΓΙΟΥ	KABINO A.E.	Βιομηχανία ούνων αλκοολημάτων ποτών και ποτών εν γενει - ΕΡΓΑΣΙΑ ΟΥΤΩΝ	Εδρα : Γέφυρα Μεγανότου	25100	ΑΙΓΙΟ	0691-71555	
5239	ΑΠΟΣΤΑΣΜΑΤΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΑΧΑΪΑΣ Α.Ε.Ε.Π.Α. Α.Ε.		Βιομηχανία παραγωγής και εμπορίας ούνων αλκοολημάτων ποτών Υ ΚΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ	Εδρα : Αγ. Βασίλειος	26500	ΠΑΤΡΑ	993183 993184	
5882	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΝΔΥΡΑΣ		Βιομηχανία ούνων	Εδρα : Αυσταλάς 75	26442	ΠΑΤΡΑ	422900	
6748	ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΑΤΡΩΝ		Εμπορία γεωργικών και τυρκοκομικών προϊόντων - Είδη : Παντανόσσης 3 Δυναπότερο - Εξαγωγή κρασιών.	Εδρα : Παντανόσσης 3	26221	ΠΑΤΡΑ	274125 271833	223832

ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ

6075	ΙΒΗΡΙΑΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ Α.Ε.		Βιομηχανία ζύθου και βύνης	Εδρα : Λεωφ. Κηφισού 102	Αττ	ΑΘΗΝΑ		
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΖΥΘΟΥ ΚΑΙ ΒΥΝΗΣ		Βιομηχανία ζύθου και βύνης	Εργασ : Βιομηχανική περιοχή	ΕΡΩ18	ΠΑΤΡΑ	647312 647302	

ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΣΑΤΑΚΕΥΗ ΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΒΛΩΤΩΝ

149	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία επεξεργασίας βαμβάκων και μεταποίηση τους σε κάθε είδους νήματα.	Εδρα : Ερμού 42	26221	ΠΑΤΡΑ	277607	278197
	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία επεξεργασίας βαμβάκων και μεταποίηση τους σε κάθε είδους νήματα.	Εργασ : Τέρμα Κορινθίου	26333	ΠΑΤΡΑ	33426 321183	
	ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Γ. ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία επεξεργασίας βαμβάκων και μεταποίηση τους σε κάθε είδους νήματα.	Εργασ : ΟΡΕΑ	26300	ΠΑΤΡΑ	322177	
4185	ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΙΓΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΞΕΓΓΕΛΙΑΣ ΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΝΩΜΑΤΩΝ		Επεξεργασία βαμβάκος ερίσου και συνθετικών ελκων και νηών	Εδρα : Γεφ. Μεγανότου	25100	ΑΙΓΙΟ	29533	
4474	ΕΠΙΟΚΡΥΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία νημάτων πλεκτικής (ακραλίων και μιλανέζων) και πλεκτρίο.	Εδρα : Κορινθίου 280	26221	ΠΑΤΡΑ	272167 771174	272167
	ΕΠΙΟΚΡΥΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Βιομηχανία νημάτων πλεκτικής -ακραλίων και μιλανέζων- και πλεκτρίο.	Εργασ : ΠΑΤΡΑ	26300	ΠΑΤΡΑ	771174	
6982	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΚΑΛΙΩΣ ΚΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.		Βιομηχανία νημάτων, βαμβάκων ΑΥΤΟΜΑΤΕΡΑ	Εδρα : 8ηβόν 228 Αγ. Ιωάννης Ρέ	0	ΑΘΗΝΑ		
	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΚΑΛΙΩΣ ΚΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.		Βιομηχανία νημάτων βαμβάκων ΑΥΤΟΜΑΤΕΡΑ	Εργασ : ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΠΟΛΟΣ	26333	ΠΑΤΡΑ	321341	

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΚΕΤΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΚΕΤΩΝ ΓΟΥΒΕΣ, ΖΑΚΕΤΟΝ ΚΑΙ

3170	ΔΟΥΡΟΣ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΠΩΝΥΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία υποκαμπίσων και ανδρικών εσώρουχων - Εξαγωγή αυτών	Εδρα : Μαραγκοπούλου 80	26331 ΠΑΤΡΑ	279605	226283
3751	ΡΑΝΝΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΚΕΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΠΟΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία πακέτων ενδύματων	Εδρα : Σούδας 31	26334 ΠΑΤΡΑ	335846 333902	341572
4474	ΕΠΙΘΡΥΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία νημάτων πακετικής (αφρωμένων και μη αφρωμένων) και ηλεκτρικό.	Εδρα : Κορνήσου 280	26221 ΠΑΤΡΑ	272167 971174	272167
	ΕΠΙΘΡΥΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία νημάτων πακετικής (αφρωμένων και μη αφρωμένων) και ηλεκτρικό.	Εδρα : Πάριση	26300 ΠΑΤΡΑ	971174	

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΚΕΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΑΓΡΗΣ

25618	Μ. Η. ΚΑΝΙΤΕΡΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία φανελλοποιίας - πακετικής	Εδρα : Γ. Ουζιού 42	26222 ΠΑΤΡΑ	320302	343879
	Μ. Η. ΚΑΝΙΤΕΡΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία φανελλοποιίας - πακετικής	Εργασ :	25200 ΓΟΥΒΕΣ	0673.81277	

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

3170	ΔΟΥΡΟΣ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΠΩΝΥΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία υποκαμπίσων και ανδρικών εσώρουχων - Εξαγωγή αυτών	Εδρα : Μαραγκοπούλου 80	26331 ΠΑΤΡΑ	279605	226283
5966	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΚΕΤΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	Βιομηχανία κατασκευής παιδικών ενδύματων με μετ' εξαγωγής πιστόλι	Εδρα : Αγ. Βασίλειος	26500 ΠΑΤΡΑ	991071	993724
6099	Β.Α.Β. ΕΜΜΕ Α.Ε.	Βιομηχανία γυναικείων ενδύματων και εξαγωγή αυτών	Εδρα : Αγ. Νικόλαος - Αετός	26333 ΠΑΤΡΑ	521715	521759

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

3170	ΔΟΥΡΟΣ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΕΠΩΝΥΜΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία υποκαμπίσων και ανδρικών εσώρουχων - Εξαγωγή αυτών	Εδρα : Μαραγκοπούλου 80	26331 ΠΑΤΡΑ	279605	226283
25618	Μ. Η. ΚΑΝΙΤΕΡΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία φανελλοποιίας - πακετικής	Εδρα : Γ. Ουζιού 42	26222 ΠΑΤΡΑ	320302	343879
	Μ. Η. ΚΑΝΙΤΕΡΑΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία φανελλοποιίας - πακετικής	Εργασ :	25200 ΓΟΥΒΕΣ	0673.81277	

Α.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΟΔΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΦΑΧ
------	-------------	---------------------	-------------	------	------	------	----------	-----

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΘΕΤΗ ΓΕΝΝΑΤΟΣ

2366	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΩΝ ΕΜΑΡΣΕΙ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία κατεργασίας δερμάτων και υποπροϊόντων αυτών (τ.β. 1042)	Εδρα : Υψηλών Αλωνίων 12 26224 ΠΑΤΡΑ	647300 647304	647300 647304
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΡΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΥΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία κατεργασίας δερμάτων, και υποπροϊόντων αυτών (τ.β. 1042)	Εργασ : Βιομηχανική περιοχή		

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΞΥΛΕΙΑΣ

756	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΞΥΛΕΙΑΣ	Βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας	Εδρα : Ανδρέας 26 26333 ΠΑΤΡΑ	316047	336702
	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΞΥΛΕΙΑΣ	Βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας	Εργασ : Βιομηχανική περιοχή		647202
6092	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΞΥΛΟΥ Α.Ε.Ε.	Βιομηχανία ξυλουργικών κατασκευών	Εδρα : Τελετώνης 158 25100 ΑΙΓΙΤΙΟ	91565	

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΥΜΑΤΟΙΔΙΕΣ ΧΑΡΤΙ ΚΑΙ ΧΑΡΤΟΝΙ ΚΑΙ ΚΙΒΩΤΙΑ ΑΠΟ

24986	EL-PACK ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑΣΙΑΣ	Βιομηχανία παραγωγής χαρτοκτιβίων	Εδρα : Ορεινών 5, Αιγιάλεω 11224 ΑΘΗΝΑ	647013	647013 647012
	EL-PACK ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΔΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑΣΙΑΣ	Βιομηχανία παραγωγής χαρτοκτιβίων	Εργασ : Βιομηχανική περιοχή		

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΜΠΕΡΙΩΝ

4840	ΠΕΝΤΟΠΛΩΝΗΔΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εκδοση εφημερίδας	Εδρα : Ματθέως 206 26222 ΠΑΤΡΑ	612530 612531	612535
------	---	-------------------	-----------------------------------	------------------	--------

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΕΡΙΩΝ (ΟΞΥΓΟΝΟ, ΑΖΩΤΟ ΚΑΙΤ)

6895	ΓΕΜΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΞΥΓΟΝΟΥ - ΑΖΩΤΟΥ ΕΡΩΣΑ Α.Ε.Ε.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής οξυγόνου αερίων και αζώτου αερίων	Εδρα : Πατρών-Γλασκώ 156 Πάτρ π. Πατρών	640130 640474	
------	---	--	--	------------------	--

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΠΛΑΚΩΝ, ΘΥΛΩΝ, ΣΩΛΗΝΩΝ ΚΑΙ

3840	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΠΛΑΤΙΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.Ε.Ε.	Βιομηχανία πλαστικών ειδών	Εδρα : Πατρών 4	10691-28236 10691-28237	29500
		Παραγωγή πλαστικών ειδών με μηχανοκίνητο μηχ. εξοπλισμό			
		Παραγωγή πλαστικών ειδών με μηχανοκίνητο μηχ. εξοπλισμό			

ΟΡΑΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΙΜΕΝΤΟΥ

--	--	--	--	--	--

Α.Π.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΣΤΡΩΦΟ	ΟΔΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
2761	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΙΜΕΝΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	Βιομηχανία παραγωγής τσιμεντών	Βιομηχανία παραγωγής τσιμεντών	Εδρα : Σφ. Βενιζέλου 49-51	14123	ΛΥΚΟΒΡΥΣΗ		
	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΙΜΕΝΤΩΝ ΗΡΑΚΛΕΙΟ		Βιομηχανία παραγωγής τσιμεντών	Εργαστ. Ρίο	26300	ΠΑΤΡΑ	971228	
4236	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΙΜΕΝΤΩΝ "ΤΙΤΑΝ"		Βιομηχανία παραγωγής τσιμεντών	Εδρα : Χαλκίδας 22α	11143	ΑΘΗΝΑ	2591111	2163058
	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΙΜΕΝΤΩΝ "ΤΙΤΑΝ"		Βιομηχανία παραγωγής τσιμεντών	Εργαστ: Ορεσάνα	26300	ΠΑΤΡΑ	931802	931880

ΔΕΔΕΥΜΕΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΙΜΩΝ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ

3624	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Επισκευές αυτοκινήτων και μηχανημάτων - παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος	Επισκευές αυτοκινήτων και μηχανημάτων - παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος	Εδρα : Πλ. Γεωργίου Α' 4	26221	ΠΑΤΡΑ	279191 640686	
4938	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΟΙΣΤΡΕΦΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ ΡΕΤΣΟΝ ΠΑΤΡΑΣ Α.Ε.	Βιομηχανία ετοίμου σκυροδέματος	Βιομηχανία ετοίμου σκυροδέματος	Εδρα : Ρ. Θερσίου 48-50	26221	ΠΑΤΡΑ	277911 277977	
5824	SUPER SETON ΑΙΓΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΤΟΙΜΩΝ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ	Βιομηχανία παραγωγής ετοίμου σκυροδέματος	Βιομηχανία παραγωγής ετοίμου σκυροδέματος	Εδρα : Ρυμάλια Ελάρας	25100	ΑΙΓΙΟ	81.525	29555
25660	ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΤΡΩΝ Α.Ε. ΕΣΘΡΟΥΣΗ, ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΜΗ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ ΕΤΟΙΜΩΝ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παράγωγα προϊόντα και εμπορεύματα	Παράγωγα προϊόντα και εμπορεύματα	Εδρα :		ΠΑΤΡΑ	10694.22777	10694.22504
30912	INTERMETION ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Εδρα : Χαλκίδας 22	11143	ΑΘΗΝΑ	311555	
	INTERMETION ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Εργαστ:	26300	ΠΑΤΡΑ		
	INTERMETION ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ, ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Παραγωγή ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Εργαστ: Κατα Ζυχάνα	26300	ΚΑΡΝΙΟΒΑ		
31961	HELLAMAI ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παραγωγή λιτομικών προϊόντων και ετοίμου σκυροδέματος	Παραγωγή λιτομικών προϊόντων και ετοίμου σκυροδέματος	Εδρα : Μεταγέλιαν 154, Αγ. Παρσκέλη	15341	ΑΘΗΝΑ	101.6545645	101.6545643
	HELLAMAI Α.Ε.Ε.Π.Ε.	Παραγωγή λιτομικών προϊόντων και ετοίμου σκυροδέματος	Παραγωγή λιτομικών προϊόντων και ετοίμου σκυροδέματος	Εργαστ: Κατα Ζυχάνα	26443	ΠΑΤΡΑ	423006	
32042	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΣΚΥΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΕΓΓΡΑΣΙΩΝ	Παραγωγή και εμπορίου ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Παραγωγή και εμπορίου ετοίμου σκυροδέματος και εμπορίου ομικών υλικών	Εδρα : Β. Ημετέρου 134B	26222	ΠΑΤΡΑ	336814	

ΚΩΔΙΚΟΣ	Τ.Κ.	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΝΕΛΑΝΘΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ				
5890	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΩΝ ΝΕΛΑΝΘΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΤΩΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΒΙ.Ε.Α Α.Ε.	Βιομηχανικό παραγωγικό και εμπόριο επιστρωμένο Έδρα : Αιγάλεω 24 ν. Λεωφόρου	11634 ΑΘΗΝΑ 921120 921116
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΙΣΤΡΩΜΕΝΩΝ ΝΕΛΑΝΘΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΤΩΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΒΙ.Ε.Α Α.Ε.	Βιομηχανικό παραγωγικό και εμπόριο επιστρωμένο Έδρα : Βιομηχανική περιοχή ν. Λεωφόρου	20010 ΠΑΤΡΑ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΟΥΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΥΡΟΧΑΛΙΚΑ				
4476	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΥΛΩΝ (Ε.Β.Ο.) Α.Ε.		Βιομηχανικό παραγωγικό και εμπόριο ούλων Έδρα : Νέα Κρήνη 160	11525 ΑΘΗΝΑ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΟΥΛΩΝ (Ε.Β.Ο.) Α.Ε.		Βιομηχανικό παραγωγικό και εμπόριο ούλων Έδρα : Γαβ. Μείναντου	20100 ΑΙΓΙΟ 0691.26112 0691.26111 0691.26970
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΕΥΣΗΣ ΑΓΟΣΤΕΥΚΩΝ ΚΑΙ				
6261	ΝΙΚΟΣ ΜΑΝΙΤΑΡΩΝΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ		Συννοσηλό και εμπόριο πορτοκάλι, ανανάκι, Έδρα : Τσαπελέικα, Αγ. Βασίλειος κων και πορτοκαλιών και τριαντάφυλλων και εσπεριδίων και εσπεριδίων και εσπεριδίων ανανάκι και συγγενών ειδών ν. Εμπορικός αντιπροσωπείας Τ.Κ. 1990424	25500 ΠΑΤΡΑ 993045 994038 1990424
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΟΜΩΦΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ				
4370	ΠΕΛΟΠΕ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ		Παροσκευή επεξεργασίας συσκευασίας και εμπόριο Έδρα : Βαυχόμεινο το κάθε είδους αγροτικών προϊόντων.	25100 ΑΙΓΙΟ 0691.27544
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΚΑΝΙΕΡΓΕΙΑ ΜΑΝΙΤΑΡΩΝ				
3779	ΜΑΝΙΤΑΡΙΑ ΑΙΓΙΟΥ - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.		Παραγωγή μανιταριών Έδρα : Νέος Τεμενής	25100 ΑΙΓΙΟ 0691.81081 0691.81666
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΥΜΩΝ ΦΡΟΥΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΩΝ				
2937	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΥΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Τ.Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ		Παραγωγή χυμών φρούτων με παραπροϊόν Έδρα : Αγίος Κωνσταντίνος Τ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	25100 ΑΙΓΙΟ
3277	ATHINTERCOM Ε.Π.Ε. (ΑΘΗΝΤΕΡΚΟΜ Ε.Π.Ε.)		Βιομηχανία χυμών Έδρα : Πουσανίου 28	25100 ΑΙΓΙΟ 0691.28222
3334	ΠΑΚΟ-ΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΡΟΥΤΩΝ		Βιομηχανία χυμών φρούτων και εσπεριδίων Έδρα : Τέμενη	25100 ΑΙΓΙΟ 0691.29390 29393
36443	Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΧΥΜΩΝ-ΣΥΝΑΦΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ-ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ	Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Α.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής χυμών Έδρα : Πουσανίου 28-30	25100 ΑΙΓΙΟ 0691.28222 0691.25313 21605

Α.Π.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX
		0000				

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΗ

2552	ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΓΕΛΑΟΥΠΡΟΦΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ Σ.Π.Α. Π.Ε.	Βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας - Γαλακτοκομία	Εδρα : Εγκλιόδαρος	26335	ΠΑΤΡΑ	641145	
6829	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΥΤΟΤΗΤΙΚΩΝ ΕΠΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΤΑΤΙΣΗ	Επιδείξεις - Γραφείο	Εδρα : Κεν. Φόρου & Αγ. Λαύρος	25001	ΚΑΡΔΙΑΡΥΦΙΑ	0692-22626	

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΤΥΡΟΚΟΜΕΙΑ

5748	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΠΑΤΡΩΝ	Επιχειρήσεις παραγωγής και επεξεργασίας προϊόντων αγροτικής παραγωγής	Εδρα : Παναγιώτης 3	26221	ΠΑΤΡΑ	274125 271800	223832
------	---	---	---------------------	-------	-------	------------------	--------

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΑΤΗΣ

6378	LEVER HELLAS ANONYMOUS ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΑΝΙΩΤΙΚΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	Βιομηχανία παστευτών	Εδρα : Αλεξανδρουπόλεως 25	11527	ΑΘΗΝΑ		
	LEVER HELLAS ANONYMOUS ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΡΑΝΙΩΤΙΚΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	Βιομηχανία παστευτών	Εδρα : Βιομηχανική Περιοχή	23018	ΠΑΤΡΑ	647237 647232	647213

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΡΑΚΕΥΗΣ ΦΡΟΝΙΛΙΤΑΣΙΣ

11726	Π. ΟΥΡΑΝΟΠΡΟΝΟΜΟΝΟΜΟΣ - Ε. ΚΟΣΤΟΥΠΟΥΔΕ	Βιομηχανία λυκόων	Εδρα : Γεώργια Σαλυνούνας	25100	ΑΙΓΙΟ	81130	
-------	--	-------------------	---------------------------	-------	-------	-------	--

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΣΥΜΦΑΚΙΑ (ΠΑΡΑΓΩΓΗ)

4422	ΜΙΣΚΟ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΜΦΑΚΙΩΝ Α.Ε.	Βιομηχανία τυρικών και παστευτών προϊόντων	Εδρα : Αεφ. Αθηνών 105 (Ισόγειος)	10447	ΑΘΗΝΑ	241360	
	ΜΙΣΚΟ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΥΜΦΑΚΙΩΝ Α.Ε.	Βιομηχανία τυρικών και αμυλών προϊόντων	Εργασ : Νοτιορα 7	26441	ΠΑΤΡΑ		433763

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΝΕΡΩΝ ΚΑΠ

3722	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΩΣΕΩΣ Α.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής και εφοδιασμού μεταλλικών νερών	Εδρα : Κηφισίας 58 και Δελφών 99	15125	ΑΘΗΝΑ		
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΩΣΕΩΣ Α.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής και εφοδιασμού μεταλλικών νερών	Εργασ : 70 Χιλιόγραμμ. Παν. Πασα Πατρών - 26100	26300	ΠΑΤΡΑ	775330	771301

ΟΡΑΤΗΡ ΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΑΣΤΡΟΦΙΚΩΝ ΚΑΠ

Α.Α.	ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΡΤΙΚΛΗΡΙΟ	ΔΟΥΣ	T.K.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	FAX
3722	ΕΜΜΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.	Βιομηχανία παραγωγής και εμφιάλωσης αναψυκτικών	Βιομηχανία παραγωγής και εμφιάλωσης αναψυκτικών	Εδρα : Κηφισίας 58 και Δεσφών	15125	ΑΘΗΝΑ		
	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΦΙΑΛΩΣΕΩΣ Α.Ε.		Βιομηχανία παραγωγής και εμφιάλωσης αναψυκτικών	Εργοστάσιο : 70 Χιλιόμετρα εν. οδού Πατρών-Αθηνών	26300	ΠΑΤΡΑ	772330	773301

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΠΕΛΩΝ

5215	ΓΙΩΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ & ΥΙΟΣ & ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	Βιομηχανία καβύλων καπέλων και εμπορίου συναφών ειδών	Βιομηχανία καβύλων καπέλων και εμπορίου συναφών ειδών	Εδρα : Παντανάσσης 93	26225	ΠΑΤΡΑ	274119	
------	---	---	---	-----------------------	-------	-------	--------	--

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

756	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΛΕΙΑΣ	Βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας	Βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας	Εδρα : Ανθέλιας 26	26333	ΠΑΤΡΑ	336902	316047
	ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΝΕΙΑΣ		Βιομηχανία επεξεργασίας ξυλείας	Εργοστάσιο : Βιομηχανική περιοχή	25018	ΠΑΤΡΑ	647202	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΧΑΡΤΙ ΥΦΕΙΑΣ, ΧΑΡΤΟΚΑΡΤΑ, ΜΑΝΤΗΛΙΑ & ΠΕΤΣΕΤΣΙ

4011	ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί	Εδρα : Κεσοί Γράβου	26333	ΠΑΤΡΑ	522324	523524
25741	ΧΑΡΤΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί (για οικιακή χρήση)	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί (για οικιακή χρήση)	Εδρα : Ισρά 066ς 132		ΑΘΗΝΑ	3470601	
	ΧΑΡΤΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΙ	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί (για οικιακή χρήση)	Βιομηχανία παραγωγής χαρτί (για οικιακή χρήση)	Εργοστάσιο : Βιομηχανική περιοχή	25018	ΠΑΤΡΑ	64701E	312205

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΕΚΜΕΤΕΥΣΕΙΣ & ΠΕΡΙΣΤΟΙΚΑ ΠΟΥ ΕΚΟΙΤΙΣΤΑΙ ΤΟΥΡΑΧΙΣΤΩΝ

4840	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΔΕ - ΕΚΚΟΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εκδομή εφημερίδας	Εκδομή εφημερίδας	Εδρα : Ματθίνας 206	26222	ΠΑΤΡΑ	612530 612531	612535
------	--	-------------------	-------------------	---------------------	-------	-------	------------------	--------

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΙΘΑΝΑΚΙΩΝ

3380	ΠΑΤΡΑΪΚΗ ΠΑΚΟΠΟΙΙΑ ΥΙΟΥ Ι. ΓΑΙΝΙΩΤΗ Α.Β.Ε.Ε.	Πακοποίηση - Παραγωγή οργανικών λιπών, αμύλων και φυτοχρωστών από 7/8/70 να περαστεί επιτόπιση αρτοποιημένων	Πακοποίηση - Παραγωγή οργανικών λιπών, αμύλων και φυτοχρωστών από 7/8/70 να περαστεί επιτόπιση αρτοποιημένων	Εδρα : Εγγλέαδα		ΠΑΤΡΑ	229017	
------	--	--	--	-----------------	--	-------	--------	--

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΣΑΚΚΟΙ & ΤΣΑΝΤΕΣ ΑΠΟ ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΤΟΥ ΑΙΘΥΛΕΝΙΟΥ

5940	ΑΙΘΑΚΑ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.Β.Ε.	Βιομηχανία πλαστικών ειδών	Βιομηχανία πλαστικών ειδών	Εδρα : Θέρμης 4	25100	ΑΙΓΙΟ	0691-28236 0691-28287	29500
------	---	----------------------------	----------------------------	-----------------	-------	-------	--------------------------	-------

Α.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΟΙΚΟΠΛΗΘΙΣΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΑΥΤΟΚΑΤΑΧΕΙΡΗΣΗ	ΚΩΣΤΟΣ	Τ.Κ.	ΠΟΛΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	FAX
------	-------------	------------------------	-----------------	--------	------	------	----------	-----

26375	ΥΠΟΙ ΟΜΗΡΤΙΟΥ ΣΙΑΡΕΝΗ Ο.Ε.Β.Ε.	Ο.Ε.Β.Ε.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΡΓΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΜΟΤΗΤΑΣ Ο.Ε.Β.Ε.	25100	ΠΑΤΡΟ	0691.22555 0691.25703	
-------	--------------------------------	----------	-------------	---	-------	-------	--------------------------	--

28326	INDOCEMENT - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΣ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	INDOCEMENT	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΠΟ ΤΥΤΗΡΑΙΩΣ.	ΕΔΡΑ : ΑΡΕΟΠΟΛΙΣ	26500	ΠΑΤΡΑ	931265	931215
-------	---	------------	-----------------------------------	------------------	-------	-------	--------	--------

3023	KSS-BIODEN-BIOMIXANIA ANTIION ANOMYHOS ETAIPEIA	Βιομηχανία Αντι-Ιόνων - Βιοκαύσιμα	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΔΡΑ : Γουερσιανικό - Αγ. Βασίλειος	26500	ΠΑΤΡΑ	991226	992370
------	---	------------------------------------	------------	-------------------------------------	-------	-------	--------	--------

31665	FRISO-GLASS - ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ ΚΥΚΤΙΚΩΝ ΒΡΑΧΙΩΝ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΚΑΤΑΚΤΗΡΗΤΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ FRISO-GLASS - ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ ΚΥΚΤΙΚΩΝ ΒΡΑΧΙΩΝ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΚΑΤΑΚΤΗΡΗΤΙΚΩΝ, ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ	FRISO - GLASS A.S.C. Βιομηχανία Κυκτικών Βραχιών	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΔΡΑ : ΕΡΓΑΝΟΚΛΑΔΙΟΣ 9, ΜΕΣΟΛΟΝ	15125	ΑΡΧΑΝΑ	6183100	
-------	---	--	------------	---------------------------------	-------	--------	---------	--

4476	ΕΡΓΑΝΟΚΛΑΔΙΟΣ ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ ΕΡΓΩΝ (Ε.Β.Ο.) Α.Ε.	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΔΡΑ : ΕΡΓΑΝΟΚΛΑΔΙΟΣ 160	11325	ΑΡΧΑΝΑ		
	ΕΡΓΑΝΟΚΛΑΔΙΟΣ ΒΙΟΜΙΧΑΝΙΑ ΕΡΓΩΝ (Ε.Β.Ο.) Α.Ε.	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	23100	ΠΑΤΡΟ	0691.25112 0691.25111	0691.25973

5795	Ο. Γ. ΧΗΜΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΤΗΣ ΕΤΕΡΗΣ	Παράγωγη και διανομή υγρών - βερνικιών χρωμάτων	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ	ΕΔΡΑ : Ακτή Δυμαίων 99	26333	ΠΑΤΡΑ	321367	
------	---	---	------------	------------------------	-------	-------	--------	--

28711	ΥΓΕΙΑ ΠΑΤΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Εκμετάλληση ψυκτικών χώρων	ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ	ΕΔΡΑ : Αγ. Βασίλειος	26500	ΠΑΤΡΑ	992916	
-------	-------------------------------	----------------------------	--------------	----------------------	-------	-------	--------	--

ΟΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΤΕΥΓΗΜΕΝΩΝ Α